

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**XXIII. OLAĞAN GENEL KURUL
TUTANAĞI
27 - 28 MAYIS 1995 BALIKESİR**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**XXIII. OLAĞAN GENEL KURUL
TUTANAĞI
27 - 28 MAYIS 1995 BALIKESİR**

BİRİNCİ OTURUM

AV. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) – Türkiye Barolar Birliğinin 23. Genel Kurulunun çok sayın delegeleri, değerli üstadlarım, salonun girişinde görevli arkadaşlarımızın yaptığı yoklama ile toplantının yapılabilmesi için gerekli olan çoğunluğun çok üzerinde, değerli delegelerimizin toplantıya katıldıkları saptanmıştır; bu nedenle, 23. Genel Kurulumuzun çalışmalarını başlatmak üzere toplantıyı açıyorum.

Hepinize hoşgeldiniz diyorum. (Alkışlar)

Genel Kurulumuzu yönetmek üzere, yasamız ve yönetmeliğimiz uyarınca Başkanlık Divanını oluşturmamız gerekmektedir; Başkanlık Divanı için önceden verilmiş bir önerge var, onu sunacağım; başka önerisi olan arkadaşlarımız varsa, onları da rica edeceğim.

"Türkiye Barolar Birliği 23. Genel Kurul Başkanlığına

Genel Kurulu yönetmek üzere, Başkanlığa, Balıkesir Barosu Başkanı Sayın Av. Önder Kırılı'yı; Başkanvekilliğine Aydın Barosu Başkanı ve Aydın Delegesi Sayın Av. Hürrem Şahinci'yi; Divan Üyeliklerine Mardin Barosu Başkanı ve Delegesi Av. Cemal Arık'ı ve Uşak Barosu Delegesi Sayın Av. Koray Atak'ı öneriyoruz.

Saygılarımızla."

Bu önerge çok sayıda baro başkanı ve delegesinin imzasını taşıyor.

Başka önerge var mı? Başka önerge olmadığına göre, bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İttifakla bu önergede önerilen arkadaşlarımız, bugünkü Genel Kurulumuzu yönetmek üzere Genel Kurul delegelerimiz tarafından görevlendirilmişlerdir.

Şimdi, Divanı oluşturan arkadaşlarımızı, lütfen, yerlerini almaya ve Genel Kurulu yönetmeye davet ediyorum; buyurun Sayın Kırılı ve arkadaşları. (Alkışlar)

DİVAN BAŞKANI AV. ÖNDER KIRLI – 23. Genel Kurulumuzun değerli üyeleri, yaşamlarını, hukukun yüceliğine, Türkiye'nin bir hukuk devleti olması kavgasına adanmış sevgili arkadaşlarımız; onurlu, ama çileli savunma mesleğinin değerli üyeleri; 23. Genel Kurulumuzu, Türkiye'nin bir hukuk devleti olma kavgasına çaba sarfetmiş değerli hukukçular ve en başta Türkiye'nin bağımsızlığını, özgürlüğünü sağlamış, Cumhuriyetimizin Kurucusu Kemal Atatürk, Kurtuluş Savaşının şehitleri ve hukuk savaşımı yolunda artık aramızda olmayan değerli üstadlarımız, hukukçularımız için sizleri bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum. (Saygı duruşu yapıldı)

Değerli arkadaşlarım, gündemi bilgilerinize sunuyorum:

- 1- Yoklama.
- 2- Bir Başkan ve bir Başkanvekili ve iki üyeden oluşan Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi.
- 3- Saygı duruşu.
- 4- Birlik Başkanının toplantıyı açışı.
- 5- Balıkesir Barosu Başkanının konuşması.
- 6- Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1993-1995 yılları çalışma raporu, bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesi.
- 7- Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanması.
- 8- Türkiye Barolar Birliği organlarında görev alan ve ayrıca meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi töreni.
- 9- Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu Üyelerine, Avukatlık Yasasının 112. maddesi uyarınca ödenmesi gereken huzur

hakkı, yolculuk, ikâmetgâh ve diğer zorunluk gider miktarının saptanması.

10- Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü.

11- Barolardan alınacak, Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması.

12- Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi.

13- Hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunları ile ilgili görüşme.

14- Gelecek olağan genel kurul toplantı gün ve yerinin saptanması.

15- Dilek ve temenniler.

16- Birlik Başkanının kapanış konuşması.

Genel Kurulumuzun değerli üyeleri; gündem üzerinde bir değişiklik önergesi var:

Gündemin 8. maddesindeki Türkiye Barolar Birliği organlarında görev alan ve ayrıca meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verme töreninin, 8. maddeden 6. maddeye getirilmesini; dolayısıyla, 8. maddeyi 6. maddenin önüne geçirmek suretiyle gündem değişikliği teklifini sizlere sunuyoruz.

"Türkiye Barolar Birliğinin 23. Olağan Genel Kurul Başkanlığına,

Gündemin, Türkiye Barolar Birliği organlarında görev alan ve ayrıca meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi törenine ilişkin 8. maddenin 6. maddeye alınıp, 6. maddenin 7. madde, 7. maddenin de 8. madde olarak kabulüne karar verilmesini saygılarımızla öneriyoruz."

Ankara Baro Başkanı

Manisa Baro Başkanı

Muğla Delegesi

Isparta Baro Başkanı

Muğla Baro Başkanı

Eskişehir Baro Başkanı

Önerge lehinde veya aleyhinde konuşmak isteyen var mı?

7. madde ile 13. maddenin birleştirilerek görüşülmesi isteniyor; önce ilk önergeyi işleme koyuyoruz.

Gündemin 8. maddesinin 6. madde olarak ve ondan sonra gelen maddelerin de buna göre numaralanmak suretiyle görüşülmesi teklifini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemin 8. maddesi 6. madde olarak gündemde yer alacak; 6. madde 7, 7. madde de 8. madde olarak görüşülecektir.

Değerli arkadaşlarım, 13. madde ile 7. maddenin birleştirilerek görüşülmesi konusunda Hatay Barosu Başkanı'nın bir önerisi var.

Aslında 6. madde; Başkanlık raporu, Birlik Yönetim Kurulu, 1993-1995 çalışma raporu, bilanço, gelir-gider ve gelirlerin bütçeyle mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun görüşülmesi sırasında, ister istemez, hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların sorunlarıyla da ilgileneceğiz. Ben, bu maddeyi şu şekilde anlamıştım; o bakımdan, önce düşüncemi arz etmek istiyorum.

5 Nisan'da Ankara'da yaptığımız toplantı sonrasında yeni eylem planlarını görüşecektik; bunu, ayrı bir madde halinde görüşmek gerekiyorsa, 7. maddenin içinde görüşsek bizce sorun yok. 13. maddeyi, böyle yeni eylem planları üzerinde daha detaylı bir açıklama, görüşme olanağı sağlama açısından konmuşsa ona da bir şey demiyoruz.

13. maddenin 7. madde ile birleştirilmesi; yani, eleştiriler sırasında önerilerin de sunulması suretiyle çalışmaların sürdürülmesi yolunda Hatay Barosu Başkanımız Nabi İnal Beyin önerisi vardır; bu öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Lehte ve aleyhte birer arkadaşımıza söz vereceğim.

Buyurun.

Av. ABDULLAH KUNDAKÇI (Bolu Barosu) – Değerli meslektaşlarım, 13. maddede Türkiye'de uygulanan sistemin, yargının

ve meslekle ilgili ve meslektaşlarımızla ilgili konuların tartışılması gündeme geliyor. Burada, gerekirse, biz, hukuk sistemimizi, yapılan yargılamayı, yargılama makamlarını, teşkilatlanmayı, meslekteki güçlükleri ve meslektaşlarımızın sorunlarını da tartışacağız.

Şimdi, 7. maddede, Barolar Birliğinin faaliyetleri söz konusu. Bu faaliyetler görüşülecek, Barolar Birliğinin faaliyetleri ile ilgili lehte-aleyhte görüşmeler yapılacak ve aklanacak; yani, bu maddeyle bu madde arasında bir ilinti görmüyorum. Bu bakımdan, biz, burada çok önemli bir toplantı yapıyoruz; hukuku, yargıyı, mesleğe ve meslektaşlarımızın konularını tartışalım, ayrı madde halinde tartışalım bu konuyu. Zaman kaybedilecek diye bu konuları geçiştirmeyelim diyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Lehte, buyurun.

Av. AZİZ MERSİN (Muğla Barosu) – Değerli arkadaşlarım, hukukun ve mesleğimizin sorunlarıyla ilgili birtakım öneriler maddî kaynakları da gerektirir. Gündemin 10. maddesinde, gelecek dönem bütçesinin ve bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü var; oysa, bizim önerilerimiz, Genel Kurulu ikna ederse, bazı kaynakların artırılması ve bütçenin de buna göre düzenlenmesi gerekebilir. Bu nedenle, biz, bu önergeyi verdik. Takdirinize sunuyoruz.

BAŞKAN – Yani birleşmesi...

Değerli arkadaşlarım, konuyu özetliyorum; gündemimizin 7. maddesinde Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1993-1995 çalışma raporu, bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması ve görüşülmesi maddesiyle 13. maddede yer alan hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunları ile ilgili görüşme maddesinin, eleştiriler içinde önerilerin de sunulabileceği dikkate alınarak, Hatay Barosu Başkanı Sayın Nabi İnal tarafından verilen bir önerge vardı.

Sayın Adalet Bakanı Mehmet Moğultay Kongerimizi onurlan-

dırıyorlar; hoşgeldiniz Sayın Bakan; hoşgeldiniz Sayın Valimiz.
(Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, Sayın Nabi İnal'ın bu görüşüne karşı lehte ve aleyhte iki arkadaşımıza söz verdik, bunları dinlediniz.

7. madde ile 13. maddenin, 7. madde içinde, yani bu iki maddenin birleştirilerek görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 91'e karşı 31 oyla kabul edilmiştir. Gündemimizin 7. maddesi içinde 13. maddeyi de görüşeceğiz.

Gündemimizin 4. maddesi gereğince Birlik Başkanımız Sayın Önder Sav'ı konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum.
(Alkışlar)

Av. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) – 23. Genel Kurulumuzu onurlandıran Adalet Bakanımız Sayın Mehmet Moğultay'ı, Balıkesir'e geldiğimiz saatten bu dakikaya kadar bizden sıcak ilgisini ve dostluğunu esirgemeyen Balıkesir'in çok değerli Valisini, Adalet Komisyonumuzun Sayın Başkanını ve Sayın Balıkesir Başsavcısını, üniversitemizin değerli yetkililerini, sayın yargıç ve savcılarımızı, değerli delege arkadaşlarımı ve baro başkanlarımızı, mesleğimizde 40. yılını dolduran üstadlarımızı ve sayın konuklarımızı en içten duygularıyla selamlıyorum, hoşgeldiniz diyorum. (Alkışlar)

Çok yakından bildiğim sağlık sorununa karşın, Ankara'daki yoğun işlerini bırakarak, Türkiye Barolar Birliğinin bu Genel Kuruluna katılma inceliği gösteren sayın Adalet Bakanımıza da teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

22-23 Mayıs 1993 tarihinde Erzurum'daki Genel Kurulumuzda alınan karar gereği Türkiye Barolar Birliği'nin 23. Olağan Genel Kurulunu Balıkesir'de yapıyoruz.

Genel Kurulun hazırlık çalışmalarını büyük bir özveri ve gayretle tamamlayan Balıkesir Baromuzun değerli başkanı sayın Önder Kırılı ve Baro Yönetim Kurulu Üyelerini, Birliğimizin Genel Kurul Delegeleri Av. Hurşit Kangal, Av. Ergün Ünsal, Av. Vehbi Görgün ve Balıkesir'li tüm meslektaşlarımı, içtenlikle kutluyorum.

Genel Kurul öncesi çalışmalarına katkıda ve yardımda bulunan, ilgisini esirgemeyen herkese, her kurum ve kuruluşa bütün Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği adına teşekkür etmeyi, zevkli bir görev sayıyorum.

Geride bıraktığımız dönemde yitirdiğimiz meslektaşlarımızı, üstadlarımızı, hala öldürenleri bulunmayan meslektaşlarımız Av. Şevket Epözdemir, Av. Yusuf Ekinci, Av. Medet Serhat ve Av. Faik Candan'ı sevgiyle, saygıyla anıyoruz.

Erzurum'daki Genel Kurul'umuzdan buyana geride kalan dönemdeki faaliyet ve çalışmalarımızı Yönetim Kurulu'nun Raporunda belirtmiş bulunuyoruz. Bu konuşmayı, sadece Başkanlık adına değil, tüm Yönetim Kurulu adına yaptığımı ifade etmek isterim. Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetleme Kurulu Üyelerimiz, çok özverili, yararlı ve verimli çalışmalarlarıyla Türkiye Barolar Birliği'ne ve bana büyük destek verdi, güç kattı.

Başta Baro Başkanlarımız olmak üzere bütün Barolarımız, büyük bir birliktelik ve dayanışma örneği göstererek sorunlarımızın kamuoyuna yansıtılmasına önemli ve güçlü katkılar yaptılar.

Barolarımıza, Baro Başkanlarımıza, Türkiye Barolar Birliği organlarında görev yapmakta olan arkadaşlarımıza, bundan sonra da destek ve yardımlarını esirgememelerini dileyerek huzurunuzda şükranlarımı sunuyorum.

23 Mayıs 1993 günü, Erzurum Genel Kurulu'muzun kapanış konuşmasını aşağıdaki sözlerle tamamlamıştım:

"Ümit ediyorum ki, bu Genel Kurul'da altını çizdiğimiz sıkıntılar, sorunların büyük bir kısmı Balıkesir'de yapılacak Genel Kurul'da konu bile edilmez; belki Balıkesir Genel Kurulu'nda sağ tarafımda bulunan "Yargının bağımsız olmadığı ülkede Baroların bağımsızlığı yoktur" pankartımızı kaldırmış olacağız.

Barolarımız ve TBB bağımsızlığına kavuşmuş olacak; daha özgür Baroyu, daha serbest avukatlığı, yargının, mesleğin, demokratik hukuk devletinin sorunlarını tartışacağız."

Aradan geçen iki yılda sorunlar, sıkıntılar azalmamış, varolanlara yenileri eklenmiştir. İki yıl önce TBMM Adalet Komisyonu'nda görüşme sırası bekleyen Avukatlık Yasası Değişiklik Tasarısı, şimdi, TBMM Genel Kurul Gündeminde görüşme sırası beklemektedir.

Başta Sayın Başbakan olmak üzere TBMM'de grubu bulunan bütün siyasi partilerin yetkilileri, karşılıklı görüşmelerimizde ve en son 5 Nisan 1995 "Avukatlar Günü" toplantımızda söz vermiş olmalarına karşın Avukatlık Yasası Tasarısı'nın gündemdeki alt sıralardan Danışma Kurulu Kararı ile üst sıralara alınması mümkün olmamıştır. Anavatan Partisi Genel Başkan Vekili Lütfullah Kayalar 5 Nisan 1995 günündeki toplantımızda yaptığı konuşmadaki sözünü tutarak, mensubu olduğu partinin, konuyu TBMM Danışma Kurulu'na götürmesini sağlamıştır.

10 Nisan 1995 tarihinde toplanan TBMM Danışma Kurulu'ndaki İktidar Partilerinin Grup Başkanvekillerinin anlaşılmaz tutumu ve karşıkoyması nedeniyle Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı, TBMM Gündeminin ilk sıralarına alınamamıştır. 5 Nisan 1995 günü söz veren en yetkili ağızlara rağmen böyle bir olumsuz gelişme, eğer iktidar partilerinin organları arasında iletişim eksikliğinden kaynaklanmıyorsa, somut bir içtensizliği vurguluyor demektir.

Siyasal iktidarın demokratikleşme paketi içinde olan Avukatlık Yasası Değişikliği'ni geciktirenler, böylece hem kendilerine, hem avukatlığa, bunlardan daha önemli olarak "Adaletin Temeli" olan "Savunma"ya, giderilmesi olanaksız zararlar vermektedirler. Sonuç olarak savunmanın bağımsızlığı sağlanarak güçlenecek olan "Yargı Bağımsızlığı"da yara almaya devam etmektedir.

Bütün engellemelere, umursamazlıklara karşın uğraşımızı sürdüreceğiz. Bağımsızlığımız engelleniyor, vesayet kaldırılmıyor, özlenen yasal düzenlemeler yapılmıyor diye susup kenara çekilmeyeceğiz. Adaletin gören gözü, duyan kulağı ve konuşan ağzı olan avukatlığı, savunmayı etkisizleştirmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. (Alkışlar)

Avukatlık Yasasının önemli uygulamalarından olan "Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi" 8 Mayıs 1995 tarihli 22281 sayılı Resmi

Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Gerek "Genel Hükümler" de gerekse parasal kalemlerde çok önemli değişiklikler yapıldığını meslektaşlarımızın ayırd ettiklerini sanıyorum. Barolarımızın da görüşü alınarak Türkiye Barolar Birliği'nin hazırladığı tarife konusunda Adalet Bakanlığı'ndan bu zamana kadar görmediğimiz ilgi ve anlayışı gördüğümüzü açıklamak isterim; Adalet Bakanı Sayın Moğultay'a zaman ayırıp bizzat yaptığı çalışma ve yakın ilgi için hepimiz adına bir kez daha teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

CMUK'da 3842 Sayılı Yasa ile getirilen ve demokratikleşmede önemli bir uygulama olarak gösterilen sanık sorgulamasında ve yargılamada şeffaflaşmayı amaçlayan yenilik ve değişiklikler, Barolarımızın ve hukuki yardım için görevlendirilen meslektaşlarımızın büyük gayreti, titizliği ve özverili çalışmaları ile amacına ulaşabilmektedir.

Meslektaşlarımızın özverilerine karşın Maliye Bakanlığı, yasa gereği üzerine düşen para gönderme yükümlülüğünü düzenli biçimde yerine getirmemektedir. Yönetim Kurulu raporunda aynen alınan 2.5.1995 tarihli en son yazımızda durum bütün açıklığı ile anlatılmıştır. CMUK. değişikliği uygulamasının başladığı 1992 yılı sonundan bu yana Maliye Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği'ne 91.058.894.000.- TL. göndermiştir. 11.10.1994 tarihinde gönderilen 25.000.000.000.- TL.'dan sonra 8 aydır hiç para aktarılmamıştır.

Barolarca görevlendirilen meslektaşlarımızın alacakları birikmiş, CMUK. artık angaryaya dönüşmüştür. Maliye Bakanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği'ne 90.331.876.650.- TL. borcu vardır. 2.5.1995 tarihli yazımız ile acilen istenen 60 milyar lira da gönderilmemiş, Maliye Bakanlığı'nın sanık ya da yakalanan kişilere CMUK. gereği ödeme yapılmasına gereken önemi vermediği belli olmuştur. Bu genel kurulumuzda, bundan böyle hukuki yardım yapmama kararı alınacağı uyarısında bulunulduğu halde duyarsız davranılmıştır.

Maliye Bakanlığı'nın anlaşılmaz tutumu nedeniyle CMUK.un maddeleri uygulanamaz hale gelmektedir. Siyasal iktidarın demokratikleşme için gösterebildiği ender örneklerden birisi, rafa

kaldırılmaktadır. Toplumumuz ve demokrasimiz bunun hesabını, Maliye Bakanlığı'ndan elbette soracaktır; ama önce siyasal iktidarın kendisi bunu sormalıdır.

"Sav-Savunma-Karar" bütünlüğünün ayrılmaz unsuru olan "Savunma"nın, avukatlık mesleğinin sorunları, Avukatlık Yasasının boyutlarını aşmakta, kimi anayasa ve diğer yasa maddelerinin değişikliklerini gerektirmektedir.

Son yıllarda diğer Hizmet Sınıflarına göre mali yönden geride bırakılan kamu avukatlarının sorunları, 657 Sayılı Devlet Personel Kanununda yeni düzenleme yapılarak çözümlenebilir. Kamu avukatlarının ek göstergeleri, yan ödeme göstergeleri ve özel hizmet tazminatları, avukatlık onuruna uygun biçimde düzenlenmelidir.

Serbest çalışan avukatların "Hayat Standardı" sorununun başlıca çözüm yeri Gelir Vergisi Kanunudur. Her yıl otomatik olarak arttırılan "Hayat Standardı" artık çekilmez bir Maliye Salması'na dönüşmüş, "Mali güç kriteri" bir kenara itilip, kazansın kazanmasın her avukatın ödemesi zorunlu "BAŞ VERGİSİ"ne dönüştürülmüştür.

Serbest çalışmakla birlikte avukatın yaptığı görev bir "Kamu Hizmeti"dir; avukat da yargıç ve savcı gibi yargının ayrılmaz bir unsurudur. Avukatın hizmeti, vergilendirme işinde diğer serbest meslek mensuplarının hizmeti ile kıyaslanamaz.

Avukat, birinci sınıf tacirlerle eşdeğer görülemez. Devlet, avukatların vergilendirilmesinde yapagelmekte olduğu temel yanlışlığı, sür'atle düzeltmeli, avukatların gerçek kazançları üzerinden vergilendirilmesi anlayışını kabul etmelidir. Bizler, avukatlık mesleğinin onuruna uygun biçimde, kazancımızın son kuruşu da değerlendirilerek vergi alınmasından yanayız; vergi kaçırانlarla aynı kefedede tartılmak da istemiyoruz.

Maliye Bakanlığı'nın "Hayat Standardı"nda yaptığı yanlışlığı düzeltmesini beklerken bir başka önemli yanlışlığın uygulayıcısı olması avukatları son derece üzümüştür.

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 227. maddesindeki yasal yetkisini, birliğimizin bütün iyi niyetli uyarılarına karşın son de-

recede sert ve yanlış kullanan Maliye Bakanlığı, gelir vergisi mükelleflerinin özelliklerini dikkate almadan avukatların gelir vergisi beyannamelerini de Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatmaları mecburiyetini, bir Genel Tebliğ ile getirmiştir.

Anılan tebliğ, beyanname imzalatmanın zorunluluğunun yanında, defter tutturma ve yıllık sözleşme imzalama zorunluluklarını da getirmiştir. Maliye Bakanlığı'nın bu "oldu bittisi"ne boyun eğmezdik.

Baro Başkanları toplanarak oybirliği ile 23.2.1995 tarihli (1) Sıra No.lu Genel Tebliğin iptali için Danıştay'da dava açılmasına karar verdi; açılan davada Danıştay 4. Dairesi Yürütmeyi Durdurma kararı verdi. Maliye Bakanlığı bu kararı etkisiz kılmak, sonuçsuz bırakmak için 31.3.1995 tarihli (2) Sıra No.lu Genel Tebliği çıkarttı; onun için de iptal davası açıldı ve Yürütmeyi Durdurma kararı alındı.

Yüksek Yargı Organı ve Hukuk "DUR!" diyor ama Maliye Bakanlığı durmak bilmiyor. "Devlet içinde ayrı bir Devlet" gibi davranan "Ben yaptım oldu" diyen Maliye Bakanlığı'na "Hukukun Üstünlüğü"nü hatırlatmak, istese de istemese de benimsetmek gerekiyor. Bunun uğraşını vermek, diğer meslek mensuplarından çok biz hukukçulara düşmektedir.

Maliye Bakanlığı, Genel Tebliğ ile kullandırmak istediği yetkilerin yürümesi durdurulunca bir başka yol denemiş, Vergi Usul kanunu'na mükerrer 175. maddenin eklenmesi tasarısını gerçekleştirmiştir.

Anılan mükerrer 175. madde ile Maliye Bakanlığı'na "Bu Kanun hükümlerine göre tutulması mecburi olan defterlerin 3568 Sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirler tarafından tutulması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti defter çeşitleri, yıllık satış hasılatı veya gayrisafi kazanç toplamı Maliye Bakanlığı'nca belirlenen tutarı aşmayan mükellefleri bu mecburiyetten muaf tutmaya,...

..... Mükelleflerle serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirler arasında bu maddede belirtilen konularla ilgili

olarak düzenlenmesi gereken sözleşmelerde yer alacak hususları belirlemeye" yetki verilmek istenilmektedir.

(1) ve (2) No.lu Genel Tebliğlerdeki haksız yetkilerin, yasa maddesi haline getirilmesine ilişkin bu tasarının Plan ve Bütçe Komisyonunda verilen bir önerge ile eklendiğini haber aldığımız günden itibaren bu tasarı ve anlayış ile de mücadele ettik.

Vergi Usul Yasasına eklenmek istenen mükerrer 175. madde önergesini imzalayan Plan Bütçe Komisyon Başkanı, TBMM'de grubu bulunan siyasi parti yetkilileri ile yaptığımız yoğun görüşmelerde anılan maddenin TBMM Genel Kurulu'nda yapılacak olan oylamasında RED edilmesinin sağlanmasını, bu gerçekleştirilemezse Anayasa Mahkemesi'nde dava açılmasını istedik. 4 Mayıs günü yapılan TBMM oturumunda madde oylanıp reddedildi ve kanun tasarısı metinden çıkartıldı.

Maliye Bakanlığı'nın Genel Tebliğlerindeki hukuksuzluğa, haksızlığa karşı çıktığımız, konuyu idari yargıya götürdüğümüz için Avukatlara, Barolara ve Türkiye Barolar Birliği'ne "Kayıt dışı ekonomiye bel bağlayanlar, vergi kaçırılması için uygun iklim arayanlar, bozuk düzeni savunanlar – ŞER ODAKLARI" diyen haddini bilmezleri, terbiye sınırları içinde konuşmaya çağırıyoruz. Bürolarımıza, ceplerimize el uzatanların mesleğimize ve onurumuza dil uzatmasına asla izin vermeziz. (Alkışlar)

Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere yasa ile tanınan üstü örtülü yetkiler, Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkı için verdiği uğraşın ne kadar önemli olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır. Bununla da yetinilmemeli, Türkiye Barolar Birliği'nin, Anayasa'nın "Yürütme" bölümünde değil, "Yargı" bölümünde yer alması, Anayasa Mahkemesi'nde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda Türkiye Barolar Birliği'ni temsilen üye bulundurulması sağlanmalıdır.

TBMM'nin geride kalan çalışma döneminde değiştirilmesi için anlaşma sağlanan anayasa maddeleri bile henüz görüşülmemiştir.

Yapılmak istenen değişiklikler, düzenleniş ve içerik bakımından yeterli olmamakla birlikte, çalışmaların başlatılmış olması

memnuniyet vericidir; ancak değiştirilmesi düşünölen Anayasa maddelerinden daha önemli maddelere hiç değinilmemesi, sessiz kalınması ise fevkalade dikkat çekicidir.

Cumhurbaşkanı'nın özellikle yargı ile ilgili görev ve yetkilerine ilişkin 104. maddesi ile Yargı Bağımsızlığını engelleyen 159. maddesinden ve 130-134. maddelerden söz edilmemesi çok düşündürücüdür. Hukuk Devleti Kurumlaşmasına aykırı olan bu maddelerin ele alınmayışı yargı bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğü ilkesinin benimsenmesi anlayışlarında, hiç de iç açıcı bir konumda olmadığımızın göstergesidir.

Üzölerek söylemek gerekir ki kimi siyasi partiler ve siyaset adamları, hukuk devletine ve yargıya mesafe aldırarak yerine yanlışlık yapmayı, yanlışlık ve hukuksuzlukların düzeltilmesine tavır almayı yeğliyorlar. Kimi zaman Anayasa Mahkemesi'ne başvurma ve mahkemenin kararları haksız yere eleştiriliyor, Anayasa Mahkemesi'nin Parlatmentonun üstüne çıktığı söyleniyor.

İnsan hak ve özgürlüklerinin, demokratik laik hukuk devletinin önemli güvencelerinden olan Anayasa Mahkemesi, KHK karmaşasındaki yol gösterici kararları "Yasamanın Devredilmezliği" kuralına saygısı, yargının denetim etkinliğini artırıcı koruma önlemi olarak Yürürlüğü Durdurma kararları vermesi, hukukun üstünlüğüne aykırı yasaları iptal etmesindeki kararlılığı için kutlanmalıdır. Kaynağını Anayasa'dan almayan yetkileri kullananlar, bile bile Anayasaya aykırı yasa çıkaranlar, Anayasa Mahkemesinden siyasi nitelikte karar vermesini isteyenler, Anayasa Mahkemesi'nin anayasa yapmasını isteyenler kınanmalıdır.

Ülkemiz, Demokratik hukuk devleti olmanın ve demokratikleşmenin gereğini, zamanında yerine getiremediği, yasal düzenlemeleri yapmadığı için bugün uluslararası kuruluşlarca zorlanıyor. Türkiye artık Amerika, Avrupa istiyor, Uluslararası kuruluşlar istiyor diye zorlanıp anayasasını, yasalarını değiştiren ülke olmak ayıbından kurtulmalıdır. Anayasamızı, yasalarımızı, çağdaş ve uygar ölçülerin dışında kaldığı, insan hak ve özgürlüklerine, hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti anlayışına aykırı bulduğumuz için zamanında ve dış baskı olmaksızın özgürce değiştiren, bağımsızlığına egemenliğine gölge düşürtmeyen bir ülke olmanın onurunu yaşamalıyız. (Alkışlar)

Son günlerde tartışılmakta olan Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesi, demokrasimiz ve ülkemiz için ciddi bir sınavdır. Anılan maddeye dayanılarak verilen kararlarla mahkum olanların ve davaları sürenlerin durumları bütün hızıyla tartışılıyor. Türkiye, bilim adamlarını, yazarlarını, gazetecilerini, kimi aydınlarını, sendikacılarını düşüncelerini açıkladıkları için yargılayan ve onlara adi suçların çok üstünde cezalar veren bir ülke olarak gösteriliyor.

Ülkemizde Terörle Mücadele Yasası ile konulan kural, koşul ve sınırlamalar ve mahkemelerin verdikleri cezalar, demokratik bir devlet ve toplum düzeni ile bağdaşmamaktadır; hukukun üstünlüğü ilkesi ile de çelişmektedir. Yasanın tümünün değiştirilmesi beklenmeden 8. maddenin yasa metninden çıkartılması, kaldırılması gerekir. 8. maddeyi gizlemeye kalkışmak, oraya buraya taşımaya düşünmek, var olan demokrasi ayıbını korumak olur. Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesi sür'atle kaldırılmalı, bir demokrasi ayıbına son verilmelidir.

Bir yandan Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesinin kaldırılması sorun olarak sürmekte, diğer yandan terör, acımasızca yeni kurbanlar almakta ciniler bulunmamakta, faili meçhul cinayetler artmaktadır.

Meslektaşlarımız Muammer Aksoy ve Uğur Mumcu'nun, Bahriye Üçok, Çetin Emeç, Turan Dursun'un katilleri hala bulunamadı. Öldürenleri bulunmayan cinayetlere meslektaşlarımızın esrarengiz ölümleri de eklendi. Av. Şevket Epözdemir, Av. Yusuf Ekinci, Av. Medet Serhat ve Av. Faik Candan'ın ve daha pek çok insanın katilleri bulunamıyor. Kim ya da kimler, hangi güç, öldürüyor ama iz bırakmıyor, ya da izi bulunamıyor? Bomba yerleştiren, adam kaçırp tetik çeken ellere kim hükmediyor?

Cinayetlerin faileri bulunamadıkça ciniler cesaretleniyor, yeni kurbanlar seçiyorlar. "Şimdi sıra kimde acaba" soruları sık soruldukça cinayetleri aydınlatamayan devlet, yıpranıyor. Cinayetlere seyirci kalanlar, yeni cinayetleri önleyemiyorlar.

Devlet, çağdaş, iyi örgütlü bir devlet gibi davranmak, cinayetleri aydınlatmak kamu vicdanını rahatlatmak zorundadır.

Büyük kentlerdeki faili meçhul cinayetlerin yanısıra başta Güneydoğu Anadolu'daki kürt kökenli vatandaşlarımız olmak üzere tüm toplum sistemli, yıkıcı, öldürücü, acımasız terör örgütünün eylemlerinden rahatsızdır, tedirgindir. Terör örgütü ile vatandaşların etnik köken farklılığını karıştırmamak gerekir, Güneydoğu'daki, Doğu'daki vatandaşlarımızın bir kısmını, terör örgütü sempatzamı saymak yanlışlığından süratle kurtulunmalıdır.

Kimse ırkı, dini, dili, mezhebi, etnik kökeni nedeni ile sıkıntı duymamalıdır. Çağdaş devlet ırkı, dini, dili, mezhebi, etnik kökeni farklı vatandaşların oluşturduğu dinamik bir toplum yapıyla, güçlü kültür mozayığı ile ayakta durur. Böyle bir toplum yapısındaki karşılıklı sevgi-güven ve dayanışma, birlikte dostça yaşama duygusu, en büyük güvencedir. Demokrasi içinde, hukuk kuralları, insan hak ve özgürlükleri çiğnenmeden, terörist örgütlere ödün verilmeden sorunlar aşılmalıdır.

Hiçbir vatandaş, etnik kimliği nedeniyle horlanmamalı, sıkıntı çekmemeli ya da imtiyazlı olmamalıdır. Bunun içindir ki Türkiye Barolar Birliği olarak özenle ve ısrarla "Kürt Şovenliğine de Karşıyız, Türk Şovenliğine de Karşıyız" diyoruz.

En az terör kadar toplumu tedirgin eden bir husus da Din Devleti özlemcilerinin tavrıdır. Ülkemizde devlet işlerinde hukukun üstünlüğünü rafa kaldırıp "Devlet işlerinde dini egemen kılma" uğraşları sürüyor. Bunlara şirin görünmek isteyen kimi siyaset adamları da hukuk devletinden ödün vermekte sakınca görmüyorlar.

Demokrasiyi, herkesin kendi hukuk ve adalet düzenini kurması olarak tarif edip devletin, dinin emrinde olmasını isteyenlere ödünler verilerek, demokratik hukuk devletine varılamaz; olsa olsa şeriat devletine varılır. (Alkışlar)

Bosna ve Hersek'deki Sırp Saldırganlığını tel'in bahanesi ile İstanbul'da yapılan izinsiz gösteride, açıkça şeriat provası yapılmıştır. Cumhuriyet tarihinde İstanbul'da ilk kez Taksim'de sarıklı, takkeli, fesli, cüppeli insanlar "Kahrolsun laik diktatörlük - Laik devlet yıkılacak elbet" diye bağırabilmiş, üzerinde Arapça harfler yazılı ve şeriatın simgesi olan yeşil bayrak dalgalandırmışlardır.

Dün Kubilay'ı Menemen'de kör testere ile kesen Derviş Mehmet ve arkadaşları da yeşil bayrak açarak eylemlerini gerçekleştirmişlerdi. Sivas'ta 35 insanı, bir otelde kısırtıp yakanlar da Taksim'de toplananlarla aynı sloganları atmışlardı.

Cumhuriyetin 70. yılında Sivas sokaklarında 7.5 saat süre ile şeriat sloganları atanlar "Cumhuriyet Sivas'ta kuruldu, Sivas'ta yıkılacak!" diye bağırarak, Cumhuriyete, demokratik laik hukuk devletine başkaldırmış, Cumhuriyet tarihinin en önemli gerici ayaklanmasını gerçekleştirmişlerdir.

Sokaklara dökülenler, onları ustaca kışkırtanlar, şeriat düzenini, teokratik devleti kurmayı ulusu, tekrar ümmet yapmayı, Cumhuriyet'in ve Atatürk devrimlerinin ruhu, özü olan laiklik ilkesini geriletip dışlamayı, amaçlamışlardır.

Sivas olaylarından sonra kimi basında çıkan yazılar, fevkalade ibret verici, ayımsız aydınları uyarıcı niteliktedir. 1993 Ağustos ayında Türkiye'de kimi basında şunlar söylenip yazılabildi:

"Demokrasi, İslam şeriatına zıt bir rejimin adıdır. Müslümanların asıl hedefi, Cumhuriyet'in ta kendisidir; bu asla unutulmamalıdır."

"Geçen ay (Temmuz ayı) çok hareketli ve bereketli geçti, 70 yıllık Cumhuriyet tarihinin en büyük direnişlerinden biri, Şanlı Sivas Kıyamı 2 Temmuz'da yaşandı."

"Sivas'ta müslümanlar yargılama ve cezalandırma haklarını kullandılar. Lamı cimi yok - Dileğimiz daha nice Sivas'lar!"

Buram buram vahşet ve şeriat devleti özlemi kokan bu sözlerle yetinilmeyip alaycı bir üslupla Sivas yangınına az bularak "birileri Anıtkabir'i yaktırıp Ankara'yı aydınlatmak istiyor" denilmiş, "Anıtkabir de yakılabilir" işareti ve ihtarını verilmiştir. Anıtkabir, ulusumuzun en önemli simgelerindendir. Anıtkabir'e çakılacak kibrit önce çakanları yakacaktır. (Ayakta sürekli alkışlar)

Türkiye bu değerlendirmelere, bu yaklaşımlara birgünde gelmedi, başta Tevhidi Tedrisat Kanunu olmak üzere inkılap kanunlarından ödün verile verile Cezayir örneği din devleti kurulması uğraşı verilmesi aşamasına getirildi.

Gençlik kampı adı altında dini eğitim yaptırılmalı-yaptırılmalı, hızla çoğalan tarikat yurtlarında gençlerimizin beyinleri yıkana-yıkana, gerici hareketlere "Masum dini inanç patlamaları" denile-denile, teokratik devlet özlemciliği yapıla-yapıla, şariat özlemcilerine teokratik devlet yanlılarına yazıları ve düşünceleri ile karşı koyan aydınlar öldürüle-öldürüle bugünlere gelindi.

Bu gelişin, getirilişin büyük günahı kimi aymaz aydınların, aydın geçinenlerin omuzundadır. Laik Cumhuriyet böyle omuzu çürüklere emanet edilmeyecek kadar yücedir. Onu, dimdik ayakta tutup teslimiyetçi, umursamaz aymazları bir kenara itip hep beraber sonsuza dek yaşatacağız. (Alkışlar)

Beni sabır ve dikkatle dinlediniz, izlediniz; hepinize tekrar teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum değerli arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Birlik Başkanımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Genel Kurulumuza gelen mesajları sunuyoruz: .

"Davetinize teşekkür eder, Genel Kurul toplantınızın başarılı geçmesi dileğiyle size ve üyelerinize sevgilerimi sunarım."

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER
Başbakan

(Alkışlar)

"Mahkememizin yoğunlaşan işleri ve seçim sonrası ortamının kimi gerekleri nedeniyle katılamamakla üzüntü duyduğum Genel Kurulunuzun, hukumuz için yararlı ve etkin kararlar alacağına inanıyorum.

Yargı kuruluşları arasında özlenen dayanışmayı da kapsayacak biçimde sorunların saptanmasından çözümüne değin doyurucu çalışmalarla ulusumuza umut ve güven vermekle Türkiye Barolar Birliğimizin ve değerli arkadaşlarımızın sürdürdüğü çabaları büyük bir beğeni ile izliyorum.

Avukatlık mesleğinin anlam ve onuruna uygun örnek tutumunuzla nice güçler aşılacaktır.

İnsan haklarına, demokrasimizin çağdaş aşaması olan hukuk devletine, bağımsız yargıya ve özellikle Atatürk ilkelerine bağlılık ve saygı, geleceğimizi karartmak isteyenlerin önündeki en büyük engeldir.

Gerçek dışı anlatım, yorum ve tanıtımlarla yurtseverleri kötüleyenlerin önemi yoktur. Ödünlerle ulusal değerlerimizi, varlıklarımızı ve devletimizi yıkmaya, Türkiye'yi yapay sorunlarla bölmeye çalışanlara ve din sömürücülerine güç verenler, hukukçuların uyarılarına ilgisiz kalsalar da yolumuzu ve yönümüzü değiştirecek değiliz.

Türkiye Barolar Birliği, toplumda özgür ve güçlü yerini almış avukatlarımızın her yıl değerini artıran örgütleriyle övünmeye hak kazanmışlardır. Seçkin hukuk adamlarını, hak arama özgürlüğünün yürekli ustalarını birlikte olmakla kıvanç duyduğum ilkelerin içtenlikle izleyicisi değerli meslektaşlarımızı, kutlar, engin başarı dileklerimi yinelerim.

Sevgi ve saygılarımla.

Yekta Güngör ÖZDEN
Anayasa Mahkemesi Başkanı

(Alkışlar)

"Sayın Başkan, vefa dolu mektubunuzu aldım, beni mutlu kıldınız. Yaşlılığım nedeniyle davetinize katılamayacağım, üzgünüm."

Sizin ve Yönetim Kurulunun takdire değer çabalarınız sonucu Birliğimiz, Türk hukukunda müessese olarak yerini almıştır. Ben, sizlerle övünüyorum.

Birliğimizce ortaya atılan hukukun üstünlüğü kavramı Anayasamıza alınmış, Cumhurbaşkanı ve milletvekillerinin yemininde unsur olarak belirtilmiş, siyaset adamlarının her demecinde kendisinden söz edilir hale gelmiştir. Her alanda Birliğimizden istenen mütalaalar hukukun temel taşı haline gelmiş bulunmaktadır.

Büyük emekleriniz sonucu hazırlanan Avukatlık Kanunu, yasa organında son aşamaya kadar gelişmesi onuru, Birlik Yöneticileri için övünç kaynağıdır.

Birlikçe hazırlanan, yürürlüğe giren Meslek Kuralları, yıllarca barolarımızca ve Birlikçe uygulanmakta ve isabetli sonuçlar elde edilmektedir. Böylece, mesleğimiz, eksiksiz bir kamu kuruluşu niteliğini kazanmıştır.

Baroların ve Birliğin varlığı, toplumda bir güvence haline gelmiştir. Bütün bunlar, sizin ve Birlik Yöneticilerinin unutulmaz emeklerinizin sonucudur.

Başta zati âliniz olmak üzere, Yönetim Kurulunuz üyelerinin candan kutlar, başarılarınızın devamını diler, Genel Kurul delegesi arkadaşlarımla sevgiyle gözlerinden öperim.

Saygılarımla.

Av. Faruk EREM

(Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın delegeler, daha birçok kutlama telgrafımız var, zamanla bunları bilgilerinize sunacağız.

Bu arada Bursa Cumhuriyet Başsavcımız Sayın Alişan Beyin aramızda olduğunu öğrendik, kendilerine hoşgeldiniz diyorum. (Alkışlar)

Gündemin 5. maddesi: Balıkesir Barosu Başkanının konuşması.

Konuşmasını yapmak üzere, Balıkesir Barosu Başkanı Sayın Önder Kırılı'yı kürsüye davet ediyorum; buyurun Sayın Kırılı. (Alkışlar)

Av. ÖNDER KIRLI (Balıkesir Barosu Başkanı) – Sayın Bakan, Sayın Vali, Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanı ve yöneticileri, sayın yargıçlar, savcılar, değerli konuklar, Türkiye'nin dörtbir köşesinden gelen 23. Genel Kurulumuzun sevgili delegeleri, sevgili baro başkanları, basın, radyo ve televizyonların seçkin temsilcileri; Türkiye Barolar Birliğinin 23. Genel Kuruluna ka-

tilmanız nedeniyle şahsım ve Baromuz adına hepinizi yürekten selamlıyorum. Hoşgeldiniz, bize onur verdiniz. (Alkışlar)

Balıkesir, bugün olağanüstü bir gün yaşıyor. Ülkemizin dörtbir yanından gelen seçkin hukukçular, yaşamlarını hukukun üstünlüğü ve savunmanın kutsallığına, adaletin gerçekleşmesine adanmış, çileli, ama onurlu bir mesleğin mensupları bir aradayız; çünkü, bugün, Türkiye Barolar Birliğinin 23. Genel Kurulu Balıkesir'de yapılıyor.

Böyle bir toplantı Balıkesir için ilktir. Türkiye Barolar Birliği gibi ülke çapında örgütlenmiş bir kuruluşun genel kurulu ilk kez Balıkesir'de yapılıyor. Bu olay, Baromuz için de ayrı bir mutluluktur. Zira, Balıkesir Barosu, bu yıl 75. Kuruluş yılını kutluyor. 1920 yılının 26 Ocak günü vatanı düşman işgalinden kurtarmak için Kuvai Milliyeyi örgütleyen sevgili kurucularımız, bir yandan da hukuk savaşımı için Balıkesir Barosunu örgütüyorlardı. Aralarında, Cumhuriyetimizin anıtlaşmış Millî Eğitim Bakanlarından Mustafa Necati Beyin de bulunduğu Süleyman Sadi Bey, Mehmet Sait Bey, İbrahim Ethem Bey, Bahur Bey ve Mehmet Esat Beyleri bugün huzurlarınızda bir kez daha saygıyla, sevgiyle ve rahmetle anıyorum.

Bu vesileyle bir kez daha yinelemek istiyorum. Balıkesir Barosu kurucularının tutuşturduğu Kuvai Milliye idarelerini özümseyerek ve onun bir sonucu olduğuna yürekten inandığı demokrasi, insan hakları ve hukuk devleti ilkeleri içinde laik Cumhuriyetin sonsuza değin savunucusudur. Biz, bu kararlılığa, devletimizi kuran Kemal Atatürk'ten ve onunla aynı idealleri paylaşmış kurucularımızdan, Cumhuriyetin yüreklerimizde yaktığı özgürlük ve bağımsızlık ateşinden dil, din, mezhep ve etnik köken farklılıklarını bir yana iterek, bizi, insan ve yurttaş olarak bu ülkenin sahibi yapan, Ulusal Kurtuluş Savaşımızın ateşinden alıyoruz. (Alkışlar)

Sevgili arkadaşlarım, dünya, adına globalleşme denen bir olguyu yaşıyor. Örfler, âdetler, gelenekler, değerler hızla yıkılıyor; yerini, evrensel olduğu ileri sürülen uygulamalar alıyor. Bağımsızlık adına ulus devlet sınırları zorlanıyor; özgürlük adına alabildiğince bir bireycilik gündemde. Bütün dünyayı ve toplumu-

muzu sarmalayan bu şok dalgası içinde hücum devlete; devlet küçülsün nutukları atan vatan kurtarıcılar türedi; devletin küçülmesi, ekonomiden elini çeksin düşüncesinin ötesinde istiyorlar. Zorba devlet, hain devlet, ceberrut devlet!... Kim bu devlet; devlet, somut bir varlık mı, soyut bir kavram mı? Başbakanı, bakanı, valisi görevini yaparken, öğretmen, eğitimini; yargıç, kararını verirken; polis, gözaltına alırken; avukat, kamusal görevini yaparken ortaya konan devletin görüntüsü değil midir?

Türkiye, bir yandan kabul edilmez bir bölücü terör; öte yandan da, bu terörü bahane ederek Türkiye insanını çağdaş toplumun bir üyesi yapacak reformları erteleme gerekçesi yaratanların çatışmasıyla karşı karşıya. Mezhep farklılıklarının körüklendiği, insanın ikinci plana itildiği; siyasetin de, kültürün de, ekonomik gelişmenin de, sosyal yaşamın da sadece paranın ve paralıların tutsağı haline getirildiği bir ülke; giderek yozlaşan bir toplum yapısı.

Bu yeni yapılanmada, adalette, yargıç da, savcı da, avukat da yerini, şu ya da bu ölçekte alacaktır. Asıl sorun, bu yozlaşma sürecinin durdurulmasıdır.

Türkiye Barolar Birliğinin 23. Genel Kurulunda sorunlarımızı enine boyuna tartışmamız ve en önemlisi gücümüzü tartmamız ve buna koşut çözüm ve eylem önerilerimizi belirlememiz gerektiğine inanıyorum. Mesleğimizin sorunları elbette var ve her gün biraz daha artıyor. Bu sorunlar, sonuçta, tek tek her avukatın üzerine yıkıldığı ve hangi avukatla görüşseniz, şikâyetçi olduğu halde, haydi dediğiniz zaman gördüğünüz manzara nedir?

Avukatlar, bir baskı grubu olarak toplumsal işlevlerinin bilincinde ve kararlılığında mıdır; bu bilinç varsa eğer, ben, baro başkanımı, Birlik Başkanımı seçtim, onlar görevlerini yapsın; ben, işime mi bakayım diyorlar. Tüm avukatların şikâyetçi olduğu hayat standardı, peşin vergi, zorunlu muhasebeci tutma, Avukatlık Yasasının yasalaşmaması gibi kendi sorunları için 5 Nisan'da Ankara'ya, Türkiye'de yaklaşık 33 bin avukat varken ve bunun sadece 5 bine yakını Ankara'da mesleki faaliyetini sürdürürken, ancak 2000'e yakınının gelebilmiş olması çarpıcı bir gösterge değil midir?

Hangi nedenle olursa olsun kendi sorununa bile sahip çıkmakta böylesine vurdumduymaz olursanız; yönetim, sizi ne ölçüde dikkate alır? İşte, Avukatlık Yasasının hali pürmelali. Avukatlık Yasa Tasarısı hâlâ Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülemedi. Meslek sorunlarımızın çözümüne yönelik en güncel çalışma olan bu tasarı, beklentilere cevap verecek yenilikleri de içererek artık çıksın diyoruz.

Adalet Bakanlığı, adli yargılama sistemini değiştirme yolunda (11) yasa tasarısını Bakanlar Kuruluna sunduğunu, yaklaşık bir yıl önce kamuoyuna duyurmuştu. Adaleti, sav-savunma-karar üçlemi içinde görüyorsanız, bu yasaların uygulamasında yargıç ve savcılar yanında avukatların da rolü, görevi olduğuna inanacaksınız; üstelik, bu değişikliklerin halka ulaştırılmasında, kitlelere yansıtılmasında halk ve yargı arasında diyalog kurulmasında avukatların, mesleklerinden kaynaklanan özel bir konumları var. Peki, sistemi değiştirecek bu taslak ve tasarılarla ilişkin barolara aktarılan bir metin var mı?

Bakanlık bürokratları, işi, yargıçlardan, savcılardan ve avukatlardan da iyi biliyor; biz yaptık oldu deyip işi bitiriyor; sonra da, eleştiri, katılımcılık, saydamcılık... Bol bol nutuk dinliyoruz.

Uygulamacıların görüşlerinin dikkate alınmaması sonucu, korkarız ki, çözümü gereken sorunlar çok daha karmaşık bir durum yaratarak, gelecekte, yargı sisteminin önünde yapay engeller oluşturacaktır.

Mesleğimizin, kendi özelinde de sorunlar var. Moliere, yüzyıla varan bir süre önce "Avukatlar hiç köle kullanmadılar; ama, efendileri de olmadı" diyordu; ama, korkarım ki, pek uzak olmayacak bir gelecekte, mesleğimizin içinde bulunduğu koşullar, meslektaşlarımızın yaşama ve ayakta kalma kavgası ya da nasıl olursa olsun daha çok kazanabilme hırsı, bu güzel sözün ikinci bölümünü geçersiz kılacak. Hukuku ve vicdanının sesini, vekil edenine karşı bile üstün tutan avukatla değil; efendilerinin istemleri doğrultusunda hareket eden avukatlarla karşılaşacağız. Bizce, asıl büyük tehlike buradadır. Avukatlığı, onurlu bir meslek olarak korumak ve avukatların çağdaş köleliğine karşı çıkmak zorundayız. Bu karşı çıkışın, çeşitli tepkiler ya da günlük çözüm

arayışlarında aranması konuyu sulandırmak demektir. Çözüm, köktenci olmalıdır. Bunun için, hukuk eğitimi yeniden ele alınmalıdır ve barolar bunu savunmalıdır.

Fakülte furyasına son verilmelidir. Hiçbir altyapısı olmadan, salt siyasal atraksiyon için gönülleri hoş etme temeli üzerine rastgele kurulan üniversite ve fakülteler kervanına sonyıllarda hukuk fakülteleri de katıldı. Hukuk fakültesi kurulması koşuluyla arsa bağışını kabul ederek Alanya'da hukuk fakültesi kurma kararı alan bu Hükümet, 18.2.1995 günlü Resmî Gazetede yayımlanan bir kararnameyle bir hukuk fakültesi daha kurdu. Endişe verici bu gelişmeye konu olan kararnamede, sevdiğimiz, güvendiğimiz, hukukçu bir Adalet Bakanının imzasının da bulunması, hukukçular olarak bizleri köklü bir özeleştiriyile karşı karşıya bırakmalıdır.

Hukuk eğitimi yeniden düzenlenmelidir. YÖK sisteminin sığlaştırdığı eğitim düzeni yerine, gerçek hukukçuları yetiştirecek bir hukuk eğitimi gereklidir. Bakınız, bugün Almanya'da hukuk öğrenimini tamamlayan öğrenci, sadece birinci yeterlik sınavına girme hakkını alır ve bu sınava da sadece iki kez girme hakkı vardır. Başarısızlık halinde, öğrenci, bir daha hiçbir hukuk fakültesinden diploma alamaz. Yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan öğrenci, sadece staja başlama hakkını elde eder. Staj sonrasında ikinci yeterlik sınavını başarıyla vermek zorundadır.

Ayrıca, staj konusunu ciddi olarak ele almalıyız. Türkiye'de staj tek olmalıdır, ciddi olmalıdır. Bugünkü staj sistemi göstermeliktir. Ayrıca, yargıçlık ve avukatlık stajları ayrı ayrı ve farklıdır. Oysa, yine Almanya'da olduğu gibi, staj tek olmalıdır. Türk hukukçusu, genel bir hukukçu olarak yargıçlık mesleğini de icra edebilecek şekilde eğitilmeli; ancak, almış olduğu eğitimle savcılık, serbest avukatlık, noterlik ya da kamu avukatlığına kolaylıkla adapte olabilmelidir. Bu doğrultudaki eğitimin bir diğer yararı da öğrenim ve staj açısından herkesin birbirine eşit sayılmasıdır. Herkes aynı eğitimden ve aynı staj sürecinden geçtiği için, birinin diğerine üstünlük iddiası da söz konusu olmayacaktır.

Avukatlık mesleği, hiçbir şey olamazsan avukat ol zihniyetinden mutlaka kurtarılmalıdır. Tüm hukukçulara yönelik YÖK uy-

gulamaları ve hukuk eğitiminin yozlaşmasıyla ve toplumun yükselen değerler anlayışı avukata da yeni bir kimlik getirdi. Her alanda insanımızı en yaşamsal olgulara bile meta, para ilişkisi düzeninde bakan bireyler haline dönüştüren yeni toplumsal değerler, mesleki özeleştirilerle bize dayatmıştır. Bu bağlamda, avukat-müvekkil ilişkisinde müvekkilini müşteri olarak tanımlayan, tanımlayabilen bir yeni avukat kuşağının yetişmekte oluşu, hepimizin ortak sorumluluğudur.

Sevgili arkadaşlarım, bugün dünyanın hemen her ülkesinde bir hukukçuya, bir avukata olağan dışı bir saygı gösteriliyorsa, bu, onların ve örgütleri olan baroların ve kurumların etkinlik ve kararlılığından kaynaklanıyor. Ülkemizde bu saygınlık giderek azalıyor, ciddi olarak düşünmeliyiz. Avukatlık, hiçbir dönemde ucuz bir meslek olmamıştır ve olmamalıdır.

Ben, sözlerimi, avukatlığın konumunu en iyi belirttiğine inandığım Roma imparatorları Leon ve Antonius zamanında MS. II. yüzyılda İllirya illerine gönderilen bir Jusus kararnamesiyle bağlıyorum.

"Davaların şüpheli ve karanlık noktalarını çözümlleyen savunmadaki ustalıkları ve güçleriyle gerek ceza, gerekse hukuk davalarında çığnenmiş hakları koruyan, kaybolmaya yüz tutmuş haklara destek olan avukatların gördüğü iş çok önemlidir. Bu iş, savaşlara katılıp yaralar alarak ana babalarını ve öz yurtlarını kurtarmak için yapabilecekleri hizmetten daha az yararlı değildir.

İmparatorluğumuz için savaşanların, yalnızca zırhlı gömlek giyen ve kalkan kullananlardan ibaret olmadığını biliyoruz. Bu işi, avukatlar da yapıyorlar. Çünkü, ıstırap çekenlerin umutlarını, yaşamlarını ve çocuklarını savunan; görev yaparken, yalnızca vicdanlarının sesini dinleyen bu kürsü üstadlarının savaşçılar kadar önemli ve değerli iş gördükleri gözden kaçırılmamalıdır."

Hepinizi tekrar yürekten selamlıyorum.

23. Genel Kurulumuza başarılar diliyor, saygılar sunuyorum.
(Alkışlar)

BAŞKAN – Güzel ve anlamlı konuşmasından dolayı Balıkesir Barosu Başkanı Sayın Önder Kırılı'ya teşekkür ediyoruz.

Gündemin değişik 6. maddesine geçmeden önce, Genel Kurulumuzu onurlandıran Adalet Bakanımız Sayın Mehmet Moğultay'a Divan olarak söz vereceğiz; buyurun Sayın Bakanım. (Alkışlar)

ADALET BAKANI MEHMET MOĞULTAY – Sayın Başkan, Başkanlık Divanının değerli üyeleri, sayın milletvekilim, Balıkesir'in Sayın Valisi, aramızda konuk olarak bulunan yargının değerli mensupları, üniversite mensupları, Türkiye'nin çeşitli illerinden delege olarak Genel Kurula katılan değerli baro başkanları ve değerli meslektaşlarım, değerli konuklar, basın ve televizyonların değerli emekçileri; uzun yıllar avukatlık yapmış meslektaşınız olarak Türkiye Barolar Birliğinin 23. Olağan Genel Kurulu vesilesiyle aranızda bulunmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum. Bu vesileyle 23. Genel Kurula katılan değerli-delegeleri ve değerli konukları saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (Alkışlar)

Değerli delegeler, değerli meslektaşlarım; Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanının davetini kırmayarak, –belki böyle söylemem yanlış olur, aslında gelmek istiyordum– bu Genel Kurula, geldim; ama daha da sağlıklı gelebilirdim; ama, ne kadar da sağlıklı olsam, buradaki çok sağlıklı konuşmalardan etkilenerek sağlıklı bir hale geldiğimi ifade etmek istiyorum. (Alkışlar)

Av. ŞABAN UÇLUSOY (Konya Barosu Başkanı) – Sayın Bakanım, çok özür diliyorum; ben, Konya Baro Başkanım; Başkanlar Toplantısında, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve siz sayın Adalet Bakanı önce konuşmaları yaparsınız, sonra da baro başkanları ve delegelerimizin söyleyeceklerini, düşüncelerini sonuna kadar dinlemeden herhalde işlerinizin yoğunluğu nedeniyle bırakıp gitmek durumunda kalıyorsunuz. Ancak, biz diyoruz ki, bizim dertlerimizin ve önerilerimizin Adalet Bakanlığının eline geçmesi doğrultusunda sizleri kongre boyunca aramızda görmek istiyoruz.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

ADALET BAKANI MEHMET MOĞULTAY (Devamla) – Teşekkür ederim.

Efendim, ben, Ankara'da Türkiye Barolar Birliğinde toplanan Baro Başkanları Toplantısına katıldım Anayasa Mahkemesinin Sayın Başkanıyla. Aslında, o gün de o toplantıya – İstanbul'dan geliyorduk– katıldığım sırada Sayın Barolar Birliği Başkanının da bilgisi dahilinde Genel Başkan ve Başbakanın bir telefonu üzerine oradan ayrılmak zorunda kaldım; yoksa, herkes sabırlı olduğumu bilir; çünkü, eğer sabırlı olmasaydım, otuz yılı aşkın siyasi hayatımın her yönünde bir yanlışlık yapardım. Dolayısıyla, şuradan bir kez daha ifade etmek istiyorum ki, nerede hukukla ilgili bir sorun varsa, nerede barolarla ilgili bir sorun varsa, mutlaka ve mutlaka Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanına danışma gereği duyan bir siyaset adamıyım. (Bravo sesleri, alkışlar)

Kimi siyaset adamları, her şeyi kendilerinin çok iyi bildiği iddiasındadır; ama, benim böyle bir kompleksim yok. En son yasal düzenlemelerin hazırlanmasında, hatta iki ücret tarifesinin hazırlanmasında Sayın Başkanınıza danışma gereği duymadan hiçbir işlem yapmadım. Şimdi, bazı yönetmeliklerimiz var, hazırlanıyor, onlar konusunda görüşeceğim, görüşüyorum; Avukatlık Kanunu, TBMM gündeminin 48. sırasına alındı, bu konuda da son günlerde büyük bir uğraş ve gayret sarfettik. Belki Konya Barosunun Sayın Başkanıyla görüşme olanağı bulmamış olabilirim; ama, sizin Başkanınız, Türkiye Barolar Birliği Başkanıyla her zaman görüşme olanağı buluyorum; ama, diliyorum umuyorum ki sizinle de görüşebileyim ve kucaklaşabileyim. (Alkışlar)

Değerli meslektaşlarım, bugün burada çok önemli bir toplantı, bir genel kurul yapılıyor, yargının bir ayağının genel kurulu yapılıyor; ama, şurada ulusal düzeydeki 17 televizyon kanalımızdan sadece ikisi var; diğer televizyon kanalları Ankara ve İstanbul kentlerinde flas haberlerin peşinde. Medya, bugünlerde yine devleti arıyor ve sonra da "yargı zedelendi, yargının bağımsızlığı örselendi, yargı gecikti" deniyor. Ne zamandan beri yargı gecikti, örselendi; ne zaman ki, çağımız bir medya çağı oldu; kabul etmem mümkün değil esasında, biraz sonra söyleyeceğim; çağımız, çeşitli nitelemelere göre medya çağı olarak adlandırılrsa bile, doğru bile

olsa, daha büyük bir doğru var; çağımız, bir insan hakları çağıdır. Ama medya, öyle bir güçlü silah ki, menziline ulaşan başka bir silah olmadı. Medya, kendisini, kimi zaman ulus adına karar veren yargıçlar yerine koyuyor; medya, kendisini, kimi zaman, kamu adına talepte bulunan savcılar yerine koyuyor, sorguluyor, yargılıyor, hükmediyor; ama, savunmasız olarak da teşhir ediyor.

Onun için, aslında, yargı, dimdik ayaktadır, her türlü sıkıntıya rağmen dimdik ayaktadır. Burada bugün yargının sorunları görüşülüyor, çok önemli bir sorun görüşülüyor; çünkü, devletin egemenlik hakkını kullandığı üç önemli alandan biri en etkilisidir. 12 Eylül uygulamalarına koşut olarak, yargı nasıl ki, 12 Eylül yasalarıyla birlikte yürütmenin ve yasamanın arkasına atıldıysa, sevgili medyamız da yargıyı her şeyin arkasına atma gereğini hissediyor; çünkü, kendisi yargılıyor.

Değerli delegeler, bugün tüm dünya, bütün bu olumsuzluklara rağmen, hukukun üstünlüğünü egemen kılma, insan haklarına saygılı olma ve insan onuruna değer verme çabası içerisinde. Bütün bu olumsuzluklara rağmen, bu önemli bir uyanıştır, önemli bir gelişmedir.

Bugün ülkemizde sıkça konuşulan demokrasi, hukuk devleti ve insan hakları sorunları, birbirinin ayrılmaz parçasıdır. Çünkü, demokrasinin temelinde hukuk devleti vardır, hukuk devletinin temelinde de insan hakları vardır. Günümüzde herhangi bir hukuk kuralının hukuksallık değeri kazanabilmesi, bu kuralın, insan haklarına, insan onuruna ve insan kişiliğine saygılı olmasına bağlıdır. Bu niteliklerden yoksun, yani, insan haklarına, insan onuruna ve insan kişiliğine dair niteliklerden yoksun bir kurala hukuk denemez; bu anlayıştan yoksun kişiye de hukukçu denilemez. Hukukçu, insan hakları temelinde yükselen bir hukuk anlayışını ve felsefesini özümsemiş bir kişidir. Hukukçu, hukuk kurallarına bakarken insanı görecektir; hukukçu için en şaşmaz ölçüt insandır. Kısaca ifade etmek gerekirse, önce hukukçu, sonra insan değil; önce insan, sonra hukukçu olacağız. Gerçek bir demokrasi ve hukuk devleti, ancak böyle bir anlayış temelinde gerçekleşebilir.

Ülkemizde, 12 Eylül döneminin düzenlemeleri ve uygulamaları, insanı temel alan bir hukuk anlayışı önemini bir kez daha ortaya koymuştur. 12 Eylül döneminden sonra çıkarılan yasal değişikliklerin çoğu, insancıl içerikten yoksun, bir baskı hukuku niteliği taşıyan düzenlemeler şeklindedir. 1982 Anayasası, kutsal devlet anlayışından hareketle, devleti, vatandaşın üstünde tutan, insan haklarını arka plana atan bir anayasa olmuştur. Bu nitelikleriyle 1982 Anayasası çağdaş, özgür bir anayasa değildir. (Alkışlar)

34. yılını doldurduğumuz 1961 Anayasası, özgürlükçü bir anayasaydı; fikir ve ifade özgürlüğüne katkısı çok olan bir anayasaydı. Bu Anayasa, yüreklere sevgi, beyinlere bilgi dolduruyordu. Bugünkü Anayasa, sevgiyi ortadan kaldıran, özgürlüğü otoriteye dönüştüren bir anayasadır. 1961 Anayasasının askerler tarafından yapılmış olmasını hiç kuşkusuz doğru bulmuyorum, hatta böyle bir beklenti olmamalıdır, "ordu gelmelidir, ihtilal yapmalıdır, anayasa hazırlamalıdır" son derece, fevkalade tehlikeli bir düşünce tarzıdır. Anayasalar, halk, Meclis ve sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak bir konsensüs sağlanarak yapılmalıdır.

Bireyin, toplumun, demokrasinin ve özgürlüğün dayanağı olmaktan çok, otoriter yönetimlerin dayanağı niteliğini taşıyan 1982 Anayasasının değişmesini herkes istemelidir. Özü ve ideolojisi özgürlük ve demokrasi olmayan, devlet ve otorite olan, demokrasi kavramıyla bağdaşmayan pek çok yasaya dayanak olan bu Anayasanın değişmesini, akli olan herkes istemelidir. Kitleleri siyaset dışı bırakarak siyaset alanını daraltan, olağanüstü yönetim biçimlerini olağanlaştıran, ulusal bir uzlaşmayı temsil etmeyen, halkın gerçek iradesini ortaya koymasına olanak tanımayan bu Anayasanın değişmesini gücü olan herkes istemelidir. Yargı güvencesini ve insanı devletin baskısı altında tutan, özgürlüğü otoriteye dönüştüren bu Anayasa değişmelidir, bunu herkes istemelidir; Anayasada yapılacak bu değişiklikler için, hiç kuşkusuz, koalisyonu oluşturan siyasal partilerin sayısal çoğunluğu yetmemektedir. Bir an için bu sayısal çoğunluk yetse bile, Mecliste temsil edilen siyasal partilerimiz arasında bir uzlaşmayla, halkla, Meclisle, sivil toplum örgütleriyle gerçek bir anayasa oluşabilir. Onun için, anayasanın değiştirilmesi, bir ekseriyet ve ekalliyet

meselesi değildir; bu, hem insanımıza olan saygının, hem de uygar dünya ile bütünleşmenin zorunlu bir gereğidir.

Buradan, Anayasanın 21 maddesinin hazırlıklarının tamamlandığı bugünlerde bütün siyasal partilerimize ve toplumsal kuruluşlarımıza, sivil demokratik bir anayasayı oluşturmanın mutabakatı içerisinde bulunmaya ve bunu kısa sürede gerçekleştirmek için gerekli desteği vermek üzere bir kez daha çağırıyorum.

Sayın Başkan, değerli delegeler; hiç kuşkusuz, devletin görevi, yerleşik bir topluluk olarak hukuka uymakla mükellef olarak devletin görevi, insan haklarına saygı duymak ve bunların gelişmesini sağlayacak ortamı hazırlamaktır. Demokrasinin temelinde hukuk devleti vardır. Demokrasinin hukuk alanındaki adının hukuk devleti olduğunu söylemek, sanıyorum, yanlış bir nitelendirme olmayacaktır. Hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bireyin ve toplumun özgürlük, barış ve mutluluk içerisinde yaşamasını amaçlamış devlettir.

Değerli delegeler, gün geçmiyor ki, basında, diğer kitle iletişim araçlarında insan haklarından söz edilmesin, İnsan hakları günümüzde, artık, bir iç sorun olmaktan çıkmış, ulusal sınırları aşarak bir uluslararası sorun haline gelmiştir. Gümrük birliği anlaşmasıyla başlayan bu yeni dönemde, ülkemizdeki insan hakları ihlalleri, kuşkusuz daha da sık izlenecektir. Batılı ülkeler tarafından, ülkemizdeki insan hakları ihlallerinin gündeme getirilmesi kimi siyaset adamlarında rahatsızlık yaratmaktadır. Bana göre, Batılı ülkeler tarafından insan hakları ihlallerinin gündeme getirilmesi bizi rahatsız etmemelidir; bizi, başkalarınınca denetlendiğimiz kuşkusuz ve vehmine götürmemelidir.

21. yüzyılın iddialı ve saygın bir üyesi olabilmek için hukuk düzenimizi yenilemek zorundayız. Mevcut Anayasamız, güçler ayrılığı ilkesini kabul etmekle beraber, devletin temel organları arasında bulunması gereken dengeyi bozmuştur. Özellikle yürütmenin lehine, yargının aleyhine bozulan bu dengeyi yeniden kurmamız gerekmektedir. Hukuk devletinin olmazsa olmaz diğer koşulu, bağımsız yargıdır. Hukuk devleti anlayışının yerleşmesinde, yargı organlarının bağımsızlığını ve güvenini sağlayacak önlemler son derece büyük önem taşımaktadır. Çünkü, hukuk

devletinde, kişi hak ve özgürlüklerinin korunmasının, kişi hak ve özgürlüklerinin kullanılmasının ve geliştirilmesinin asıl güvencesi bağımsız yargıdır.

Anayasamız, yargı bağımsızlığı ilkesine yer vermekle birlikte, bu ilkeyle bağdaşmayacak bazı hükümleri de bünyesinde bulundurmaktadır. Burada açıklıkla ifade edeyim ki, 1982 Anayasasında biçimlenen şekliyle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi bakımından son derece önemli sakıncalar oluşturmaktadır. Bu açıdan, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yeniden yapılandırılması gerekliliğini vurgulamakta yarar buluyorum.

Ayrıca, yargı bağımsızlığıyla bağdaşmayan diğer Anayasa ve yasa hükümlerini ivedilikle kaldırmamız gerekmektedir. Bağımsız, hızlı ve adil bir yargı düzeni, hem vatandaşlarımızın devlete ve adalet sistemlerine olan güvenlerinin, hem de sosyal barış ve huzurun güvencesidir. Bağımsız yargı herkes içindir, tüm ulus içindir. Bağımsız yargı yara aldığıında, bağımsız yargıdan ödün verildiğinde hukuk devletinden söz edilemez. Kimse, devletin tepesindeki yöneticiden en sade yurttaşa kadar sığınacak güvence bulamaz bağımsız yargı olmazsa. Yargıya güven sarsılırsa, yargının temelleri yıkılırsa, ülkede herkes bunun altında kalır. Hukuk devletinin, olmazsa olmaz koşullarından biri bağımsız yargı ise bir diğer koşulu da, onun ayrılmaz parçası olan bağımsız savunmadır. Demokratik bir hukuk devletinde çoktandır çözüme ulaştırılması gereken bu konunun, ülkemizde hâlâ sorun olmaya devam etmesi, hukuk devleti alanında özlenen düzeye henüz ulaşamadığımızı göstermektedir.

Hepimizin, hukukun sağladığı düzene ve korumaya ihtiyacı vardır. Hukukun üstünlüğü ilkesiyle bağdaşmayacak kararların alındığı ve kuralların konulduğu bir sürece katkı sağlayan kimi kişiler bile zaman zaman hukuka sığınmak zorunda kalmışlardır ve otoban yollarda basın toplantısı düzenlemişlerdir. Bunun örneklerini sıkça görmekteyiz.

Değerli meslektaşlarım, nasıl ki, biraz önce ifade ettiğim gibi, Anayasamız, güçler ayrılığı sistemini benimsemiş olmakla birlikte, yargıyı, yasama ve yürütme güçlerine göre arka plana itmişse,

aynı şekilde, yargı sürecinde de sav, savunma ve karar bütünlüğünde sav ve karar önemsenip, savunmanın düşünülmesi, hukuk devleti ve eşitlik ilkeleriyle bağdaşmaz. Bu nedenle, gerek yasa-
ma, yürütme ve yargı, gerekse sav-savunma-karar üçlüsü arasında gerekli işbirliği ve dengeyi önümüze bir sorun olarak koymaktadır.

Değerli delegeler, savunma mesleği, yargının temel öğelerinden biridir. Hak arama özgürlüğünün güvencesi olan savunma mesleğinin, serbestçe, her türlü baskıdan uzak bir şekilde yapılması da zorunludur. Bağımsız yargı, hukuk devletinin temelidir; savunma da, özgür ve bağımsız yargının bütünleyicisi olup, onun, olmazsa olmaz koşuludur. Yaşama hakkı, tüm hakların temelidir; yaşama hakkı, tüm hakların özüdür. Bu hakkı yaşama geçirecek en önemli etken de savunmadır; çünkü, savunma, kişiliği simgelemektedir. Hukuka ve edebiyata nice saygın isimler kazandıran savunma, Socrat'tan bu yana insanların başlıca dayanağı olmuştur. Socrat'ın onurlu yaşamını unutulmaz yapan, onun savunmasıdır. Sanık olarak çıkarıldığı Engizisyon Mahkemesi önünde "ama, hâlâ dünya dönüyor" diye savunma yapan Galile'nin bu sözü, gerçeğin taşıyıcısı olarak günümüze kadar gelmiştir. Savunma hakkını güvenceye bağlamamış bir hukuk düzeni düşünülemez. Bunun içindir ki, Anayasamızın 36. maddesi "Herkes meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir" hükmünü koymak suretiyle, dava ve savunma hakkının ayrılmaz bir bütün olduğunu kabul etmiş bulunmaktadır.

Değerli meslektaşlarım, savunma, hukukun itici gücüdür ve gerçeğin anahtarıdır. Zira, savunmasız yargının adaleti, tartışmalı olmaktan öte gerçek de değildir. Dünyanın en kolay işi suçlamadır. Buna karşı savunma güçtür. Çünkü, suçlayanın elindeki olanaklar savunmada bulunmamaktadır. Herkes ve her suçlu savunulur, ama benimsenemez. Savunma görevini üstlenenler, savundukları kimseyi anlatmaya, eylemin nedenlerini ve gerçek yönünü belirtmeye çalışırlar; ama, asla o kişi olamazlar. Bu nedenle, avukatı, müvekkiliyle özdeş gören; avukatları, savundukları konulara göre suçlayan anlayış ilkindir, yanlıştır. (Alkışlar) Bu anlayışa destek vermek, hukuka ve yargıya vurulabilecek en büyük darbedir. Hak arama özgürlüğünün doruğunda savunma

vardır. Hukuku hukuk, adaleti adalet, yargılamayı yargılama yapan savunmadır. Savunma, yargının ayrılmaz bir unsurudur. Yargının etkinliği, bağımsız olmasıyla mümkündür. Bu bağımsızlık, savcı ve yargıç için ne ise avukatlar için de odur. Baroların etkinliği azaltılarak, hukuki ve ekonomik bağımsızlıkları engellenerek yapılan her girişim, bağımsız yargıya vurulmuş bir tehdittir. Bu tür tehditleri bertaraf etmek üzere Barolar Birliğinin kararlılığında ben de varım. (Alkışlar)

İnsanın ve toplumun uygarlık düzeyini ortaya koyan en önemli göstergelerden biri hak arama özgürlüğü ve savunma hakkıdır. Adalet, bir devletin onuru ve erdemidir. Bunun simgesi savunmadır. Bu nedenle, hiç kimse savunmasız bırakılmamalı, her eylem ve işlem, yargı denetimine tabi tutulmalıdır. Güçlü iken devlete ve savunmaya karşı çıkanların, günü geldiğinde sığınacakları tek güç adalettir. Adalet herkes içindir, hepimiz, adalete, onun başlıca aracı olan savunmaya sahip çıkmalıyız.

Değerli meslektaşlarım, yargıyı, yargı bağımsızlığı, yargıç güvencesi, doğal hâkim ilkesi ve savunma hakkı olmadan düşünmek mümkün değildir. Siyasetin adalete müdahale ettiği ya da adaletin siyasileştiği dönemler, adalet tarihinde kara bir leke olarak kalmıştır. Maria Antuanet'in avukatları, karar oturumundaki iki saati bulan güzel, heyecanlı ve cesur bir savunmadan sonra tutuklandılar, hatta, savcı, bunlardan birinin idamını dahi istedi. Kral XVI. Lui'nin bir avukatı giyotinde can verdi, diğeri hapse mahkûm oldu. Avukatlar, güven verici ve cesur olmak zorundadırlar. Siyasi davalarda kendini feda eden pek çok avukat, savunma mesleğinin tarihine şerefli sayfalar yazmışlardır.

Avukatlık, zeka, bilgi ve karakter zayıflığını kaldırmayacak bir meslektir. Avukatlarda büyük bir zeka olmalı, dev bir yürek bulunmalıdır. Toplum yaşamında haksızlığa, hukuksuzluğa ve zulme herkes sessiz ve ilgisiz kalabilir; ama, tarih, avukatlara, öyle bir hakkı asla vermemiştir. (Alkışlar) Çünkü, avukatlar, toplumun sesi, hakkın güvencesi ve zulmedenlerin amansız düşmanı olmak zorundadırlar.

Bugün devletin temelini şeriatı koymak isteyenler, devletin temelini ümmeti koymak isteyenler; "halk değil ümmet" diyenler,

"vatandaş değil, kul" diyenler, akıl ve ilim yerine çağdışı kurallar getirenler; cumhuriyetin teklifini tartışanlar şunu bilsin ki; Cumhuriyet tektir, ebedidir, o da, Mustafa Kemal Atatürk'ün kurmuş olduğu Cumhuriyettir. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Savunmanın iddia ile eşit olmadığı, hatta ağırlıklı olmadığı bir ortamda gerçek adalete ulaşmak mümkün değildir. Savunmasız yargı olmaz. Yargıyı, inanılır ve güvenilir yapan da savunma hakkıdır. Doktor ile hasta arasındaki ilişki, avukat ile sanık arasındaki ilişki birbirine çok benzer; her ikisinin kaynağında da güven duygusu yatar. Hasta doktoruna canını, sanık ise avukatına hakkını, özgürlüğünü emanet etmiştir.

Değerli meslektaşlarım, bu arada, yargıçlarımızdan, savcılarımızdan da elbette Anayasanın 138. maddesine göre yargılama hakkına ilişkin olarak genelge göndermem, emir ve talimat vermem söz konusu olmaz. Yargı bağımsızdır. Adalet Bakanı olarak, ben, sadece idari temsilcisiyim. Ancak, bu tür toplantılarda, yargılama alanına müdahale etmeden çoğu kez bazı telkinlerim olur. Yargıçlarımız ve savcılarımız da çok sert yorumlardan ve zorlama kararlardan kaçınmalıdırlar. Çünkü, yasaların işkencesinden daha büyük bir işkence de düşünülemez. Şunu bilmeliyiz ki, çağımız insan hakkı çağıdır; devlet, otoriteyi özgürlüğe dönüştürmek zorundadır. Korku ye dehşetle adaleti sağlamak da mümkün değildir.

Yargıçlarımız, savcılarımız, duruşmanın aleniyeti adına duruşma salonlarını sonuna kadar medyaya açık bırakıp bırakmalarını bir kez daha düşünmelidirler. Bilinmelidir ki, duruşmanın aleniyeti var; ama, sanığın da kişilik hakkı var. (Alkışlar)

Değerli meslektaşlarım, 21. yüzyıla yöneldiğimiz bugünlerde hak arama özgürlüğü ve savunma hakkı, durmadan gelişmekte ve yeni boyutlar kazanmaktadır. Çağdaş demokrasilerde bu vazgeçilmez haktan herkesin eşit biçimde yararlanmasını sağlayan tek meslek avukatlıktır. Avukatların mesleki faaliyetlerini her türlü baskıdan uzak ve özgürce yürütülmesinde bağımsız baroların varlığı önemli bir yer tutmaktadır. Bağımsız baro, demokratik hukuk devletinin temel kurumlarından biridir. Baroların bağımsız olmadığı bir yerde savunma hakkını onurlu ve özgürce kullanılmasından, yargının bağımsızlığından söz edilemez.

Değerli meslektaşlarım, Sayın Başkan ifade etti, Avukatlık Yasa Tasarısının çıkması için büyük bir çabanın içerisindeyiz. 168. sıradan 48. sıraya geldi. Ben, Ankara'da 5 Nisan'da Avukatlar Toplantısında 27-28 Mayıs tarihlerinde Balıkesir'de buluşmayı dilerken, bu yasanın çıkarılmış haliyle huzurunuzda gelmek istiyordum, amacım da buydu; ama, bizde bir espri vardır, kusura bakmayın bir espri olarak söylüyorum; davayı kaybettik, ama temyiz hakkımız var. (Alkışlar) Şimdi, 27-28 Mayıs'a kadar çıkaramadık; ama, hep umudumuz, bu Meclis tatile girmeden Avukatlık Yasa Tasarısının yasalaşmasıdır. Bu konuda Sayın Başkanınızla önümüzdeki dönemde yoğun bir çaba sarfedeceğiz. Belki burada ihsası reyde bulundum, Sayın Başkanı tekrar seçiyormuşsunuz gibi; ama, böyle bir hakkım yok, o takdir size aittir. (Salondan "Seçim Yok" sesleri) Seçim yok mu... Peki, özür diliyorum.

Bir de, son zamanlarda çıkarmış olduğumuz 21 Mart 1995 günlü Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hâkimler ve Savcılar Kanununda değişiklik yapan yasa tasarısıyla ilgili düşüncelerimi söylemek istiyorum.

Avukatlıktan hâkimlik mesleğine geçişleri kolaylaştırmak bakımından bir yasa çıkardık. Yaş sınırını 35'ten 40'a, ilk yıl için başvuru süresini de 55 yaşına çıkardık. Buradaki amacımız, süratle yargıdaki bu açığı kapatmaktır. Buna ilişkin iki sınav yapılacaktır yazılı ve sözlü sınav; yazılı sınavı Bakanlık yapacaktır, sözlü sınavı da Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yapacaktır. Buna ilişkin iki yönetmeliğin çıkması gerekmektedir. Bu yönetmeliklerimiz hazırlandı, pazartesi günü Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda görüşüldükten sonra yürürlüğe girecektir. Gerçi, biz, bir yandan hazırlığımızı yaparken, Anamuhalefet Partisi, Anavatan Partisi Anayasa Mahkemesine gitti, takdir Anayasa Mahkemesinindir, müdahale etme hakkımız yok; ama, biz, süratle bunu yürürlüğe koyacağız.

Ben, mesleki sorunlara fazla girmeden, son günlerde çokça üzerinde konuşulan ve ne olduğu bilinmeyen, kimi siyaset adamlarının çokça söylediği ama doğru anlatamadığı, düşünce ve anlatım özgürlüğü konusundaki düşüncelerimi ifade etmek istiyorum. Çünkü, bu konuda son günlerde kimi siyaset adamları, bu

yasa çıkarsa istifa edeceğini, milletvekilliğinden; kimi siyaset adamları, bakan arkadaşlarım da, bu yasa çıkmazsa bakanlıktan istifa edeceğim gibi sözler, kamuoyunda çokça, sıkça konuşuluyor. Kimi siyaset adamları da, bunu, birilerine danışma gereği duyduklarını, mutlaka soracaklarını; kimi siyaset adamları da, bu yasa çıkarsa Türkiye'nin bölüneceğini söylemektedirler; hatta, kimi siyaset adamları, o kadar çok acemi ki, laf vardır, "Acemi nalbant nal çakmayı..." Şimdi, geçenlerde bir siyaset adamı televizyonda diyor ki: "Voltaire demiş ki; düşüncenize katılmıyorum; ama, bunu söyleme hakkımızı ölesiye savunacağım." Karşındaki kişiye bunu anlatırken, sözde karşıt fikirleri de savunduğunu ifade ediyor. Güzel de, Voltaire bunu söylemiş; ama, seni, hapse atacağım demiyor; diyor ki: "Düşüncene katılmıyorum; ama, düşüncelerinizi söylemenizi ölünceye kadar savunacağım." Yani, ortada, aklı zincire vurmak, düşüncüyü köle yapmak söz konusu değil. Savunacağım. Bunu kime söylemiş; Jan Jack Rousseau'ya söylemiş, Voltaire. 18. yüzyılın aydınlanma döneminin bu iki ünlü düşünürü, birisi reformcu, birisi devrimci; Voltaire reformcu, Jan Jack Rousseau devrimci. Aralarında yoğun bir tartışma geçiyor, hatta, Voltaire, Jan Jack Rousseau'ya o kadar kızıyor ki "Bir maymun nasıl ki bir insana benzeyebilirse, Jan Jack Rousseau da filozofa o kadar benzeyebilir." Öyle bir düşüncenin harman olduğu bir dönemde, artık siyaset adamı diyor ki, "Ben, düşüncenizi savunmuyorum; ama, sonuna kadar savunacağım." Bakınız, siyaset adamının söylemesi gereken zarafet yok burada; yani, sanki, düşünce suçu olarak adlandırılan tipik 8. madde kalktığı takdirde Türkiye bölünecek; yani, Türkiye, demokrasiyle kurtulmayacak, özgürlükle kurtulmayacak; Türkiye, demokrasiyle, özgürlükle bölünecek. Ben, bu tür düşünceleri yadırgadığımı ifade etmek istiyorum. Aslında, 8. maddeyi kaldırdığımız zaman, bu yasanın hazırlık çalışmalarını bakanlık olarak biz yürüttük. Bu madde kalktığı zaman veya Terörle Mücadele Yasası değişirse, meydanlara çıkıp bununla övünme hakkını kendimde bulmam, Doğru Yol Partisi de bulmasın, başka parti de bulmasın; çünkü, bu ayıp, ne CHP'nin işidir, ne DYP'nin işidir, bu ayıp, Türkiye'nin işidir. Türkiye, bu ayıptan kurtulmalıdır. (Alkışlar) Sanki, 8. madde kalkarsa, Türkiye'de demokrasi harman olur, demokratikleşme sağlanır; demokratikleşme, 8. madde falan değil; demokratikleş-

menin çok boyutları var; siyasal boyutu var, ekonomik boyutu var, kültürel boyutu var. Bu düşünce tarzı, özgürlüğü, ifade özgürlüğünü, anlatım özgürlüğünü kısıtlayan bir düzenlemedir.

Değerli meslektaşlarım, özgürlük, insanın özüdür, özü; çünkü, bütün hukuk düzenlemelerinin meşruiyet kaynağı özgürlüktür. Böyle olunca, özgürlük, sınır tanımayan bir güçtür. Özgürlüğü sınırlayan kimdir; devlettir, iktidardır. O zaman, özgürlük sınırsızdır, hele hele düşünce ve anlatım özgürlüğü, temel insan haklarından biridir. Bir kişi, dilinin kendisine ait olduğunu söyleyemiyorsa, kendisine ait olduğunu söyleyebileceği başka bir şeyi olabilir mi? O zaman, Terörle Mücadele Kanununun düşünceyle ne ilgisi var, terörün tanımında düşünce yok ki. Terör tanımlanmış; cebir, şiddet, tehdit; bunlar tarif edilmiş. Peki, siz, "Senin aklını zincire vuracağım, düşünceni köle yapacağım veya benim gibi düşünmek zorundasın; düşünmekte serbestsin; ama, benim gibi düşünmekte serbestsin" diyebilirmisiniz; çünkü, bu temel hak ve özgürlük olmadan, özgürlük çoğulculuk olabilir mi? Muhalefetin, iktidar olma olanağı olabilir mi? Azınlığın çoğunluk olma hakkı olabilir mi? Kime göre doğru? Falan siyaset adamına göre mi doğru? Canım, bir dönem yargılananlar bir dönem sonra kutsal kişiler haline geldiler. Hallacı Mansur derisi yüzüldü. Galile, Engizisyon Mahkemesinde yargılandı... Çok kişi yargılandı, bugün kutsandı. O zaman, kime göre doğru; hayır, düşünce ve anlatım özgürlüğü, sınır tanımayan bir görüştür. Altına imza koyduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 10. madde ileri sürülüyor; onu ileri sürenler de açık okuma zahmetine girmezler. Esasen, bunu tartışan kimi siyaset adamları da 8. maddenin ne olduğunun farkında dahi değildirler. Şimdi, burada, 35 bini aşkın savunma mesleğini temsil eden değerli avukatlarımızın huzurunda söylüyoruz; hangi yöntem, maksat ve düşünceyle olursa olsun, devletin bölünmez bütünlüğünü, yazılı ve sözlü olarak propaganda yapmak, veya gösteri toplantı yürüyüşü yapmak; hangi yöntem... bu kanunilik ilkesiyle bağdaşır mı? Yani, yöntemi cezalandıran bir düşünce olabilir mi? Suçun unsurlarını taşımayan bir düzenleme olabilir mi? Düşünce ve anlatım özgürlüğünün önüne konan bu engelle, Türkiye, uluslararası platformda kendisini anlatabilir mi? Bizim amacımız, düşünce ve ifade özgürlüğünün sağlanmasıdır. O bakımdan, düşüncenin sağlıklı oluşabilmesi, özgürce anla-

tilabilmesi için evvelce Anayasa değişikliği şarttır; Anayasanın kimi maddeleri değişmeden düşünce sağlıklı oluşamaz. Özgürce ifade edilemez. Peki, Anayasayı değiştiremediğimize göre, Anayasanın dışında kalan pek çokyasada, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu bunun başında geliyor. Bununla birlikte düşünce ve anlatım özgürlüğünü engelleyen pek çok düzenleme vardır; Siyasal Partiler Kanunu var, çalışma hayatıyla ilgili düzenlemeler var. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu var, TRT Yasası var, Muzır Yasası var, pek çok yasa var; ama, bizim önümüzde öncelikle, ivedilikle duran 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8. maddesidir. Bunu kaldıralım dedik.

Şimdi, son günlerde de çok yetkin olduğunu söyleyen kimi siyaset adamları da "bir sefere mahsus bir af çıkaralım"...

Değerli meslektaşlarım, af, maziyi ortadan kaldırmıyor. Sadece Ceza Kanunu üzerinde muvakkat bir örtü örtülüyor; af, ayıbı ortadan kaldırmıyor; af, bir haksızlığı ortadan kaldırmıyor?!... Af ile sadece Ceza Kanunu üzerinde bir muvakkat örtü örtülüyor, bir atıfet bir şevkat orada; ama, kaynağına inmiyor. Bundan sonra suç işlenirse ne olacak; fiil suç olmaya devam edecek. Peki, affı çıkarmak mümkün müdür? Anayasamızın 87. maddesine göre, af yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir; ama, 87. maddede, 14. maddeye atıf yapılarak "buna ilişkin suçlarla ilgili af önerilemeyecek" diyor. O zaman, düşünenler yazanlar, cezaevlerinde bir taraftan tahliye olmaya başlıyorlar. Kimi bilim adamları, kimi yazarlarımız (146)dan tahliye olacak. Hukukta bir laf var, "tehirinde mazarrat var" bırakınız Anayasa değişikliği gibi yokuşa sürmeyi; Terörle Mücadele Kanununun 8. maddesini kaldıralım; kaldırdığımız zaman bir boşluk doğar mı? Boşluk doğmaz. Ceza Kanunlarımıza 311, 312, 313, 172 ve benzeri hükümler var. Bütün bunlara rağmen, koalisyon ortağımızla bir uzlaşmaya vardık, dedik ki; "Terörle Mücadele Kanununun 8. maddesini kaldıralım, 311'e dördüncü fıkra ekleyelim." Bizim, daha önce hazırlamış olduğumuz Terörle Mücadele Kanunundaki maddeyi buraya aktardık. Esasen, böyle bir düzenleme yapmakla, bir sefer, fiili, Terörle Mücadele Kanunundan çıkarıyoruz; Ceza Kanununa aktarmakla, 647 sayılı Yasadan yararlanma olanağı getiriyoruz, CMUK'un uygulanma olanağını getiriyoruz. Cezanın asgari miktarını altı aydan başlatarak, zorunlu tevkifi ortadan kaldırıyoruz

ve böylelikle fiili oraya aktarmakla düşünce suçu ayıbından Türkiye'yi kısmen de kurtarıyoruz. Aslında bir madde eklenmesine gerek yok; ama, bunun üzerinde Türkiye'deki siyasetin yoğunlaştığını, yoğunlaşan bu şeklini medyanın da büyük katkısıyla anlamak mümkün değil.

Ben, onun için, bir siyaset adamı olarak, 8. madde, Türkiye'nin kurtuluşu değil; Türkiye'nin kurtuluşu, gerçek anlamda halka dayalı, millete dayalı, kitle örgütlerine dayalı bir anayasayla olanaklıdır; ama, 8. madde CHP'nin sorunu değil, DYP'nin sorunu değil, aklı eren, gücü yeten, özgürlükten yana olan; gönlünü sevgi, yüreğinde bilgi olan herkesin işidir, benim işim değil. Onun için, bunu, televizyon kanallarına çıkıp, aman Türkiye bölünüyor; Türkiye demokrasiyle bölünmez özgürlükle bölünmez. Kimi siyaset adamlarının artık, Türkiye'nin, özgürlük ve demokrasiyle bölüneceği korkusundan, kuşkusundan, kompleksinden kurtulması lazım. (Alkışlar) Türkiye'yi o zaman sıkıntıya sokarız.

Değerli meslektaşlarım, bu, Türkiye'nin gündeminden süratle kaldırılmalıdır. Türkiye insanının o kadar çok sorunu var ki, demokratikleşmenin, ekonomik, siyasal ve kültürel boyutları var derken, sosyal refah, devletin ekonomik boyutudur. Bunlar halledilmeden, kültürel boyutları halledilmeden, siyaset adamları üslup değiştirmeden; her olayın başında "keseceğiz, asacağız, yıkacağız" gibi bu üsluptan da kurtulmadan demokrasiyi, özgürlüğü sağlayamayız. Onun için, bu, Türkiye'nin gündeminden süratle kalkmalıdır. Bu bir ayıptır, bu ayıbı kaldırmalıyız. Bunu kaldırdığımız takdirde, düşmanlıkları kökleştiririz; bunu kaldırmadığımız takdirde, muhalefeti yeraltına iteriz; bunu kaldırmadığımız takdirde, sorunları akıl yoluyla değil, kuvvet kullanma yolunu açarız. Bundan korkacak hiç bir şey söz konusu değil.

O bakımdan, bu ülkede herkes teröre karşıdır, herkes şiddete karşıdır; ama, şiddete hayır, teröre hayır; niçin, düşünceye özgürlük sloganını kullanmıyoruz ki; buna hayır diyoruz, ortak değerlerde buluşalım, şiddete hayır, teröre hayır; ama, niçin başka bir ortak değerde buluşmuyoruz; o da, düşünceye özgürlüktür.

Burada baskı grubu olarak, Türkiye Barolar Birliğine önemli görevler düşmektedir. Daha önce hazırladığımız yasal düzenle-

meye Türkiye'nin üç büyük metropol kentinin baro başkanları katıldı. Barolar Birliğinin Sayın Başkanı da katıldı. Terörle Mücadele Yasasını birlikte hazırladık. O yasa da ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde bulunmaktadır. O bakımdan, barolar, yalnız üyelerinin mesleki sorunlarıyla değil, bunlarla ilgiliyiz; baroların üyelerinin mesleki sorunlarıyla değil, bunlarla ilgiliyiz; baroların üyelerinin mesleki sorunlarının yanında, ülke ve dünya sorunlarıyla ilgilenen, bu konuda kamuoyunu aydınlatan, oluşturan kuruluşlar olması gereğine inanan bir insanım; çünkü, 35 bin kişinin oluşturduğu savunma mesleğinin mensupları büyük bir güçtür. 12 Eylül döneminin kültürünü, 12 Eylül döneminin ürünlerini hep birlikte, kısıtlayıcı, yasaklayıcı hükümlerini hep birlikte kaldırmak için bir kamuoyu oluşturmak sizin ve bizim görevimizdir. Çünkü, insan hakları çağında yaşadığımız çevreye, topluma, ülkeye karşı sorumluluklarımız vardır. Üyesi olduğumuz topluma karşı sorumluluklarımız, daha yaşanılır bir ülke, daha özgürlükçü bir Türkiye, daha demokrat bir Türkiye, insan hakları ihlallerinin olmadığı bir ülke, barış ve kardeşlik ideallerinin estiği bir ülke ortak hedefimiz olmalıdır. Tek tek, birey olarak elbette bunları yapamayız, sivil toplum örgütlerinin ve meslek kuruluşlarının, kamuoyunun oluşmasında, siyasal iktidarın hukuk dışı taşmalarında çok büyük frenleyici bir rolü vardır.

Bakanlığımız, mesleki sorunlarla ilgili olarak Türkiye Barolar Birliğiyle her zaman diyaloga açıktır. Yasa tasarısı taslaklarından ücret tarifesine kadar bütün sorunları, bakanlıkta biz yaptık oldu mantığıyla değil, katılım ve uzlaşma modeli içinde her zaman birlikte yapmaya hazır olduğumu ifade etmek istiyorum.

Barolarımız, ülkemizin demokratikleşme sürecinde, çağı yakalama hedefinde çok büyük katkılar sağlayacağına yürekten inanıyorum.

İki gün sürecek Genel Kurulunuzun, ülkenin sorunlarının tartışılmasında, konuşulmasında çok büyük katkısı olacağına inanıyorum. (Alkışlar) Çünkü, her kongre, kitle örgütlerinde, siyasal partilerinde her kurultayı, yeni bir dönemin başlangıcıdır, yeni bir umut kaynağıdır. Bu bakımdan, burada, iki gün sürecek

bu kongrede alınacak kararların, ÷lkeye, mesleğinize önemli katkılar yapacağına olan inancımı ifade ediyorum.

Kongrenizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Adalet Bakanımız Moğultay'a teşekkürlerimizi sunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, Genel Kurulumuza gelen iki mesajı da sunduktan sonra, gündemimiz gereğince plaket törenine geçeceğiz.

"Yoğun ve önceden planlanan programım nedeniyle nazik davetinize katılamayacağımı bildirir, mümtaz şahsınızda siz ve değerli konuklara selam ve saygılarımı sunarım.

Mesut YILMAZ
ANAP Genel Başkanı

"Genel Kurulunuzun yararlı geçeceği inancıyla size, Yönetim Kurulunuzdaki arkadaşlarınıza ve tüm üyelerinize iyi dileklerle saygılar sunarım.

Hikmet ÇETİN
CHP Genel Başkanı, Devlet
Bakanı ve Başbakan Yrd.

(Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, gündemimiz gereğince, 6. maddede, Türkiye Barolar Birliği organlarında görev alan ve ayrıca meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi törenine geçiyoruz.

Sayın Av. Şahap Demirer, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkan Yardımcılığı görevini uzun yıllar yapmıştır; buyurunuz.

Birlik Başkanımız Sayın Av. Önder Sav, kendisine plaketini verecekler.

Av. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) – Değerli arkadaşlarım. sevgili meslektaşlarım; geçmiş dönemlerde Birlik organlarında büyük

bir özveriyle titizlikle çalışan ve Birliğimize ve bizlere güç katan arkadaşlarımıza bugün huzurunuzda, onları bir kez daha andığımızı ve gelecek günlerde de geride bıraktıkları çalışmalarından esinleneceğimizi vurgulamak amacıyla plaket vereceğiz.

Geçmiş dönemde görev alan arkadaşlarımız, benim Başkanlık yaptığım dönemde gerçekten çok gayretli, titiz çalışmalarıyla bize omuz verdiler. Plaketleri, kendilerine, zevk duyarak vereceğim. (Alkışlar)

Av. ŞAHAP DEMİRER – Sayın Başkan, sayın delegeler; 40 yılı aşkın meslek hayatımın en mesut günlerinden birini burada büyük Atamızın, Ulu Önderimizin posterini yüreklerimizde ve kafalarımızda bulunan Atatürkçülük, laiklik ve çağdaş hukuk devleti önerilerini gösteren resmin altında iki Önderin, onların izinde gittiğine yürekten inandığım iki Önderin; Türkiye Barolar Birliği Başkanı Önder Sav'ın elinden almak ve Balıkesir Barosunun Sayın Başkanı Önder Kırılı'nın Divan Başkanı bulunduğu bir toplulukta almaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Çok teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

Sayın Vahit Çalın, TBB Yönetim Kurulu üyeliği yaptı uzun yıllar. Buyurunuz. (Alkışlar)

Sayın Av. Yüksel Özer, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeliği yaptı uzun yıllar, ayrıca Bursa Baro Başkanlığımızı da yapmıştı. (Alkışlar)

Sayın Av. Tanju Korkmaz; Tanju Bey buraya geldiler, ama rahatsızlar, kendileri oteldeler; Sayın Atilla Göktürk plaketi alacaklar onun yerine. (Alkışlar)

Sayın Av. Feridun Baloğlu (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, şimdi de meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaketlerini vereceğiz.

Av. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) – Değerli delege arkadaşlarım, çok güzel, çok anlamlı bir törenin ikinci kısmına geldik; avukatlık gibi onurlu, ama çok güç ve yıpratıcı bir meslekte, ti-

tizlik isteyen bir meslekte 40 yıl ayakta kalabilmek gerçekten övünülecek bir olaydır. Bugün 40 yıllık meslek yaşamlarının geride bırakmış olan üstadlarımızı, mesleğimizi yılmadan, usanmadan dimdik ayakta tutan ustalarımızı, sevgiyle saygıyla bir kez daha gıpta ile kucaklamanın onurunu yaşıyoruz. (Alkışlar)

Kendilerine çok şey borçluyuz. Bu mütevazı plaket töreniyle belki borcumuzun bir kısmını eda ediyoruz; bizden alacaklı olarak ayrılıyorlar. Onlara layık olabildiğimizi kanıtladığımız an borçlarımızı tam olarak ödeyeceğiz. (Alkışlar)

Hepimizin, bütün Genel Kurul üyelerinin, buraya gelecek plaket alacak ustalarımızın da duygularına tercüman olmak için bu kısa konuşmayı yapma gereğini duydum. Beni bağışlayacağınızı umarak sizleri tekrar sevgi ve saygıyla kucaklıyorum.

Divanla yaptığımız görüşmeye göre, plaketlerin bir kısmını ben, Birlik Başkanınız olarak vereceğim, benden sonraki kısmını Sayın Adalet Bakanımız verecek, ondan sonraki kısmını, geçmiş dönemlerde Birliğin kahrını omuzlarında taşıyan, bizleri bugünlere getiren sevgili Atilla Sav üstadımız ve sevgili Teoman Evren üstadımız vereceklerdir.

Teşekkür ederim değerli arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Av. Ali Alkas Bekişoğlu; Sayın Bekişoğlu'nu sonsuzluğa uğurladık, rahmet diliyoruz.

Sayın Av. Ziya Bilge. Kendileri gelemediler.

Sayın Av. Kemal Bağcıoğlu (Alkışlar)

Sayın Av. Atilla Sav. (Alkışlar)

Sayın Bülent Ağabeyoğlu, buyurunuz. (Alkışlar)

Av. BÜLENT AĞABEYOĞLU – Aziz meslektaşlarım, Barolar Birliği Yönetim Kurulunun çok hatırşinas bir kararıyla ve Sayın Başkan Sav'ın nazik uslubuyla yaptığı davet sebebiyle huzurunuzdayım. Son derece gurur duyuyorum. 40 yılı aşkın meslek hayatımda en yaşlı üstadımızdan en genç stajyerimize kadar herkese saygı ve sevgi gösterdim; deontoloji kurallarına olduğunca uymaya çalıştım.

Hepinize teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Av. Buyral Gündüz. (Alkışlar)

Av. **BUYRAL GÜNDÜZ** – Efendim, huzurunuzu fazla işgal etmeyeceğim.

Sayın Bakan, sayın başkanlar, Sayın Yönetim Kurulu üyeleri; 43 yılı aşkın bir meslek hayatımın hukuka bağlılığı, insan hakları, demokratik rejim savunuculuğu, bilhassa Cumhuriyetimizin Kurucusu Aziz Atatürkümüzün yakamda her zaman gururla taşıdığım rozetinin ve posterinin altında şu anlamlı günde böyle bir onurlandırma, çoğu kez benim marifetim olarak da yorumlamıyorum, Allah'ın bir lütfü, 43 yılı aşkın meslek hayatım, bana lütfetmiş.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gördüm ki, Barolar Birliği, 35 bini aşmış bir vatan evladı kütlesiyle Atatürkçü, laik, demokratik ilkesine bağlıdır. Hepinizi kutluyorum. Şeref duydum.

Sayın Diyan Başkanlığına bir küçük önerim var. Aramızda her zaman gururla ismini yadettiğimiz Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Beyin yeniden seçilmesi vesilesiyle kendisine Baro Genel Kurulu olarak bir tebrik mesajı sunulmasını dikkate alırlarsa bu arada ben de sevineceğim.

Hepinize çok teşekkür ediyorum, var olun sağ olun. (Alkışlar)

Darısı bütün genç arkadaşlarıma, 40 yılı 50 yılı aşkın dönemleri kutlamalarını gönülden diliyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gündüz'ün önerisini, alkışlarınızla benimseydiğinizizi gösterdiğinizize göre, bu husus Divanca yerine getirilecektir.

Sayın Av. Ahmet Özyılmaz (Alkışlar)

Sayın Av. Yılmaz Kalelioğlu (Alkışlar)

Sayın Av. Nuri Güven; oğlu Av. Osman Güven (Alkışlar)

Av. **OSMAN GÜVEN** – Efendim, ailemde üç tane hukukçu var; babam, ben ve kızkardeşim. Bazen derler niçin başka bir meslek

seçmediniz; ben de, latife olsun diye derim, yapabildiğimiz tek iş o olduğu için avukatlığı seçtik. Yapabildiğimiz tek iş nedeniyle böyle ödüllendirilmemizden dolayı gurur duydum. Çok teşekkür ediyorum, sağ olun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Av. Mehmet Barıltı. (Alkışlar)

Sayın Av. İsmail Hakkı Tunç. (Alkışlar)

Sayın Av. Mahmut Bedri Acar. (Alkışlar)

Av. M. BEDRİ ACAR – Çok değerli arkadaşlarım, hepimiz biliyoruz ki, adalet, kuvvetlinin karşısında zayıfı, en aşağı onun kadar kuvvetli yapan kuvvettir. 43 senelik savunma mesleğimimde daima zayıfı kuvvetlinin karşısında kuvvetli yapmaya çalıştım, ömrümün sonuna kadar da bu prensibe riayet ederek çalışmaya devam edeceğim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Av. Galip Demirel; rahatsızlığı nedeniyle bulunamadığı için Sayın Hürşit Karıçalı rica ediyorum. (Alkışlar)

Balıkesir Milletvekili ve Balıkesir Barosu Üyesi Sayın Av. Melih Pabuççuoğlu. (Alkışlar)

Sayın Av. Rifat Akay ağabeyimiz katılamadılar, izin verirsiniz ben alayım plaketlerini. (Alkışlar)

Sayın Av. Cemalettin Dik. (Alkışlar)

Sayın Av. Gökhan Koza. (Alkışlar)

Av. Adnan Onat. (Alkışlar)

Eskişehir : Av. Şehabettin Demirel; bu defa 40 yıllık olarak kendisini davet ediyoruz. (Alkışlar)

Sayın Av. Nusret Esen. Eskişehir Baro Başkanımıza veriyoruz, kendileri gelememişler.

Birlik Başkanımıza teşekkür ediyoruz; Sayın Adalet Bakanımız Mehmet Moğultay'ı rica ediyoruz.

İstanbul : Sayın Av. Harika Keskin Akev. (Alkışlar)

Sayın Av. Cemal Çelebioğlu. (Alkışlar)

Sayın Av. Muhlis Sabahattin Yurdakul. (Alkışlar)
Sayın Av. Kemal Cansuvar.
Sayın Av. Şadiye Tuncelli.
Sayın Av. Necdet Kısakürek. (Alkışlar)
Sayın Av. Mustafa Canbay.
Sayın Av. Salih Otoran.
Sayın Av. İsmail Hakkı Ayık.
Sayın Av. Ertuğrul Şarkent. (Alkışlar)
Sayın Av. Nejat Etkin. (Alkışlar)
Sayın Av. Sadık Okay. (Alkışlar)
Sayın Av. Kadri Tümer.
Sayın Av. İlhan Erdeniz.
Sayın Av. Muammer Güngör.
Sayın Av. Ayten Suna Ünal Özkökten.
Sayın Av. Tomris Özkökten. (Alkışlar)
Sayın Av. Sabih Mehmet Çerçi. (Alkışlar)
Sayın Av. İbrahim Oğuz Sayın.
Sayın Av. Muzaffer Akar.

Sayın Adalet Bakanımıza, zahmetleri için teşekkür ediyoruz.

Sayın Atila Sav'ı rica ediyoruz.

İzmir : Sayın Av. Süha Göksel. (Alkışlar)
Sayın Av. Fitnat Vardaryıldızı. (Alkışlar)
Sayın Av. Yaşar Tekşen.
Kastamonu : Sayın Av. Muhittin Erbaş.
Kocaeli : Sayın Av. Suat Yılmaz Yalım buradalar mı?
Sayın Av. Edip Yerlikaya.

Kocaeli Baro Başkanımız Sayın Yerlikaya'ya plaketini sunacaklar.

Manisa : Sayın Av. Himli Alanyalı.
Sayın Av. Turgut Uğursoy.
Sayın Av. Fuat Doğuç.

Sayın Sav'a teşekkür ediyoruz zahmetleri için.

Sayın Av. Teoman Evren'i rica ediyoruz, plaketleri vermek üzere.

Mersin : Sayın Av. Sudi Abaç.

Sayın Av. Uğur Yürekli, Sayın Abaç'ın plaketini alacaklar.

Muğla : Sayın Av. Orhan Nurhat.

Sakarya : Sayın Av. Mustafa Raşit Abasıyanık. (Alkışlar)

Sayın Av. Enis Nalçacı. (Alkışlar)

Sayın Av. Tekin Yaman. (Alkışlar)

Samsun : Sayın Av. Yusuf Keleş. (Alkışlar)

Yozgat : Sayın Av. Salih Demirel.

Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcımız Sayın Av. Burhan Karaçelik. (Alkışlar)

Çok teşekkür ediyoruz Sayın Evren.

Değerli arkadaşlar, Belediye Başkanımız Sayın Sami Gökdeniz Baromuz üyesidir; baromuz delegeleri onuruna, bugün, Belediye Sarayının beşinci katındaki restoranda öğle yemeği veriyorlar. O yemeğe gitmek üzere otobüsler hazırdır.

Bu arada, Kayseri Baro Başkanımız Bekir Bey ve sayın delegeler, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Önder Sav'a, Türkiye Barolar Birliğinin çalışmaları nedeniyle Sayın Başkanın şahsında, aynı zamanda Yönetim Kurulu Üyelerine bir plaket vermek istiyorlar.

Balıkesir'de yapılan Genel Kurul çalışmaları nedeniyle de Balıkesir Barosunun kişiliğinde de naciz şahsıma bir plaket verecekler; o törenleri de bu arada yapıyoruz. (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, saat 15.00'te İkinci Oturumda tekrar buluşmak üzere bu oturumu kapatıyoruz.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN – İkinci oturumu açıyorum.

Değerli arkadaşlarım, Genel Kurulumuza mesaj gönderen değerli bakanlar, milletvekilleri, yargı ailesinden ve meslek kuruluşlarının sadece isimlerini okuyarak sizlerin bilginize sunuyorum. İçerik açısından hemen hepsi, Genel Kurulumuza başarılar diliyorlar ve katılanlara saygı ve sevgilerini sunuyorlar.

İnsan haklarından sorumlu Devlet Bakanı Algan Hacaloğlu, Devlet Bakanı Aysel Baykal, Devlet Bakanı Baki Ataç, Devlet Bakanı Ali Şevki Erek, Devlet Bakanı Necmettin Cevheri, İçişleri Bakanı Nahit Mentеше, Millî Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz, Turizm Bakanı İrfan Gürpınar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Aydın Güven Gürkan, Sanayi ve Ticaret Bakanı Hasan Akyol; Kırklareli Milletvekili Cemal Özbilen, Balıkesir Mv. Lütfi Coşkun, Tekirdağ Mv. Fethiye Özver, İstanbul Mv. Cavit Kavak, Balıkesir Mv. Hüseyin Balyalı, ANAP Gn. Başkan Yardımcısı ve Yozgat Mv. Lütfullah Kayalar, Balıkesir Mv. Cemal Öztaylan, Konya Mv. Ali Günaydın, Balıkesir Mv. Ekrem Ceyhun, Sakarya Mv. Nevzat Ercan, Yargıtay Başkanı Müfit Utku, Danıştay Başkanı Füzüan İkincioglu, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Haluk Yardımcı; Hakim, Tuğ. General; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı Fuat Kaylan, Anayasa Mahkemesi Üyesi Mustafa Yakupoğlu, Anayasa Mahkemesi Başkanvekili Güven Dinçer, Anayasa Mahkemesi Üyesi İhsan Pekel, Yargıtay 13. Hukuk Dairesi Üyesi Müfit Yüksel, Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı İrfan Bacaksız, Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Yıldırım Türkmen, Adalet Bakanlığı Müsteşar Yrd. Bekir Yılmaz, Adalet Bakanlığı Per.Gn. Müdürü Mahir Ersin Germeç, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürü Dr. Mustafa Yücel, İzmir Barosu eski Başkanı İskender Özturanlı, Denizli Barosu eski Başkanı Behçet Çomakoğlu, İstanbul Barosu avukatlarından Celalettin Angı, İsmail Arslan, Hadep Genel Başkan Yardımcısı, Kastamonu Delegatesi Av. Münir Açıkalın, Tedaş Müessese Müdürü Nezh Çantay, Av. Rahmi Mağat, Cemal Ayhan Aydınalp, Av. Vedat Burcuoğlu, Av. Teoman Ergül, Av. Atilla Elmas, Av. Turgut İnal, Ecz. Ahmet

Yüksel Uras (Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti Başkanı). Türk Dişhekimleri Birliği Başkanı Dt. Celal Yıldırım, Türkiye Noterler Birliği Başkanı Hasip Dinçer, TMMOB İl Koordinasyon Kurulu adına Metin Akın. (Alkışlar)

Kendilerine Genel Kurulumuz adına teşekkürlerimizi sunarız.

Bir önergemiz var:

"Barolar Birliğinin Genel Kurul çalışmalarının ve özellikle Genel Kurulun, ileriye dönük görüşlerinin Türkiye toplumuna yansıtılması, hukukçunun sesinin duyurulması amacıyla bir genel kurul bildirgesinin hazırlanmasını, bu nedenle, bir hazırlık komisyonu oluşturulmasını Genel Kurulumuzun oyuna sunuyoruz."

Av. Kasım Sönmez

Av. İbrahim Sinemillioğlu

Çok imzalı, Ankara, İstanbul ve İzmir delegelerinin imzaladığı bir önerge.

Divan olarak da böyle bir bildirgenin Türkiye kamuoyuna yansımaları önemli görüyoruz. İlke olarak önce oylama yapacağız.

Böyle bir bildirgenin yayınlanmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bununla ilgili ikinci bir önerge var :

"Çalışacak komisyon için Ankara Barosu Delegeşi Sayın Av. Erzan Erzurumluoğlu, Balıkesir Barosu Delegeşi Sayın Av. Ergün Ünsal, İstanbul Barosu Delegeşi Ali Galip Yıldız, İzmir Barosu Delegeşi Cemal Erdem, Sabri Kurt, Manisa Barosu delegeşi ve Başkanı Hüseyin Erkenci, Batman Barosu Başkanı Sayın Av. Sabih Ataç, Denizli Barosu Başkanı Sayın Av. Tuncer Yılmaz, Muğla Barosu Başkanı Av. Birdal Ertuğrul, Samsun Barosu Delegeşi Şefik Kırıcı önerilmektedir."

Başka isteyen arkadaşlarımız varsa...

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Arkadaşlarımız komisyona seçilmişlerdir; bize, yarın sabahki oturuma

kadar bu konudaki bildiri metnini ulaştırırlarsa onun üzerinde tartışma yapar sonulandırırız. Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, gündemimizin 7. maddesi olan, Başkanlık Raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1993–1995 yılları alışma Raporu, bilanço, gelir–gider ve giderlerin btyle mukayesesi tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesine geçiyoruz.

Divan olarak bir önerimiz var. Bu rapor, daha önceden, bir kitap halinde tüm delegelerimize gönderildiği için, burada yeniden okunmasına gerek olmadığına, okunmuş sayılmasına ilişkin oylarınızı istiyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bütün arkadaşlarımız, 23. Olağan Genel Kurul raporunu incelediklerine göre, raporlar üzerindeki müzakerelere başlıyoruz.

Söz almak isteyen arkadaşlarımız lütfen isimlerini yazdırsınlar.

Değerli arkadaşlarım, sorunlarımızı, elbette bütün açıklığıyla burada tartışacağız, Türkiye insanı için, ülkemiz için, mesleğimiz için en doğrularını saptamaya çalışacağız. Bu nedenle, Divan olarak, bütün arkadaşlarımızın söz özgürlüklerini diledikleri gibi kullanmalarından yanayız; ancak onların da zaman unsurunu dikkate alacaklarını, tekrarlardan kaınacaklarına da yürekte inaniyoruz. O nedenle bir kısıtlamayı düşünmüyoruz; değerli konuşmacıların zaman unsurunu dikkate almalarını rica ediyoruz.

İstanbul Barosu Delegeesi Sayın Av. Ali Galip Yıldız, Avni Akran (Sakarya), Hurşit Kangal (Balıkesir), Zeki Ekmen (Batman), Süha zen (Mersin), Sayın Aziz Mersin (Muğla), Erkan Tekin (Adana), Kasım Sönmez (İzmir), Halit Akın (Mersin), Nabi İnal (Hatay), Kemal Grsel (Gaziantep), Fehmi am (İzmir), Hazım Mengi (Niğde), Hüseyin Tayfun (Diyarbakır), Canan şener (Bursa), Süleyman Yeter (Elazığ), şaban Uçlusoy (Konya), Ali Bekarlar (Kayseri), Mümin Karaoğlu (Samsun) Abdullah Kundak (Bolu) söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Uçlusoy.

Av. ŞABAN UÇLUSOY – Sayın Başkan, zamanın yetersizliği nedeniyle konuşmacılara belli bir süre tanınsın.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, 21 arkadaşımız söz istemiş bulunuyor. Herhangi bir kısıtlamaya gidelim diyen arkadaşlarımız işaret buyursunlar... Gidelim diyorsunuz.

Bu süre 10 dakika olursa 4 saat sürer; 5 dakika olması da öneriliyor. 5 dakika olsun diyenler... 5 dakika olması kabul edilmiştir.

Sayın Ali Galip Yıldız, buyurun efendim.

Av. ALİ GALİP YILDIZ (İstanbul Barosu) – Sayın Divan, sayın meslektaşlarım; aslında böyle bir sınırlama tüm genel kurullarda mutaddır ve ben de bu sınırlamayı âdeta öngörerek yazılı bir metinle huzurunuzda çıktım; ama, bu metin, faaliyet raporunun eleştirisi anlamında değil; biliyorsunuz, gündem maddeleri arasında yer değişikliği ve değiştirme yapıldı; benim, buradaki metnim, hukukun genel sorunlarına yaklaşım bağlamındadır. Aynı zamanda, dilerim, bundan sonraki konuşmacı arkadaşlarımın da üzerinde duracağı konuyu kapsamı bakımından elementer bir metin görevini de görür.

Bu metin, âdeta hazırlanmış bir çalışmanın sayın kurulunuza aynı zamanda bir takdimi anlamında. Bu metni sizlere sunuyorum.

Yeni bir yüzyılın eşiğinde avukatlık mesleğinin, dünyada ve Türkiye’de karşı karşıya bulunduğu sorunların ve yaşadığı temel süreçlerin çok yönlü bir yaklaşımla tartışılması, ertelenemez bir görev olarak avukatların ve baroların gündeminde baş yeri tutuyor.

Mesleğin karşı karşıya bulunduğu sorunlar, ülkemizdeki demokrasi ve insan hakları temel sorunu bağlamında farklı boyutlar kazanıyor. Avukatlar ve barolar, bu süreçleri doğru biçimde çözmek, bu çözümlenin ortaya koyduğu verilere dayanarak, mesleğin, ileriye yönelik ana gelişme doğrultularını ve perspektiflerini nesnel bir tutumla belirlemek, bu konuda politikalar üretilmesine katkıda bulunmak zorundadırlar.

Konuyu şu ana başlık altında formüle edebiliriz: 21. yuzyıla girerken, çağdaş avukat ve baro konseptinin, demokrasi, insan hakları bağlamında tartişılması ve yeniden tanımlanması. Konu, uę tema çerçevesinde ele alınabilir. 1. Hukuk ve avukatlık eğitimi. 2. Avukatlık mesleği ve baro. 3. Demokratikleşme ve insan hakları.

İstanbul Barosu, Bildiriyle ię bağlantısı olan bu uę temanın, avukatların ve akademisyenlerin katılacakları bir ęalıřma toplantısında, –ki bu, sempozyum ya da yuvarlak masa biğiminde dūřünülmektedir– tartişılmasını sağlamayı kararlaştırdı. Bu uę tema, dūzenlenecek ęalıřma toplantısında řu sorular doğrultusunda tartişılacaktır:

Birinci grup sorular: Avukatlık mesleğin hangi temel sūreçlerle karşı karşıya. Sistematik insan hakları ihlalleri, mafyanın bizzat ihkaki hak kanalları oluşturması, devletin mesleğe yōnelik kısıtlayıcı mūdahaleleri; avukatın, homo–ekonomisa dōnūřme eğilimi; meslek standartlarının kōtūleřmesi, avukatın bağımsız meslek adamı kimliğini nasıl bir tehdit altında tutuyor.

İkinci grup sorular: Avukatlık meslek insanı, profesyonel olarak geleneksel rolū; bu sūreçlerden nasıl etkileniyor.

Bir bařka grup; ũlkemizde ombusman tūrū kanalların bulunmaması, mahkemelerin, insan hakları uyuramazlıklarında etkisiz kalması; mesleęin insan haklarının geręekleřmesine katkı rolūnū nasıl ve ne yōnde etkiliyor.

Çaędař būro yapılanması hangi sūreçlerle karřı karřıya. Būrolarda modern teknolojinin devreye girmesi, avukatlık hizmetinin ũretimi, hizmetin karakterini nasıl etkiliyor, nasıl bir deęiřim sūreci yaratıyor. Etkin, verimli ve kaliteli avukatlık hizmeti ũretimi nasıl bir būro organizasyonu ve yōnetimi sistemi gerektiriyor.

Uluslararası būro oluřumu, řirketleřme sorunları hangi yōnleleriyle tartiřılabilir.

ũlkemizde avukatın mesleki formasyonu hangi ũzellikleri taşıyor. Avukatın, entellektūel teorik kapasitesi ve teknik mesleki kapasitesi yeterli dūzeyde midir?

Üniversitelerin, hukuk eğitimine yönelik olarak belirledikleri amaçlar, uyguladıkları eğitim programları, yöntemleri ve modelleri yeterli midir?

Hukuk fakülteleri, mesleğe yönelik sağlam bir teorik ve metodolojik altyapı kazandırıyor mu? Mesleki formasyon kazandırmaya yönelik klinik eğitim aşaması, yani avukatlık stajı neden yetersizdir. Alternatif bir klinik eğitim modeli nasıl olmalıdır? Baronun, bu model içindeki yeri ve işlevi ne olabilir. Klinik eğitim hukuk fakültelerinin uyguladıkları eğitim programlarının bir parçası mı olmalıdır; yoksa ayrı bir program ve kurumsal yapı olarak mı örgütlenmelidir. Eğitimde süreklilik nasıl sağlanabilir.

Çağdaş baro konseptinin içeriği nedir? Baronun etkinlik alanının kapsamının genişlemesi ve içeriğinin çeşitlenmesi nasıl bir sonuç doğuruyor. Baronun özerklik ihtiyacı hangi yönlerde ortaya çıkıyor. Baronun demokratik özelliği nasıl derinleştirilip yaygınlaştırılabilir. Yeni bir yönetim ve kongre kültürünün özellikleri nelerdir?

Bütün bu süreçlerin ve sorunların, ülkemizdeki demokratikleşme ve insan hakları temel sorunuyla bağlantılandırılması bize hangi perspektifleri açıyor. Gündemimize hangi görevleri yerleştiriyor?

Bu soruların oluşturduğu analitik karamsar çerçeveyi temel alan en az iki gün süreli bir çalışma toplantısına katkıda bulunmak isteyen meslektaşlarımızın da İstanbul Barosuyla temasa geçmeleri yeterli olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ali Galip Yıldız'a teşekkür ediyoruz.

Sayın Avni Akran, buyurunuz.

Av. AVNİ AKRAN (Sakarya Barosu) – Sayın Kongre Divanı, Sayın konuklar, saygıdeğer delegeler, çok kıymetli meslektaşlarımız; Balıkesir Barosunun bu yıl kutlamakta olduğu 75. kuruluş yıldönümünü Sakarya Barosu adına yürekten kutluyor, bu uzun ve onurlu mücadelesinin sonsuza kadar devam etmesini diliyorum.

Ülkemizin hayatı önem taşıyan birçok sorununu, yıllardır ciddi ve kalıcı çözümlere bağlanmadığı, bu sorunlarla ilgili çözümlerin kurumlaşmadığı, bu konuda siyasi kadroların yetersiz, bilgisiz ve sorumsuz bir tutum izledikleri, son yıllarda artık iyice su yüzüne çıkmış bulunmaktadır. Sorunlar, siyasi kuruluşların, daha uzun yıllar inceleyemeyeceği yumaklar haline gelmiş, yasal düzenlemeler ile sorunların çözümü kesinlikle yetersiz kalmıştır. Zira, yasal düzenleme yapılırsa dahi, gereken altyapının kurulması, maddi olanakların sağlanması, yetişmiş insan unsuru gibi eksiklikler giderilemediğinden, yasal çözüm, birlikte getirdiği sorunların üstesinden gelememiştir.

Çağdaş toplumun ve çağdaş insanın en fazla gereksinim duyduğu ve gelecekte ve de duyacağı uğraşlar arasında en önemlisi, hiç kuşkusuz hukukçulardır. Bu nedenle, hukukçuların, öncelikle iyi yetişmiş, bilgili, kültürlü, saygın, güvenilir ve toplumu ileriye götürecektir çağdaş kişiler olması kaçınılmazdır.

Savunma mesleğinin biriken sorunları, yürütülmesindeki güçlükler, gelecekte ulaşacağı hedefin bilinmeyişi, artık, bizleri, meslek kuruluşlarımız olan barolar ile üst kuruluşumuz olan Türkiye Barolar Birliğini ciddi şekilde endişelendirmektedir. Bu açıklamalarım ışığında, özetle tespit ve görüşlerimiz aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

Toplum için şu anda ve gelecekte çok gerekli olduğumuzu topluma inandırmalı ve kamuoyunu mutlaka yanımıza almalıyız, Bunun için de gözle görülür ve etkin bir uygulama içine girmeliyiz. Baroların önemini, somut örnekler ve çalışmalar ile kendilerini kanıtlama savaşına hazırlanmasının zamanı gelmiş ve geçmektedir. Halkın, önemimizi anlayacağı, gelecekteki zamanlar beklenmemelidir.

Türkiye'deki tüm baroların, işbirliği ve bilgi alışverişine girmesi, yapılacak ortak toplantı ve görüşmelerle mesleki sorunlarda ve mesleğin gelişmesinde nelerin yapılabileceği belirlenmelidir.

Bu amaçla, Avukatlık Yasa Tasarısında Türkiye Barolar Birliği bünyesinde baro başkanlarından oluşacak bir başkanlar kurulunun oluşturulması düşünülmelidir. Zaman zaman Türkiye Baro-

lar Birliğinin, gerektiğinde ve yasaca saptanacak tarihlerde veya olağanüstü toplanarak, yurt düzeyinde işbirliği ve bilgi alışverişı yapılabilecektir. Böylece, bağlayıcı, ortak noktada uzlaşılın kararların alınması mümkün olacaktır. Bu durumda, Türkiye Barolar Birliği ve baroların etkinliğinin dahada artacağı kuşkusuzdur.

Mesleki sorunlarımızın nasıl ve ne şekilde çözümleneceği, çözüme nereden başlanacağı, savunmanın hangi hedefe doğru çözüm aradığının iyice bilinmesi gerekmekte ve gereken tüm kuruluşlara ve topluma da bu hususlar açıkça ve net bir biçimde anlatılmalıdır.

Günümüze dek savunmanın ve baroların sorunları, yargı erkinin bağımsızlığı içinde düşünülerek gerekli yaklaşımin sağlanmadığı kanısındaız. Yargının bağımsızlığını istemeyen, savunmayan hiç kimse yoktur; ancak yargının, gün geçtikçe keyfilide kaydığı, toplum adına karar verdiği halde, toplumu tatmin edemediği bir gerçektir. Adalet, gerçek bağımsızlığını, etkinliğini, geniş toplum kesimlerini ilgilendiren bu çevreler için her yönüyle önem arz eden davalarda göstermelidir.

Hukuk fakültelerinin ciddiye alınmadığı, çağın gerektirdiği düzeyde ve sayıda hukukçu yetiştirilmediği artık su yüzüne çıkmıştır. Bu durum da gösteriyor ki, yasal düzenlemeler ve değişiklikler ile tam yargı bağımsızlığı sağlansa dahi bu sorumluluğu taşıyacak hukuk adamları dahil, altyapının olmadığı aşikârdır.

Savunma, sorunlarının da içinde olduğu birlikte çözümün zorunlu olduğu çağdaş bir yargı ve yargılamanın gerçekleşmesi için çok yönlü reformların yapılması artık kaçınılmaz hale gelmiştir. Şöyle ki, hukuk fakültelerindeki öğrenim yeniden gözden geçirilmeli, dört yıllık öğretim sonunda gerekirse bir lisansüstü eğitim yapılması zorunluluğu getirilmelidir. Çağdaş ülkelerde avukatlık, meslek sınavını vermiş, hazırlığını en iyi şekilde geçirmiş, yeterliliğini bu aşamalarla kanıtlamış kişilere özgü bir meslektir. Ülkemizde ise avukatlık stajı tam bir kandırmacadır. Avukat stajyeri, avukatlık mesleğini ve meslek kurallarını yeterince öğrenmeden mesleğe atılmaktadır. Bu nedenle, avukatlık stajının etkinliği ve verimliliği mutlaka sağlanmalıdır.

Staj döneminde avukat stajyerlerine maddi destek sağlanmalı, bu konuda, kaynakları sağlam fonlar oluşturulmalıdır. Ayrıca, avukatlık stajında geçen süreler için sigorta imkânı sağlanmalı, en azından borçlanma imkânı getirilmelidir.

Avukatlık Yasası, yasa değişikliği tasarısı üzerinde durulması gereken çok önemli sorunlarımızdır. Bunları sıralamak gerekirse her şeyden önce, baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin, Adalet Bakanlığının vesayetinden kurtarılmasının zamanı gelmiş ve geçmiştir. Türkiye'deki demokratikleşme çabası içinde bu husus derhal ele alınmalı ve kesin olarak çözümlenmelidir.

Avukatlık Yasasının 56/2. maddesinde düzenleme kapsamı genişletilerek, avukatlara, asılları kendilerinde bulunan her türlü kâğıt ve belgelerinin örneklerini onama ve bütün resmi dairelerde kullanma yetkisi tanınmalı. Yine, Avukatlık Yasasının 2. maddesi kapsamı genişletilerek, mahkemelerin delil toplama günü arz edecek şekilde resmi dairelerde, müvekkilini ilgilendiren her türlü belgeyi inceleme, onaylı örneklerini alabilme yetkisi verilmeli; görevden kaçan, avukatın haklı isteğini yerine getirmeyen kamu görevlisi hakkında özel cezai yaptırım uygulaması hükmü de ayrıca ve mutlaka getirilmelidir.

Avukatlık Yasa tasarısı dışında, Anayasa ve diğer bazı yasalarla da değişiklik yapılması zorunludur. Anayasanın birçok maddesinin değiştirilmesinin sık sık gündeme geldiği günümüzde, bu demokratikleşme hamlesinin kaçınılmaz bir parçası olarak, hukukun üstünlüğü ve savunma mesleğinin de anayasal güvenceye ulaşması için bazı anayasa değişikliklerinin yapılması kaçınılmazdır. Yapılacak bir anayasa değişikliğiyle Türkiye Barolar Birliğinin, Anayasanın, yürütme bölümünden çıkarılıp yargı bölümüne alınmalıdır. Bu husus çok önemlidir. Keza, Türkiye Barolar Birliğinin, Anayasa Mahkemesinde dava açma hakkının tanınmasıyla ilgili değişiklik de mutlaka yapılmalı, bunun için her türlü mücadele verilmelidir.

Sakarya Barosu olarak, bu konuda her türlü mücadeleye hazırız.

Diğer mesleki ve mali sorunlarımızın yanında ve öncelikle bu iki ana temel sorunumuzu güncelliğinden uzaklaştırmamalıyız.

Kamu avukatlarının sorunları üzerine öncelikle gidilmeli, çok acil düzeltici ve düzenleyici önlemler alınmalıdır. Kamu kesiminde çalışanların ücretlerinin düzeltilmesi, özel hizmet tazminatlarının sağlanması ve bilhassa girmiş oldukları davalarda yetkilerinin artırılmasının mutlaka sağlanması gerekir. Kamu avukatlarının barolara kayıt sistemi dünyanın hiçbir yerinde rastlanmayan garip bir uygulamayla isteğe bağlı kılınmıştır. Bu uygulamaya derhal son verilmeli, avukatın aidatı da bağlı olduğu kurumca ödenmelidir. Gerek kamu kesimi ve gerek serbest çalışan avukatlara birçok çağdaş demokratik ülkelerde olduğu gibi yeşil pasaport verilmelidir. Bu husus, özellikle yurtdışına çıkışlarda çok önemli, özellikle çağdaş ve ileriye dönük günlerde Türkiye'nin Avrupa Birliği ve gümrük birliği gibi ilişkilere girmesi bu işlerin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Bu uygulama, yani avukata yeşil pasaport temini çağın kaçınılmaz bir olgusu haline gelmiştir.

İdare ve vergi mahkemeleri esaslı bir reforma tabi tutulmalı, yapılacak hâkim atamalarının hukuk fakültesi mezunlarından olmak üzere hukuk nosyonunu almış hukukçular arasından özenle seçilmelidir. Böylece, halen mevcut işleyişleriyle hukuk devleti içinde bir çok aksayan yanları olan bu yargı organlarının çağdaşlaşması mümkün olabilecektir.

Adli tatil kaldırılmalı, kaldırılması mümkün olmadığı takdirde kısaltılmalı; idari yargıdaki adli tatil süresi olan bir aylık süre benimsenerek, ortak adli tatil düzenlemesine gidilmelidir.

Kamu kurumlarından olan alacaklar üzerinde durulması da zorunludur. Birçok meslektaşımız, gerek Karayolları, gerek belediyeler ve gerekse sair kamu kurum ve kuruluşları aleyhine dava açmış, ilamlarını almış ve icraya vermişlerdir; ancak, idare, yargı kararlarını hiçe saymakta, vatandaşın hakkını adeta gasbetmektedir, ödememektedir. Hukuk devleti ilkesi, bizzat ve açıkça siyasal iktidarlar tarafından ortadan kaldırılmaktadır. Devlet de bu olaya seyirci kalmaktadır. Vatandaş, alacağını alamayınca tabii ki avukat arkadaşlarımız da ücreti vekaletlerini alamamaktadırlar. Mağduriyetler çok yönlüdür Konu son derece önemlidir.

Bütün bu sorunlar sayılamayacak kadar yoğun olmakla, bu konuda ülkemizde ciddi bir biçimde hukuki ve adli reform yapıl-

malıdır. Savunmanın ve savunma mesleğinin sorunları ancak bu reform paketleri içinde çözüme kavuşturulabilir. Savunma, bir kurum olarak her yönüyle yeniden düzenlenerek, yeniden yapılanmak suretiyle etkinliği sağlanmalı; bütün çalışmalar Türkiye Barolar Birliği tarafından yapılarak ilgili ve yetkili merci ve makamlara önerilmelidir. Bu amacın gerçekleşmesi için Türkiye Barolar Birliğince derhal bir reform komitesi kurulmalıdır. Bu komitenin, Adalet Bakanlığı nezdinde kurulacak benzer komite ve komisyonlarla bağlantılı ve ortak çalışmalarının sağlanması yararlı olacaktır. Bu konuda başkaca çok sayıda ortaya çıkacak çözüm önerilerinin, kurulacak alt komisyonlarda baroların yapacağı ortak çalışmalarla saptanabilecektir. Sakarya Barosu olarak mesleki sorunların çözümü için yapılacak çalışmalar ve eylemlerin, kamuoyunu da arkamıza alarak derhal harekete geçirilmesinden yanayız. Bunun için her türlü özveriye göstermeye hazırız.

Şu hususu da önemle arz ediyoruz; mesleki sorunlarımızın önemli ölçüde çözümü ve kilitlenmesi, kuşkusuz Parlamentoyu da yakından ilgilendirmektedir. Bu sebeple, her baro mensubu olan avukat, parlamenterine çağrıda bulunmalı, mesleki sorunlara çözüm konusunda eylem ve çalışmaya zorlamalıdır.

Bu görüş ve inançlarla, bu muhteşem genel kuruldan çıkacak hukukun üstünlüğü ilkesi içinde seçkin ve vazgeçilmez yeri olan savunma mesleğinin, çağdaş, demokratik, laik ve gerçek manasına kavuşturacak her türlü düşünce, karar, eylem ve özverinin yanında olduğumuzu Sakarya Barosu adına bir kez daha kamuoyuna duyuruyor ve muhteşem genel kurulun takdirlerine arz ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Zaman kısıtlılığı nedeniyle yazılı metin sunan arkadaşlarımızın metinleri Sayın Birliğimizce, zabıtlar toparlanırken metin olarak geçecektir.

Sayın Hürşit Kangal, buyurun efendim.

Av. HURŞİT KANGAL (Balıkesir Barosu) – Divanın Sayın Başkanı, sayın üyeler, Türkiye Barolar Birliğinin Değerli Başkanı ve Sayın Yöneticileri, çok değerli meslektaşlarım, aziz delegeler;

öncelikle Türkiye Barolar Birliğinin, bu fahri görevin, bugünkü mevcut Başkanımız ve yöneticilerimiz tarafından çok güzel bir şekilde ifa edilmekte olduğunu, meselelerin çok ciddiye alınarak işlerin yürütüldüğünü yakinen takip etmekte ve memnuniyetimi ifade için bu toplantıyı bir vesile olarak beklemekteydim. Kendilerine, bu çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum; çünkü, fahri ve hasbi görevlerin ne kadar güç olduğunu bilenlerdeniz.

Diğer taraftan da, hizmetin hududu yoktur, hele hizmetin en iyilerine layık olan, hukukun en aktif unsurları olan avukatlara hizmet, pek tabii hizmetlerin en güzelidir ve onlara ne kadar büyük hizmetler yapabilirseniz yine de ideal noktaya yaklaşmamış olabilirsiniz; ama, bütün bu düşüncelere rağmen, bütün bu fikirlere rağmen, çalışmaların müspet yönde olduğunu görmekle memnun oluyorum ve tekrar teşekkür ediyorum.

Divan Başkanımız ve Baromuzun Değerli Başkanı Sayın Önder Kırılı arkadaşımızın, bu genel kurulun Balıkesir'de yapılmasından dolayı gerek Baromuz adına, gerek Baromuzun şahsında temsil ettiği Balıkesir Şehri adına duyduğum memnuniyeti ben de bir delege olarak tekrar ediyorum. Gerçekten hukuka bağlı devlet fikrinin ta Osmanlılardan önce dahi neşvi neva bulunduğu, geliştiği bir toprak parçası üzerinde bulunuyorsunuz. Karasi Beyliği, Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşunda, bu kuruluşun tarihinde ilk ve en büyük yardımı yapan beyliktir. Bu, bütün Osmanlı tarihi boyunca devam etmiştir. Ayrıca, Büyük Kurtarıcımız Kemal Atatürk'ün, Samsun'a çıkmak üzere hareket ettiği günlerde, Samsun'a çıkmadan bir gün evvel 18 Mayıs'ta aynı idealleri paylaşan Balıkesirliler Reddi Lah Hak Cemiyetini kurmuşlardır. Bu, Türkiye'nin birçok yerinde kurulmuştur. Ancak, Reddi Lah Cemiyetinin bir hususiyeti, hemen kendisini bir devlet kurucusu farz eden 41 kişinin, o zamanki işgal kuvvetlerinden sığınabildiği bir mescitte bir karar defteri düzenleyerek, bir devlet organı gibi karar almaları, yardım toplama şekli, asker toplama şekli vesair hususlarda kararlar almaları suretiyle bir devlet kurma hazırlığını yapmıştır. Cumhuriyet döneminde de Balıkesir, daima cumhuriyet rejiminin yanında olmuş ve çok kıymetli hukukçular yetiştirmiştir. Bütün bunlara ilaveten şu toplantımızı da bu tarihi sürecin bir devamı olarak selamlıyorum. Bilmiyorum, Divan biraz

mahsup yapar mı bu tarihî anılarımı arz etmekten dolayı; ama, ben yine de Divanı müşkül vaziyette bırakmak istemediğim için konumu satırbaşlarıyla arz etmek istiyorum.

Efendim, kuruluşundan bu yana arada bir 12 senelik dönem hariç, bütün genel kurullarına ve yaptığı toplantılarına Balıkesir delegesi olarak katıldığım Türkiye Barolar Birliğinin, bence, en mümeyiz vasıflarından ve müspet çalışmalarından birisi, bazı çevrelerce bir slogan olarak kabul edilse dahi, gerçekte üzerinde yalnız hukukçuların değil, beyîni fikir üretebilen herkesin oybirliğiyle katılacağı, tartışmasız katılacağı, içeriği hususunda, hatta adı hususunda çeşitli fikirler ileri sürülebilmesine rağmen, tutunmuş bir kavramı, bir terimi ortaya atmasıdır, bu da hukukun üstünlüğüdür. Hukukun üstünlüğü, terim olarak da itiraza uğramıştır "hukukun önceliği denilmesi daha uygun" denilmiştir. Hukukun üstünlüğünün içeriği tam tespit edilememiştir, tam saptanamamıştır; hukukun üstünlüğüne değil, hukukun hıfsına dahi hiç riayet etmeyenler dahi hukukun üstünlüğünden söz eder olmuşlardır. Ancak, ona inansın veya inanmasın, bir kurumun ortaya attığı bir kavramı ve o kavramı ifade eden terimi anayasaya geçirtebilmek, Cumhurbaşkanının ve milletvekillerinin yeminlerine onu hak edebilmek ve yine inansın, tam manasıyla inanmasın, birçok siyasi partinin veya siyasi kişiliklerin, seçim bildirgelerinde, seçim söylevlerinde hukukun üstünlüğünden bahsedebilmelerini temin etmek gerçekten bir başarıdır. Bu yüzden, o terimin, o kavramın ortaya atılmasında zannederim büyük katkısı olan Prof. Dr. Erem'i ilk Başkanımızı ve onunla beraber çalışan, o genel kurullara katılan bütün arkadaşlarımı, hayatta iseler saygıyla, ölmüşleri de rahmetle anıyorum. Şunu da ifade etmek istiyorum ki, bu kavram, henüz layık olduğu içeriğe kavuşturulamamıştır. Konu fazlaca işlenmemiştir. Ben, bundan sonraki çalışmalarda bu kavramın içerik kazanmasını sağlayıcı fikir üretilmesini ve topluma, bunun, zaman zaman sunulmasını, birçok sorunların ve soruların bu kavram açısından ve bu kavram etrafında geliştirilerek kamuoyuna sunulmasının faydalı olacağı inancını arz etmek isterim.

Efendim, iyi hukukçu yetiştirme konusunda bir somut önerim var. Zannederim, bugün, bizim okuduğumuz zamanlarda da, 40'lı

yıllarda da ve belki ondan evvel de, hukuk fakültelerinde yorum, tefsir dersi diye bir ders okutulmamaktadır, bu gün de okutulmadığını zannediyorum. Oysa, hukukçu, diğer mesleklerden, özellikle diğer sosyal alanda çalışan mesleklerden farklı olarak ve her şeyden evvel iyi yorum yapabilen insandır. Bir ticari mektup metninden tutunda bir talimatname, bir nizamname, bir kanun, bir anayasa hükmü olsun; hukukçu, o metni en iyi yorumlayabilen insandır. Yorumlar pek tabii ki farklı olacaktır, eski hukukumuzdaki deyimle içtihat ile içtihat naksolunmaz; tabii, herkes çeşitli içtihatlar ileri sürecektir; ama, bilimsel içtihat ileri sürecektir, tartışılabilir içtihat ileri sürecektir, dudaklarda tebessüm uyandıran içtihat değil. Şimdi, o kadar yorum zaafi içindeyiz ki, daha mürekkebi kurumadan bir metnin yazarları dahi o metin üzerinde ihtilafa düşüyorlar. Bunun önüne geçmenin birinci yolu, hukukçunun, ta hukuk fakültesinden itibaren tefsir ilmine yakın yetiştirilmesidir, tefsir ilminin kendisine öğretilmesidir, tatbikatta, stajda bunun işlenmesidir. Tabii lisandaki kargaşalık da rol oynamaktadır. Oysa, bir kavramı birçok kelimeyle ifade etmek, bir kelimeyle birçok kavramı ifade etmeye çalışmaktan yeğdir. Bunun üzerinde durulmasının çok faydalı olacağı inancımı tekrar ediyorum.

Diğer bir somut önerim de staj konferanslarıdır. Kanunumuzda yeri olmasına rağmen, staj konferanslarının, bilmiyorum İstanbul Barosu halen devam ediyor mu, ben, 1949 yılında İstanbul'da staj yaparken, rahmetli Prof. Haşim Hakarar üstadımız, büyük hoca ve meslektaşımızın ilk staj konferansını dinleyen stajyerlerdenim ve bu devam edip gitmiştir stajımız boyunca. Fevkalade çok ifade ettiğimi ifade etmek isterim. Bunu daha bir disiplinli ve Türkiye'ye yaygın bir şekilde ve bir mecburiyet getirerek, kanunda, baro yönetim kurullarına verilen bu vazife daha detaylanarak ve mümkünse, kanunda bunun müeyyidesi de konularak; eğer, kanun, bu hususa yeteri kadar temas etmeyecekse, bunun, baro tarafından, Barolar Birliği tarafından ve barolarla işbirliği yapılarak düzenlenmesini ve staj konferanslarının esaslı bir şekilde bağlanması faydalı olacağı inancındayım.

Davaların uzadığından çok bahsedilmektedir, bir gerçektir. Bunun için de iki hususa dikkatli olmak lazım geldiği inancında-

yım. Bu üst mahkemelerin, buna ne kadar çare bulabileceği üzerinde imali fikredilmeli, bu hususta Barolar Birliği ve barolar müşterek çalışmalar yapmalı ve kamuoyuna bunu duyurmalıdır. Diğer taraftan da, hiç olmazsa, daha radikal tedbirler alınıncaya kadar Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, bu haliyle uygulamaya manası itibariyle, manasına uygun şekilde uygulanmaya devam edilmeli; yani deliller toplanmadan duruşma yapılmamalıdır, duruşmalar, mümkün olduğu kadar, deliller toplandıktan sonra yapılmalı, böyle sık sık lüzumsuz duruşma tarihlerine sebebiyet verilmemelidir.

Size hitap etmenin zevki içinde zamanı ayarlayamadım, özür dilerim. Saygılar sunarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kangal'a teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, söz sırası Sayın Zeki Ekmen'de.

Av. ZEKİ EKMEN (Batman Barosu eski Başkanı) – Sayın Divan, Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Türkiye Barolar Birliğinin değerli delegeleri, sayın baro başkanları ve değerli konuklar; Batman Bölge Barosu adına hepinize saygılarımızı sunuyoruz.

Çalışma raporu nedeniyle değerli Birlik Başkanımız ve yöneticilerinin çalışmalarından dolayı kendilerine teşekkür ediyoruz. Ancak bu çalışma raporunda eksik bulduğumuz bazı konuları dile getirmek istemekteyim.

Bildiğiniz gibi, Batman, Güneydoğu'nun ve Türkiye'nin en sorunlu illerinden, terörün her türlüşünün en yoğun olarak yaşandığı yerlerinden biridir. Bu bölgede ve özellikle Batman'da sanki ayrı bir hukuk sistemi, ayrı bir devlet yapısı işlemekte ve hukuk tanımaz bir yönetim işbaşında görülmektedir. Bunun acısını en fazla taşıyan kişiler de bizler, hukukçular olmaktayız. Bölgede, çalışma raporlarında da belirtildiği gibi, 1979 yılından beri olağanüstü hal ve sıkıyönetim devam etmektedir. 1980 12 Eylülünde bebek olan çocuklarımız, şu anda üniversite çağlarına gelmiş durumdadır; ama, maalesef, bu çocuklarımız, henüz normal bir hukuk düzenini de göremeyen kişilerdendir.

Bölgede işkence ve insan hakları ihlalleri, en ağır şekliyle devam etmektedir. Bilirsiniz, hukukta, hüküm verilinceye kadar, ceza yargılamasında sanık, masum sayılır; ama, bizde, sanık, gözaltına alındığı andan itibaren maalesef suçlu ve suçu işleyen kişi muamelesi görmektedir. Bundan çok acı çektiğimizi açıkça ifade etmek istiyorum. Yolda gelirken, Diyarbakır'da karşılaştığım bir manzarayı sizlere arz etmek isterim.

Halen, bu, yüreğimizi burkmaktadır. İki tane gözaltına alınmış bulunan insan bir askerî araç içerisinde, çevresinde iki askerî araç daha, elleri arkadan bağlanmış, ayakları bağlanmış, gözleri bağlanmış, yüzükoyun o askerî aracın içerisinde âdeta insan değil, hayvan gibi atılmış şekilde götürülüyordu. Bu, hiçbir hukuk düzeninde, hiçbir hukuk devletinde ve hiçbir demokratik ülkede olmaması gereken, yaşanmaması gereken şeylerdir; ama, bu, henüz gözaltına alınan o kişinin uğrayacağı işkencenin maalesef başıydı.

Türkiye'deki işkencenin yoğunluğu bütün dünya kamuoyuna yansıma şekli herkes tarafından bilinmektedir, bunların ayrıntısına girmiyorum. Bölgemizdeki hukuk işlemediği gibi, hak arama özgürlüğü de maalesef yeterince işlememektedir. Siz, yerinden edilen, şu anda 1994 sonu rakamları itibariyle 2200 yerleşim birimi; köyü, mezrası ve boşaltılmış bir yerde, yerinden yurdundan edilen bu insanların maalesef hakkını arayamıyorsunuz. Balıkesir'de, acaba, devlet, bir vatandaşı evinden, apartmanından, tarlasından söküp atabilmekte midir, böyle bir yetkisi var mıdır; ama, maalesef, bu zorba yönetim şekli, bizde meşruluk kazanma noktasına gelmiştir.

Faili meçhul cinayetlerin sayısı maalesef artış gösterecek duruma gelmiştir. Olaylarda, son birkaç ay içerisinde biraz durulma gözlenmesine rağmen, maalesef, son zamanlarda ve özellikle her ne hikmetse olağanüstü halin uzatılması gerektiği dönemlerde terör olayları, faili meçhul cinayetler artış göstermektedir. Bunun sırrını anlamak, biraz da o bölgede yaşamaya bağlı. Çünkü, bölgede yaşayan güvenlik kuvvetlerinin, er ve erbaşlar dahil olmak üzere, her birine, erlere bile on milyon civarında para ödenmektedir. Öldürülen kişiler için kelle parası ödenmektedir; bunlar, 100 milyonu bulmaktadır. Bölgede koruculuk, maalesef, artık,

denetim altından çıkmak üzeredir. Korucular, denetimsiz bir güç haline gelmek üzeredir. Cinayet işleyen korucular, soygun yapan korucular, araç yakan korucular, maalesef, şu anda mahkemelerde yargılanmaktadırlar. Suçsuz insanları öldürüp terörist öldürdük diye para alan korucular maalesef vardır. 13 yaşında birbirini seven, ilk aşklarını yaşayan çocukları götürüp terörist diye öldürüp, onlar için para alan korucular maalesef vardır; ama, bunlarla ilgili hukuku işletecek yeterli bir organizasyon, yeterli bir yasal düzenleme maalesef yoktur.

Bugün Türkiye'de bir demokrasi sorunu vardır ve buna bağlı olarak da Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bir Kürt sorunu vardır. Bu, Türkiye tarafından acil bir şekilde, demokrasi içerisinde çözülmesi gereken bir sorundur. Her nedense bugüne kadar güdülen politikalarda bu sorunun şiddetle çözülebileceği düşüncesi ağır basmış bulunmaktadır. 1992 yılında dönemin Başbakanı ve şu andaki Sayın Cumhurbaşkanımız, şu andaki Sayın Dışişleri Bakanımızla birlikte bölgeye yaptıkları ziyarette "Kürt realitesini tanıyoruz" demelerine rağmen, maalesef, bunun hayata geçirilmesi bugüne kadar mümkün olmamıştır, sorunlar giderek daha da ağırlaştırılmış bulunmaktadır.

Evrensel insan hakları ilkeleri gereğince, Kürtlerin, kendi öz kültürlerini geliştirmelerine yardımcı olunmalı, bu konudaki kültürel hakları tanınmalıdır. Bu hakların, demokratik düzen içerisinde verilmesi için gerekli çaba gösterilmeli, gerekli düzenlemeler acilen yapılmalıdır.

Düşünün bir kere, baş düşmanımız olarak topluma lanse edilen bir Yunanistan'ın rumca şarkıları televizyonlarımızda çalınabilmektedir, İngilizce melodiler dinleyebilmekteyiz; ama, her ne hikmetse bin yıldan beri kardeş olduğumuzu söylediğimiz toplumdaki Kürtlerin bir şarkısının televizyonda çalınması bir Kürtçe sözün televizyondan edilmesi neredeyse kıyametleri koparacak bir noktaya gelmiştir. Doğrusu, bu kardeşliği anlamakta biz güçlük çekiyoruz.

Sayın Türkiye Barolar Birliği yöneticilerinin ve Başkanının, bu konuda duyarlı olduklarına inanıyorum. Zira, bölgede, kendi avukat arkadaşlarımızla ilgili olarak yaşadığımız sorunlarda Bir-

lik Başkanımızı her zaman yanımızda gördüğümüzü ifade etmek isterim. Bu konuda kendisine teşekkür borçluyuz, her zaman kendisine ulaşabilmiş kişilerdeniz.

Kürt sorunuyla ilgili olarak, Türkiye'de birçok kurum, kuruluş, siyasi parti, düşünce ve görüşünü belirtmiş durumdadır. Bu konuda, Türkiye Barolar Birliğinin de resmi görüşünü açıklamasını, resmi görüşünü kamuoyuna duyurmasını ve Batı demokrasileri çerçevesinde, katıldıkları uluslararası toplantılarda da bunu dile getirmesini beklemekteyiz. Ayrıca, Sayın Birlik yöneticilerinden, olayları yerinde incelemesini, yerinde tespit etmesini ve bu olayların yerinde değerlendirilmesini beklemekteyiz. Bu değerlendirme, Türkiye'nin en büyük bir hukuk kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliğine toplumda saygı kazandıracığı gibi, Birliğin, bir sivil toplum kuruluşu olarak da değerini, ağırlığını çok daha fazla artıracaktır.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ekmen.

Söz sırası Mersin Delegemiz Sayın Süha Özen'de, buyurunuz.

Av. SÜHA ÖZEN (Mersin Barosu) – Sayın Divan, sayın konuklar, değerli delegeler; Mersin Barosu adına ve kendi adıma hepinize sonsuz sevgi ve saygılarımı sunuyor, misafirperverliği nedeniyle Balıkesir Barosu Başkanı, Yönetimi ve üyelerine teşekkür ediyorum.

Çalışma raporunda özetlenen geçmiş dönemdeki özverili çalışmaları nedeniyle Türkiye Barolar Birliği Başkanımız Sayın Önder Sav ve Yönetim Kuruluna teşekkür ediyor, kendilerini kutluyorum.

TBMM gündeminde görüşülme sırası bekleyen Avukatlık Yasa Tasarısı, olumlu değişiklikler içermesine karşın, bizce yeterli düzeyde değildir. Öncelikle bu tasarı üzerinde biraz durmak, konuşmamın akışı içerisinde diğer meslek sorunlarımıza değinmek istiyorum. Tasarıda savunmanın, yargının bağımsız bir unsuru olduğunun kabul edilmiş bulunması son derece önemlidir; ancak, iddia ve savunma kürsülerinin mahkeme salonlarındaki konum-

larının da denkleştirilmesi gerekmektedir. Savunma dokunulmazlığı, avukatlık mesleğinin etkinliğinin artırılması çalışma alanlarının genişletilmesi, yeni iş olanaklarının yaratılması yönünden de tasarı eksiktir. Ayrıca, genel hukuk sigortası getirilmemiş, İstanbul Milletvekili Orhan Ergüder ve 9 arkadaşının, Avukatlık Yasası Değişiklik Teklifinde 44/a madde ile oldukça iyi düzenlenen avukatlık şirketi kurumu, ne yazık ki Adalet Komisyonu tasarısında yer almamıştır.

Tasarının 58. maddesi ile görevde bulunan baro başkanları ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yapmış ve yapmakta olan avukatların, Birlik Genel Kurulunun doğal üyesi oldukları, oylamalara katılma, seçme ve seçilme haklarının olduğu hükmü düzenlenmiştir. Bence, görevde bulunan Birlik yöneticilerinin, Birlik Genel Kurulunun doğal üyesi oldukları hususu da düzenlenmeliydi. Ayrıca, Türkiye Barolar Birliği ile barolar arasındaki iletişimin daha sık, seri ve hızlı gerçekleşmesini sağlayacak bir organ, baro başkanlar kurulu oluşturulmalı ve bu kurulda Türkiye Barolar Birliği Yönetimi de yer almalıdır. Bu takdirde, örgütümüz, daha organize ve daha etkin çalışma olanaklarına kavuşmuş olacaktır kanısındayım.

Tasarı, adli yardım büro kavramı ve kurumunu yeni bir anlayışla düzenleyerek, 89. maddesiyle de yönetmelik düzenleme hükmü getirerek, bu kurumun ilk defa ayaklarının üzerine basmasını sağlamaktadır; ancak, bu kapsamda saptadığımız önemli bir eksiklik vardır. Avukatlık Yasasının ilk kabul edildiği 1969'lu yıllarda 3-4 avukat barındıran ilçelerde, bugün en az 30-40 avukat görev yapmaktadır, hatta İçel'in Tarsus İlçesi gibi, Aydın'ın Nazilli İlçesi gibi 100 avukatlı ilçelerimiz vardır. Bu ilçelerde, niteliği yanında, sayısal çoğunluğuyla etkin bir güç olan avukatların, toplumun diğer kesimleriyle diyalogunda statü gereği çatışmalarında ve resmi törenlerde protokolde temsil sorunu sıcak bir biçimde yaşanmaktadır. Bilindiği gibi, Avukatlık Yasasının kabulünden bu yana adli yardım büro başkanları, yasanın düzenlediği anlamda değil; ama, yaşamın dayattığı anlamda ünvan almışlar; ilçedeki avukatların ve baronun ilçede eylemli temsilcisi olarak görev yapmışlardır. Adli yardım büro temsilciliği yasalaşırken, bu kuruma, baroyu ilçelerde temsil yetkisinin de verilmesi

gerekmektedir. Doğaldır ki, protokoldeki yeri de ilçe Cumhuriyet başsavcısının yanı olmalıdır.

1974'lü yıllardan bu yana Birlik ve baro genel kurullarında dile getirilen ve ancak, tasarıda giderilmemiş önemli bir sorun da, meslektaşların, baro ve Birlik organlarına seçilebilmeleri için konulmuş bulunan 5 ve 15 yıllık kıdem koşullarının kaldırılmamış bulunmasıdır. Bu barajlar, eşitlik ilkesine aykırı olup, antidemokratiktir. Genç avukatlar, stajyerlikten yeni geldiklerinde, onların sorunlarını yakından bilirler ve genç avukatların sorunlarının da içinde yaşarlar. O nedenle, bu sorunların, sıcak bir biçimde organlarda görüşülmesini ve hızlı çözüm üretilmesini sağlamaları olanaklıdır. Bu bakımdan, bu barajlar, aynı zamanda, örgütlerimizin, sorunları sığağı sığağına kavramasına ve dinamizmine engel oluşturmaktadırlar. Mesleğimize sonradan katılan yargıç, savcı, üniversite öğretim üyesi, özel ve kamu tüzel kişiliklerinde yöneticilik yapmış birikimli ve deneyimli meslektaşlarımızdan, Birlik ve baro organlarında yararlanamıyor olmamız da bence önemli bir enerji kaybıdır. Konunun en üzücü yanı ise bu barajların, meslektaşlarımızın ve genel kurullarımızın değerlendirme ve seçme yeteneklerine güvensizliği ifade ediyor olmalarıdır. O nedenle, önceki genel kurullarda deney ve birikim savı ile çoğunlukça kalması savunulan bu barajların tamamen kaldırılmasından yanayım. Bu düşünce, yine kabul görmediği takdirde ise en azından kıdemsiz avukatların, belirli oranda ya da sayıda olmak üzere organlarda görev almalarını sağlayacak bir yasal düzenleme mutlaka düşünülmeli ve gerçekleşmesi yolunda çaba harcanmalıdır.

Tasarı ile barolar üzerindeki bakanlık vesayeti hemen hemen kaldırılmış ise de avukatların yargılanmalarında kovuşturmayaya izin yetkisinin Adalet Bakanlığından alınıp Barolar Birliğine verilmesi gerekirdi:

Topluluk sigortası uygulaması, sosyal güvence olarak yetersiz olup, emekli maaşlarının yeterli düzeye çıkarılması yolunda savaşım verilmeli ve sağlık sigortasının da zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Birlik ve baro genel kurulları her yıl yapılmalı ve böylece, so-

runlarımız ve çözümlerinin daha sık gündeme getirilmesi olanağına kavuşulmalıdır.

Üçüncü derece devlet memurunun yararlandığı özel damgalı yeşil pasaport kullanma hakkı avukatlara da verilmeli, Ankara'da bir avukat evi kurulmalı ve avukatlık ücret tarifesinin her yıl yenilenmesi yolundaki tasarı hükmü yasalaşmalıdır.

Kamu avukatlarının gelir düzeyi, en az, yargıç ve savcılarının seviyesine yükseltilmelidir.

Meslek sorunlarını kısaca özetlemeye çalıştım, esasen, Barolar Birliğimiz ve barolar, geçtiğimiz dönemlerde bu sorunların çözümü yolunda epeyce çaba sarfettiler ve belirli kazanımlar elde ettiler. Bu ileri sürdüğümüz konulardan, teknik olarak, Mecliste tasarının yasalaşması sırasında çözümlenmesi gerekenlerin bu aşamada çözümlenmesini diğer bölümlerinin ise en kısa zamanda yaşama geçirilmesini dilemekteyiz.

Bu arada, diğer sorunlarımıza da kısaca değinmek istiyorum. Meslek sorunlarının yanında, özellikle, daha önce, Birlik Başkanımızın da geniş geniş üzerinde durduğu gibi, laikliğin olmadığı yerde yargıç yok kadı vardır, kadılık sisteminde avukata hiç gereksinim yoktur. Belki, ancak, avukatlık kurumu, çağın çok gerisinde bir statüde çalışma olanağı bulabilir. Bu bakımdan, laikliğe yönelik tehditlere karşı verilen savaşımları daha da yoğunlaştırmak, demokrasinin ve yurtseverliğin gereği olduğu kadar, mesleğimize de sahip çıkmanın gereğidir.

Yargının sorunları bizim de sorunlarımız ve yargının gözü, kulağı ve aynı zamanda dili olmak zorunda olduğumuzdan, yasal engelleri nedeniyle kendilerinin dile getiremedikleri yargıç ve savcılarının önemli bir sorununa dikkat çekmek istiyorum. Hâkimler ve Savcılar Yasasının 32. maddesinde, birinci sınıfa ayrılmak için on yıl yargıçlık ve savcılık yapmak koşulu yanında, birinci dereceye terfi koşulu yer almaktadır. Yargıçlar, 8 inci dereceden göreve başlayıp 12 yılın sonunda 1. dereceye terfi edebilmektedirler. Böylece, meslekte on yılını dolduran yargıç ya da savcı, 1. sınıfa ayrılabilme için fazladan en az iki yıl beklemek zorunda kalmaktadır. Bu durum, doğal olarak onlara maddi ma-

nevi sıkıntı vermektedir. O nedenle 32. maddenin (e) bendi ya tamamen kaldırılmalı, ya da değişiklik yapılarak 1. dereceye terfi koşulu yerine 2. dereceye terfinin yeterliliği kabul edilmelidir.

Bununla birlikte, çok güç koşullarda çalışan adalet personelinin ekonomik koşulları en kısa zamanda iyileştirilmelidir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanımız Sayın Önder Sav'ın 5 Nisan'da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü toplantı salonundaki konuşmasının bitiş cümlelerini çoğumuz biliyoruz. Sorunlarımızın çözülmemesi halinde bugünkü Genel Kurulda eylem kararı alacağımız açıklanmıştı. Buna karşın, bugüne kadar somut bir gelişme olmamıştır. Lütfullah Kayalar'ın Danışma Kurulundaki çabası ve son olarak geçen hafta, Adalet Bakanımız Sayın Moğultay ve Birlik Başkanımızın birlikte tasarımı 48. sıraya almalarında olumlu bir gelişmedir.

Sonuç olarak, bu çerçevede, bir bölümüne özet olarak değinmeye çalıştığım Birlik Başkanımız ve bir kısım delegelerin dile getirdikleri ve benden sonraki konuşmacıların da dile getirecekleri sorunlarımızın, istek ve hedeflerimizin çözümüne ve gerçekleşmesine kadar;

1. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereği hukuki yardımların tamamen durdurulmasını,

2. Zamanlaması ve süresi Birlik Yönetimince kararlaştırılacak duruşmalara girmeme ve büro açmama biçiminde ya da değişmeli olarak bir gün duruşmalara girmeme ve bir gün büro açmama biçiminde sürecek boykotlar yapılmasını,

3. Televizyonlarda, radyolarda ve il merkezlerinde açık oturumlar düzenlenerek eylemlerin, neden ve amaçlarıyla gelişmelerinin anlatılmasını ve aktarılmasını; eylem tür ve biçimleri olarak öneriyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özen.

Sayın Aziz Mersin, buyurunuz.

Av. AZİZ MERSİN (Muğla Barosu) – Sayın Başkan, Değerli Yönetim Kurulu Üyeleri, değerli arkadaşlarım; Batman Delegeşi arkadaşımın konuşmasından sonra, ben, sorunlarımızı bile konuşmaya utanırım. O nedenle, yazılı olarak vereceğim ve bazı konularda çok kısa olarak dikkatlerinizi çekmek ve Birliğe bazı öneriler getirmek istiyoruz.

Öncelikle, Barolar Birliğinin, şimdiye kadarki çalışmalarında özellikle Sayın Başkanın özverili çalışmalarında gösterdikleri başarıdan dolayı kendilerine minnet ve şükranlarımızı sunuyoruz.

Sorunlarımızda bizim kendi yapabileceklerimiz daha önemli. Bu nedenle, öncelikle iğneyi kendimize ve sonra da başkalarından hizmet beklemeyi daha uygun görüyorum.

Bizim en önemli sorunumuz, meslek saygınlığının kendi arkadaşlarımız tarafından giderek eritilmekte olmasıdır. Bunun için, somut bazı önerilerimiz var.

Avukatların görüşme tutanağı düzenlemesi, bizim yaşamızın 53. maddesinde takdire bırakılmıştır. Bu konuda ciddi bir meslek kuralı tespit edilip şöyle bir öneri getirilebilir. Avukat ile müvekkil arasındaki çelişki, özellikle tazminat davaları veya ücret anlaşmazlıkları bizim saygınlığımızı en çok zedeleyen bir konu olduğu için; avukat, görüşme tutanağına, olayı, çekişmenin özeti ni, iş sahibinin teslim ettiği tüm belgeleri, tanıklarının bildiği hususları varsa karşı tarafın muhtemel kanıtlarını; ama, en önemlisi, bu görüşme tutanağının altına kendisinin hukuki düşüncesini yazmalı, müvekkiline bunu okumalı, hatırlatmalı, izmasını almalı ve dahada önemlisi, bu görüşme tutanağının bir nüshasını barosuna göndermelidir. İleride çıkacak anlaşmazlıklarda bu bir belge olmalı, hem tazminat davalarında, hem disiplin soruşturmasında avukatın ne denli hata yapıp yapmadığı araştırılabilmelidir.

Çağımız açıklık çağıdır. Herkes bir görev alırken, bu görevin niçin alındığını karşı tarafı bilmek ve ne maksatla ne miktar ücret verildiğini de belirtmek zorundadır. Bu nedenle, peşin alınan ücretlerin KDV ve stopajı zamanında kaynaktan kesilmeli, bunun makbuzu mahkemelerce istenmelidir. Eğer, ücret anlaşması atıye bırakılmışsa mutlaka avukat ücret sözleşmesinin bir nüshasını

barosuna göndermeli ve müvekkilinden ücreti vekalet alamadığını, KDV'yi daha sonra ödemesi gerektiğini Maliye mensuplarına anlatabilmelidir. Avukatlık büroları, KDV memurlarının veya sıradan denetçilerin sık sık kontroluna uğratılmamalıdır.

Türkiye Barolar Birliği, daha güçlü ve etkin kılınmalıdır. Bunun en önemli gereksinimi maddi kaynaktır. O nedenle, baroların, Birliğe göndereceği katkılar, baroların, kendi aidatlarını arttırması suretiyle daha da yükseltilmeli; Barolar Birliğinin, profesyonel kadroları çalıştırmasına imkân tanınmalıdır. Özellikle Yasamızın 110/6. bendinde yasa tasarısı hazırlamak görevi Türkiye Barolar Birliğinin önemli ve onurlu bir görevidir. Bu görevi yapabilmek, böylesine angarya kabilinden görev vermekle başrılacak türden değildir. Bu, profesyonel kadro ister, uzman insanlar ister, üniversiteden yardım isteyebilir veya çok yetişkin hukukçular ister. Bu da tamamen ücretsiz yerine getirilecek hizmet değildir.

Türkiye Barolar Birliğinin yayın konusunda şimdiye kadar ciddi bir çalışması yoktur; ama, Türkiye'de 20 kadar baro dergi çıkarmaktadır. Bu, bence, bir ısraftır, güç dağınlığıdır, kaynak kaybıdır. Oysa, bu güç, tek başına Türkiye Barolar Birliği bünyesinde birleştirilecek olursa, baronun çıkaracağı bu dergiye tüm avukatlar otomatik olarak abone edilirse hem kaynak sağlanmış olur, hem, hepimizin kolaylıkla bir dergiyi alabilme, edinebilme olanağımız olur. 20 dergiyi alabilen arkadaşımız zannediyorum yoktur, zaten okuyamayız.

Ankara'da bir avukat evi açılmalıdır. Ciddi ve yaygın bir hizmet içi eğitim, meslek içi eğitim yapılmalıdır. Sorunlarımızın başında eğitim gelmektedir. Bu kısa vadeli çözümlerden sonra ileride mesleğimizin ulaşacağı noktaya gelebilmek için mutlaka staj müessesesi, uzmanlık müessesesine dönüştürülmeli, bir master olarak değerlendirilmeli ve giderek, uzman olmayan avukatların çalışması başka düzenlemelere bağlanmalıdır; örneğin, avukat yardımcılığı gibi. Bu geçiş döneminde birçok adımlar step step düşünülebilir. Örneğin, uzman avukatların, belli mahkemelerde görev alması; uzman avukatların, vergi muafiyetinden faydalanması; uzman avukatların onurlandırılması, diyelim ki, baro başkanlığı veya yönetim kurulu üyeliği gibi görevlere öncilikle onla-

rın getirilmesi; yabancı dil bilgilerinin yine devletçe özendirilmesi gibi adım adım uzmanlaşmaya gitmek şarttır. Çünkü, bizim mesleğimizde, diğer mesleklere göre en az uzman, en az yabancı dil bilen insanlar bulunmaktadır. Yani, bizler mühendislik gibi, doktorluk gibi mesleklere baktığımız zaman, uzmanlık alanında çok daha gerideyiz.

Avukatların, bilgi kaynaklarına hızlı ulaşması için bilgisayar kullanımı ve yazılım programları geliştirilmelidir. Bu görev de, ancak Barolar Birliği, Adalet Bakanlığı, hukuk dökümanı üreten diğer bakanlıkların da yardımı alınmak suretiyle başarılabilir. Biz inanıyoruz ki, Sayın Sav, bu konuya eğilirse, mutlaka üstesinden gelecektir.

Bugün İstanbul Barosunun, bir hukuk şirketiyle program şirketiyle ortaklaşa yaptığı çalışma, genişletilmek suretiyle Barolar bünyesinde toplanabilir ve Ankara'da bilgi işlem merkezi kurulabilir. Uzun vadede avukatın, eli, paradan mutlaka çekilmelidir. Bu, ya bir sigorta ile, her iki tarafı işleyen; hem avukatın ücretini ödeyen, hem hukuki hatalardan dolayı karşı tarafın tazminatını ödeyen bir sigorta ile; eğer bu olamıyorsa, geçiş döneminde, hiç olmazsa, barolara bağlı tahsil büroları veya vekalet ücretini izleme büroları şeklinde bir düzenleme yapılabilir. Şimdi ise meslek kurallarında, avukatın, kendi alacağını bizzat takip hakkı elinden alınmalı, bir başka avukat arkadaşı eliyle bu davalar yürütülmelidir; çünkü, bizzat avukatla müvekkilini böyle bir çekişmede karşı karşıya getirmek üzücü bazı sonuçlara götürebiliyor.

Avukatlar, mutlaka kadrolaşmalıdır. Kadrolaşma, Batı ülkelerinde çoktan uygulamaya geçilmiştir. Ülkemizde de kadroya göre belli bölgelerdeki iş hacmine göre avukat atanması söz konusu olursa bugünkü birtakım enflasyon, avukat enflasyonu nedeniyle rekabetler, çekişmeler önlenmiş olacaktır.

Avukatlar sicil almalıdır. Avukatlar, görüşme tutanağına yazdıkları düşünceleri, mahkemelerdeki davranışları, gösterdikleri başarı, yayını, bilimsel çalışmaları üzerine, mahalli mahkemelerden Türkiye Barolar Birliğine veya ileride kurulacak Türk hukukçular yüksek kuruluna göre, bu kurullardan birinde sicil alabilmelidir.

Avukatlık baz meslek olmalıdır. Tek bir staj ya da tek bir uzmanlık eğitimi ve avukat olan kişiler arasından yargıç, savcı ve diğer kamu görevlisi hukukçular seçilmelidir. Bu yapılamadığı sürece mesleğimizle diğer hukuk mensupları arasındaki vatan-
daşın ve devletin bakış açısı devam edecektir.

Teşekkür ederim, hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Mersin.

Sayın Erkan Tekin, buyurunuz.

Av. ERKAN TEKİN (Adana Barosu) – Çok Saygıdeğer Divan Başkanımız ve Divan Üyelerimiz, çok Saygıdeğer Türkiye Barolar Birliği Başkanımız ve Yönetim Kurulu Üyeleri, çok saygıdeğer baro başkanlarımız ve Türkiye Barolar Birliğimizin 23. Genel Kurul delegeleri, değerli meslektaşlarım, muhterem konuklarım; Adana Barosu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, zamanın kısıtlı olmasını dikkate alarak, zaman ölçüsüne dikkat etmeye çalışacağım. O nedenle, aynı konuları tekrardan kaçınacağım. Bu sebeple, bilgi olarak, görüş olarak arz edeceğim hususları da satırbaşları olarak vermeye çalışacağım, bilahare de yazılı olarak Türkiye Barolar Birliğine görüşlerimizi takdim edeceğiz.

Çok saygıdeğer arkadaşlarımız, benden önceki konuşmacı arkadaşlarımızın belirttiği hususların birçoğuna katılmamak mümkün değil, birçoğuna katılırız. Öğleden önceki konuşmasıyla bizleri aydınlatan içerikli, özlü konuşmalarıyla bizlere hitap eden Sayın Barolar Birliği Başkanımız Önder Sav Beyefendinin ve Balıkesir Barosu Başkanı arkadaşımız Sayın Önder Kırılı arkadaşımızın içerikli ve özlü konuşmalarına aynen katılırız, kendilerine teşekkür ederiz.

Türkiye Barolar Birliğinin özverili çalışmalarından ve başarılı çalışmalarından dolayı kendilerini kutlamak istediğimizi ve aynı başarıların ve aynı çalışmaların devamını arzu ettiğimizi ifade etmek isteriz.

Değerli arkadaşlarım, hep söylenir ve söylenecektir de, hukukun üstünlüğü, hukuk devleti, bağımsız yargı; elbette, bunları

söylemeye devam edeceğiz ve bunlara katılmamak mümkün de değil. Bu genel kavramlar içerisinde serdedilen fikirler devamlı geliştirilecektir, sınırları da yoktur bunları müzakere etmenin; etmenin sınırı yok derken, katılmıyoruz anlamında değildir; elbette katılacağız da, bunları sürdüreceğiz de; ancak, ben, burada, somut olarak, avukatların sorunlarına tek tek, satırbaşı olarak değinmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bağımsız yargı derken, bağımsız savunma derken, bağımsız avukatlık derken bir şeyi dikkatten uzak buldurmanın lüzumunu ifade etmek istiyorum; o da, ekonomik özgürlüğüne avukatların kavuşturulması meselesidir. Ben, acizane görüş olarak ifade ediyorum, katılan olur, katılmayan olur, saygı duyarım. Avukat, ekonomik özgürlüğüne kavuşturulmadığı sürece, ekonomik özgürlüğüne kavuşturulmamış avukatın ve savunmanın bağımsızlığından söz etmenin zayıf kalacağını, cılız kalacağını düşünüyorum. Bu nedenle, hepimizin hassasiyetle üzerinde durduğu, tekrar tekrar ifade ettiği ve anlamı olmadığını hepimizin bildiği, çarpık olduğunu hepimizin düşündüğü yurtdışında hiçbir ülkede olmadığını bildiğimiz hayat standardına devletin bakış açısının elbette düzeltilmesi lazım geldiğini düşünüyoruz.

İfade edeceğimiz konular, bir kısmı kısa vadeli, bir kısmı uzun vadeli olmakla beraber, hemen tamamı da yasama organıyla ilgilidir. Bunu söylerken, Türkiye Barolar Birliğinin, konuya sıcak bakması sayesinde, gündemde tutması ve bu konularda mücadelelerini ve savaşımalarını sürdürmelerini diliyoruz, bu maksatla ifade ediyoruz.

Yine, bildiğiniz üzere, mali müşavirlerle ilgili konunun çarpıklığı nedeniyle Barolar Birliğimiz, aynı hassasiyetle bu konudaki duyarlılıkla sonuca varma çalışmalarını için bir çaba, gayret içindeler.

Değerli arkadaşlar, biz deriz ki, sözlerimizi, tekrar, bağımsız yargının, bağımsız avukatlık, bağımsız savunma bölümünde ekonomik özgürlüğüne kavuşturulması derken, burada, biz, tüm davaların açılırken, avukatın onayından geçmesini, imzasını taşımasını şart gördüğümüzü ifade ediyoruz. Bunu ifade ederken,

avukatlara bir ayrıcalık tanımış olmanın mantığıyla ifade etmiyoruz; biz, bunu ifade ederken, özellikle vatandaşın hakkını adliyede aramak mevkiinde olan insanın, yapılacak yanlışlık nedeniyle ilerideki mağduriyetinin önlenmesini mantık olarak düşünüyoruz ve bu mantıktan hareket ederek kendisini savunamayacak olarak mütalaa ediyoruz; çünkü, bu bir teknik ister; çünkü, bu bir uzmanlık ister, davayı açmak. Biliyorsunuz, hukuk mahkemelerindeki davalar, önce, asgari yüzde 60 ölçüde, hatta yüzde 100 ölçüde dava dilekçesi hazırlanıp mahkemeye takdim edilirken kazanılır veya kaybedilir. Hepimiz, bunun örneklerini yaşamışızdır, ben de çok yaşadım, sizler de çok yaşadınız. Bir ara girdiğim bir davada yazılırken faiz istememiş, faiz alamadık, zamanında da uyarmıştık zaten; nitekim, müddeabihin daha üzerinde bir faiz kaybı oldu müvekkilin; çünkü, avukata yazdırmamıştı veyahut dilekçe, avukat onayını taşımamıştı. İşte, dilekçe, avukat onayını taşısaydı enazından vatandaş mağdur olmayacaktı. Bu mantıkla yaklaşmak lazım. Diğer taraftan da, her geçen gün, Türkiye'de son yıllarda, uzun yıllardan beri devam eden yüksek enflasyon nedeniyle avukatların, herkesten az bağırabilmesi, haysiyetine düşkün, onuruna düşkün avukatların, kendi ceplerini, ekonomik durumlarını ortaya atmalarını belki de zul kabul etmeleri nedeniyle konuşamamalarından kaynaklanan bir durum vardır ortada. Avukatları, enflasyona karşı ezdirmemek gerekmektedir.

Değerli arkadaşlar, diğer bir konu, müvekkil adayının, avukatıyla mutabık kaldığı ücretini avukatına ödemesini biz uygun görmüyoruz. Burada bir değişiklik lazım; makbuzla baroya ödenmeli ve mahkeme de alındı belgesini, aynı vekaletnameyi kontrol eder gibi kontrol etmeli; aybaşında, avukat, maaş alır gibi ücretini barodan almalı, stopajı kesilmeli; avukat, vergi kaçırıyor şaibesinden de bu şekilde kurtulmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, mahkemece takdir edilen ücreti vekaletlerin de yazı işleri müdürlüğüne iki tarafca depo edilmesini öngörüyoruz. Böylece, takdir edilen ücreti vekaletler için icra dairelerinde, avukatların, kendi haklarından dolayı icra takibi yapmalarını uygun bulmuyoruz. Bu, depo edilme sistemiyle halledilmelidir.

Değerli arkadaşlar, Mersin arkadaşım aynı şeyi ifade etti, avukatlık kurumlaştırılmalıdır, 25 yaşında yapan, ama 70 yaşında yine yapan bir tek müessese vardır, o da avukatlıktır. Biz, bunun yanlışlığına yıllardan beri işaret ediyoruz. Her meslekte bir memuriyet dönemi, bir şef muavinliği, bir şef, bir direktörlük dönemi vardır; avukatlıkta da kurumlaştırılarak bu şekilde bir müessese oluşmalı, asgari 8-10 avukattan oluşan bir avukatlık bürosu şekline dönüştürülmeli ve bunun sonucunda, hasta olmaya da avukat mezun olmalıdır. Üç ay hasta olduğu taktirde mağdur olmayacak avukat arkadaşımız çok azdır, hatta ölüm halinde, büro, o ölüm olayından dolayı o ölen arkadaşın ailesine de o büro bir süre bütçesinden ona destek vermelidir.

Arkadaşlar, SKK emekli maaşları arasındaki büyük farklılıklar vardır, bunların giderilmesi lazım.

Son olarak, İcra İflas Kanununun 82. maddesiyle getirilen haczedilmezlik bir zırh olmaktadır, enflasyon, parayı eritmektedir, kamu kurumlarındaki alacağınız yok olmaktadır. Bunun tamamen kaldırılması, olmadığı taktirdé, en az bir yıl içinde tahsil edilemeyen para karşılığında 82. madde zırhı kaldırılmalıdır. Bu ve bunun gibi birçok düşüncelerin, avukatların sorunları olarak mütalaa ediyoruz.

Benden sonra konuşacak arkadaşların da temas edeceği fikirler vardır, zamanımı taşdımsa özür diliyorum; hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz.

İzmir Baro Başkanımız Sayın Av. Kasım Sönmez'de, buyurunuz.

Av. KASIM SÖNMEZ (İzmir Barosu Başkanı) – Sayın Başkan, Sayın Barolar Birliği Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri, değerli konuklar, sevgili meslektaşlarım; Türkiye Barolar Birliğinin 23. Genel Kurulunu hep birlikte yapıyor olmak, gerçekten hem bizler için, hem ülkemiz için çok anlamlı; çünkü, bugünlere Barolar Birliğimiz, barolar ve avukatlık mesleğimiz, belirli bir mücadeleden geldi; yani, buraya, biz, kolaylıkla gelmedik. Geçmişte verilen mücadelelerin, şimdi, bizler, mirasçısıyız; tabii bunu daha ileriye,

daha güzelliklere götürmek zorundayız. İnaniyoruz ki, avukatlık, tarihsel misyonu içinde insani değerlere sahip olan bir meslektir. Bu anlamda, avukatlık, adaleti, hukuku ve demokrasiyi var eden, değerleri, geçmişten günümüze taşıyan ve taşıyacak olan bir meslektir. Bu mesleğin üyeleri olmaktan dolayı kıvançlıyız, gururluyuz. Ne var ki, böylesine değer verdiğimiz avukatlık mesleğimiz, çeşitli nedenlerle toplumdaki gerçek yerine oturtulamamıştır. Denilebilir ki, yargının olmazsa olmaz ayağı olan savunmanlık, gerek Anayasadaki yeri itibariyle ve gerekse yasal düzenlemeleri itibariyle yeterli değildir.

Avukatlık Yasa Tasarısı, istenildiği gibi değildir şu andaki Meclisteki; ancak, yine de şu ana kadar çıkabilmiş de değildir. Bu konuda Barolar Birliği Başkanının çalışmalarını yakinen biliyoruz, Adalet Bakanının çalışmalarını da biliyoruz; ancak, Hükümetin, bu anlamdaki tutumunu biz, yanlış buluyoruz ve buna karşı Barolar Birliği Genel Kurulunun belirli bir tavır almasını diliyoruz.

Avukatlık mesleğinin bir kamu görevi niteliği taşıdığı dikkate alınarak, hayat standardına tabi tutulmasını da eleştiriyoruz. Tabiatıyla, hayat standardının, genel olarak da kaldırılmasını istiyoruz. Mesleğimizin bugün içinde bulunduğu en önemli sorun da şüphesiz ekonomiktir. Yeni tasarıda bu husus için de yeterli öneriler mevcut değildir. Hukuk, toplumsal hayatı düzenleyici bir fonksiyona sahip olduğuna ve bunu da avukatlar olarak bizler yapacağımıza göre, sosyal hayatın, iş hayatının çeşitli alanlarında danışmanlık görevinin avukatlarca üstlenilmesinin zorunlu hale getirilmesi gerekmektedir. Ülkede hukuk eğitiminin kalitesinin her yerde, üniversite açma merakından dolayı düştüğü de bir gerçektir. O anlamda, üzerinde ısrarla durulması gereken hukuk eğitiminin, belirli merkezlerde toplanması gereğidir. Yine belirtmeliyiz ki, hâkimlik ve avukatlık stajının da tek bir şekilde yapılması sağlanmalıdır. Hâkimlik, Yüksek Hâkimler Kurulunun ve Savcılar Kurulunun yasasında yapılan değişikliklerle avukatlara imkân tanınması, bir yıla mahsus 55 yaşına kadar olanların hâkimliğe geçebileceğinin sağlanması bizce yeterli değildir. Bu husus, sürekli hale getirilmelidir.

Türkiye Barolar Birliği ve barolar, dünyanın hızla değiştiği bir dönemde, bu değişime ayak uydurmak zorundadır. O anlamda da hukukun dünyadaki değişim hızını Türkiye'ye taşımalıyız.

Türkiye Barolar Birliği, Türkiye'de değişim ve gelişmelere de cevap verecek bir çalışma yürütmek durumundadır. Ülkede bütün müesseseler tıkanmış durumdadır. Barolar Birliği, yardımcı olmak durumundadır; onların, hukuksal çıkmazlarını çözmek durumundadır. Barolar Birliği bunu nasıl gerçekleştirecektir; değerli meslektaşlarım, Barolar Birliğinin Değerli Başkanının ve Değerli Yöneticilerinin belirli çabalar gösterdiğini, iyi niyetli çalışmalar yaptıklarını hepimiz biliyoruz; ancak, Türkiye'nin içinde bulunduğu sorunlar, iyi niyetle veya kişilerin çalışmalarıyla çözülecek sorunlar değildir. Artık, Barolar Birliği ve barolarımızın kurumsallaşması gerekmektedir. Barolar Birliğimiz, Türkiye'nin ihtiyaçlarını tespit ederek, profesyonel kadrolara sahip olmak ve araştırmacılardan, uzmanlardan yararlanmak durumundadır. Onlara, belli konularda çalışmalar yaptırmak durumundadır. Yine, Barolar Birliği, bellek kaybına uğramamak için ve bilgileri geleceğe taşımak için büyük bir arşive sahip olmalıdır. Yine, teknolojiden azami olarak yararlanmalıdır. Örneğin bilgisayar ağı kurulmalıdır. Bu, barolararası ve Yargıtayla ilgili olabilir. Yine, Barolar Birliği, toplumda doğan hukuksal, ekonomik ve sosyal ihtiyaçları tespit ederek değerlendirmeli ve çözüm önerileri sunulmalıdır, topluma öncülük etmelidir. Bu konu, TÜSİAD'a, MÜSİAD'a bırakılamaz arkadaşlarım.

Yine, barolarımız ve Barolar Birliği, seslenmelidir ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi, gerçek işlevine dönmelidir. TBMM, dualarla, Cuma namazlarıyla uğraşacağı yerde, Türkiye'nin önünü tıkayan sorunlarla uğraşmak durumundadır. Tabiatıyla, TBMM'nin nelerle uğraşacağı meselesini de Barolar Birliği, barolar olarak bizler de öneriler götürmek zorundayız; yani, bizler açıcı olmak durumundayız.

Sempozyumlarla, hukuk kurultaylarıyla geleceğe dönük hukuk politikalarının saptanması gerekmektedir. Bir anlamda, ülkenin, gündeminin politikacılar, işadamları, medya tarafından değil, demokrasi ve hukuktan yana belirlenmesi sağlanmalıdır. Temiz toplum için savunmayı ve yargıyı tıkayan, bürokrasiyi koruyan ve

kollayan Memurun Muhekatatı, YÖK ve benzeri yasalar kaldırılmadıkça, halkın savunmanlığı medyaya düşecek; avukatlar, halkın avukatı olamayacaktır. İşte, Türkiye Barolar Birliği, bu ve benzeri konulara öncülük etmek durumundadır.

Arkadaşlarım, Batman Barosu delegesi arkadaşımızın, buradaki konuşmaları karşısında gerçekten hepimiz belirli anlamda derin derin düşünmek durumundayız. Türkiye'de İstanbul'da, bütün dünyanın gözü önünde halkın üzerine silah sıkanlar devlet görevlileri olduğu halde, Sivas'ta 35 aydının yakılması olayında halkla devlet güçleri karşı karşıya getirmediği diyenler olduğu halde, bunlara, bizlerin cevap vermesi gerekmektedir. Sorumluların da hesap vermesi konusunda çağrıda bulunmamız gerekmektedir.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Sönmez.

Sayın Halit Akın, buyurunuz efendim.

Av. HALİT AKIN (Mersin Barosu) – Sayın Başkan, değerli konuklar, Genel Kurulumuzun çok sevgili üyeleri; Mersin Barosunu temsilen hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

23. Olağan Genel Kurulumuza, sorunlarımızı bir kez daha vurgulamak, çözebilmek ve hatta ülke düzeyinde eylem kararı alabilmek için gelmiş bulunmaktayız. Artık, mesleğimizin sorunları, ülke sorunlarıyla özdeşmiş ve giderek ağırlaşmıştır. Birlik Başkan ve Yönetim Kurulumuzun çalışma raporunda açıkça belirttikleri gibi, sorunların çözülmesinde yetkili kimselerin sözleri ve söz vermeleri gerçek olmamakta âdeta avukatlık ve savunma ile alay edilmektedir. Önemsenmemektedir; yani, gerek yetkili kimseler ve gerekse toplum içerisinde savunmaya ve mesleğimize gereği gibi yer, gereği gibi saygı ve önem verilmemektedir. Hepimiz, mesleğimiz ve meslektaşlarımızın toplum katında olması gereken yerde olmadığını hem idari ve hem de ekonomik açıdan biliyor ve gözlüyoruz. Artık, mesleki sorunlarımızın çözümlerinin toplantılarla, yürüyüşlerle, görüşmelerle, yazışmalarla olmayacağı ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bugün Sayın Adalet Bakanımızın, hiç beğenmediğimiz Avukatlık Yasasının çıkışı konusundaki

"temyiz hakkı kazandık" lafını, Meclis tatile girdiğinde herhalde "tashihi karar hakkı kazandık" diye sunacağız.

Bu nedenlerle, Mersin Barosu ve mensuplarının öneri ve görüşlerinin bazılarını benden önceki arkadaşımın dile getirdiklerine katılmakla birlikte öneriyor ve çözümlerini sunuyorum.

Mesleğimizle ilgili olan salma başvergisi, hayat standardı esasına tabi vergi biçiminden bir an önce kurtulmalıyız. Yetkililere diğer serbest meslek sahiplerinden farklı olarak, kamu görevi görme niteliğimizi anlatmalı, bu açıdan, bu vergi sisteminin bize uygulanamayacağını sürekli söylemeliyiz.

Çalışma Raporunda, Sayın Birlik Yönetimimiz, bu konuya değinmişlerdi; fakat, bunu sürekli kılmak durumundayız. Gerçek usulde vergi sistemine öncelikle dönmeliyiz. Böyle olduğu takdirde, avukatların ücret sözleşmelerinin Türkiye Barolar Birliğinde tanzimi ile sözleşmelerin ilam hükmünde olacağı yasa hükmü olarak sağlanmalıdır. İlamlı takibe konu edilmelidir. Odalar ve bazı kuruluşlar ve hatta şartları olduğunda bankanın alacakları konusundaki takipler bu halde ilamlı takipler şekline dönüştürülmektedir.

Kamu kuruluşlarındaki mahkeme kararları nedenleriyle olan hem müvekkillerimizin alacakları ve hem de avukatlık ücretleri öncelikle ödenmelidir şartı sağlanmalıdır. Ayrıca, avukatların, mahkemelerce takdir edilen ücretlerinin, yeni yasada sağlandığı düşünce ve kanaatiyle kararın verildiği tarihteki ücret tarifesine göre takdir edilmesi sağlanmalıdır.

Değerli meslektaşlarımız, mesleğimizin ve avukatlığın hem idari ve hem de ekonomik açıdan bağımsız, saygın ve güçlü duruma sokulacak olan bir sistem var ki, daha önce Adana Barosundan meslektaşımız dile getirdi, o da, ücretlerin, harçlar gibi baroya veya belli bir merkeze yatırılarak tahsili ve kaynakta vergi ve stopajların kesilmesidir. Hâkim, ücret makbuzunun yatırıldığını gördükten sonra davaya devam edebilmelidir. Bu sayede defter tutma mecburiyetimiz, mâli müşavirlerle de sözleşme yapmak mecburiyetimiz; son olarak, toplantımızdan bir gün önce gazetelere yansıdı; bizim sunacak olduğumuz beyannameye mali

Değerli başkanlar, Değerli Divan Üyeleri, Barolar Birliğinin değerli yönetim üyeleri ve sevgili delege arkadaşlarım; sorunlarımız çok, 5 Nisan'dan bu yana hiçbir gelişme yok, burada eylem kararı almak üzere geldik; salonda delege olmayanları da sayarsak 100 kişi var. Eğer, biz, sorunlarımıza böylesine ters taraftan sahip çıkarsak, elbetteki bizi kimse dinlemez. Bunu, burada belirtmekte yarar görüyoruz. Çünkü, biz, birlik olarak, tek vücut olarak ve bütün meslek kuruluşu bir arada bir güç gösterisi yaparsak, ancak o politikacılar karşısında başarılı olabiliriz; aksi takdirde, kendimiz söyleriz, kendimiz dinleriz ve kendi kendimizle de yetiniriz. Öncelikle, Barolar Birliğinin, geçtiğimiz dönemdeki çalışmalarından dolayı Değerli Başkana ve Yönetim Kurulu Üyelerine teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki yıl Barolar Birliğini çok ağır görevin beklediği inancındayım ve değerli Birlik Başkanımız ve Yönetim Kurulu üyelerinden, bugünkü tabloyu da göz önünde tuttukten sonra, Baro Başkanları toplantısını rutin hale getirerek en az iki ayda bir muntazaman Ankara'da gerçekleştirilmesini, baro başkanları toplantısının da yarım gün veya bir gün içerisine sığdırılmadan, iki veya üç gün olacak şekilde düzenlenmesini, ancak bu suretle, sorunların, geniş ve etraflı bir şekilde çözüme ulaşacağını ve baro başkanlarının da barosuna bu sorunları yansıtacağına inanıyorum ve bu nedenle de Başkanımızdan bunu rica ediyorum.

Ben, fazla ayrıntıya girmeyeceğim, değerli arkadaşlarım zaten sorunları dile getirdiler, benden sonra konuşacak arkadaşlarım da sorunları dile getireceklerdir. Biz, 5 Nisan'da Türkiye'deki bütün barolar, daha önce baro başkanlarının 11 Mart'ta verdiği karar doğrultusunda Ankara'da tek toplantı yaptık. Bu toplantıda, Değerli Birlik Başkanımız ve kendisinin uygun görmesi, vazifelendirmesi nedeniyle de 67 baro başkanı adına ben, orada bulunan yetkili ve etkili kişilere bir süre tanıdık, 27-28 Mayıs tarihinde Balıkesir'de yapılacak toplantıya kadar, sorunlarımızın çözülmesinde olumlu adımlar atılmadığı takdirde aynen şöyle dedik: "İçimize sindirir ve bir yöntem olarak benimserseniz, CMUK'tan müdafî tayin etmeme dahil, her türlü eylem yollarına başvururuz." Bizi dinleyenler benden önce de konuşmuşlardı, hepsi, Avukatlık Yasasının derhal çıkacağını, vergi beyanname-

lerimizin bizim tarafımızdan imzalanması gerekliliğini vurguladılar ve Başbakan ise hayat standardındaki çarpıklığın, bizim bir ölçüde kamu görevi yaptığımızı belirtmek suretiyle bunun da giderileceğini söylediler. 5 Nisan – 27 Mayıs... Hiçbir olumlu adım. Sanmayın, 168. sıradan 48. sıraya Avukatlık Yasa Tasarısının görüşülmesi alındı diye olumlu bir sonuç çıkacak; bu, bu genel kurulumuz için ağızımıza sürülmek istenen bir parmak baldır. Bu yasa çıksa da sorunlarımız zaten çözümlenemeyecek, arkada bir yığın sorunumuz var.

Danıştayın iki numaralı tebliği için vermiş olduğu yürütmeyi durdurma kararı da sadece sözleşme imzalanmasını durdurmuştur, bunun dışında, muhasebecilerin, beyannamelerimizi imzalama zorunluluğunu durdurmamıştır. O halde, beyannamelerimizi, muhasebecilerimiz imzalayacaklar. Yani, bir adım, o günden bu yana ileri gitmiş değiliz. O halde, muhterem genel kurulun, bir eylem planı ve eylem şekli kararına varması ve bunu en kısa zamanda uygulaması gerekir. Ben, eylem olarak, –Sayın Divana yazılı olarak da sunacağım– şunları öneriyorum: Sorunlarımız çözülmünceye kadar, TBB Yönetim Kurulunun tespit edeceği – haziran ayından başlamak üzere– tarihte, aralıklı olarak, –bir hafta, on gün veya onbeş günlük süreler içerisinde– CMUK'tan müdafii tayin edilme işlemine son verilsin.

Yine, TBB Yönetim Kurulunun saptayacağı günlerde Türkiye genelinde duruşmalara girilmesin.

Bu önlemlere, bu eylemlere rağmen herhangi bir sonuç alınmadığı takdirde, Barolar Birliği Genel Kurulu, baro başkanlarıyla birlikte olağanüstü toplantıya çağrılınsın, ondan sonra da kesin ve kalıcı bir eylem şekli kararına varılınsın.

Eğer, biz, bu genel kurulda bir eylem kararı almaz ve politikacılara bizim sesimizi duyurmazsak, 17 Aralıkta Sayın Adalet Bakanının önünde, kendisine söylediğim sözde haklı çıkmış olurum. Sayın Bakana demiştim ki "Kusura bakmayın Sayın Bakanım, sizin sözünüze güvenmiyorum. Biraz sonra gideceğiniz ki, ben gitmeyecektim, Başbakan Tansu Çiller'in de sözüne güvenmiyorum; çünkü, bu dediklerinizin hiçbiri gerçekleşmeyecek. "Neyse ki, gerçekleşmediği de ortadadır. Ben diliyorum, rica edi-

yorum sizlerden, Türkiye Barolar Birliğinin, 1969 yılından beri 26 yıllık aralıksız delegesiyim, mesleğin hiçbir zaman bu denli baskı altında olduğunu görmedim; meslek, meslektaşlarımız çok ağır koşullar altında yaşamlarını sürdürmektedir. Ben, geçtiğim hafta, mesleğe 49 yılını veren bir avukat arkadaşımı kaybettim, hayata gözlerini yumdu, onun cenazesini baro olarak biz kaldırdık. Düşünün, mesleğe 49 yıl veren bir avukat arkadaşın cenazesini kaldıracak parası yok. Bu durumda olan bir mesleğin daha fazla yara ve zarar görmemesi için sizlerden eylem kararı almanızı diliyor ve hepinize saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Nabi İnâl'a biz de saygılarımızı sunuyoruz, teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Gaziantep Delegesi Sayın Kemal Gürsel'de, buyurunuz.

Av. KEMAL GÜRSEL (Gaziantep Barosu) – Sayın Divan, Barolar Birliğinin Sayın Başkan ve Üyeleri, değerli meslektaşlarım; 24. Olağan Genel Kurul toplantısını aralarında görmek isteyen Gaziantep'li meslektaşlarım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, ben, en kısa konuşan arkadaşınız olacağım. Şunun için geldim: Erzurum'da dile getirilir zannettim, burada dinledim dile getirilmedi; ben mi yanılıyorum, bilemiyorum, takdirlerinize sunacağım. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununu yıllarca bekledik, savunma karakolda başlamalıdır dedik, özlemlerle tutuştuk CMUK'a geldi, geldi; ama, evvel şaşı idi şimdi kör oldu. Biz, savunmanın, karakolda, jandarmada, aynen başlaması gereğini niçin istiyorduk; insanlık suçu olan işkenceyi ortadan kaldırır diyorduk. Arkadaşlar, Allah aşkına olsun, bu işkence savcılıktada mı devam ediyor, bu işkence mahkemelerde de mi devam ediyor; çay parası, ekmek parası diyebileceğimiz cüzi bir miktar, 400 bin lirayla Yargıtay safhasına kadar bu avukatlar angaryaya neden mecbur edildi; hiçbirimiz sesimizi çıkarmadık. Ben yanılıyor muyum bilmiyorum. (Alkışlar) Yani, halimize razıyız biz. Şu kesintisi, şu KDV'si, şu masrafı; bazen de baronun ihtiyaçlarını, haklı olarak aldığından bir şey bekleyemiyor, baroya hibede bulunuyor; angarya ile hizmet görüyoruz. İnanın bana, Erzurum'dan bugüne

bu konuda sitem eden, rahatsız olan bir arkadaşımızı da görmedik. Biz halimizden razıysak bu işkenceyi de bize devam ettirirler. Ben, karakoldan sonra, avukatın, Yargıtaya kadar bunu takip etmek zorunluluğuna karşı olan arkadaşımı. Eskiden, karakola girmek her avukatın kârı değildi, güya kahramanlar girerdi polisle işbirliği yapmak için. Dedik ki bu kahramanlar gitti, bu sefer polis kahramanlar doğdu; ya önce yazı alıyor elinden avukat istemiyorum diye, yine gereğini yapıyor veyahut diyor ki, buraya her avukat giremez. Buraya her avukat giremez deyip de mahkemeye intikal edip bugün yargılanan polisleri de görüyorum. Arkadaşlar, Birlik, bunun üzerinde durmalıdır, avukatlar, bu angaryadan kurtulmalıdır.

Sizi tüm saygı ve sevgilerimle selamlıyorum; eylem kararını da içtenlikle bekliyorum. Sevgilerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gürsel.

İzmir Delegatesi Sayın Av. Fehmi Çam'da söz sırası; buyurunuz.

Av. FEHMİ ÇAM (İzmir Barosu) – Sayın Başkan, sayın meslektaşlarım; burada tekrarlardan kaçınmak açısından size, çok önemli bulduğumuz bir konuyu dile getirmek istiyorum. Hukuki ve cezai sorumluluk konusunda, idarede görevli kişilere tanınan ayrıcalıkları burada tartışmak ve bu konuda Türk avukatları olarak ne gibi önlemler almamız gerektiğini tartışmak istiyorum.

Geçen gün bir gazete haberi vardı, şöyle diyor: "Zina halinde basılan kaymakam hakkında idari soruşturma devam ediyor, kadın tutuklandı."

12 Mart ve 12 Eylül gibi olağanüstü dönemlerin, siyasi yaşamımıza getirdiği sınırlamalar kaldırılmaktadır. Ne var ki, yargıya getirdiği değişikliklerden, idareye tanıdığı güvencelerden kurtulmak için çağdaş ölçüler bir yana, eski yıllara dönmek bile kolay olmuyor. Bu dönemlerden sonra idareyle devlet bir sayılmaya başlanmış, devletin korunması adı altında idarenin, idarede görevli kişilerin korunması düşüncesi daha da yerleşmiş ve kurumlaştırılmıştır.

Çağdaş hukuk düzeninin temellerinden birisi de müşterek ve müteselsil sorumluluk ilkesidir. Resmi görevlilerin haksız eylem ve işlemlerinden, idareyle birlikte o resmi görevliler de zarar görene karşı müştereken ve müteselsilen sorumlu olmalıdır. Kamu kurumu, idareyi öne alıp asıl sorumluyu karşı dava hakkını kapatmak, koruma ve ayrıcalıktır. Görevli, zarar gören yurttaşa karşı korunmakta, yurttaşın, zarar verén resmi görevliye karşı dava hakkı elinden alınmaktadır. İdarenin, Silahlı Kuvvetlerin, Türk adliyesine görevleri, güvenleri yok mudur; öyle değilse, tamamen adli bir olayda bütün yurttaşların yargılandıkları mahkemelerde yurttaşlara uygulanan usullerle yargılanmaktan niçin kaçınılmaktadırlar; yoksa, sade yurttaşla aynı işleme tabi tutulmayı onur kırıcı mı görüyorlar?

Davacı veya davaların kimliğine göre, olaya göre değil, yargı mercii kurulması, davalının, resmi, askerî, idarî olması, yargı merciinin kurulması değil, özel mahkeme kurmaktır, adli imtiyaz tanınmaktır. Kısaca, adliyeye, bu kişileri yargılamaya senin gücün yetmez anlamına gelen bir uygulama karşımıza çıkmaktadır.

Hukuk devleti, her şeyden önce kişileri, görev ve sorumlulukları ne olursa olsun, ayırım yapmaksızın aynı yargı önünde, aynı usullerle aynı hukuk kurallarıyla getiren devlettir. Devlet memurlarının, idarenin cezai sorumluluğu konusunda ayrı mahkemesi yoktur; ama, ayrı tahkikatı vardır. Cumhuriyet savcıları, idarenin, bakanlığın kapısından içeri dahi giremez. Kimin yargılamayı yargılanmayacağına, idare, elindeki belge ve delillerle karar verir. Cumhuriyet savcısı, bu gelen raporla kendini bağlı sayarak dava açar. Göreviyle ilgili hiç ilgisi olmadığı halde, bir polis memurunun adli hareketini dava konusu yapamaz, karşınıza İçişleri Bakanlığını almadan adliyenin kapısını çalamazsınız. Aynı olayı tersine çevirelim; resmi memurun görevi sırasında hakarettten başlayan soruşturma, yurttaşın başına açtığı işleri anlatmaya gerek yok sanırım.

4 Şubat 1329, 1913 ediyor. 82 yıllık bir yasa bugün halen yürürlükte. Memurun Muhakematı Kanunu diye bilinen bu yasa kaldırılmadıkça, bu yasa ortadan kaldırılmadıkça, idarede, bakanlıklarda teftiş kurulları bu anlamda ortadan kaldırılmadıkça,

idari işlemler hususunda vatandaş, bu sorumlular hakkında dava açma hakkını bulamamaktadır. Bu sebeple, önerileri bu başlıklar altında topluyorum:

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 13. maddesi kaldırılmalıdır. Bir kişi, kamu görevlisi de olsa, zarar veren eylemden zarar görene karşı idareyle birlikte sorumlu olmalıdır.

İdarenin ve kamu personelinin, topluma ve kişiye zarar veren her eyleme hukuka aykırı işlem sayılmalıdır.

İdare mahkemelerinin görevleri iptal davasıyla sınırlandırılmalı, tam kaza davalarında adli yargıya görev verilmelidir.

İdari mahkemelerde hukuk muhakemeleri usulü kuralları uygulanmalıdır. Yurttaşlar, dava açacakları işlemin dosyasını önceden tasdikli suret alma hakkı tanınmalıdır.

Yasalarda, kurumlara, idareye öncelik veren hükümler kaldırılmalı, yargı önünde eşitlik bütün yönleriyle sağlanıp hayata geçirilmelidir.

Memurin Muhakematı Kanunu kaldırılmalıdır.

Buradan şu sonuca varıyorum: Cumhuriyet savcısının, avukatın elini kolunu bağlarsanız, karşınıza, televizyonda yumruğunu kaldıran Teksoylar "bak, müdür, fena yaparım" diyen Varlar'lar halkın avukatlığına soyunacaktır; biz, avukatlar, bu onursuzluğu kabul edemeyiz. (Alkışlar)

Teşekkür ve saygılarımla efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Konuşma sırası Sayın Hazım Mengi'de, buyurunuz.

Av. HAZİM MENĞİ (Niğde Barosu) – Sayın Divan üyeleri, değerli arkadaşlar; hepinize saygılar sevgiler sunuyorum. Ayrıca, Balıkesir mensuplarına teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, avukatlar, nedense kendilerine karşı olan konularda fazla bir başarı sağlayamıyorlar. Mesela, baş vergisi dediğimiz konu; yıllardır bunun üstüne gidiyoruz; ama, bu baş

vergisi gittikçe artıyor. Şimdi, baş vergisine Maliye Bakanlığıyla yeni bir hukuki mücadele ilave edildi. Bir baş vergisi de serbest muhasebeci ve serbest mali müşavirlere vereceğiz; eğer başarılı olamazsak. Neden başarılı olamıyoruz; bunu, ben, Başkanlık raporunun 207 ve 208. sayfalarından yer yer alıntılarla açıklamaya çalışacağım.

Maliye Bakanlığı, serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlerle Barolar Birliği arasında yapılan hukuki mücadelede Danıştay Dördüncü Dairesinde yürütmenin durdurulmasına dair karar alınmış, bu kararın verilmesinin ertesi günü TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan vergi kanunu tasarısında bulunan Vergi Usul Kanununa mükerrer 175. madde eklenerek, yargı aşamasındaki bir davaya ve yürütmenin durdurulması kararına gölge düşürülmüştür. Şimdi, 208. sayfada diyor ki Yönetim Kurulu: "Bizi derinden sarsan ve üzen asıl neden, vergi kanun tasarısında olmayan bir maddenin Danıştay'ca verilen yürütmeyi durdurma kararını izleyen günde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda her ikisi de saygı duyduğumuz iki meslektaşımızın imzaladıkları önergeyle kanun tasarısı metnine girmesinin sağlanmış olmasıdır." Barolar Birliği tutuyor Maliye Bakanlığıyla mücadele veriyor; ama, Parlamentoda iki meslektaşımız tutuyor, avukatlara karşı Maliye Bakanlığının yanında yer alıyor. İşte, arkadaşlar, bizim sıkıntımız burada. Bizde dayanışma ruhu yok, birlik ve beraberlik ruhu yok ve maalesef Barolar Birliği Yönetim Kurulu da bunu ateşleyemiyor. Eğer, bizde, dayanışma, birlik ve beraberlik ruhu olsaydı, biz, şimdi, vergi kanunları altında ezilir miydik?

Bakın, bir arkadaşımız dedi, bilmem kaç yıllık avukatın cezasını biz kaldırdık diyor. Bunlar bizim için çok üzücü; ama, böyle olmamak için de mücadele vermek lazım, dayanışma ruhu içinde olmak lazım. Eğer, yanlış bilmiyorsam, Parlamentoda 80 tane avukat var deniliyor; 80 tane avukat, yani Parlatmentonun altında biri; Maliye Bakanı bizi ezmeye çalışıyor, serbest muhasebeciler bizi ezmeye çalışıyor... Arkadaşlar, o zaman, bunda, Nasrettin Hoca'nın hesabıyla bir organizasyon bozukluğu var ve burada Barolar Birliği Yönetiminden özür diliyorum; ama, Barolar Birliği Yönetimi ateşleyemiyor dayanışma ruhunu, birlik ve beraberlik ruhunu ateşleyemiyor. Eğer ateşlese, 80 tane avukat, orada,

avukatları ezen vergi kanununu hafifletir. Eğer, ateşlese, 80 tane avukat, orada, Maliye Bakanının karşısında bizi korur ve Plan ve Bütçe Komisyonunda, iki avukat, Maliye Bakanının yanında olup, avukatlara ezmeye çalışmıştır.

Bakın, arkadaşlar, cidden bizde birlik ve beraberlik ruhu yok. Ben üçüncü sefer seçiliyorum, Mersin'e geledim, Erzurum'da, vakit kalmadı dendi, konuşturulmadım, şimdi bu fırsatı buldum konuşuyorum. Altı yıldır bana deniliyor ki benim meslektaşlarım tarafından; arkadaş, ordu evi var, hem de subay evi, assubay evi, öğretmen evi var, mülkiyelilerin evi var, hâkim evi var, ormancıların istirahat edecekleri yerler var; ama, avukatın yok. O zaman, avukatlar birliği, Barolar Birliği görevini yapmıyor. 31 bin kişiyiz arkadaşlar, ben, 25 bin kişilik bir kazada avukatlık yapıyorum, benim kazamın nüfusundan daha fazla nüfusumuz var; ama, her an işimizin düştüğü Ankara'da gideceğimiz bir avukatlar evi yok, bir avukatlar lokali yok, bir avukatlar lokantası yok; sıkıştığımız zaman başvuracağımız bir yer yok. Böyle de olunca bizi Maliye Bakanlığı da ezer, serbest muhasebeciler de ezer; efendim, biz, daha çok eziliriz; dayak da yeriz, öldürülürüz de; bunlar, hep, dayanışma, birlik ve beraberlik ruhunun olmayışındandır.

Ölen avukatların ailelerine, bir kısmının ailelerine daha yardım yapamamışız. Arkadaşlar, 31 bin kişiyiz, bütün ekonomik sıkıntılarımıza rağmen, yılda 100 bin lira versek 3 milyar lira eder, bir milyon lira versek 31 milyar lira tutuyor. Eğer, biz, tek tek bir milyon lira fedâkarlığı yapamazsak, yapmak istemezsek, bunu ateşleyebilecek bir yönetim çıkmazsa, ondan sonra da kimseyi kimseye şikâyet etme hakkımız yok. Önce kendimizi kendimize şikâyet edelim. Evet, Barolar Birliği Yönetim Kurulu, bu konuda çalışmıyorsunuz.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Mengi.

Sayın Hüseyin Tayfun, buyurunuz.

Av. HÜSEYİN TAYFUN (Diyarbakır Barosu) – Sayın Divan, Barolar Birliğimizin Sayın Başkan ve yöneticileri, sayın baro başkanları, sayın delegeler, sayın konuklar; hepinizi saygıyla se-

lamlarım. Gerek çalışma raporunda, gerekse Birlik Başkanımızın konuşmasından, mesleğimizin, ülkenin pek çok sorunuyla ilgilendiği şüphesizdir. Özel olarak kendi durumumuza dönersek, başta Birlik Başkanı olmak üzere, baromuzla, üyelerimizle ilgili sorunlar bakımından ilettiğimiz pek çok konuda bize yardımcı olunduğunu gördük. Bu hususu belirtmeyi lüzumlu gördüm. Ancak, güneydoğudan Diyarbakır'dan gelince, bizim söyleyeceklerimizin olabileceğini tahmin edersiniz. Arz edeceklerimin bir kısmı, realiteyi ortaya koymaktadır, bir kısmı, temennidir, bir bölümü belki eleştiri sayılabilir.

Şimdi, ben yöreden başlayarak, ama tedricen geleyim, önce yumuşağından geleyim. Yöremizdeki şartlar, Türkiye'dekinden farklıdır. Mesela, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, şeffaflaşmanın nişanesi olarak dünya kamuoyuna ve Türkiye kamuoyuna takdim edildi; ancak, ben, 31.1.1995 günü Diyarbakır'da gıyabi tutuklu olup gözaltına alınmış biriyle görüşmedim, görüşemedim. Yani, Diyarbakır'da baro başkanlığına seçilmiş bir kimseyi, eğer, emniyette bir kişiyle görüştürmüyorsa, yeni avukatlık ruhsatnamesi almış bir avukat ne derece görüşebileceğini takdir edersiniz.

Diyarbakır'da Devlet Güvenlik mahkemelerinde duruşmalar nasıl ki bazı maktu vergiler var ya da bazı hâkimler, bazı kararları matbu basarlar, ondan sonra boşluklarını doldururlar; hâkimler, duruşmalarda avukatların talebi dikkate nazara almadan; orası ayrı bir bölge, orası ayrı bir yer; pek çok defa söyledim, düzeltilmesi gereken pek çok yasa var; ama, önce mevcut yasalar uygulanmamaktadır. 1965'te, 1975'te, 1985'te, 1995'te Türkiye'de işkencenin olduğunu herkes biliyor, herkes gördü, bunu inkâr edebilecek samimi hiç kimse görmüyorum. Bunu, Cumhurbaşkanını ziyaretimizde kendisine de söyledim, kendisi de bunu tevülen de olsa farklı bir şey söylemedi; ama, mevzuatımızda, hiçbir yasamızda, işkence yapılabilir diye bir madde yok. Demek ki, önce mevcut olanlar uygulanmıyor.

Avukatlar, hâlâ zabıta makamlarınca sorgulanıyor bölgemizde; halbuki, 1960'ta Adalet Bakanlığının bir genelgesi var, Avukatlık Kanununun 58. maddesi var; avukatlar, zabıta mekanlarınca değil, savcılarca ifadeleri alınmalı, sorguları yapılmalıdır deniyor;

ama, bizim bölgemizde bu yok. Türkiye'nin her tarafında durum nasıldır, onu siz takdir edersiniz.

Diyarbakır'da, arkadaşlarımız, cezaevlerine girerken çıkarken üstleri başları aranıyordu; durum, Barolar Birliği Başkanlığına bildirildi, diğer ilgili makamlara da bildirildi; ama, verilen cevaplarda, meri mevzuata göre, avukatın beyanıyla yetiniliyor dendi. Fakat, son bir haftadır, bu hastalık yeniden nüksetti, geçen gün ben de gitme gereğini duydum, "Üzerini arayacağız" dediler, bir alışkanlık olmasın, bir çözüm bulabilir miyiz diye üstümüzü aratmadan, diğer arkadaşlardan farkımız olmasın diye üstümüzü aratmadan ve görüşmeden geri döndük geldik.

Diyarbakır'da Devlet Güvenlik Mahkemesinde, Başsavcılık, hangi hazırlık numarasına hangi savcının, hangi evrakın hangi savcıda olduğunu avukatlara bilgi verme gereğini duymaz; çünkü, orada uygulama farklıdır. Şimdi, kesindir ki, bölgemizde olup bitenler sizden gizleniyor. Türkiye kamuoyundan gizleniyor; en azından, Karadenizden, Orta Anadoludan, Batı Anadoludan, Marmara Bölgesindeki insanlardan gizleniyor; aksi halde, tepkilerinizin çok farklı olacağına kesin olarak inanıyorum. Mesela, gözaltına alınanlardan haber alma -Diyarbakır'da, bölgede- imkânımız yok. diyelim ki, elli senedir Batman'lısınız, Çanakka- le'de oturuyorsunuz, bir kardeşiniz gözaltına alındı, onun duru- munu gidip öğrenme hakkınız yok mu; Diyarbakır Devlet Güven- lik Mahkemesi Başsavcılığına başvurup da benim kardeşim sizde mi değil mi deme hakkınız yok mu? Sizin hakkınız var, ama on- ların, öyle bir bilgi verme sorumluluğu yok. Siz dilekçe verirsiniz, eğer kendilerine bilgi verilmişse, oradaki gözaltına alan bir tehli- keye maruz değilse, bizdedir deniyorsa size bilgi verilir; aksi hal- de, dilekçeniz geri çevrilir. Bizde değildir de denmez, bizdedir de denmez. Çünkü, bu tip insanlardan bir kısmı, sonradan yok edil- diği bilinmektedir. Öyle olunca, bizdedir denses, sonradan, görev- liler, o etkin kimseler bir şey yaparlarsa, devlet güvenlik mahke- mesi savcılığı sorumlu duruma düşer. O halde ne yapmak lazım, ya bu kişi yok edilir, bizde değildir diye zaten başta denmiştir, ya da belli bir süre sonra bir tehlikeye maruz kalmaz, o zaman, bizde denilir. Böyle olunca, bölgede korkudan kurtulma hürriyetimiz yok. 1941 yılında ABD cumhurbaşkanlarından bir tanesi dört tane

önemli hürriyetten bahsetmiş deniyor, bunlardan bir tanesi "Korkudan kurtulma hürriyeti." Bizim korkudan kurtulma hürriyetimiz yok.

Bundan onbeş gün, on gün önce, İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Diyarbakır'a gelmişti, birtakım kurum ve kuruluşlardaki temsilcilerle birlikte bizi de çağırdı, bu kadar kişi, 70-80 kişi oturuyor "Herkes görüşünü söylesin" dedi, bir tek insan söz almak istemiyor; niye söz almak istemiyor; yörede, insan haklarının en fazla ihlal edildiği, Diyarbakır'a insan haklarından sorumlu bakan gelmiş, problemlerinizi nedir diye soruyor; ama, kimseden ses yok. Gözler donuk, böyle herkes etrafına bakıyor; çünkü, Olağanüstü Bölge Hal Valisi de orada. Bizim korkudan kurtulma hürriyetimiz için size düşen şeyler olduğunu sanıyorum.

Bölgemizde, devletin, yargı, yasama, yürütme erklerinden sadece yürütme gücü faaliyettedir, diğerlerinin fonksiyonu yeterli değildir. Mesela 1-1,5 ay önce bize müracaat ettiler "Bir ay önce bir çocuk gözaltına alındı, devlet güvenlik mahkemesine getirildi, savcı hâkime sevk etti ya da etmedi, salıverdi; kapıdan çıkmadan, devlet güvenlik mahkemesi bahçesinde polisler, onu, yeniden göz altına aldılar; götürdüler bir yerlere, iki gün sonra tekrar getirdiler, yargı onu tekrar geri salıverdi; üçüncü defa gözaltına alındı; ne yaparsınız" dediler; bizim yapacağımız ne olacak, bu bölgede kim ne yapabilir. Bir bölge ki, bir yöre ki, yargısı işlemiyor; yani, yargıyı yürütme yapıyor.

Sayın Başkan, süre sınırlı, ama, aslında, Sayın Başkanın da bulunduğu bir parti kongresinde süreyi beş dakikayla sınırlayınca, ünlü bir politikacı "Ben kürsüye çıkmam" deyip geri inmiş; ama, ben buraya çıkma lüzumunu duydum, Diyarbakır'dan buraya gelmişken üç beş cümle de olsa...

BAŞKAN – Üç dakika süreyi geçtiniz, üç dakika daha hakkınız var.

Av. HÜSEYİN TAYFUN (Devamla) – 12-13 dakika konuşan oldu.

Diyarbakır'da bir ilçenin cezaevinde, bir sanık, ailesine, anasına, babasına "Beni öldürecekler, ben, tahliye olduğum gün kimse

gelmesin; eğer gelirsiniz, 30-40 kişi birlikte gelin ya da hiç kimse gelmesin, bir iki kişi buraya gelmesin" diyor; ama, aile, buna pek inanmıyor. Tahliye olduğu gün, tahliyeyi akşam 19.00-20.00'ye kadar geciktiriyorlar; ama, babasıyla ağabeyi cezaevine gidiyorlar bekliyorlar, akşam, gardiyanlar, tahliye olanlar, babasının öpüş-tüğünü görüyorlar, 55 gündür ne tahliye edilenden, ne babadan, ne ağabeyden haber yok. Masal gibi geliyor tabii.

1,5 ay önce benim yaşında bir avukat arkadaş, adliyeden çıkarken, askeriyeden, bulunduğu bölgeden bir araba çıkıyor, taksi dediğimiz otomobil, az sonra, otomobilin bagajı açılıyor, arkadaş, tesadüfen muttali oluyor, görüyor; elleri bağlı, ayakları bağlı, gözleri bağlı ve ağız bantlanmış bir kişi görüyor o bagajda. İçinde iki tane genç, hemen indiriyorlar, bagajı kapatıyorlar ve arabayla sürüyorlar. Şimdi, bu olaydan belli bir süre sonra faili meğhul bir cinayetden söz edilse ne dersiniz? Son iki sene içinde öldürülen 6 avukatın hepsi Kürt kökenlidir, bunlardan bir tanesi Av. Şevket Epözdemir, iki sene önce bizimle beraber, sizin gibi, Erzurum'da Barolar Birliği delegesi olarak Erzurum'daki salonda oturmak-taydı. Bize göre, bize yardımcı olunması gerekir; aksi halde, sadistleşen insanların, bizim bölgemizin dışında buralara da sark-ması, buralara kadar da suç işlemesi mümkündür. Nitekim, suçun şahsiliği ve suç ve cezaların şahsiliği prensibinin malum ol-duğu göz önüne alınırsa, bir süre önce, Eylül 1994'te İstanbul'da bir genci, hatta Şişli civarında, genç, teslim oluncaya kadar aile-sinin fertleri enterne edilmişti, gözaltına alınmıştı. Trafik Kanu-nuna muhalefetten, bir kusurundan dolayı İstanbul'da bir genç bir polis tarafından öldürülmüştü, sonradan sorguya çekildiğinde polis itiraf etmişti "Ben, kendimi doğuda sanmıştım."

Bilecik Barosu üyesi bir arkadaşımız, Ankara'da ceza muhâ-kemeleri usulüyle ilgili bir görev yaparken orada tartaklandığını duyduk, başka duyanlar da vardır. Sanıyorum, onu tartaklayan-lar bizden gelmişlerdir, doğudan gelmişlerdir; o alışkanlığı edi-nenler, bu bir hastalıktır, bundan zor kurtulurlar gibi geliyor ba-na.

Birlik Yöneticisi, Baro Başkanı, Birlik delegesi olmak şart de-ğil; kanaatime göre, salt bir avukat olmak, hatta bir vatandaş olmak; ama, bu konuya duyarlı olan herkesin bir şeyler yapması

lazım. Mesela, Türkiye Büyük Millet Meclisi, yörede bir komisyon vasıtasıyla araştırma yaptı, birtakım gerçekler ortaya çıkarıldı. Gerçi ondan sonra birtakım geri adımlar atıldıysa da önemli bir çalışmaydı o. Biz yapabiliriz, ama, bizim yaptığımızda, her şeyin altında pire deve ediliyor. Bizim arkadaşlarımız, bir grup İnsan Hakları Derneği üyesi olan bir kısım avukat, 1992 insan hakları ihlallerini kitaplaştırdılar diye 5-6 ay hapisanelerde tutuldular. Biz, onları savunurken dedik ki, bu yazılanlar gerçek dışı mı, yoksa gerçek de, siz, bunların söylenmesini mi istemiyorsunuz; yoksa, siz, bunların söylenmesini olağanüstü hal bildirimleri gibi mi olmasını istiyorsunuz, hangisini istiyorsunuz; ama, biz yapmazsak, ABD Dışişleri Bakanlığı yapıyor; serbest yapıyor, kendi ajanları, kendi elemanları vasıtasıyla ve bizim arkadaşlarımızın yazdığından çok daha fazla, çok daha ileri şeyler söylemişti. Bir tane gazeteci "Ne yazık ki, bunların hepsi de doğrudur" diye de yazmıştı. Bu bakımdan, sizden de bekliyoruz. Barolar Birliğinden, münferit barolardan, yöremizde inceleme yapmanızı, raporlar hazırlamanızı bekliyoruz. Belki, Türkiye'de hukukun, Türkiye'de demokrasinin kurumlaşması, hukuk devletinin kurumlaşması için sizin de bir faydanız olur bekli.

Meclis Başkanı Hüsamettin Cindoruk, bazı şeyleri söylüyor zaman zaman. Bizler de buna benzer söyleyelim. Hüsamettin Cindoruk bir yerlerde ne demiş; "Zambiya'da insan haklarının olmadığından bahsederek kendimize bahane bulamayız. Haymana Cezaevinde fikir adamlarının terörist olması mümkün mü? Bir yandan İskeçe Müftüsü Emin Aga'nın hapse konulmasına karşı çıkacaksınız; bir yandan da Haluk Gerger, İsmail Beşkiçi'yi cezaevine koyacaksınız; yazık. Bunu kimseye anlatamazsınız." Bu şekilde birilerinin daha bir şeyler söylemesi lazım.

Bölgeye gelmekten çekiniyorsanız, 1979'dan beri biz oradayız, hepimiz orayı terk edersek, buralar, bu bölge hepimize yeter mi acaba; yani, birilerinin orada kalması gerekmez mi? 1979'dan beri biz oradayız, bunun bir geçiciliği kalmadı ki artık, devamlılığı oldu ortada; önce sükût ettim, arkasından olağanüstü hal; yani, hem biz gelebilsek bile gelemeyen insanlarımız da var buraya.

Bize düşeni zamanında yapamazsak, sonradan vicdan azabı duyabiliriz gibi geliyor bana. Bakın, Vietnam Savaşı sırasında,

Vietnam'a savaş ilanı sırasında ABD Dışişleri Bakanlığını yapan bir kişi bugün diyor ki: "Vietnam savaşı patladığında, toplum bir şartlanma içerisindeydi. Kongrede savaş ilanı kararı 2 hayır oyuyla karşı 98 evet oyuyla alındı; ama, geçmişte bakıyorum da, bugün hayır diyen o iki kişi haklı." O zaman, 100 kişiden 98 kişi Vietnam'a savaş ilan edelim demiş, 2 kişi hayır demiş; o şatafat, o gürültü, o hengame içinde bugün bazı yerlerde yapıldığı gibi, bazı insanlar öldürüldüğü zaman pek çok kişinin alkışladığını görüyoruz. Zamanla bunların yanlış olduğunu göreceğimizi sanıyorum.

Benim endişem şu; orada pek çok insana haksızlık yapılırca bir gün sıra bize de gelir diye korkuyoruz; hatta, biz de biterseniz bir gün size de sıra gelir diye korkuyoruz; ama, siz, daha uzaktır diyebilirsiniz. Bakın, bir tarihte birisi ne demiş, hepiniz bilirsiniz, o nazi zulmü sırasında önce Yahudileri götürdüler, "Ben, Yahudi değildim, itiraz etmedim; komünistleri götürdüler, ben komünist değildim, itiraz etmedim; sendikacıları götürdüler, ben sendikacı değildim, itiraz etmedim; sonra sıra bana geldi, itiraz edecek kimse kalmamıştı."

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hüseyin Tayfun'a teşekkür ediyoruz.

Bu arada, İstanbul Kadıköy Belediye Başkanı Sayın Av. Selami Öztürk de 23. Genel Kurulumuzun başarılı geçmesi dileğinde bulunan bir telgraf çekmiş, onu iletiyorum.

Söz sırası Bursa Delegation Sayın Canan Şener'de, buyurun efendim.

Av. CANAN ŞENER (Bursa Barosu) – Sayın Divan, Sayın Birlik Başkanım, Yönetim Kurulu Üyelerim, delege arkadaşlarım ve meslektaşlarım; konuşmama başlamadan önce hepinizi saygı ve sevgiyle Bursa Barosu adına selamlıyorum. (Alkışlar)

Gerçek bir hukukçu, korkak, çekingen, suskun ve uydu olamaz. Gösterişçi, kavgacı, şarlatan da değildir. Mesleğine yaraşır ağırbaşlılık ve olgunlukla konuşacağı ve susacağı zamanı, yürüyeceği ve duracağı yeri bilerek çalışmalarını sürdürür. Barolar Birliği

olarak demokratik kitle örgütlerinin içinde en güçlü olanı biziz. Gerek ülke sorunlarının, gerekse halkımızın sorunlarının çözümünde oldukça etkili olduk. Bu etkinlik, hepimizin göğsünü kabartmaktadır, gönülden destekliyoruz. Özellikle son zamanlarda mesleğimizin can çekişmeye başladığını, sorunlarımızın giderek arttığını, âdeta bir yaşam kavgası vermeye çalıştığımızı görmekteyiz. Birçok konuda gücümüzü ortaya koyabildiğimiz halde, kendi sorunlarımızda bunu yeterince kullanamamaktayız kanısındayım. Bu nedenle, her geçen gün artan sorunlar karşısında bu gücümüzü ve ağırlığımızı daha etkili bir şekilde kullanmalıyız. Elbette birilerinin yaptığı gibi yalakalıkla sonuç elde edemeyiz. Biz, ağırlığımızı ve vakarımızı kullanarak, artıracığımız daha sağlam diyaloglarla geliştirerek etkili olabilir, sorunlarımızı çözebiliriz.

Sadece Birlik Başkanımızın değil, örgütsel ağırlığımızın da hissettirilmesi gerekir. Yönetim olarak ve barolar olarak Başkanımızın yanında yer almak, onu yalnız bırakmayarak, ona destek ve omuz vererek bu çalışmalarımız yapabiliriz. Bu nedenle, daha aktif olunmalıdır görüşündeyiz. Örneğin, son yapılan baro başkanları toplantısının ne kadar çok ilgi gördüğü ortadadır. Bu gibi toplantıları her üç ayda bir periyodik olarak tekrarlayabiliriz. Hatta bölge baroları, kendi aralarında yapacakları birliktelik ve bu birliktelikten alınacak sonuçlara öneri ve düşüncelerini bu periyodik toplantılarda ortaya koyabilirler. Daha etkin çalışmalar, bu şekilde hep birlikte elde edilebilir inancındayız.

Bu arada, bir zamanlar Bursa'da yapıldığı gibi, Yönetim Kurulu, yani Barolar Birliği Yönetim Kurulu toplantılarının, değişik illerde yapılması da sağlanabilir. Bu toplantılar sonucunda konular, değişik zaman ve yerlerde yapılacak panellerle tartışılabilir. Böylesi tartışma ve paneller, mesleğimize olduğu kadar, ülkemiz ve halkımıza da daha yararlı olacaktır.

Ayrıca, Barolar Birliğinin yayınları da olmalıdır görüşündeyiz; böylece, sesimizi daha iyi duyurabiliriz.

En önemli konulardan birisi de Hukuk Kurultayının, Adalet Bakanlığıyla birlikte elele vererek müştereken düzenlenip, bir an önce toplanmasının sağlanmasıdır. Demokrasimizin ve ülke insanımızın buna acil ihtiyacı vardır.

Bilindiği gibi, yargının ve adaletin hızlı olması bir anayasa hükmüdür; ancak, her geçen gün artan yargı sorunları, bunlara gerekli ilginin gösterilmemesi ve önlemlerin alınmaması, hatta daha da artan bürokratik engeller getirilmesi, bu anayasa hükmünün çiğnenmesine ve geciken adalete neden olmaktadır. Bu da, sonuç olarak, iş yığılmalarına, vatandaşın olduğu kadar, avukatların da zaman kaybına neden olduğu gibi, beraberinde, adalete güvensizliği, bıkkınlığı getirmektedir. Ayrıca, bu gecikmelerin, avukatlarla müvekkiller arasında bazı sürtüşmelere de neden olduğu hepimizin malumudur.

Ayrıca, yargı kararlarının uygulanmadığı, disiplin kovuşturması tehdidi altındaki yargıçların, idarenin tasarruflarını yargı kararlarının üstünde gördükleri ülkemizde, yargı bağımsızlığından ve dolayısıyla avukatın bağımsızlığından söz etmek mümkün değildir.

6207 sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanunu, bilindiği gibi 29 Aralık 1953 tarihinde yürürlüğe girmiş ve o tarihten beri birkaç madde dışında hiçbir değişikliğe uğramamıştır. Bu Kanunun 1. maddesine göre "Her baro merkezinde baro genel kurul kararıyla avukatlar Yardımlaşma Sandığı kurulabilir. Bu sandığa üye olmak isteğe bağlıdır. "Anlaşılacağı gibi, kanun, bir zorunluluk getirmemekte, dolayısıyla bir çözüm de getirmemektedir. Bu nedenle, bu kanunun yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi ve zorunlu hale getirilmesi gerekir görüşündeyim. Bu amaca uygun olarak da üyelerin ihtiyarlığı, hastalığı veya maluliyetleri gibi nedenlerle çalışamayacak duruma gelmeleri veya olağanüstü maddi sıkıntıları halinde ve ayrıca, mesleğe yeni başlayan meslektaşlarımıza, tespit olunacak şekil ve miktarda yardım sağlanabilir.

Biz, Bursa Barosu olarak, plansız programsız ve olmayacak yerlerde altyapısız, sırf politik nedenlerle hukuk fakültelerinin açılmasına da karşıyız. Böylesi bir uygulama, kaliteyi düşüreceği gibi, mesleğimize de saygıyı azaltacaktır. Yine, politik nedenlerle her ilçede adliye teşkilatının kurulması da son derece yanlıştır. Yargıç ve savcı açığının hiç bitmediği ülkemizde, böylesi uygulamalar, bürokratik işlemleri artırmakta, zaman kaybına neden olmakta, zaten geciken adaleti daha da geciktirmektedir.

Değerli meslektaşlarım, önemli sorunlarımızdan bir diğeri de adliye binası sorunudur. Adaletin vitrini adliye binalarıdır. Saygı, önce bir şeyin dış görünüşüyle başlar ve bundan sonra gelişir. Ülkemizin hemen her yerinde bu adliye sorunu kanayan bir yaradır. Birbirinden oldukça uzak işhanlarında son derece kötü ve pis şartlar altında adalet hizmetinin sağlıklı yürütüldüğünden bahsetmek mümkün olamaz. Özellikle bizim Bursa gibi, Türkiye'nin dördüncü büyük ilinde bu sorunu bütün ağırlığıyla yaşamaktayız ve bu haliyle daha da uzun yıllar yaşayacağına benzetmekteyiz. Bu sorunun bir an öncè halledilmesi gerekir.

Değerli arkadaşlarım, paranın değerinin her geçen gün düştüğü günümüzde, ayrıca sulh hukuk–asliye hukuk ayrımının da şu anda ne kadar komik kaldığını hepimiz biliyoruz. Asliye hukuk mahkemeleri işten bunalırsa, sulh hukuk mahkemeleri işsizlikten bun alıyor. Bu nedenle, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda değişiklik yapılana kadar bir kanunla sulh hukuk mahkemelerinin görev ve yetkileri artırılarak, bu işin geçici olarak çözümlenmesi olabilir görüşüdeyiz.

Konuşmama son vermeden önce, Bursa Barosu olarak, bir de yeniden Anayasa Mahkemesi Başkanlığına seçilen Sayın Yetka Güngör Özden'i, laik cumhuriyetimizin bir güvencesi olarak gördüğümüzü, bu nedenle de seçilmesinden son derece mutlu ve gururlu olduğumuzu belirtmek istiyorum. Kendisinin başarılarının devamını da diliyorum. (Alkışlar)

Değerli konuklarımız, sorunlarımız çok, ancak süremiz kısıtlı Benden önce konuşan arkadaşlarım, hepimizin bildiği sorunlara değindiler, onun için tekrarlamıyorum, hepsine canı gönülden katılıyorum.

Sözlerime son vermeden önce, bir kez daha, her türlü yasadışı davranışın karşısında olduğumuzu, Bursa Barosu olarak, düşüncenin hiçbir şekilde kısıtlanmaması gerektiğini ve düşünce başta olmak üzere her türlü temel hak ve özgürlüklerin korunarak, hukukun üstünlüğü, demokratik, çağdaş, laik sosyal hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeden yüklendiğimiz bu görevi yerine getireceğimizi belirterek hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Şener'e teşekkür ediyoruz.

Elazığ Delegatesi arkadaşımız Sayın Süleyman Yeter; buyurunuz.

Sümeymen Beyle beraber yedi arkadaşımızın söz hakkı var; zamanı iyi kullanmamız gerektiğini bir kez daha hatırlatıyorum.

Av. SÜLEYMAN YETER (Elazığ Barosu)- Saygıdeğer Divan, saygıdeğer delegeler, Saygıdeğer Birlik Başkanı ve saygıdeğer konuklar; zamanı en iyi şekilde kullanacağım, konuşmaya başladığım andan itibaren saat tutulsun lütfen.

Efendim, Balıkesir Barosunun 75. Yıldönümünün kutlanmasını ben de yürekten katılarak kutluyor, Sayın Divan Başkanının, Baro Başkanı olarak kişiliğinde Balıkesir Barosunda görev yapan bütün meslektaşlarımı sevgi ve saygıyla kucaklıyorum, nice 75 yıllara diyorum. (Alkışlar)

Saygıdeğer konuklar, çok güzel bir raslantıdır, Balıkesir Barosunun Başkanının adı, Barolar birliği Başkanının adı ve de hepimizin önder diye kabul ettiği bir başka başkanın adı; üç isim bir araya geldi ve üç başarılı isim bir araya geldi; en büyük Önder'in başarısı tartışmasızdır, diğer iki Önder için başarılı çalışmalarının devamını diliyorum. Diyorum ki, Önder'lik, her kişiye nasip olmaz; önderlik niteliği, her kişide bulunmaz bir nitelikler. Sizler belli zamanlarda bu görevi üstlendiniz, başarılarınız küçümsenmez; ancak, yeterli değildir, lütfen bunları yeterli saymayın, bunlara yenilerini ekleyin, bunları sizden bekliyoruz.

Elazığ Barosunun avukatıyım, Elazığ Barosunun bütün avukatlarının selamını sevgisini iletiyorum.

Benden önce konuşan meslektaşlarım, avukatlık mesleğinin sorunlarını en ince detayına kadar işledikleri için, ben, bunlar üzerinde durup zamanınızı almayacağım, sizi yormayacağım; ama, mesleğimin sorunları kadar ülkem de ciddi sorunları olduğuna inanıyorum. Bunlardan çok acil, çok güncel saydığım birkaç sorunun altını çizmek istiyor ve sizden yardım bekliyorum.

Saygıdeğer arkadaşlarım, konuşmalarımız arasında geçti, değiştirilmesini hepimizin yürekten istediği halen yürürlükteki

Anayasanın bir maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti Devleti, laik, demokratik, sosyal bir hukuk devletidir" diyor. Üzülerek söylüyorum; bu, yalnız Anayasa metninde yazılı; Türkiye Cumhuriyeti Devleti, şu andaki uygulamalarla ne laik bir devlettir ne de hukuk devletidir. (Alkışlar).

Saygıdeğer arkadaşlar, somut örnekler veriyorum, olayı abartmıyorum; eğer bir ülkenin sokaklarında, bir ülkenin başkentinde, en büyük kentinde, birileri, kalkıp "Kahrolsun cumhuriyet, yaşasın şeriat" diyebiliyorsa; eğer, bir ülkenin bir siyasi partisi kalkıp "Biz, bu ülkede laiklik denen şeyi yıkacağız, yerine şeriatı getireceğiz; şeriat demek siyaset demektir" deyip bangır bangır bağırıbiliyorsa; yine bir ülkede, o ülkenin en önde gelen yöneticileri, en üst düzey yöneticileri, bu tür hareketlere yeşil ışık yakıyorlarsa, o makamlarda kalmak pahasına da olsa bunların sırtını sıvazlıyorlarsa, o ülkede laikliğin olduğundan söz etmek komiktir, beni bağışlayınız.

Bir ülkede, bırakınız evrensel hukuku, bırakınız tabii hukuku, bırakınız uluslararası hukuku; kendi ülkemizdeki yürürlükteki yasalar uygulanmıyorsa, onlar, siz hukukçuların gözünün içine baka baka çiğneniyorsa, o ülkede, siz, bir hukuk devletinden söz edemezsiniz, bir yasa devleti dahi yoktur. Örnek mi diyorsunuz, veriyorum: Perşembe günü Malatya Devlet Güvenlik Mahkemesinde bir duruşmadayım, yargılanan, Tunceli İnsan Hakları Derneği Şubesi Başkanı Ekber Kaya; yargılanan, işkencede, belden aşağı felç edilmiş bir genç kızımız, Gülbahar Gündüz. Suçu: İnsan Hakları Derneği Başkanı Ekber Kaya, ancak şunu söylüyor güvenlik güçleri, polisler şunu söylüyor: "Ne demek insan hakları, tutturmuşsunuz bir tane terane; bırakınız şunu; hem, sonra, Tunceli'de insan mı var." Bu acıklı manzaraya bakın... "Bir haftâ içinde ya Tunceli'yi terk edersiniz ya biz, bunun hesabını sana sorarız." "Sorun, sonu ölümse ben ona da razıyım; Tunceli'de insan da vardır, insan hakları da vardır" diyor. Bir hafta sonra Ekber alınıyor, 15 gün işkence görüyor, ondan sonra da suçlama şu: "PKK örgütüne yarıtm ve yataklık etmek." Elde hiçbir somut kanıt yok.

Saygıdeğer arkadaşlarım, belden aşağı felç edilen genç kızımızın da suçu şu: İstanbul'dan geliyor pasaport almak için Tunceli

pasaport şubesine başvuruyor, kendisine Tuncelili, özellikle Tuncelili olanların, muhakkak gidip Tunceli'den gidip pasaport alacakmış; özellikle gönderiyorlar, zaten uygulama da o. Bir akrabasının evinde bulunduğu bir sırada arama yapılıyor, genel bir arama, Tunceli'de ve kızımız alınıyor, "Senin soy adın, kaldığın evdeki insanların soy adını tutmuyor; senin buraya geliş nedenin siyasidir; sen, terör örgütüne yardım etmek, ona haber taşımak için geldin," Günlerce işkence ediliyor, bu hanım kızımız defalarca "Efendim, benim, terör örgütüyle bir ilişim yok; ben, yurt dışına çıkmak, akrabalarımın yanına gitmek için geldim" demesine karşın; evet, ağır işkenceye dayanamıyor, belden aşağısı felç oluyor ve mefluç halde duruşma salonuna getirildi. Evet, yere yatırılmış, sedyeye yatırılmış vaziyette geldi ve bunun yargılaması yapıldı, Malatya İki Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesinde.

Diyorum ki ben, yasalarımızda işkence yapmak diye bir olay var mı saygıdeğer meslektaşlarım; işkence, insanlık suçu. Sonra, mahkemeler dışında, idari cezalar, disiplin cezaları hariç, ceza verme yetkisi mahkemelerin; mahkemeler dışında, kişilere, suçlarından ötürü yargılayıp ceza verme yetkisini kim kime veriyor... Bir hukuk devletinde herhangi bir kişi veya kuruluş veya o kuruluştaki çalışan bir memurun, bir görevlinin "Benim ceza verme hakkım, yetkim vardır" deyip, insanları sorgulayıp ceza vermeye gücü nasıl yeter... Öyleyse böyle bir uygulama varsa, biz, ülkemizde bir hukuk devleti, bir kanun devleti değil; giderek bir polis devleti işlerliğinin yaygınlaştığını görüyoruz. Bu, belki batıda böyle değil, belki batıda bu denli yoğun değil; ama, doğu ve güneydoğuda bu denli yoğun.

Bu açıklamayı yaptıktan sonra şunlara işaret etmek istiyorum. Doğu ve güneydoğuda yaşayan bütün kardeşleriniz bu ülkenin insanlarıdır, ülkede yaşayan bütün insanları kardeş kabul ederler, hepsini sever ve sayarlar, biz kardeşiz, kardeş olmaya da mecburuz, mahkûmuz. Bu böyle bilinsin. Hiç kimse, bizi, birbirimizden ayıramaz, kimsenin böyle bir isteği yok. Söylüyorum, Edirne'den Ardahan'a bir toprak uzanır, bu toprak bizim yurdumuzdur. Deli gönül yücesine çıkar bir üveyik olur, uçar gider Edirne'den Ardahan'a, Ardahan'dan Edirne'ye kadar.

Arkadaşlarım, o üveyikin, o barış güvercininin kanatlarına benim annem babam' da kondu; ama, o güvercin, o üveyik, anamı

babamı Tunceli topraklarına bıraktı. Bu bir suç mudur, bu bir talihsizlik midir? Bu, benim için kara bir kader midir? Kadere inanmıyorum. Nedir bu; Tunceli'de doğmam, Tunceli'de yaşamam, Diyarbakırlı olmam benim için bir suç mudur, bir kötü yazgı mıdır bu? değil; bunun bilincindeyiz biz; ama, birileri, bunu kötü yazgı haline dönüştürmek istiyor. Siz, bu ülkenin aydınları; siz, bu ülkenin hukukçuları, lütfen buna müsaade etmeyin.

Saygıdeğer Birlik Başkanım, yönetiminizle birlikte oluşturduğunuz komisyonlarla doğu ve güneydoğuyu yalnız bırakmayınız. Gidiniz oradaki insanlarınıza, gidiniz orada hukuk nasıl çiğneniyor, yasalar nasıl çiğneniyor, insanlara nasıl işkence ediliyor, hangi bahanelerle ediliyor, bunu bizzat gözlerinizle görünüz, söylemekle olmuyor görmeden, yaşamadan bilinmiyor.

Saygıdeğer arkadaşlarım, Saygıdeğer Başkanım, beni bağışlayınız; Elazığ'da, yazıhaneme, her gün, Tunceli'den göç edip gelmiş, evinden, yurdundan kovulmuş 25-30 kişi geliyor "Ne olacak halimiz" diyorlar. Bana bir devlet söyleyin, insanları, köyünden, yerinden yurdundan kovuyor ve sokaklara salıyor, sahip çıkmıyor; Nedir bunun mazereti, nasıl izah edilir bu. Bu mudur demokratik hukuk devleti! devlet bu mudur! Bir devlet, vatandaşını, sokaklara nasıl salar, onu nasıl sahipsiz kılar!.. Evet, benden önceki konuşan arkadaşlarımdan bazıları işaret etti, ben, o tehlikenin biraz daha büyük olduğunu söylemek zorundayım.

Arkadaşlarım, ciddi göç başlamıştır, nereye; yatağını yorganını alan İzmir'e, İstanbul'a, Balıkesir'e, Mersin'e, Adana'ya; yani, iş bulabileceğini umut ettiği büyük şehirlere göç ediyor; ama, bu göçler, ileride çok ciddi toplumsal patlamalara neden olacaktır. Bu yangın bütün Türkiye'yi saracaktır. Geliniz, hep birlikte bu yangını söndürmeye çalışalım.

Ülkemizde bir savaş yaşanıyor; ölen jandarma bizim çocuğumuz, ölen polis bizim çocuğumuz, dağda ölen genç bizim çocuğumuzdur; hiçbirinin diğerinden farkı yoktur. Eğer birileri dağa itilmişse bunun sorumluları bugün Türkiye'yi yönetiyor. Bu hesap bunlara sorulmalı. Hiç kimse, rahatını teperek, hiç kimse kefenini beline sararak dağa çıkmaz. Bunun nedenleri araştırılmalı ve bulunmalıdır.

Demokrasi, her çeşit sorunun çözülebildiği bir rejimin adıdır. Bu ülkede demokrasi kurumlaşır, kuralları işletilirse, Türkiye'de çözülmeyecek sorun kalmaz. Sorun, bir demokrasi sorunudur.

Saygıdeğer arkadaşlarım, diyorum, Tunceli'de doğmuş, büyümüş bir insanım; adına Kürt kökenli dersiniz, ben insanım, Kürt olmam, Türk olmam, Laz ve Çerkez olmam önemli değildir; insan olmam önemli, ben, insan gibi yaşamak istiyorum ve bunun kavgasını sizinle beraber vermek istiyorum. Sizin için gerekirse canımı vermek istiyorum. Ben, sizin kardeşinizim, Lütfen sahip çıkın bana ve diyorum ki ben, beş tane sözcük taşıyorum, tümünde de savaşın ve silahın üzerini çizmişim ben; çünkü, biri ateş, diğeri ateşi yakan araçtır.

Hepinize saygı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN– Heyecanlı güzel konuşmasıyla salona taşıyan Sayın Yeter'e biz de teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Konya Baro Başkanımız Sayın Şaban Uçlusoy'da; buyurun Sayın Uçlusoy.

Av. ŞABAN UÇLUSOY (Konya Barosu Başkanı)– Sayın Divan Başkanı Sevgili Birlik Başkanım, Birlik Yöneticileri, saygıdeğer baro başkanlarım ve saygıdeğer delege arkadaşlarım; hepinizi, Balıkesir'in bizi konuk ettiği, burada, Konyamın değerli meslektaşlarımın selam ve saygılarını sizlere getirerek selamlarımı sunuyorum.

Biraz önce iki güneydoğulu sayın meslektaşım, içtenlikle Türkiye'nin üzerinde oynanan oyunları, yasa dışı yöntemleri, barut ve ateşi, silah ve kurşunu, yaralanan insanları, ölenleri teker teker nasıl dramatik bir şekilde geçirmiş olduklarını anlattılar. Elbet yaşadıkları için anlattılar bunu. Bir Türkiyeli avukat olarak, bir baro başkanı olarak, elbette ülkem üzerinde böylesine kan ve barut kokmasın, silahlar patlamasın, insanların kardeşliği söndürülmesin, Türkiye'de Ulusal Kurtuluş Savaşını, Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde verirken, böylesine ırksal, dinsel, cinsel ayrılıklar yapılmadan başarıya ulaşmıştı; şimdi, onun koyduğu, onun bayraklaştırdığı bu ülkede, biz, hukuksal savaşımızı, de-

mokrasimizi ve hukukun üstünlüğünü bu düşünce ve bu bayrak altında hep beraber vermek zorundayız. Ama gelin görün ki, 1982 Anayasasıyla bazı siyasi emeller, kendi ekonomik emelleriyle birleştikleri noktada Türkiye'yi yasal bir çamur şirketine çevirdiler. Bu yasal çamur şirketi, şimdi, Türkiye'de bütün insanları boğuyor; ama, öncelikle hukukçu boğuyor, baroları boğuyor, bu mücadelede savaş veren insanları boğuyor. Bu anlamda, ne Anayasa Mahkemesi Sayın Başkanımız mutlu, ne Barolar Birliği Başkanımız mutlu, ne baro başkanlarımız mutlu, ne hukuk adına laf eden insanlarımız mutlu. Ama, siyasi emellerini parasal çıkarları ve ittifaklarıyla ülkede nasıl yangınlar olursa olsun hesabına gömen insanlarımız mutlu. Onlar, olmayacakları yerde oldular; ama, olmayacakları yerlerde bizim adımıza hesap tutmaya ve kanun çıkarmaya yetkili sayıldılar bazıları. Şimdi, böylesi yasal ayıplamaları temizlemek bize düşüyor, söylemek bize düşüyor; ama, sabahtan beri, burada, sadece Sayın Bakana, biz daha önce de söylemiştik, teşekkür ediyoruz; öğleye kadar bulundular; ama, bugün basın yok burada, medya yok. Gerçekleri saptırmadan söz edecek basın yok. Şimdi, bizbize konuşup söylüyoruz. Bu kapıdan çıktıktan sonra söylediklerimiz de kesinlikle unutulacaktır; ama, Sayın Genel Başkanımıza bunu temenni ediyorum; bu konuşulanlar kitapçık hale getirilsin, parlamenterlerin her birine tek tek dağıtılsın, hatta ulusal hukuk örgütlerine kadar dağıtılsın.

Sevgili arkadaşlarım, artık, söylemek zamanı geçti. Benim dilimde söylemekten tüyler bitti. Sayın Barolar Birliği Başkanım, onca gün ve zamanını, ayları harcadı, buraya kadar hepimizin hem ekonomik sıkıntılarını, hem de siyasal sıkıntılarımızı ve can pahamızı dikkate alma pahasına getirip aylarca toplantılar yaptı; ama, atılan bir tek adım yok. Biz, sorunlarımızı biliyoruz, sorunlarımız burada saymakla tükenmez, saymakla tükenmeyeceği gibi, bu Avukatlık Yasasında kendilerine göre düzeltmeler yapsalar bile, bizim isteklerimize gereği biçimde, hayır, bizim isteklerimize göre değil, demokratik hukuk devletini savunan avukatların çıkarlarına ve insanların çıkarlarına uygun bir biçimde yasa çıkaramayacaklarına eminim ve inançlıyım; tereddütlerim var, çıkaramayacaklardır; ama, belki rahatlatacaklardır. Bu sorunlar orada bitmiş mi olacaktır, elbette yine konuşulacaktır; ama, en büyük sorun, Anayasanın değişmesi, en büyük sorun yargının yavaş

gitmesidir; en büyük sorun, avukatın savunma üzerine ekonomik ambargo konulması, söz özgürlüğümüzün kısıtlanması. Ben ol- sam, bu yasaları tamamen yırtarım, Anayasayı da yırtarım, Polis Vazife ve Selahiyet Yasasını yırtarım, Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasını yırtarım, Medeni Hukuk Yasasını yırtarım yeniden oturtur. Hıfzı Veldet'ler gibi, Muammer Aksoy'lar gibi büyük hu- kukçukçuları ve bu hukuk düzenini Türkiye'de savunan Barolar- dan oluşan komisyonlardan danışarak, onlardan programlar planlar çıkararak, 61 Anayasası gibi yasalar çıkarırım.

Bizler bir şeyi yadsımıyoruz, biz, istemedik, ama istemesinide bilmeyebildik, istemesini bileceğiz, şimdi, istemesini bilmenin za- manı. Ben diyorum ki, eylem koymamız gerekir, açlık oruçları tu- talım, yürüelim arkadaşlar, cüpbelerimizi mahkeme salonlarının önlerine terkedelim. Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 138. ve 135. maddeleri gereğince verilen görevleri yapmayalım. Bunları yapmazsanız, süre de verseniz çıkaramayacaklardır, çünkü Meclis iflas etmiş durumdadır, şahsi düşünceme göre. Dördü bir araya gelmiyor, beşibir araya gelmiyor. Adalet Bakanımızın konuşma- sıyla Sayın Genel Başkanımızın konuşması çelişkili.

Hâkimin, 647 sayılı Yasanın uygulanması için bir avukata sa- vunma yöntemi zorlaması getiriyor. Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının getireceği külfetlerin dışında 104. maddenin sağlıklı biçimde türkiye'de işlendiğini gördünüz mü; hayır. Halen, suçun vasıf ve mahiyeti anlamında tutuklama gerekçesi yapıyor tuta- naklara. Böylesine bir Türkiye'de, biz, aydınlar olarak, ben, he- pinize aydın gözüyle bakıyorum, Türkiye'de gerçek aydın sizler- siniz, o zaman, aydına düşen görevler, Türkiye'de 82 Anayasası- nın getirdiği bu kamburları. Avukatlık Yasasıyla önce yıkmayı sağlamak, bunda gereken dinamizmimizi tutmak zorundayız. Bunda, bizler konuşmak zorunda, bugüne kadar konuştuk, bun- dan sonra eylem yapmak zorundayız.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum; en iyi günler diliyorum. Başarılar diliyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Uçlusoy'a da çok teşekkür ediyoruz.

Kayseri Barosu Delegeesi Sayın Ali Bekarlar, buyurun efen- dim.

Av. ALİ BEKARLAR (Kayseri Barosu) – Sayın Divan, Sayın Türkiye Barolar Birliği Başkanımız, sayın yönetim kurulu, değerli baro başkanlarım ve değerli delege meslektaşlarım; sizleri, bu akşamın geciken saatinde bir araya gelmenin mutluluğuyla şahsım ve Kayseri Barosu genel kurulu üyeleri adına saygıyla selamlıyorum.

Şu anda burada bulunmamızın sebebi, bana göre, beş dakika içerisinde gündemin 7. maddesinde okunan faaliyet raporu hakkında ve bütçe hakkında görüş bildirmek; yine, gündemle birleşen 13. maddeyle ilgili yargının, mesleğin ve meslektaşların sorunlarıyla ilgili bilgi ve düşüncelerimizi sizlere, çözümler getirerek sunmak olacak. Ancak, benden evvel konuşan 18'e yakın arkadaşım, bundan evvel bilinen, iki yıl evvel Erzurum'daki 22. Olağan Genel Kurulumuzda sunduğumuz, iki yıldır, sayın baro başkanlarımızın, Barolar Birliği Başkanıyla beraber hazırladıkları görüş alışverişi yaptıkları sorunlar malumunuz. Bu konunun çözümü noktasında neler yapmamız gerektiğini hepimiz biliyoruz; ama, iş, bundan evvel 5 Nisanda Ankara'da söz verdiğimiz gibi, artık, bu işin, bir eylemle sonuçlandırılması ve eylem kararının bu genel kuruldan çıkması, alınacak prensip kararı içinde de Türkiye Barolar Birliği Başkanımız ve Yönetim Kuruluna yetki verilmesi olacaktır. Ben, kısaca, faaliyet raporu hakkında ve bütçe tasarısı hakkında bilgi vermek istiyorum.

Sayın Barolar Birliği Başkanım, samimi ve özverili bir beyanla faaliyet raporunda zaten iki yıl evvel sorunlarımızın Balıkesir'de bitmiş olacağını, yargının ve baroların bağımsızlığını kazanmış olarak huzuruza geleceğini ifade ettiğini; ancak, yine, satırlarında, "iki yıl içerisinde dertlerin bitmediğini ve arttığını" ifade etmesi karşısında, faaliyet raporu eleştirmek herhalde gereksiz olacaktır. Zaten, bu eleştiri, Sayın Barolar Birliği Başkanı ve yönetimi şahsında kendimizi eleştiri oluyor. Biz de aynı sorumluluğu duyan insanlarız. Çünkü, ben, iki yıl içerisinde Erzurum'daki konuşmalardan sonra faaliyetlerimizi, avukatlık mesleğinin gerektirdiği onurumuzu korumak, mesleği kurumlaştırma için şahsi çabaları da şahsım adına yapmadığım düşüncesindeyim. O halde, bizler, 33 bine yaklaşan, barolara kayıtlı avukat sanısıyla hepimiz, öncelikle barolarımızda eğitsel çalışmalarını mutlaka yapmalıyız.

Sayın Barolar Birliği Yönetiminin bir üyesinin, kendilerine seceği bölgelerde, aylık periyodik aralarla eğitsel çalışmalar yapıp. Barolar Birliği Başkanımızı ve Yönetimin kontrolunda bir faaliyet göstermek zorundayız. Artık, avukatın teminatının, ekonomik sıkıntılardan kurtulması gerektiğini hepimiz biliyoruz. Belki, büyük şehirlerde birtakım yerlerdeki arkadaşlarımız, imkânları itibariyle hayat standardı olayından fazla etkilenmiyor. Yine, iki yıl evvel söylediğim gibi, 23 senelik avukatlık mesleğinde bulunan ben, belki bu sıkıntıdañ etkilenmiyorum; ama, mesleği yeni başlamış, iki yıllık avukat arkadaşlarımız, maalesef hayat standardı adı altında alınan salma vergiyi verebilmek, sigorta primlerini ödeyebilmek, yazıhane kirasını verebilmek için meslek onuru kuralları ayak altına alınıyor yine geöen yıl ifade ettiğim, tekrardan dolayı özür diliyorum; ama, kâtiplerimize, adliyede çalışanlara saygımız var; icradaki icra müdür ve muavinlerine, 55-60 yaşındaki ağabeylerimiz, kardeşlerimiz, hukukçularımız, 25 yaşındaki gençlerin arkasından ağabey diye dolaşıyor. Bu, herhalde onur kırıcı bir şey.

Değerli arkadaşlar, bize verilen bir bütöe taslağı var, bu bütöe taslağında, gelecek yıl, baroların Birlik keseneklerinin aylık 10 bir liradan yıllık 240 bir liraya ve ölüm yardımının da, geöen yıllarda olduğu gibi değil de, daha fazla artırılması gerektiğini ifade ediliyor. Ben, buna katılıyorum, bu 240 bin lira bile çok az. Buna rağmen, barolarımızın 1 milyar 200 milyona yakın Barolar Birliğine kesenek borcu var. Yine, barolarımızın, 2 milyara yakın bir ölüm yardımı borcu var. Demin, değerli bir arkadaşım ifade etti; ölüm yardımları, 25-35 sene hizmet etmiş bir avukat ağabeyimize 15 milyon lira bir ölüm yardımı çıkıyor. Ölüm yardımı için topladığımız 33 bin kişiden bir yıllık topladığımız para da 60 bin lira. Oysa, bu değerlendirmede 15 milyon lira verilen ölen bir ağabeyimizin yakınlarını, maddi bir değeri olan, manevi bir haz olur, herhalde kütüphanesine bir seri kitap alması da mümkün değil. Beni mazur görsün, İstanbul Baro Başkanının Avta'da yaptığı tatil köyünde bir hafta kalması da mümkün değil. Hadi, lütfen, konuyu biraz daha dikkate alalım, yardımlaşmayı, 33 bin avukatımızın, ki bilanöoda öyle gösteriliyor, bundan sonra bu kesenek ve ödenekleri daha fazla artırarak, en azından, geride bırakılan meslektaşlarımızın ailesine, çocuklarına, en azından, Barolar Birliğimiz, gerekirse

bunu bir rapordan geçirir, ihtiyaç sahiplerine daha fazla verelim. 4 milyon 700 bin lira barodan ölüm yardımı ödenmiş, 4 milyon 700 bin lira ölüm yardımı ödemektense, eğer o 4 milyon 700 bin liraya ihtiyacı yoksa, 10 kişi toplanıp 40 milyona, 100 kişi toplanıp 400 milyona çıkmasında fayda vardır diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, meslek meselelerini bizler Kayseri'de İç Anadolu Boru başkanlarının toplandığı toplantıda değerlendirdik ve Sayın Barolar Birliği Başkanına da sunduk. 5 Nisanda aldığımız karar doğrultusunda, ben şahsım ve barom adına, bu genel kuruldan eylem kararının alınması gerektiği düşüncesindeyim. Bunu da Sayın Divanın konuşmalardan sonra oylayacağını bekliyorum.

Sayın Hatay Baro Başkanımızın belirttiği gibi, nereden başlayacaksa başlayalım, en azından Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasındaki değerlendirmelemlerle buradaki avukat yardımını kesmekle başlayalım; ama, bir yerden başlayalım, yasayı çıkaralım. Avukatlık Yasası çıksın diyoruz, 4 yıl evvel, 1991'den beri 180 sıradan 168'e, son çabalardan ve 5 Nisandaki Sayın Başbakanımızın, Adalet Bakanımızın ve Başbakan Yardımcımızın verdiği sözlerle de 48. sıraya çıktığı ifade ediliyor. Sayın Barolar Birliği Başkanımız, her zaman olduğu gibi, çok iyi niyetli ve "İnşallah, Meclis tatile girmeden mutlaka çıkacak" diyor. Çıksın ne çıkacağı da belli değil zaten, neler getiriyor; tam bir bağımsızlık getiriyor mu; o da maalesef yok.

Adaletin devlet temeli olduğu, Erzurum'da, savunmanın da devletin, adaletin temeli olduğunu ifade eden pankartın, burada yer olmadığı için galiba burada yok; bu temel duygular içerisinde, iki yıla kalmadan, bütün baroların, bütün yargının bağımsızlığının sağlanmasını düşünüyor, bekliyor; bu nedenle, bu toplantıyı, bu zahmetli toplantıyı tertipleyen Balıkesir Barosu Başkanına ve Yönetim kuruluna 75. yıllarının, deminki sayın delegemin belirttiği gibi, nice yıllar getirmesini bekliyor; inanç ve düşünce özgürlüğünde objektifliği yakalayarak, savunmanın, bundan sonraki toplantıda teminatını daha iyi görüp, mesleki faaliyetlerimiz üzerinde durma beklentisiyle hepinize sevgi saygılar sunuyorum. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bekarlar.

Samsun Delegesi Sayın Mümin Karaoğlu, buyurun efendim.

Av. MÜMİN KARAOĞLU (Samsun Barosu)– Sayın Divan, Sayın Birlik Başkanım ve Yönetim Kurulu, sayın meslektaşlarım; benden önce konuşan arkadaşlarım birçok sorunu dile getirdiler; ancak, ben, burada, benden önce konuşan Batman, Elazığ ve Diyarbakır delegesi arkadaşlarımın konuşmaları karşısında gerçekten söyleyecek söz bulamıyorum. Ben, şahsım olarak 5-6 sene, 1980 yılında Erzincan'ın sıkıyönetim davalarını takip etmiş bir insanım. Olağanüstü mahkemelerde savunma mesleğinin yapılmasının ne kadar zor olduğunu bilirim ve o arkadaşların, orada insanlık onurunu, hukuk onurunu savunduklarını çok iyi biliyorum ve inanın bana, söyleyecekleri birçok sözü de söylemeden içlerinde yuttular, onu da biliyorum, kendilerini ön plana çıkarmamak için.

Arkadaşlar, gerçekten, o bölgede hukuk savaşımı veren insanların yanında olmamız lazım. Birlik, Barolar Birliği, buradaki mahkemelere gözlemci göndermesi lazım; buradaki insanlara gidip, insan onuruyla bağdaşmayan idari davranışlara karşı tavır alınması lazım, onların yanında olmamız lazım. Onların nasıl yaşadığını ben görür gibiyim. Ancak, bu arada, bizim meslek sorunlarını da burada kısaca ifade etmek istiyorum.

Ben, çiçeği burnunda bir avukatken, Samsun'da bu genel kurul toplandı, o genel kurulu hatırlayanlar içinizde var mı bilemem; o zaman, o genel kurulda da birçok karar alındı ve biz onları ayakta alkışladık. Hatta, öylesine marjinal noktaya varan kararlardı ki, bugün onları söylesek güler geçersiniz. Hiç burada söz edilmiyor, mesela, meslektaşlar arasında 5-15 sene ayırımı nedir; bir yönetime gelmek için beş sene beklemek, Barolar Birliğine veyahut da baro başkanı olmak için 15 sene beklemenin alemi ne. Örgütün dinamizmini yok ediyor bu; çünkü, adam, bildiğini söyleyemiyor, bana havale ediyor "Ağabey sen söyle, 15 seneni doldurdun, sen söyle" diyor. Ama, adam orada, örgütün içinde hiç bu sınırlama olmasa, kendi beyin gücüyle mücadele ederek delege seçilse burada çok farklı şeyler söyler ve bu örgüt, dinamizm kazanır, bundan kaçmayalım. Yasada bu niye getirilmiyor dile; acaba, bi-

zim Barolar Birliğinin, bunun üzerine hiç gitmeyişinden mi oluyor; yoksa, Adalet Bakanlığı keyfi mi buna hiç dokunmuyor. Tasarıda hiç yok 5-15 meselesi. Yakınıyoruz, diyoruz ki, salonlar bomboş diyoruz, birbirimizin derdini anlamıyoruz. Ama, bu 5-15 sene meselesini getirirseniz, barolara dinamizm gelir, yarış hızlanır ve mücadele hızlanır ve bu mücadelenin sonunda da çok sağlıklı unsurlar gerekli hak ettiği yere gelir. 5 sene, 15 sene bir yerde bulunmuş, yaşamış olmanın imtiyazını sınıarak bir yere gelmez.

İkinci mesele, arkadaşlar, baroların, en başta bağımsızlık kavramı içerisinde benim gördüğüm ekonomik bağımsızlıktır; yani, aidatı, Barolar Birliğinin kendisi, üyelerinden alacağı aidatı tespit edebilmeli. şimdi niye o öyle oluyor; eğer, ekonomik bakımdan baro güçlü olursa eylemi de güçlü olur. Barolar Birliği güçlü olursa iletişimi güçlü olur, eylemi güçlü olur. Bugünkü ekonomik şartlar içerisinde bizi ekonomik darboğazın içine sokup, çok cüzi bir aidat mekanizmasıyla çalıştırdığımız personelin dahi parasını veremeyecek bir baronun ne eylemi olur; hiçbir şeyi olmaz, hiçbir saygınlığı da olmaz; ancak, o saygınlığını, biz, birtakım kendi özverilerimizle ayakta tutup belli bir yerde taşıyoruz. O bakımdan, en başında ekonomik özgürlüğün sağlanması gerekir.

Avukatlık Yasa Tasarısını Mersin'de yaptığımız toplantıda bütün arkadaşlar dile getirdiler. Bugün, o günkü tasarıdan daha geri bir tasarının çıkması müjdesi veriliyor bize. Bu tasarı ıkrsa da bir çıkmasa da bir benim için; ıkrsa da bizim sorunlarımız bitmeyecek, çünkü 20 sene önce konuştuğumuz sorunların bugün de konuşuyoruz, 20 sene sonra bir daha konuşmak zorunda kalmayız herhalde. Bu tasarı bize bir şey getirmeyecek, bunu şimdi-den söylüyorum.

Avukatlık mesleği bugün bitmek üzeredir. Ben, beş senedir Samsun'da yeni yazıhane aan avukat arkadaşı görmedim, yok; ancak, emekli hâkim olmuşsa, onlar açıyor; ama, yazıhanesini kapatıp da bankalarda veya şurada burada avukatlık yapan arkadaşımın sayısı 15'i buldu. Bu, diğer illerde de böyledir zannediyorum. Bu sorunun üzerine gitmemiz lazım ve istatistiki bilgi istenmesi lazım bütün barolardan, bunun üzerine hassasiyetle

gidilmesi lazım. Bu, korkunç bir tablo. Şimdi, böyle bir tablo olunca, avukatın, müşteriyle pazarlık yapma veyahut da sözleşme yapma özgürlüğü elinde kalmıyor. Bazı büyük şirketler, avukatın alacak olduğu avukatlık ücretinin yüzde 2-3'üne avukat çalıştırmıyorlar. Bizim asgari ücret meselesi havada. Mahkemeler, bilirkişi olarak, asgari avukat ücretinin altında ücret takdir ediyorlar. Bakıyorsunuz, mali müşavir odası, mahkemeye bir yazı yazıyor "Eğer bilirkişi istersen 1.5 milyon lira para yatıracaksınız" diyor, ama bir avukat istendiği zaman, 250 bin liraya bilirkişilik yapıyor. Şimdi, neyle bunu hallederiz; biz, bunu, kendi iç dinamizmi-mizle hallederiz. Nedir bu; bir defa, Barolar Birliği, barolara bildirir, barolar da mahkemelere bildirir, şundan aşağı avukatlık ücret tarifesiyle bilirkişilik yapılamaz der.

Birçok arkadaşım söyledi "Avukatlık ücret sözleşmesini, avukat, baroya sunsun" bunda çok fayda var. Hem avukatlık mesleğini değeriyle karşı tarafla ücret sözleşmesi yapmasını sağlar. Bir anonim şirket veya biri gelip de şu ücreti yap dediği zaman, avukatın ücret tarifesi bellidir, en asgari ücret tarifesine göre ücret yapıldığı takdirde bunu baroya bildirecektir, bunun altında ücret tarifesi uygulayamayacaktır. Haksız rekabeti önler, eline çantayı alıp istimlak davalarının peşinde koşup yüzde 1-2 verilecek ücretle dava takipçiliğine başlamaz. Bu mesleği, zaten, bizden başka herkes yapıyor.

Bir noktayı, bir kere daha üzerine basarak söylemek istiyorum. Avukatlık mesleğinin ifasında, insanlar, önce kendi ekonomik özgürlüğünü sağlamak durumundadır; ama, 657'ye tâbi olan avukat arkadaşların durumuna bakıyorsunuz; bunlar memur mudur, avukat mıdır? Arkadaşlar, 657 sayılı Kanunla Avukatlık Yasası bağdaşmadığı gibi, avukatlık mesleğiyle de bağdaşmaz. Yani, bir defa o resmi dairede çalışan arkadaşların 657 dışına çıkarılması lazım; ya sözleşmeli olması lazım veyahut da barolarla sözleşme yapıp o arkadaşları istihdam etmesi lazım. Bir memur gibi kullanıyorlar, horluyorlar. Benim, SSK da çalışan arkadaşlarımı Kars'a görevli gönderdiler, Samsun'dan Kars'a görevli gönderdiler, düşünebiliyor musunuz; bu, onur kırıcı bir şey. Biz hak savunucusuyuz.

Sevgili arkadaşlar, çok şeyler daha söylemek daha söylemek isterdim, ancak vakit geçti ve meslektaşlarımla burada gösterdiği tahammüle de teşekkür ediyor, hepinize saygılar sevgiler sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Mümin Bey.

Bolu Delegemiz Sayın Abdullah Kundakçı, buyurunuz efendim.

Av. ABDULLAH KUNDAKÇI (Bolu Barosu)– Sayın Divan Başkanı, Sayın Divan, değerli delegeler ve konuklar; Bolu Barosu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bundan önceki konuşmacılar, mesleğin sorunlarıyla ilgili çok şey söylediler, ben de kısaca, mesleğin sorunlarına değineceğim. Mesleğimizin durumu gerçekten iç açıcı değildir. Bu mesleğin 21. yüzyıla girme aşamasında yeni düzenlemeler yapma zorunluluğu vardır. Avrupa Birliğine gireceğimiz şu dönemde, vakit geçirmeden, avukatlık mesleğini çağdaş bir duruma getirmemiz gerekiyor. Avukatlık mesleği kurumlaşmalıdır. İki mühendisin bir şirket şeklinde çalıştığı ya da iki veya daha fazla muhasebecinin şirketleştiği bir dönemde, artık, avukatlık mesleği için şirketleşmenin önü açılmalıdır. Şirketleşmek için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Sayın Adalet Bakanıyla Ankara'da bir görüşmemiz oldu, kendisine, meslektaşlarımızın artık şirketleşmek istediğini söyledim. Onun üzerine bana "Siz öyle söylüyorsunuz, ama, biraz önce Barolar Birliğiyle görüştün –biraz önce dediğim, daha önce Barolar Birliğiyle görüştüm– Barolar Birliğiniz şirketleşmeyi istemiyor" dedi. Ben de taban olarak, avukatların böyle bir şirketleşmeye ihtiyacı olduğunu kendisine ısrarla söylediğimde, "baro başkanlarını toplayacağız, bu konuda son taslakları görüşeceğiz" demişti. Aradan zaman geçti, taslak hazırlandı, sanıyorum, o taslakta maalesef şirketleşme meselesi gündeme gelmemiş.

Günümüzde birkaç kitap, bir daktilo makinesi, bir telefon gibi araçlarla artık avukatlık yapılamaz. 21. yüzyıla giriyorsak Avrupa ile birleşeceksek, avukatlığı modern bir şekilde yapmak durumundayız. Bu durumda, ülkemiz şartlarına uygun nasıl bir ku-

rumlaşma gerekiyorsa, Barolar Birliği, bunun çalışmasını yapmalı, avukatlık modern bir şekilde kurumlaşarak uygulanmalıdır. Bakın, o zaman, hayat standardı diye birtakım şeylerle bağırma-mıza da gerek yoktur. O zaman, vergi dairesiyle karşı karşıya gelmemize de gerek yoktur. O zaman, şirket, vatandaşla karşı karşıya gelecek, parasını şirket alacak, makbuzunu verecek, vergilerini şirket ödeyecek; vatandaşla, vergi dairesi ve diğer kurum ve kuruluşlarla şirket karşı karşıya gelmiş olacak. Dolayısıyla, avukat, özgür bir şekilde, sadece avukatlık mesleğini icra edecek. Aynı zamanda, yıllık iznini kullanacak, hastalandığında tedavi görecektir; birtakım imkânlarla avukat kavuşacak. O şekilde olursa ancak bu meslek yürütülür düşüncesindeyim. Bunun örnekleri var. Ben, Amerika'daki bir şirketin sözleşmesini getirecektim, ama fırsat bulup getirtilmedim, istenirse getirtebilirim, yardımcı olurum.

Yargı sorunları konusunda birkaç konuya değinmek istiyorum. Yabancı ülkelerden alınmış, kararların infazı hakkında bir kanun var. 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki Kanunun uygulanmasında Türk vatandaşları yönünden hiçbir menfaat yoktur. Şimdi, bir Türk vatandaşının, Almanya'da, Alman kanununa göre boşandığını kabul edelim; boşanmış, bir karar almış, bu kararı getiriyor, infaz olacak bu karar, Türk Mahkemesine; bu, Tebliğat Kanununa göre, yabancı vatan-daşa tebligat yapılıyor, bu temyiz şartları varsa temyizine karar veriliyor, karar, tekrar karşı tarafa tebliğ ediliyor. Halbuki, karşı taraf Alman vatandaşıysa, boşanma kararıyla birlikte hemen evlenmiş, o kişiyle alakasını kesmiş, hayatını devam ettiriyor. Halbuki, bizim Türk vatandaşımız, hâlâ onunla evli görünüyor, karşı taraf tebligatı da almak istemiyor, hatta miraççı dahi olabiliyor ölüm halinde. Böyle bir saçmalığa meydan vermemek lazım bu zamanda. Bence yapılacak şey şu olabilir: Hiç değilse Türk vatan-daşı yönünden, bu kararın mahkemece onaylanması yeterli olmalı. Ne diye ben tebligat yapacağım Almanya veya İsviçreliye; niye infaz kararını bir daha tebligat yapacağım; yani, bir boşanma davası açmak gibi saçma bir durum ortaya çıkıyor. O kanunda düzenleme yapılması gereği var.

506 sayılı Kanunun 79. maddesinde, çalışan işçilerin sigortasız geçen hizmetlerinin tespitini yargıtay, oldukça zorlaştırdı. İş Ka-

nununa göre kıdem, ihbar tazminatlarını alıyorsunuz, yıllık ücretli izin, her şeylerini alıyorsunuz, şahitle kanıtlıyorsunuz; ama, bu kararları aldığınız halde, bu ücretleri aldığınız halde "Ben burada çalıştım" diyor işçi; hayır efendim, siz, bunu, ancak yazılı delille ispat edebilirsiniz. Böyle bir saçmalık olmaması gerekiyor, böyle bir saçmalık, çalışan işçimizi son derece mağdur etmektedir. Bu konudaki düzenlemelerin yapılması gerekiyor.

Ben, hepinize, sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyor, yeniden selamlıyorum. (Alkışlar)

BÂŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kundakçı.

Antalya Baro Başkanımız Sayın Osman Güven, buyurunuz.

Av. OSMAN GÜVEN (Antalya Baro Başkanı)– Sayın Divan, Barolar Birliğinin Sayın Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri, çok değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, sabahtan beri konuşulan bir konuya girip, ama bir öneri getirmek istiyorum. Ülkemizin çok önemli ve görünenden çok önemli bir sorunu ve bir büyük tehlikesi var bana göre. Laik cumhuriyete yönelik tehlike belki umduğumuzdan, sandığımızdan çok daha büyük bir tehlike olarak kendi karanlığında büyüyerek hızla üzerimize doğru gelmektedir. Öyle sanıyorum ki, çok kısa bir süre içerisinde böyle bir şey olsun ummuyorum, ama seziyorum, sanıyorum, laik olanlarla laik olmayanların hesaplaşması gibi bir durumla karşı karşıya kalacağız ve o gün, bir örgüte, dayanacağımız bir kuvvete ihtiyacımız olacak ve bu, büyük bir ihtimalle mensup olduğumuz topluluk Barolar Birliği olacak. Kanımca, Barolar Birliğinin ve baroların etkisi, toplum içerisinde üstlendiği, Türkiye'de üstlendiği rol, işlevi hızla artmıştır. Bu işlevin artışında, bu rolün önemsenmesinde belki iki etken var. Bunlardan bir tanesi, Sayın Birlik Yönetiminin yönetimdeki basireti ve Sayın Birlik Başkanımızın, laik cumhuriyetimizin korunması konusundaki özverili, yılmaz direncidir; ama, görünen odur ki, bu konuda direnen Türkiye'de güç kalmamıştır; yani, partilerimiz bugün susmuş, yönetenlerimiz büyük bir aymazlık ve gaflet içerisinde ve yaklaşan tehlikeyi adeta görmemezlikten gelmektedirler. İşte, bu ortam içerisinde Sayın Anayasa Mahke-

mesi Başkanının kişisel gayreti, çünkü kurum olarak bir gayretin olduğunu sanmıyorum, onun kişisel gayretini bir yana koyarsak, Barolar Birliğinin ve Barolar Birliği Başkanımızın yılmaz özverisi yılmaz çabası, tek gayret olarak önümüzde durmaktadır. İşte, bize, burada çok önemli bir rol düşüyor baro başkanları olarak, baro başkanı olan arkadaşlarıma ve tabii ki delege arkadaşlarıma yönelik sesleniyorum. Bizim, böyle bir ortamda Barolar Birliğine verdiğimiz desteği önemle, dikkatle ve özveriyle artırmamız, bu desteğimizi güçlendirmemiz lazım. Bu konuda hiçbir şekilde ihmal göstermemiz, gaflet göstermemiz lazımdır. Bunu, Anıtkabir'e 5 Nisanda gittiğimiz sabah vakti düşündüm; çünkü, ben, Antalya Baro Başkanı olarak, umduğumdan daha az arkadaşımı oraya götürmenin huzursuzluğunu yaşarken, oraya vardığımızda, en kalabalık olduğumuzu gördüm. Bunu, övünmek için söylemiyorum, lütfen yanlış anlaşılmasın; ama, o günkü duygularımı anlatıyorum size. Oraya vardığımızda gördüm ki, benim beklediğimden, umduğumdan daha az bir kalabalık vardı. Ben dilerdim ki, bin ile ikibin ile ifade edilen değil, onbin ile ifade edilen bir sayıyla orada olalım ve oradaki görüntümüz, umulandan çok daha iyi olsun ve Türkiye, bizi, daha büyük bir saygıyla ayakta alkışlasın isterdim; ama, bu olmadı, inşallah bundan sonraki toplantılarda olacaktır. Uyarım, sayın baro başkanlarına, bundan sonraki toplantılarda lütfen Barolar Birliğine desteğimizi esirgemeyelim, biraz daha çok çalışalım, biraz daha arkadaşımızı ikna etmek için uğraşalım; ama, oradaki görüntümüz, o gün olandan fazla olsun.

Bu toplantı, bana göre, demin ifade ettiğim ortam içerisinde önemli bir toplantıdır. Balıkesir toplantısının, anılarda daha önemli bir yer ifade edebilmesi ve tarihi bir değeri olması için şu ifade etmeye çalıştığım konuda, laik Türkiye'nin korunması konusunda bu Genel Kurulun tarihsel değeri olan bir bildiri yayınlamasını ben öneriyorum; yani, bunun kaleme alınışı Sayın Birlik Başkanımız tarafından mı olur, yoksa Divan Başkanımız veya Divan tarafından mı olur, onu bilemem, onu kendileri kararlaştırabilirler. Burada laik cumhuriyetin korunması konusunda Türkiye Barolar Birliğinin ve Türkiye avukatlarının ne denli hassas olduğunun ifade edilmesi bakımından Balıkesir bildirisi olarak anılacağını umduğum tarihsel bir bildirin yayınlanmasını istiyorum, umuyorum. (Alkışlar)

Bunu şunu için söyledim; bu konunun diğer konularla karıştırılmamasında yarar var; çünkü, diğer konular, bizim mesleki sorunlarımız, hatta, bu muhasebecilerle ilgili olan sorunlarımız, bu konular içerisine girdiği zaman, kamuoyunda yanlış anlaşılabilir. Bu yanlış anlamaya yer vermemek için, bunun ayrı bir bildiri halinde, belli bir bütünlüğü olan bildiri halinde yayınlanmasında kişisel olarak yarar görüyorum. Takdirini Sayın Divana bırakıyorum.

5 Nisanda yapılan toplantı sonunda alınan kararları, bugün tekrar gözden geçirdiğimizde bize vaat edilenlerin yapılmadığı kanısındayız ve bu nedenle, yapılacak olan eylemin herhangi bir çeşidini ayırdetmeksizin, hepsine Antalya Barosu olarak katılmaya hazırız. Biz Barolar Birliğinin etkinliğinin, verdiği sözlerin tutulmasıyla daha da artacağı inancındayız.

Benim, teknik anlamda, yani kendi meselelerimize yönelik çok kısa bir şeyim var. Bazı illerin büyüklüğü nedeniyle merkezden yönetimi güçleştirdi; çünkü, Antalya'yı çoğunluğunuz bilmektedir; Kaş'tan Gazipaşa'ya 5-6 saat gibi bir zamanda gidilmekte, aynı zaman içinde Ankara'ya varılabilir. Bu nedenle, yasal düzenleme olurken, ilçe temsilciliklerinin, yasal fonksiyonu, daha doğrusu, yasadan gelen yetkileri olan ve kurumlaşabilecek olan örgütler olarak düşünülmesince yarar olduğu inancındayım.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Osman Güven.

Av. **OSMAN GÜVEN** (Devamla)- Antalya Barosu olarak, önümüzdeki genel kurulun Antalya'da yapılmasını diliyoruz; hepinizi saygı ve sevgiyle davet ediyoruz. (Alkışlar)

Antalya Barosu Delegatesi Sayın Gürkut Acar; buyurun efendim.

GÜRKUT ACAR (Antalya Barosu)- Sayın Başkan, sayın meslektaşlarım, bu şans mıdır yoksa şanssızlık mıdır bilemiyorum; ama, en son konuşmada herkes çok yorgun, zaman dar; Sayın Birlik Başkanımız konuşacak, o nedenle, konuşmamı çok kısa keseceğim, hatta bir ara bu konuşmadan vazgeçeyim diye düşünmüştüm; ama, buradaki heyecana katıldım bu şekilde.

Değerli arkadaşlarım, öncelikle Sayın Balıkesir Barosu Başkanı Önder Kırılı ve yönetici arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz, burada bizi konuk ettikler, güzel bir toplantı oldu, 75. yıllarını kutluyorum. Ayrıca, Barolar Birliği Sayın Başkanımıza ve Yönetim Kuruluna da teşekkür ediyorum; avukatlık mesleğinin yüzünü ak çıkarmak için yaptıkları çalışmalar kamuoyunda gerçekten takdirle karşılanmaktadır. Türkiye'de Barolar Birliği, halkımız tarafından izlenen, söylediği sözler ciddiye alınan bir kurum haline gelmiştir. Buna daha önce de katkıda bulunan elbette çalışan başkanlarımız ve yöneticilerimiz vardır; hepsine minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Barolar Birliğinin, işte, bu tutarlı durumu ve toplumda etkili yol gösterici durumunu sürdürmek için aldığımız kararı, diğer arkadaşlarıma katılıyorum, hemen hayata geçirmeliyiz ve hemen eylemlerimize başlamalıyız. Eski bir atasözü diyor ki "Ağlamayan çocuğa meme vermezler" ağlamasını bilmek gerekir; ağlamak, demokratik toplumlarda direnmekle, eylem koymakla ve siyasal iktidarı sıkıştırmakla olur. O nedenle, ben, arkadaşlarıma katılıyorum.

Değerli arkadaşlarım, hukuk eğitimi konusunda liseden başlayarak, öncelikle lisedeki eğitim sisteminin bile değiştirilmesi lazım; hukuk mantığının geliştirileceği, matematik okumuş bir kesimden çıkması taraftarıyım; oradan başlayarak, üniversite ortamında eğitim yapılması gerekir. Stajyer arkadaşlarımız geliyor, hepinizin yanında çalışanlar vardır; gerçekten, birkaç il merkezinin dışında gelen arkadaşlarımızın Türkçesi bile, imla bilgisinin bile zayıf olduğunu görüyoruz. Bunlar üzüntü verici şeylerdir. Bu kalitenin yükseltilmesi için hukuk fakültelerinin merkezlere bağlanması ve üniversite ortamında eğitim yapılması lazım kanısındayım.

Değerli arkadaşlarım, meslek sınırlarının genişletilmesi konusu arkadaşlarım tarafından söylendi; ama, çok önemli bulduğum bir konunun eklenmesini istiyorum. Tapudaki işlemler; tapuda ortaokul mezunu, lise mezunu insanlar, hukuksal muamelelere, resmi belge olarak imza atıyorlar.

Değerli arkadaşlarım, birçok tapu kaydı iptal ediliyor. Öyle sanıyorum ki, mahkemelerdeki birçok dava, tapu iptali davasıdır.

Bunun önlenmesinin yolu şudur: meslek sınırlarının genişletilmesi babında öneri olarak sunuyorum: Tapuya gitmeden önce, taraflar, bir avukata gidip, o tapuda yapılacak işlemin hukuksal çerçevesini sözleşme biçiminde yaptırmalıdır. Tapu, ancak, bundan sonra orada işlem yapılmalıdır. O zaman, davalar, daha önceden önlenmiş olur, hatalar giderilir. Bu sınırların daha da genişletilmesi lazım. Bugün meslektaşlarımız perişan durumdadır.

Arkadaşlar ekonomik bakımdan gerçekten içler acısı durumdayız arkadaşlarımızın birçoğu mesleği bırakıyor.

Değerli arkadaşlarım, Avukatlık Yasası konusunda ben önerecektim, bir arkadaşım söyledi, yine de şunu söylemek istiyorum. Meclisteki meslektaşlarımızı uyarmak zorundayız Avukatlık Yasası konusunda, bir tavır almalıdır Barolar Birliği, barolarımız bir tavır almalıdır, Meclisteki arkadaşlarımızı mutlaka bu konuda sıkıştırmalıyız. Bunun yöntemlerini Sayın Birlik geliştirmelidir. Yardımcı olmayan arkadaşlarımızın ya da avukatlar aleyhine işlem yapan arkadaşlarımızın, mutlaka, avukatlardan gerekli cevabı alması lazımdır.

Değerli arkadaşlarım, cumhuriyeti biz sokakta bulmadık. Cumhuriyet, bizim için önemlidir, Türkiye Cumhuriyeti önemlidir. Türkiye Cumhuriyetinin laiklik ilkesinden ödün verilemez. Türkiye'yi bir şeriat devleti haline getirmeye çalışanların hepsinin elinin kolunun kırılması lazımdır. Bu konudaki kararlılığımızdan ödün veremeyiz. (Alkışlar)

İran'da gelen şeriat rejiminin gelişiyile ilgili kitaplar okuyoruz, gelen arkadaşlardan dinliyoruz. Arkadaşlar, her şey ufak ödünlerle başlıyor. Bir gün öğrencilere, bugün siz eşarp takın, baş örtüsü takın size yakışıyor diye söyleniyor; ertesi gün, o takıldıktan bir süre sonra, bu sefer, tamamen kapatılması yoluna gidiliyor. "Basit bir şey, ne olacak bir başörtüsü değil mi, takalım" dedi diyor, oradaki İranlılar "Önce onu taktık; ama, arkasından, kısım kısım, derece derece gelerek tamamen bizi örttüler ve hiç bir şey yapamadık" diyor. Onun için, bu cuma günlerine bakınız, çok dikkat ediniz arkadaşlar; ilk defa Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bu seferki Ramazan ayında mesai saatleri iftar saatlerine göre düzenlendi; ilk defa, daha önce hiç şahit olmadım. Hemen arka-

sından, cuma öğlenleri namaz saatine göre resmi mesai saatlerinin düzenlenmesi geldi.

Değerli arkadaşlarım, bunun arkasından başka ödünler de istenecektir. Türkiye Cumhuriyeti laik bir devletse, bunun gereklerini yapmalıdır. Atatürk, eğer, ilk defa hukuk fakültesi kurduysa, bunda şeriat hukukunun ortadan kaldırılması amacı ağır basmıştır. Bizim temel görevimiz, öncelikle laik hukuk devletinin korunmasıdır ve devleti de bir hukuk devleti haline getirmektir.

Burada devlet dediğimiz zaman, hukuka bağlı devleti anlıyoruz. Devletin içinde bir kısım insanlar, kendilerini, devletten daha yetkili görerek, bazı ulusal, kendilerine göre çok ulvî amaçlar uğrunda bir kısım insanların ortadan kaldırılmasına karar verip bunu kaldırıyorsa, o ülkede hukuk devleti yoktur ve buna da insanlar susuyorsa, o ülkede hukuk da yoktur.

İstanbul'da olan olay çok önemlidir. Bir yurttaşı polis alıyor polisin aldığı belli, yurttaş ortadan kayboluyor, Türkiye ayağa kalkıyor; analar direniş yapıyorlar, 25-30 gün sürüyor bu ve en sonunda, cesedi, bir yerde atılmış olarak bulunuyor. Bu, bir hukuk devletinde olmaması gereken bir şeydir.

Doğu Anadolu'dan gelen arkadaşlarımızı dinledik, burada devlet, çetelere teslim edilemez. Devletse devletliğini yapmalıdır, hukuksa, ülkenin her yerinde aynen uygulanmalıdır. Bunu talep ediyoruz, bu konudaki hassasiyetimizi de Barolar Birliğinin, bu yayınlanacaksa eğer, bir bildiriye göz önünde tutmasını diliyorum.

Çok sabrettiniz; çok teşekkür ediyorum, hepinize iyi günler diliyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN—Teşekkür ediyoruz Sayın Acar.

22 arkadaşımız, gündemimizin 7. maddesi üzerinde görüşlerini belirttiler. Bu görüşler, içinde yaşadığımız ülkenin ve insanlarımızın sorunlarından hukukun sorunlarına değin geniş bir yelpaze içinde yer aldı. Bu nedenle, 13. maddeyle birleştirdiğimiz bu konuda Divanımız ikili bir işlem yapacak; şimdi, Sayın Birlik Başkanımıza bu eleştirilerle ilgili söz vereceğiz; arkasından, aklama

konusundaki oylamayı, 8. maddeyi yerine getireceğiz; ancak, 13. maddeyle ilgili olduğunu da sandığımız birkaç öneri, önerge var; o önergeleri, eylem isteyen arkadaşlarımızın düşünceleri içinde yeniden genel kurulumuzda ele alacağız.

Birlik Başkanımız Sayın Önder Sav'ı kürsüye davet ediyorum.

Av. ÖNDER SAV (Türkiye Barolar Birliği Başkanı)- Genel Kurulumuz çalışmalarının önemli bir bölümü tamamlandı. Çok olgun, verimli ve gelecekte örnek gösterileceğine inandığım bir genel kurul yapıyoruz.

Eleştiriler, yıkıcı değil yapıcı oldu. Türkiye Barolar Birliği yöneticileri olarak konuşmaları, dikkatle dinleyip gelecek çalışma dönemimiz için güç ve enerji depoladık.

Görüş belirten, bizi aydınlatan bütün meslektaşlarımıza teşekkür ediyoruz. Birbirimizi üzerek, yıpratarak değil eksikliklerimizi anlayıp tamamlayarak olumlu sonuçlar alacağız.

Yergileriniz, bize güç ve şevk verecektir: övgüleriniz bizi cesaretlendirecek, daha iyi, daha güzel şeyler yapma gayretine sokacak, geleceğe yönelik burada birlikte alacağımız kararları uygulamak için bize hız verecektir.

Bir doğruyu, bir gerçeği asla unutmamamız gerekir diye düşünüyorum.

Türkiye Barolar Birliği, sadece buradaki 11 insanın ve onlara, disiplin ve denetlemede yardımcı olan 7 artı 3 insanın onuru değildir. Türkiye Barolar Birliği, tüm avukatların onurudur, Onu zedelemeye, zedeletmeye hiçbirimizin hakkı yok. (Alkışlar)

Birbirimize saygımızı, sevgimizi esirgemezsek, dayanışmamızı inançla, karşılıklı güvenle, hoşgörülle sürdürürsek, pek çok engeli rahatlıkla aşacağız diye söyleyebiliyorum, buna içtenlikle inanıyorum.

Eksikliklerimiz olmuşsa, biliniz ki ihmalimizden değildir; yetişmemiş olabiliriz, belki de düşünememiş olabiliriz; ama, düşünüp de ihmal ettiğimiz bir tek konuyu hiçbir arkadaşımız gösteremez.

Lütfen bizi her zaman uyarmaktan, her araçla, her iletişim organıyla uyarmaktan çekinmeyiniz. ister barolar olarak, ister birey olarak; biz, Birlikte görev yaparken, bizi arayan insanın kimliği ve makamıyla meşgul olmayız; baro başkanımız aradığı zaman hangi titizliği gösteriyorsak, yurdumuzun en ücra noktasındaki bir meslektaşımız aradığı zaman, onun, Birlik delegesi olup olmadığını hiç düşünmeden, bir meslektaşın başı sıkıntıda diye aynı ilgiyi aynı dikkatle gösteririz.

Mesleğin çıkarı, hepimizin çıkarıdır. Bunu böyle değerlendirmemiz lazım. Avukatlığın onuru, bizim bireysel onurlarımızın üzerinde gelir. Eğer, onu ayakta tutabiliyorsak, hiç kuşku duymayınız ki, bireysel onurumuz da kazanımlarımız da artar. Ama, avukatlığın onurunu kendi onurumuzun arkasına atarsak, o zaman, o bireysel onur çok çabuk aşınır, bir kenarda unutulup gider. Neyi neye tercih edeceğimizin ayırında olmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Konuşmaları, bu doğrultuda bu dikkatle izledim ve değerli meslektaşlarımızın değerlendirmelerine bu ölçüler içinde yaklaşmak istiyorum.

Tüm konuşan meslektaşlarımın değerlendirmelerine sırasıyla, belki isimlerini de anarak yanıt vermeye çalışacağım. Belki gözünden kaçan başlıklar olabilir, belki unuttuğum arkadaşlarım olabilir; sakın ola ki önemsemediğim gibi bir mantıkla hiçbir arkadaşım yola çıkmasın. Benim için, birinci sırada konuşan arkadaşım, 22. sırada konuşan arkadaşım eşdeğerdedir, bu kürsüye getirdiği sorun eş ağırlıktadır. Kendisi, bu kürsüye sorunu taşımayı düşündüğüne göre, elbette bir meslektaşımız açısından önemli olan bir sorun, hepimiz açısından da aynı önemle kavranmalıdır diye düşünüyorum.

İlk konuşan değerli arkadaşımız, İstanbul Barosu Delegemiz Ali Galip Yıldız, bir yazılı metinden, önce hazırlanan, belki, bizim Türkiye Barolar Birliği Faaliyet Raporu'nun hazırlanmasından da önce kaleme alınan bir yazılı metni sundu; güzel bir metindi, güzel öneriler vardı; tam metnini sanıyorum sunamadı; belki Divana teslim etmiş olabilir, belki sonradan bize gönderir. Bu metindeki kimi önemli önerilerden, hiç kuşkunuz olmasın, yararlanacağız.

Biz, barolarımızdan, ister genel kurullarda gelsin, ister başka zaman gönderilsin, her yazılı ya da sözlü öneriden kendimize pay çıkaran bir kuruluz.

Sakarya Barosu Delegemiz Sayın Avni Akran, "Avukatlık Kanununda ve Anayasada değişiklik yapılması kaçınılmaz bir durumdur" dedi, raporda ve benim konuşmamda, buna ilişkin satırbaşları olduğunu belirtti ve Başkanlar Kurulunun, fiilen işletilmekte olan, ama halen yılda bir, iki, belki de azami üç kez işletilmekte olan Başkanlar Toplantısının kurumlaşması gerektiğini söyledi. Bunun için, Avukatlık Yasası değişikliğine, bunu belirginleştiren bir madde eklenmesi gerektiğini söyledi. Aslında, Avukatlık Yasamızın 110. maddesi ve benzeri bir iki maddesi "Başkanlar Kurulu" deyimini kullanmıyor; ama, Barolar Birliğinin, önemli gördüğü konularda baroların görüşünü alacağını söylüyor. Biz, 1989 yılında göreve geldiğimizden bu yana buradan hareketle, önemli gördüğümüz veya önemli gördüklerini barolarımızın bize ilettiği konular konusunda barolarımızın görüşlerini alıyoruz. Doğrusu, ben, yılda iki kez, baro başkanlarımızı Ankara'ya çağırdığım zaman, ikincisinde biraz rahatsız oluyorum; acaba arkadaşlarıma yük mü oluyoruz; acaba, onları, işlerinden güçlerinden, çocuklarından ayırarak buraya çağırıyoruz mu diye; ama, her gelişlerinde yüzümüz gülüyor; hiç yüksünmeden, arkadaşlarım, hatta çok olumsuz hava koşullarına karşın Ankara'ya gelebiliyorlar. 67 baromuzun olduğu bünyemizde 56 baronun bir soğuk kış gününde bir araya geldiğini düşününüz. Elbette bu güç, çok şeyi halledebilir; iyi yönlendirebilirsek, iyi kullanabilirsek, birbirimizle dayanışmayı, birlikteliği iyi sergileyebilirsek, önümüzdeki kimi engelleri daha rahat aşabiliriz diye düşünüyorum.

Hem Avni Akran arkadaşımız, hem kimi konuşan diğer arkadaşlarımız, hukuk eğitiminin gayri ciddi noktaya dönüşmesinden yakınıyorlar. Ben, bunu kimi konuşmalarımda, hatta yargı yılı açış konuşmalarımda, devletin en önemli yetkililerinin huzurunda; Cumhurbaşkanı, Başbakan, bakanlar, yüksek yargı kuruluşları başkanlarının huzurunda açık açık söylüyorum ve bir endişemi son birkaç yıldır dile getirmeye çalışıyorum. Böyle "geçekonu karar gibi hukuk fakültesi kurulamaz" diyorum. Hukuk fakültesinin, hukuk mesleğinin bir ayrıcalığının, bir özelliğinin

olduğunu anlatmaya çalışıyorum; ama, anlatamıyoruz galiba. Buna, biraz da kimi illerimizdeki kimi insanlar, çoğu siyasetle meşgul olan insanlar alet oluyor gibi geliyor bana.

70 bin nüfuslu, 100 bin nüfuslu bir ilde üniversite kurmak mantığı yanlıştır. Batı'da bu tür yerlerde üniversite kuruluyor; ama, sadece orası bir üniversite kenti oluyor ve onun, aşağı yukarı 100 km çapındaki civarında başka bir üniversite olmuyor. Küçük bir kentte üniversite kuruluyor gibi görünüyor; ama dünyaca ünlü bir üniversite oluyor. Bizde, Ankara'nın burnunun dibinde, İstanbul'un' içinde, İzmir'in civarında birçok üniversite kurarak eğitim sorununu çözemeyiz, eğitim sorunu bu şekilde çözümlenmez; ama, eğitim sorunun içinde bir alt birim olan hukuk eğitimi, hele hele böyle hiç çözümlenemez.

Ben, İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi hukuk fakülteleri dekanlarına ve öğretim üyelerine soruyorum; öğretim kadronuzun durumu nedir, eğitim sistemi nedir diye. En yerleşmiş üniversitemiz olan İstanbul Hukuk Fakültesinde bile istenen düzeyde, çağdaş boyutta öğretim kadrosu yok, öğretim kadrosu açığı var, malzeme açığı var. Biz, tutup Alanya'da, Kırıkkale'de Hukuk fakültesi kurmaya kalkışıyoruz. Olacak iş değil. Bu, eğer, cehaletten kaynaklanmıyorsa ihanet vardır altında diye düşünüyorum.

Hurşit Kangal dostumuz, Değerli Balıkesir Delegemiz, Türkiye Barolar Birliğinin çalışmalarından övgüyle söz etti. Kendisine, bu övgüleri için teşekkür ediyorum. Hukukun üstünlüğü kavramının, Türkiye Barolar Birliğinin çabaları ve yılmaz çalışmaları sonucunda Anayasa metnine, Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleri yeminlerine ve Cumhurbaşkanlığı yeminlerine kadar taşındığını söyledi, doğrudur; ama, hukukun üstünlüğü kavramının, bizim ülkemizde özellikle anayasalarda ve yasalarda kâğıt üzerinde kaldığını, yaşama geçirilmediğini söyledi. Hukukun üstünlüğü, hukuk devleti kavramının da üzerindedir. Hukuk devleti kavramını da içeren yönü vardır hukukun üstünlüğünün. Bir devletin hukuk devleti olması niteliği hukukun üstünlüğü ilkesine ne dereceye bağlı, ne dereceye saygılı olduğuna göre değerlendirilir. Hukukun üstünlüğünün kimi kavramlarının bulunmadığı hukuk devletine Çağdaş bir hukuk devleti denilemez.

Türkiye Barolar Birliği, yıllardan beri hukukun üstünlüğü ilkesininin, anayasadan, yasaların soğuk maddelerinden çıkarılıp, toplum yaşamımızda, demokratik yaşamımızda somutlaşmasının çabasını gayretini gösteriyor; ama, toplum olarak tam o noktaya, toplum olarak tam o düzeye geldiğimiz söylenemez.

Batman Deleşesi, Batman eski Baro Başkanımız ve değerli dostum Sayın Ekmen, Türkiye Barolar Birliğinin kimi sıkıntılına yönelik yaklaşımımızdan dolayı bizlere teşekkür etti. Doğrudur, sadece Batman'da değil, Mardin'de, Diyarbakır'da, Van'da, Ağrı'da ne zaman biz, değerli meslektaşlarımızın sıkıntıda olduğunu duymuşsak, yetişmeye çalışmışızdır; buradan, iletişim araçlarıyla, oradaki kimi yetkilileri sıkıştırarak, hiç olmazsa meslektaşlarımızın sıkıntı çekmemesi için çaba sarfetmişizdir. ama, sayı vermeye kalkarsam, sizi üzeceğimi düşünüyorum, onun için, sayı vermekten kaçınıyorum. O yöreden bana gelen, bana ulaştırdıkları, belki bana ulaştırmadıkları daha nice sıkıntılar var, o sıkıntıları burada isimlendirerek sizi daha da hüzünlendirmek istemiyorum. Buna benzer değerlendirmeleri, Elazığ Barosu Deleşemiz ve Diyarbakır Barosu Başkanımız da dile getirdiler.

Aslında, fevkalade üzücü, hüzün verici tabloları burada birlikte dinledik. Özellikle Diyarbakır Barosu Başkanımız, yörede yaşadıkları kimi sorunları, burada, o da biraz daha hafif anlatmaya çalışarak sizleri üzmemeye çalışarak, özenli bir dil kullanarak aktardı. Yürütmenin yargıyı ne şekilde buldozer gibi ezdiğinin somut örneklerini verdi. Doğrudur, o yörede, yargı bağımsızlığının, buralarda bahsedebildiğimiz kimi önemli yapılaşmaları, uzaklarda kalıyor kimi zaman. Ayrıca, bölgedeki kimi olaylarda gizliliğin egemen olduğunu söyledi.

Arkadaşlar, meşhur bir sözdür; nerede gizlilik varsa orada ayıp çoktur. Kimi ayıplar yaşanıyor ki, kimi gizlilikler egemen kılınmak isteniyor.

Arkadaşlarımız elbette ki dertli, ateş düştüğü yeri yakar; ama, biz istiyoruz ki, Diyarbakır'da, Şırnak'ta, Van, Ağrı ve Batman'da yanan ateş, sadece oraları yakmasın, bizlerin de yüreğini yaksın, biraz bizi de buradan harekete geçirsin. Doğrusu, ben, arkadaşlarımı dinlerken, bu ateşi sırtımda hissettim. (Alkışlar)

Ne kadar olgun bir uslupla, ne kadar güzel bir şekilde, o yörenin kimi sorunlarını buraya taşıdılar. Eğer, o yörenin sınırları içindeki sorunlar diye düşünürsek, yarın, Balıkesir'in sorunları biçimine düşmesini engelleyemeyiz. Ortak bir değerlendirmeye alarak, Türkiye'yi Misaki Milli sınırları içinde bir ulus bütünlüğü içinde, bir ülke bütünlüğü içinde düşünerek, Hakkâri'deki insanın yangınına içimizde hissederek düşünüyorsak mesafe alabiliriz diye düşünüyorum.

Türkiye baroları; diğer kimi kuruluşlardan farklı olarak, uğraş alanları nedeniyle bunu çok dikkatli bir şekilde düşünmek, tartmak durumundadırlar. Ülkemizin içindeki, dışındaki sıkıntılar biz hukukçulara, hukuk kuruluşlarına, belki üzerimizdeki, omuzumuzdaki yüklerden daha fazla yük yüklüyor; ama, bu yükün altında ezilmemeliyiz arkadaşlar; taşıyabildiğimiz yere kadar, hukuk yükünü, doğruluk yükünü, insan hak ve özgürlükleri yükünü, demokrasi yükünü işkence görme pahasına da olsa taşımamız diye düşünüyorum. Onun için, bu toplantı, diğer toplantılarımızdan biraz daha farklı bir ortamda yaşanıyor diye değerlendiriyorum.

Mersin Barosu Delegemiz Süha Özen arkadaşımız. genellikle Türkiye Barolar Birliğinin çalışmalarını övdü; ama, kimi, özellikle Avukatlık Yasasından kaynaklanan yasa tasarısı maddeleri konusunda bazı satırbaşlarıyla eleştirilerini yöneltti. Şirketleşme konusunda tasarının eksik olduğunu, şirketleşmeye Türk avukatlarının gereksinimi olduğunu, bunun, zaman yitirilmeden halledilmesi gerektiğini söyledi.

Bolu Barosu Delegemiz Sayın Abdullah Kundakçı ise, şirketleşme konusunda, beni başışlasın, tam anlayamadığım, bir değerlendirme yaptı. Adalet Bakanıyla görüşüğünü, şirketleşmeye, Türkiye Barolar Birliğinin karşı çıkması nedeniyle şirketleşmenin gerçekleştirilemediğini söyledi. Arkadaşımızdan istirham ediyorum. Ben, 1989'dan beri TBB Başkanım ve altı adalet bakanıyla çalıştım. Acaba, hangi adalet bakanıdır, onu burada söylemeliydi, değerlendirmemi de ona göre yapmalıydım.

Buyurun. ABDULLAH KUNDAKÇI, (yerinden):

Adalet Bakanı Sayın Moğultay ile görüşmemizde söz konusu oldu.

Av. ÖNDER SAV (Devamla)- Anlaşılmıştır, teşekkür ederim.

Bir defa, Sayın Moğultay'ın bakanlığı döneminde, o tasarıya ekleyeceği bir tek hece bile yoktu, değil kelime; çünkü, tasarı TBMM gündemindeydi. Ondan sonra bir şeyler eklenebilirdi; şirketleşme konusunda belki Sayın Moğultay ile şirketleşmenin tam olarak olgunlaşmadığı konusunda bir sohbet yapmış olabilirim; ama, şirketleşmeye karşıym diye kimseye söylediğimi hatırlamıyorum. Bu, şirketleşmeyi, tarif edilen, sizin de beğendiğiniz, Orhan Erdüger'in teklifinde var olduğunu gördüğünüz şekliyle, benimsediğim anlamına da gelmesin, onu da söylemek istiyorum; çünkü, o da sakat bir yapılaşmadır, düzeltilmeye ihtiyacı vardır.

İstanbul Barosu Başkanımız Sayın Kazan aramızda kendileri tanıktır. Bu konu, Adalet bakanlarından Sayın Sungurlu döneminde gündeme geldiğinde, öğretim üyelerinden Ankara ve İstanbul'dan görüşler istedik, 5 öğretim üyesinden görüş geldi, beşide birbirini tutmuyor. Türkiye'de uzman geçinen insanlar. Şimdi, siz, bir yeni adım atarken, bir yeni kurumlaşmanın temelini atarken, nereden yola çıkacaksınız, hangisine itibar edeceksiniz; yoksa, hepsinin beğendiğiniz yönlerini mi alacaksınız. Birisi "bu Borçlar Kanununun maddelerinde tarifi yapılan, adi şirket biçiminde asla olmaz, anonim şirket biçiminde olmalıdır" diyor; öbürü, "Bu, anonim şirket biçiminde kesinlikle düzenlenemez; bu, Borçlar Hukukuna göre düzenlenmelidir diyor." Kimi de, "bu, kendine has bir şirket türü olmalıdır." diyor. Bu tür tartışmaların yaşandığı bir ortamda, öyle şirket kurumlaşması, kimi arkadaşlarımızın, burada "şirketleşme, şirketleşme" diye türküsünü çağırdukları boyutta kolay olmaz. Onu bir defa hepimiz bir bilelim. Hangi gerçek içinde olduğumuzu bilerek düşünelim, bilerek konuşalım; ama, buna rağmen, Meclis gündeminde olan Avukatlık Yasa Tasarısı ve onunla birlikte görüşülecek olan İstanbul Milletvekili Orhan Ergüder'in yasa önerisi birlikte ele alındığında, şirketleşmenin, avukatlık Yasa Tasarısı değişikliğinin görüşülmesi sırasında ele alınmayacağı anlamına gelmez, ele alınabilir; uygun bir çözümle de değerlendirilmesi yapılabilir.

Hemen burada söyleyeyim, İzmir Baromuzun hazırladığı bir şirketleşme düzenlemesi vardı. Hafızam beni yanıltmıyorsa, ince yazılarla üç teksir sayfası bir metindi. Bir yönetmelikten daha geniş, bir tebliğ biçiminde maddeydi. Onunla da şirketleşme o şekilde çözümlenemezdi; kendilerine bunu da yazdık, söyledik. Bütün bunlardan dinleyen arkadaşlarımız, lütfen Türkiye Barolar Birliği Başkanı, şirketleşmeye karşıdır gibi bir anlam çıkarmasın. Eğer, meslektaşlarımızın, mesleğimizin yararına olacak bir adım gibi görüyorsam, hiç kuşkunuz olmasın, dört elle sarılırım, omuz veririm, çıkarmak için gereken gayreti de gösteririm.

Muğla Barosu Delegemiz Aziz Mersin arkadaşımız, bizim kimi çalışmalarımızdan dolayı övücü sözler söyledi, yapıcı bir konuşmadı. Gelecekte yapılması gereken şeyleri anlatan bir konuşmadı. Kendisine o bakımdan teşekkür ediyorum; ama, yine yapıcı bir üslupla "avukat evi açılmalı"; dedi Bunu, kimi diğer konuşmacı arkadaşlarım da söyledi, isimlerini söyleyemezsem, hepsi, kendilerini andığımı lütfen kabul etsinler; avukat evi açmak sözü güzel, avukat lokali açmak güzel; avukat arkadaşlarımızın, Ankara'da, geldikleri zaman benim evim diyebilecekleri bir yere kavuşmaları güzel; ama, bunu neyle gerçekleştireceksiniz, hiç düşünüyor musunuz? Şu elinize gelen bütçeye baktınız mı? Böyle bir girişimi yapmak, sadece Türkiye Barolar Birliğinin, kıskanarak kullandığımız dar bütçesiyle olanaklı değildir. Bunun çözümlerini ararız; ama, bunu, sadece Türkiye Barolar Birliğine bırakırsanız, bu işin altından Türkiye Barolar Birliği kalkamaz. Biz, öncülük yaparız, ama, barolarımızın da bu konuda ne düşündüklerini bilmek isteriz, soruna nasıl yaklaştıklarını bilmek isteriz. Gelip burada konuyu koyup gitmek yetmez; konunun takipçisi olmak, konuda öneri getirmek, yapıcı önerilerin eyleme ne biçimde dönüştürüleceğinin satırbaşlarını açmak gerekir.

Değerli dostum Adana Delegemiz Sayın Erkan Tekin, gerçekten, altından kalkmakta güçlük çekeceğimiz övgüler söyledi bizim için; kendisine çok teşekkür ediyorum. Önümüzdeki günlerde mahcup etmemeye çalışacağımızı ifade etmek istiyorum.

İcra İflas Kanununun 82. maddesiyle ilgili bir yakınmayı da dile getirdi Sayın Tekin. Bu konuda, bizim, Barolar Birliği olarak uğraşımız oldu, kendilerinin yaklaştığı biçimde bir önerimiz de

oldu Maliye Bakanlığına; ama, herhangi bir yanıt alamadık. Sanıyorum, devlet, alacağına şahin, vereceğine karga olmaya devam edecek gibi görünüyor; ama, önümüzdeki günler ne gösterir, hep beraber izleyeceğiz.

İzmir Barosu Başkanımız Sayın Kasım Sönmez, Avukatlık Kanunu Tasarısı konusunda Hükümetin duyarsızlığına değindi. Bu sözlerine katılıyoruz ve Hükümet, çok kolay duyarlı olmuyor. Bizim, Başbakanla iki üç kez yüzyüze görüşmemiz oldu, diğer siyasi parti liderleriyle, özellikle Mecliste grubu bulunan siyasi parti lideri ve yetkilileriyle yüzyüze görüşmelerimiz oldu; hiçbirisi hayır demiyor; ama, arkadaşlar, bir temel sıkıntı var. Arkadaşlarımızdan biri söyledi, Türkiye'de Parlamento çalışmıyor, Parlatmentonun önü tıkalı. O tıkalı Parlamento içinde biz, deryada kulaç atmaya çalışarak Avukatlık Yasamızı çıkarmaya çalışıyoruz. Hangi nedenle olursa olsun, bir arkadaşımızın dediği gibi, ister bu genel kurula gelmeden evvel bir şey yapmış olmak için kimileri, Meclis gündeminin üst sıralarına taşımış olsun, isterse başka nedenle taşımış olsun; ama, Meclis gündeminin 48. maddesine gelmesi önemli bir aşamadır. Önünde, sabahki konuşmamda değindiğim gibi, birkaç tane önemli tasarı vardır, onlar geçebilirse, Meclis çalışabilirse, Avukatlık Kanununa sıra geleceğini sanıyorum.

Hem Sayın Sönmez, hem diğer bir iki değerli delege arkadaşımız, Türkiye Barolar Birliğinin, toplumda öncülük yapması gerekliliğine değindiler. Bizim böyle bir iddiamız yok. Biz, önümüze gelen toplumumuzun, demokrasimizin, ülkemizin gündeminde olan sorunlarda duyarlı bir kuruluştuz. Biz, devlet değiliz; devletin tüm sorunlarını da çözme iddiasında değiliz; ama, biz, inandığı doğrulardan ödün vermeyen demokratik laik hukuk devletinden, laik cumhuriyetten, insan hak ve özgürlüklerinden ödün vermeyen bir kuruluştuz, o doğrultuda öncülük yapmayı, yapabiliyorsak her zaman üstleniriz. Çapımızı biliyoruz, boyutumuzu biliyoruz. Ne yapmamız gerektiğini de düşünüp, uygulamaya çalışıyoruz.

Mersin Barosu Delegemiz Sayın Halit Akın, "Avukatlığa gereği gibi yer ve öncelik verilmemektedir; mesleki sorunların çözümleri, toplantılarla, yürüyüşlerle sağlayamayacağız. Hayat standardı uygulaması, bizi değil belki, ama genç meslektaşlarımızı kısıkaca

alıyor" diyor ve daha geçenlerde bir gazetede serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavirlerle ilgili bir haberden Maliye Bakanlığının yeni bir tebliğ çıkarmış olduğunu belirtiyor. Burada, kimi arkadaşlarımızın akşamki kokteylde ve buraya geldikten sonra görüştüğüm kimi arkadaşlarımızın da zihninde yanlış yer bırakan bir konuyu açıklamak istiyorum.

24 Mayıs 1995 tarihli Sabah Gazetesinde, benim de okuduğum haber, bayat bir haberdir. 31 Mayıs 1995 tarihine kadar 23 Şubat 1995'te çıkarılmış olan 1 numaralı tebliğ için yürütmeyi durdurma kararı alındıktan sonra, Maliye Bakanlığının çıkardığı 2 numaralı tebliğin özetidir Sabah Gazetesindeki o haber. Sanki, yeni çıkmış gibi bir haberdir. O tebliğ çıktı, o tebliğe karşı da Türkiye Barolar Birliği, iptal davası içinde yürütmeyi durdurma talep etti ve Danıştay, yürütmeyi durdurma kararı verdi.

Burada, arkadaşlarımızın, bazı konuları belki çok üzerine eğilmedikleri için yanlış değerlendirdiklerini gözlediğim için tekrar açmak istiyorum.

Arkadaşlar, bizim aldığımız yürütmeyi durdurma kararı, 1 numaralı tebliğde 31 Mart 1995 tarihine kadar avukatların, serbest muhasebeci ya da serbest muhasebeci mali müşavirlerle sözleşme yapma zorunluluğunu durduran bir yürütmeyi durdurma kararıdır. O genel tebliğe kaynaklık eden Vergi Usul Yasasının 227. maddesi yürürlüktedir. Vergi Usul Yasasının 227. maddesinde, serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlere, avukatlar dahil serbest meslek erbabının yıllık gelir beyannamelerini imzalatma zorunluluğunu getiriyor. Genel tebliğ, yasadan aldığı bu yetkiyi aştığı için, aşan kısmı için idari yargı, yürütmeyi durdurma kararı verdi. 1996 Martında serbest muhasebeci ya da serbest muhasebeci mali müşavirler, eğer, önümüzde bir gelişme olmazsa, eğer, bir yasal ilerleme olmazsa ya da bir yargı yoluyla mesafe alınmazsa serbest muhasebeci mali müşavirler 1996 Mart ayında, avukatlar dahil, mükelleflerin beyannamelerini imzalayacaklardır. 2 numaralı tebliğle 1 numaralı tebliğ için, biz, yürütmeyi durdurma kararı alınca, Maliye, 2 numaralı tebliğle bir sınır koydu; 125 milyon liralık, geçen yılda, gayri safi hasıla elde etmişse, o hasıla üzerinden o limitin altında kalanlar beyannamelerini imzalatmayacaklar hükmünü getirdi 2

numaralı tebliğ. Şimdi, Danıştay Dördüncü Dairesinde iptal davamız sürüyor. O iptal davasında hem biz Türkiye Barolar Birliği olarak ve temsilen Başkan olarak ben, hem Ankara Barosu hem de davaya katılan İstanbul Baromuz, çok güzel gerekçelerle, dava dosyasının, Vergi Usul Yasasının 227. maddesinin de Anayasaya Aykırılığını ileri sürerek Anayasa yargısına götürülmesi konusunda adım attık; şu anda dosya incelemede. Anayasa yargısına gönderme kararı verirse Danıştay Dördüncü Dairesi, biz de yürürlüğü durdurma talebimizi Anayasa Mahkemesinde isteyeceğiz. Sorunun yargı bazında çözümü dediğim konusu bunu içeriyor; ama, lütfen, arkadaşlarımız, bizim aldığımız yürütmeyi durdurma kararının bu konuda her derde deva olduğunu düşünmesinler. Biz, önce 31 Marttaki, ondan sonraki 31 Mayıs taki Maliye Bakanlığının, bizlerin, serbest muhasebeci ya da serbest muhasebeci mali müşavirlerle sözleşme imzalamaları yükümlülüğünü getiren tebliğini gerilettik, onu durdurduk. Beyannameyi imzalatma yükümlülüğü yasadan kaynaklanıyor. Eğer, yasadaki o hüküm kalacak olursa, 1996 Mart ayında elbette diğer serbest meslek erbabıyla beraber avukatların da sıkıntıları olacaktır.

Hatay Barosu Başkanımız Sayın İnal, 5 Nisan 1995 tarihli toplantıda söylediğim gibi, bir eylem kararına varılmasını istedi ve somut örnek olarak Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının ülke düzeyinde barolarımızın yakalanan kişilere ya da sanıklara hukuki yardım için görevlendirmeleri durdurmaları gerekliliğini belirtti. Bu görüşe, diğer kimi arkadaşlarımız da katıldı. Aslında, arkadaşlarımız söyleşeler de söyleşmeler de zaten Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası uygulaması duracak; çünkü, sabahki konuşmamda söylediğim gibi, Maliye Bakanlığı para göndermiyor. Kaynak kullanılmayacak olursa; biz yine çok değerli bir arkadaşımızın söylediği gibi; "efendim, savunma, suçlamayla başlar. Biz yıllardır bunun mücadelesini verdik, o mücadeleyi verirken, Maliye Bakanlığında bir kaynak yaratılıp yardım yapan arkadaşlarımızın ücretlerini devlet ödeyecektir diye bir kural yoktu ki, biz bunu sürdürürüz" anlayışı egemen olursa sürer; ama, kaynakla bağımlı bir anlayış gündemde olursa, zaten siz, eylem kararı almasanız da bu iş durma noktasına, tükenme noktasına doğru geliyor. Biz, şimdiye kadar hiçbir baromuzun bizden bu konudaki talebini yanıtızsız bırakmadık. Bir tek baro başkanı ar-

kadaşım, bana burada kalıp, biz sizden ödenek istedik, siz bize göndermediniz diyemez. Bu kadar da bu konuda titiz, dikkatli ve ölçülüyüz; ama, bundan sonra demek zorunda kalmaya doğru gidiyoruz, oraya doğru yavaş yavaş sürükleniyoruz. Bilmiyorum ne tür önergeler verildi, ne tür eylem tarzları öneriyor arkadaşlarımız; ama, kürsüde dinlediğim arkadaşlarımdan beni bağışlasınlar, çok somut bir eylem kararı, bir eylem önerisi de aldığımı söyleyemem. Eylem, eylem; sözü ediliyor, ama CMUK uygulamasını ertelemekten öte bir somut eylem önerilemiyor. bunu önermeyen arkadaşlara eleştiri için söylemiyorum, karşı eleştiri için söylemiyorum; ama, biz, Türkiye Barolar Birliği Yönetimi olarak, ben ve değerli 10 yönetici arkadaşımız, bir karar verilirse, onun, bizi nereye getireceğine aldırış etmeden takipçisi oluruz. Onun için, lütfen, alacağınız eylem kararında yılmadan usanmadan takipçi olacak bir yönetim olduğunuzu düşününüz. Sizler dönseniz o yoldan, kolay kolay biz dönmeyiz, aldığınız kararın takipçisi oluruz.

Gaziantep Barosu Delegatesi değerli arkadaşımız Kemal Gürsel, Erzurum'da dile getirdiklerimizden, bugün, hiçbir şey gerçekleşmedi" dedi, o da zaten CMUK uygulaması üzerinde durdu ve hukuki yardımın, hazırlık soruşturmasında bitmesi gerektiğini, ondan sonraya taşınmaması, yargılamanın diğer evrelerine taşınmaması gerektiğini söyledi. Doğrudur; biz bunu, hemen uygulama başladıktan sonra barolarımıza 4 sayfalık bir genelgeyle, gerekçelerini de anlatarak, yargıçların, mahkemelerin bu konudaki başvurularına Türkiye Barolar Birliğinin görüşü budur diye yasa rağmen bir zorlama yapın ve bunu hazırlıkta kesmeye çalışın diye genelgeyle duyurduk. Doğrusu da odur. Eğer işkence yapılıyorsa, çoklukla karakollarda yapılıyor; iş, mahkemeye intikal ettikten sonra artık işkence türü pek az. Ashnda, CMUK, şeffaflaşma demokratikleşme diyoruz; ama, bana göre eksik bir yasa. Ben, bunu çoğu kez söylüyorum. Devlet Güvenlik Mahkemesinin görev alanına giren suçlarda işkence yapılıyor, CMUK orada işlemiyor. Bir kolu sakat uygulama. Onun için, böyle çok demokratikleşme, şeffaflaşma edebiyatına da ben fazla katılamıyorum. Böyle çifte standartlı demokratikleşme olmaz, tek standartlı olur demokratikleşme; ama, mademki yasal bir görevdir diye, barolarımız ve meslektaşlarımız büyük bir özveriyle CMUK uygulamasını sür-

dürüyorlar. Biz desteğimizi çekelim, kesinlikle hiç kimse CMUK'u uygulayamaz bu değişiklikleriyle. Ne olur; yakalanan kişiler yahut sanıklar, savunmasız kalır mı, kalmaz mı onu bilemiyorum. Yasadaki sakatlıklar pek çok, onun temeline girmek istemiyorum.

İzmir Barosu delegesi arkadaşım Sayın Fehmi Çam, idarenin zarar verici eylemiyle birlikte zarar veren kişilerin de sorumlu olması, onların üzerine gidilmesi konusunda hukuk tekniği bakımından çok beğendiğim bir değerlendirme yaptı, gerçekten katılıyorum kendisine.

Niğde Barosu Delegemiz Sayın Hazım Mengi, "hayat standardı konusunda mesafe alamıyoruz" dedi. Hayat standardı konusunda mesafe alamayız arkadaşlar. Gelir Vergisi Kanununun 116. maddesindeki hayat standardı deyiminin avukatlara uygulanmayacağı yasal bir vurgulamayla, yasal bir belirlemeyle ortaya çıkarılmadıkça, öyle bir yasal değerlendirme çıkmadıkça, hayat standardı konusunda, diğer mükellefler gibi mütalaa edilmeye devam ederiz. bu anlayıştaki Maliye Bakanlığını, çok farklı bir yaklaşım sergileyip de geriletemezsek bu konuda adım atmayaçağımıza benziyor; ama, bizim, ısrarlı, son üç dört yıldır ısrarlı söylemlerimizden, yargı yılı açış konuşmasında, Danıştay konuşmasında, diğer önemli konuşmalardaki söylemlerimizden yetkililerin kafasında biraz virgül uyandığını görür gibi oluyorum. En son Sayın Başbakan, gittiği bir toplantıda hayat standardını kaldıracıklarını söylemek gereğini duydu. İnanın, bunun temelinde, barolarımızın, baro başkanlarımızın, topluca Başbakana gidip, bunu, makamında yüzüne karşı söylememizin büyük etkisi vardır. Biz, bunu sürdürmeye devam edeceğiz. Belki, Gelir Vergisi Kanununda değil, başka kapıları aralayarak çözüm yollarını da düşüneceğiz. Benim kafamda henüz olgunlaşmamış bazı çözüm önerileri var, onu burada söylemek de istemiyorum; zamanı gelince sizlerle bölüşeceğim, sorunu nasıl çözmek istediğimizi düşündüğümüzü.

"Ölen avukatların ailelerine neden yardım yapılamıyor" diyor Sayın Mengi ve fedakârlık yapmak gerektiğini söylüyor. "Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu sorunları ateşleyemiyor, çalışmıyorsunuz" diyor bize. Sanıyorum o da bizim çalıştığımızı biliyor da bizi biraz galiba tahrik etmek istiyor, öyle yorumladım ben. Çün-

kü, konuşmasının diğer kısımlarında, bizim çalıştığımızla ilişkin çok işaretler vardı, ama, sonunda nedense böyle bağlamak gereğini duydu.

Aslında, ölüm yardımı, bizim kendi cebimizden çıkararak verdiğimiz bir para değil; barolarımızın kesip bize göndermeleri gereken para. Bunu söylemek istemezdim, ama, konuşan Niğde Barosu temsilcimizin mensup olduğu baronun da ölüm yardımından Türkiye Barolar Birliğine borcu olduğunu söylemek gereğini duyuyorum ve bu konuyu bu kadarla geçiştiriyorum.

Bursa Barosu Delegemiz Sayın Canan Şener, baroların ve avukatların sorunlarıyla Türkiye Barolar Birliğinin gerçekten çok yakından ilgilendiğini söyledi. Çalışmalarımızı takdir ettiklerini, belirtip 5 Nisan türü toplantıların sık sık yapılması gerektiğine değindi. "Yurdun her yöresinde toplantılar yapılmalı" dedi. Aslında, bu tür toplantılar barolarımız tarafından yapılmıyor değil, haksızlık etmeyelim. Eleştiriler bir yandan yapılırken notlarımı karıştırdım; ben, iki yıl içinde 18 baromuzun çağrısına katılmışım, burada tanıkları var, baro başkanlarımız; 18 baromuza gidip konuşma yapmışım, görüşlerimi söylemişim, ülkemizin sorunları konusunda; toplumun, demokrasimizin, mesleğimizin sorunları konusunda görüşlerimi söylemişim. Az değil; çok yaptım diye söylemek istemiyorum.

Bunun yanında daha başka kuruluşların, aralarında insan haklarıyla ilgili kuruluşlar, Atatürkçü Düşünce Dernekleri, aralarında laik cumhuriyete sahip çıkan kuruluşlar, aralarında yurt dışında bulunan kuruluşlar olmak üzere daha 28 yerde Birlik Başkanımız olarak konuşma yapmışım. Biz, öyle içimize kapanık bir kuruluş değiliz. Ben, bunu yaparken tek başıma da yapmadım; bütün eylemlerimden, bütün bu konuşmalarımın bu on arkadaşımın haberi var ve katkıları var. Çoğu zaman onların fikirleri, çoğu zaman onların kalemleri var benim konuşmamda. Biz, bir takımız, bizi böyle değerlendirmenizi istiyorum ve bu değerli on arkadaşım, gerçekten büyük bir özveriyle bana katkıda bulunuyorlar. Ben, o düşünceleri toparlayarak, onbir kişinin ürünü olarak çoğu kez, onu da aşım baro başkanlarımızdan, yaptığımız toplantılarda aldığımız hızla esinlenerek, yola çıkarak bu tür konuşmalarda Birliğin, Ülkemizin, demokrasimizin toplumumuzun so-

runlarını dile getiriyorum. Kimi zaman görsel yayın organlarında da görüşlerimizi söylüyoruz; kimi zaman, canlı yayın programlarında ısrarla istenen kurum oluyoruz. Türkiye Barolar Birliğinin görüşünü istiyorlar ve inanınız ki, biz, bize yansıyan, -Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarım tanıktır konuşmalarına da- yoğun isteklerden süzerek belki sadece birini ikisini yerine getiriyoruz. Bir yerlere çıkmak önemli değildir, sık sık çıkmak önemli değildir; o yerlere çıkınca en iyiyi değerlendirmek, en iyi verimi almak önemlidir. Bunu, gösterdiğimiz hassasiyeti belirtmek için söylüyorum, yoksa bir övgü payı ayırmak için anlatmıyorum.

Süleyman Yeter arkadaşımızın konuşmasına değinmiştim.

Konya Barosu Başkanımız Sayın Şaban Uçlusoy arkadaşımız, eylem üzerinde durdu çoğunlukla, açlık grevi dahil, cübbeyi mahkeme kapısında bırakmak, sokaklarda yürümek dahil, eylem tarzları tarif etti. Kendi düşüncesidir, saygı duyarım. Biz, Konya Barosu Başkanımızla çoğu kez bu eylem konusunda anlaşamıyoruz; ama, dostluğumuz da sürüyor. O beni, ben onu seviyoruz, ayrı düşünmemiz önemli değil.

Kayseri Barosu Delegemiz Sayın Ali Bekarlar, eğitim çalışmalarının yapılması gerektiğini, mesleğin, alttan giderek yozlaştığını genç meslektaşlarımızın önünün açılması ve Birlik keseneklerinin, ölüm yardımının artırılması gerektiğini söyledi. Bu konuya değindiğim için tekrar dönmek istemiyorum.

Bu arada, birkaç arkadaşımız, meslek kıdemi konusuna takıldı, 5-15 yıllık sürelerin, çağdaş olmadığını, bunların terk edilip, meslektaşlar arasında meslek kıdemi ayırımı gösetmeksizin her türlü baro ve Birlik görevinin açık olması gerekliliğini söylediler. Bu, sadece türkiye'de sadece Türkiye Barolar Birliğinde uygulanan bir yöntem değil; dünyanın, Batılı uygar, bu konularda çok mesafe almış ülkelerinde de bu tür meslek kuralları var, bu tür meslek gelenekleri var. Siz, yeni doktor olmuş bir hekimin bıçağı altına yatar mısınız arkadaşlar? Niçin arıyorsunuz dalında uzman bir hekimi; canınızın kıymetini bildiğiniz için. Ben, genç meslektaşlarımın hata yapacağını söylemek istemiyorum, sakın yanlış anlaşılmasın. Kıdem meselesidir, meslekte görgü, deneyim, birikim olayı bizim mesleğimizde de önemlidir. Ben, bu arka-

daşlarımızın, eleştiri getiren arkadaşlarımızın 5-15 yıllık sürelerle takılmasını fazla eleştirmek istemiyorum; ama, konu edildiği için, altını çizmek istiyorum. Bizim de Ankara Baromuzda, şimdi ben ismini söylemesem de, arkadaşlarımız hemen ismini hatırlayacaklardır, her genel kurulumuzda konuşan, çok kıdemli, yaşı 70'i geçmiş bir ustamız Kıdem süresi konusunda genç arkadaşlarımıza çiçekler atarak alkışlanır ve sözünü tamamlar. Burada, arkadaşlarımızın böyle bir anlamla konuştuğunu söylemek istemiyorum, sadece bir değerlendirme yapıyorum.

Bir teğmene ordu teslim edilir mi; edilmez. Her mesleğin kendine yakışan özellikleri var. Kıdemın getirdiği birikimler var. – Yaşla ölçülmez bazı şeyler arkadaşlar–nice genç, kafası yaşlı insanlar vardır; nice yaşlı, ama kafası genç insanlar vardır, gençlik düşüncededir. Gençliği çağla, yaşla ölçmeye kalkarsanız yanılırlara gidirsiniz.

Samsun Barosu Delegemiz Mümin Karaoğlu arkadaşımız, Avukatlık Kanunu Tasarısı yasalassa da yasalassa da bir şey değişmez, bana bir şey söylemiyor" dedi. Doğrusu üzüldüm; biz niye çabalıyoruz o zaman, değerli arkadaşım? O zaman bırakalım bu işi; Avukatlık Yasasının bu kadar tırmanması, Meclise götürülmesi, o grup başkanvekiliyle konuşmak, bu parti lideriyle konuşmak; çabamız niye; elbette mükemmel bir yasa tasarısı değil, elbette içinde eleştirilecek çok konular var; ama, bu yasa tasarısının, mesleğe, meslek kuruluşlarına bir şey getirmediğini söylemek de biraz insafsızlık oluyor diye düşünüyorum.

Antalya Barosu Başkanımız Sayın Osman Güven ve Antalya Barosu Delegemiz Gürkut Acar arkadaşımız, arka arkaya, beni çok sevindiren, çok umutladırın konuşmalar ve görüşler ileri sürdüler. Gerçekten, belki kimilerimiz, günün olağan akışı içinde laik cumhuriyetin, demokratik laik hukuk devletinin yüzyüze olduğu kimi tehlikelerin ayırında olmayabilirler; ama, bundan 15 sene evveline, 10 sene evveline, hatta 5 sene evveline göre, bu meselede, Türkiye giderek gerilere düşüyor. Bunu görmek durumundayız. Ben, bu konuda karamsar değilim. Türkiye'de çağdaşlığı yakalamış, Batı uygarlığını yakalamış insanlarımızın, demokratik laik hukuk devleti konusunda Türkiye'yi ortacağ karanlığına çekmek isteyen, ulusu tekrar ümmet yapmaya çalışan,

insanlarımızı kul düzeyine çekmeye çalışan, kimi zaman düşüncelerini, "bu eylemler kanlı mı olacak kansız mı olacak, acı mı olacak tatlı mı olacak" diyenlerden ülkelerini çok daha iyi sevdiklerini biliyorum. Güvencemiz bu; ama, bunun ucunu kaçırmamalıyız, bunu takip etmek zorundayız. O bakımdan, Değerli Antalya Barosu Başkanımızın bu konudaki endişesine katılıyorum.

Biz, barolar olarak, Türkiye Barolar Birliği olarak ve o kuruluşlara hayatıyet veren meslektaşlar olarak, bize bir şeyler veren toplumumuza bir şeyler vermek zorundayız, aydın olmamızın gereğini yapmak zorundayız.

Çok önemli bir düşünürün sözleriyle eleştirileri noktalamak istiyorum. O düşünür "Kimi aydınlar, başkaları ayrı düşünüyor diye gerçeği görmelerine rağmen susuyorlarsa hem budala hem alçaktır" diyor. Budala ve alçak, aymaz aydınlardan olmayalım diye çırpınıyoruz.

Hepinizi en iyi duygularla, sevgilerimle, saygılarımla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Birlik Başkanımıza yanıtları nedeniyle teşekkür ediyor ve gündemimizin 8. maddesine geçiyoruz.

Yönetim kurulunun, 1993-1995 yılları raporu üzerindeki eleştirileri arkadaşlarımız yaptılar, Sayın Başkan da biraz önceki konuşmasıyla bunları yanıtladı. Şimdi, geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanmasını oylarınıza sunuyorum: Aklayanlar lütfen işaret buyursunlar ... Aklamayanlar ... Oybirliğiyle Birlik Yönetim Kurulumuz aklanmıştır. (Alkışlar)

Sevgili arkadaşlarım, 7. maddeyi 13. maddeyle birleştirdiğimiz için, hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunları ve arkadaşlarımızın önerdiği eylem planları ve buna ilişkin önerileri ele alacağız; bunu, yarınki toplantımızın ilk konusu olarak ele alıyoruz.

Bugünkü ikinci oturumumuzu kapatırken, sabahki oturumuzda verdiğiniz yetki nedeniyle Anayasa Mahkemesi Sayın Başkanı Yekta Güngör Özden'e çekilmek üzere hazırladığımız telgrafi bilgilerinize sunuyorum.

"Sayın YEKTA GÜNGÖR ÖZDEN"

Anayasa Mahkemesi Başkanı

27-28 Mayıs 1995 tarihlerinde Balıkesir'de toplanan Türkiye Barolar Birliği 23. Genel Kurulu, oybirliğiyle aldığı karar uyarınca hukuka bağlılığın güvencesi olan Anayasa Mahkemesi Başkanlığına yeniden seçilmeniz nedeniyle ülkemizin bütünlüğü, hukuk devleti, insan hakları, demokrasi ve laik cumhuriyetimizi ödünsüz savunan bir hukukçu olduğunuz inancıyla sizi kutlar, başarılarınızın devamını dileriz.

Saygılarımızla." (Alkışlar)

Değerli Arkadaşlarım, yarın saat 9.00 toplanmak üzere bugünkü oturumu kapatıyorum.

28 Mayıs 1995

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 9.00

BAŞKAN– Türkiye Barolar Birliği 23. Genel Kurulunun ikinci günün Birinci Oturumunu açıyorum.

Çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Gündemimizin 9. maddesine geçiyoruz:

Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu Üyelerine Avukatlık Yasasının 12. maddesi uyarınca ödenmesi gereken huzur hakkı, yolculuk, ikâmetgâh ve diğer zorunlu giderler miktarının saptanması.

Efendim, bu konuda, 1.5.1995–1.5.1997 arası bütçe çizelgesi olarak bizlere dağıtılan kitapçıkta bu kalemler gösterilmiş, 650 milyon huzur hakkı, yolculuk ve diğer giderler olarak da 450 milyon gösterilmiş. Kişi başına yönetim olarak 2 milyon tekabül ediyor.

İki kalemi birleştirirsek, kişi başına toplam 4'er milyon lira. Bugünkü koşullar içinde yeterli midir; Saymanımız bir açıklama yaparsa uygun olur; az gördüm de onun için söylüyorum, başka bir şey gelmesin akla.

Av. HAKKI SUHA OKAY (TBB Saymanı)– Sayın Başkan, değerli delege arkadaşlarım; sizlere dağıtılan 1995-1997 yılları bütçesini içeren bilançoyla ilgili bölümde 33. sayfada gider bütçesi çizelgesinde Başbakanlık Divanı, Yönetim, Disiplin, Denetleme kurulu üyelerinin huzur hakkı olarak 650 milyon lira tahmin edilmiştir. Bu 650 milyon lira, organlarda mevcut kişi adedine göre ve muhtemel toplantı sayısına göre, her toplantı başına 2 milyon lira hesabıyla 650 milyon lira bulunmuştur.

Keza, yine, organlardaki kişi adedi, toplantı sayısı ve Ankara dışında olan arkadaşlarımız nedeniyle de yolluk olarak 450 milyon lira tahmin edilmiştir. Burada da yol giderleri karşılığı 2 milyon liradır.

BAŞKAN- Yönetim Kurulunca önerilen ve biraz önce Divanca okunan ve Genel Saymanlıkça da açıklanan teklifi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... İttifakla kabul edilmiştir.

Bu suretle, 9. madde, Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerine Avukatlık Yasasının 112. maddesi uyarınca ödenmesi gereken huzur hakkı, yolculuk, ikâmetgâh ve diğer zorunlu gider miktarı konusunda 23. Olağan Genel Kurulumuza sunulan gider bütçesi çizelgesindeki rakamlar aynen kabul edilmiştir.

Gündemin 10. maddesi: Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmenliğinin görüşülmesi ve kabulü.

Şimdi, size bütçe yönetmenliğini sunuyoruz.

Türkiye Barolar Birliği 1.5.1993-1.5.1995 yılları Bütçe Yönetmenliği:

Türkiye Barolar Birliğinin 1995-1997 yılları, iki yıllık bütçesi 1.5.1995 gününe kadar, 30.4.1997 günü sona erer. Bu döneme ait Birlik gelir ve giderleri 18 milyar 50 milyon TL olarak öngörülmüştür.

2. Bu dönemde baroların ödeyeceği Birlik kesenekleri avukat sayısı üzerinden ayda 10.000 TL olarak hesaplanmıştır.

3. Bütçeyle kabul edilen ödeneklerin yetmemesi halinde bölüm ve maddeler arasında aktarma yapmaya Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

Gelirlerin tahsil fişi veya banka dekontu karşılığı tahsili; giderlerin, harcama belgelerine dayandırılması gereklidir. Kasa işlemleri, istisnasız ödeme fişlerine dayandırılır.

Bütçe içinde harcama, Başkan ve Sayman Üyenin oluru ile yapılır.

Yönetim Kurulu, genel kadro aylıkları toplamı değişmemek kaydı ile kadro aylıklarını birleştirmeye ve kullanılmayan kadro aylıklarından diğerlerine ödeme yapmaya yetkilidir.

Bu yönetmeliğin uygulanmasına Birlik Yönetim Kurulu Yetkilidir."

Bütçe yönetmeliği üzerinde görüşme açıyoruz. Yönetmelikle ilgili görüş bildirmek isteyen arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar.

Buyurun.

Av. AZİZİ MERSİN (Muğla Barosu)- Hemen yanımızdaki kahvehaneye gidersek eğer, bir otelin kahvehanesinde 40 bin liraya bir kahve içilebiliyor. Barolar Birliği gibi üst kuruluşumuzun etkin çalışmalar yapabilmesi için bu Genel Kurulda alınan kararların da yerine getirilmesi düşünülürse, bu katılım payı çok komik kalıyor. Belki, diyeceksiniz ki, barolar, kendi genel kurullarında aldıkları kararlar aıdatları düzenliyorlar; ama, bu genel kurulda alınacak bir karar, baroların da önümüzdeki genel kurullarında alacakları kararlara bir ışık tutabilir. Bunun asgari haddinin hiç olmazsa Türkiye Barolar Birliği katılım payları bütçesinin avukat başına iki katına çıkarmak suretiyle bütçenin de 35 milyarın üzerine taşınması gerekir düşüncesindeyim.

Takdirlerinize sunuyoruz. Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Görüş bildirmek isteyen başka arkadaşımız var mı?

Öneriniz, iki katına çıkarılması.

Buyurun Sayın İnal.

Av. NABİ İNAL (Hatay B.Başkanı)- Değerli arkadaşlarım, 10 bin 20 bine, 30 bine çıkarmak, 50 bine çıkarmak çok kolay; ama, bunu alabilmek zor. Birliğin ne kadar alacaklı olduğu ortada. 10 bin lirayı alamadıktan sonra aylık 20 bin lirayı alabilmek mümkün değil. Bu itibarla, Yönetim Kurulu da zaten 10 bin lira demiştir, bütçesini o şekilde hazırlamıştır. Bana göre, Yönetim Kurulunun teklif ettiği şekilde onaylayalım, hiç olmaza tahsil olanağı olsun; yani, kâğıt üzerinde alacaklı olmaktansa, tahsil edebileceğimiz bir parayı 10 bin lirayı kabul edelim.

Arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın İnal.

Başka görüş bildirmek isteyen arkadaşımız var mı?

Sayın Mersin'in görüşü en zıt görüş olduğu için önce onu oylarınıza sunacağım. Sayın Mersin, Türkiye Barolar Birliğine ödenecek olan keseneğin iki misline; yani, 10 bir liradan 20 bin liraya çıkarılmasını önermektedir. Barolar Birliğimizin önerisi ise 10 bir liradır.

20 bin lira olmasını isteyen arkadaşlarımız, aylık olarak ... 10 bin lira olarak kalmasını isteyen arkadaşlarımız ... Yönetimin teklifi olarak kişi başına aylık 10 bin lira kabul edilmiştir.

Yönetmenlik üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Yönetmeliği, bütçe yönetmeliğini; Yönetim Kurulu tarafından huzurlarınıza getirilen bütçeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler ... Etmeyenler ... Bütçe oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Bütçe yönetmenliğini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler ... Etmeyenler ... Bütçe yönetmenliği de oybirliğiyle kabul edilmiştir. Oy çokluğuyla.

Gündemimizin 11. maddesi: Barolardan alınacak, Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması.

Bu maddeyi 10. madde ile görüşmüştük.

Gündemin 12. maddesi: Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi.

Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi konusunda yetkinin Yönetim Kuruluna verilmesini kabul eden arkadaşlarımız ... Etmeyenler ... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Mersin.

Av. AZİZ MERSİN (Muğla Barosu)– Arkadaşlar, Türkiye Barolar Birliğinin yabancı kuruluşlarla ilişkileri Avrupa Federasyonu ile olan ilişkileri önemli bir konudur. Bu konuda meslektaşlarımızın hemen hiçbirisinin bilgisi olmadığını biliyoruz. Bu nedenle Belkıs Hanımın bir açıklaması ve neler yapılmakta olduğunu da arkadaşlarımızın bilmesinde büyük yarar görüyoruz. Ben de dahil

bu konuyu iyi bilmiyorum. Belkıs Hanımın, konuşmacı olarak açıklama yapmasını talep ediyoruz.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Belkıs Hanım, bu konuda eğer bir açıklama yapmak istiyorsa Dilek ve Temenniler faslında bu hususu...

Av. AZİZ MERSİN (Muğla Barosu)- Sayın Başkanım, raporun dışında yeni gelişmeler olduğunu söyledi de onun için.

BAŞKAN- Çok teşekkür ediyoruz.

Gelecek olağan genel kurul toplantısının gün ve yerinin saptanması konusuna geldik.

Önemli bir konu, taraflar, bu konuda sonradan bir itiraz çıkarmasınlar.

Değerli arkadaşlarım, bugün gelen bir mesajı, dergimizi izleyen arkadaşlarımız da hatırlayacaklardır, anılarını yazan emekli bir avukat arkadaşımız var, çok duyarlı bir mesaj göndermiş sayın Başkanımıza, onu sunayım.

"Sayın Önder Sav

Barolar Birliği Başkanı

Barolar Birliğimizin 23. Genel Kurul toplantısını Balıkesirimizde yapma kararınızdan, sizi, yüksek kişiliğinizle, Yönetim kurulundaki dostlarımı ve Baromuz Başkanı Önder Kırılı ile Yönetim Kurulundaki kardeşlerimi candan kutlarım.

Bütün ulusal davalarımızda olduğu gibi, laik cumhuriyetimiz ve özgürlüklere aşık Balıkesirimizin hepinizi içtenlikle kucaklayarak öpeceğine inanıyorum.

Hukuk devletimizin, hukukun üstünlüğü prensibinin Ülkemiz çapında bir kez daha dile getirilip, aymaz çıkarıcıları uyarmaya yarayacak böyle onurlu ve hukuk savunucuları değerli meslek arkadaşlarımın toplantısına ne yazık ki katılmamı engelleyen nedenlere yenik düştüm; lanetler olsun.

Yaşamının son sürecini unutulmadığını anımsatan, zarif, çok kibar çağrınızla duyacağı onur ve mutluluğun büyüklüğü ölçüsünde değerlendirip cevaplandıramayan bir emekli avukat olarak bana ancak utanmak düşüyor.

Bilirim, bağışlayacak ruh yüksekliğiniz beni hoş gördürecektir; ama, ben kendimi bağışlayamayacağım.

Diliyorum ki, Türkiyemizin yüksek hukukçuları toplantısı devleti küçültüp, yerel yöneticileri büyüterek yoksul Türk halkının ezilmesini sürdürmek isteyen çıkarıcı, hukuk tanımaz aymazların utandırılmasına da neden olabilsin.

Yüksek kişiliğinizde, bütün Türk hukukçularının hukuka, laik ve ulusal egemenliğe dayalı hukuk devletimize, demokrasiye engel olma savaşı verenlere karşı Türk Halkına hizmette büyük başarılar sağlamasını, sağlığınız ve sonsuz mutluluğunuzu yürekten diliyor sevgi ve saygıyla öpüyorum.

Emekli Avukat

Abdurrahman Olcayto GÜNSAN

(Alkışlar)

BAŞKAN- Değerli arkadaşlarım, Divanımıza gelen ve görüşlerinize sunulmayan önergeler hakkında yaptığımız işlemleri kısaca hatırlatmak istiyorum.

Nejat Alpaslan (Van Yöre Baro Başkanı ve Van Barosu Avukatları) Enver Derin arkadaşımız, Sivas Barosundan Sayın Orhan Sağlamer, Sayın Turgut Kazan ve Ayhan İlgin'in imzaladığı bir önerge var.

"Avukatlık Kanun Tasarısı ve Devlet Memurları Kanununun son değişikliklerinde kamu avukatlığına mesleki önem, fonksiyon ve saygınlıklarına uygun gerekli değişiklikler öngörülmektedir. Kendi avukatına saygı göstermeyen ve yargı sınırları içinde kabul etmeyen devletin, genel olarak avukatlık mesleğine bakışının, hukuk devleti ilkelerine uygun olmayacağı açıktır.

Bu nedenle, bu önergemizin oylanarak Birlik genel kurul çağrısı olarak Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, hukuçu bakanlar,

TBMM Başkanlığı ile hukukçu milletvekillerine Türkiye Barolar Birliği tarafından duyurulması ve kamu avukatlığına eşdeğer kıdemdeki savcıların özlük haklarının uygulanmasının önerilmesini Genel Kurula saygıyla arz ediyoruz."

Başkanlığımızca, bu, Bildiri Komisyonumuza aktarılmıştır, o bildiri içinde yer alması Divanımızca uygun görülmüştür.

Muğla Baro Başkanımız Sayın Birdal Ertuğrul ve Muğla delegesi Sayın Aziz Mersin, İzmir Delegesi Sayın Güney Dinç, İstanbul Barosundan Sayın Belkıs Baysal, İzmir Barosu Başkanı Kasım Sönmez, çok sayıda İzmir delegesinin imzaladığı bir diğer öneriyi sunuyorum:

"Genel Kurulumuzda dile getirilen sorunlar ışığında gerektiğinde ek ödeme yükümlülüğü getirilmek ve Türkiye Barolar Birliğine kaynak sağlanmak suretiyle doğu ve güneydoğu bölgelerimizdeki hukuk ihlallerinin tespiti ve alınacak raporun yayınlanmasını yetkili tüm mercilere sunulmasını, bu hususta Türkiye Barolar Birliğine görev verilmesini bir genel kurul kararı haline getirilmesini öneriyoruz."

Biz, buna şu eklemeyi de yapıyoruz; elbette doğu ve güneydoğu bölgelerimizde hukuk ihlalleri yoğun; ama, ülkemizin her yanında hukuk ihlali olabilir ve Türkiye Barolar Birliği, böyle bir hukuk ihlalinin öğrendiği zaman, buraya heyet göndererek rapor düzenleyecek güce sahip olmalıdır. Yani, sadece doğu ve güneydoğu illeri değil, ülkemizin her köşesinde gerçekten hukuk ihlali varsa, böyle bir ihbar alınmışsa, böyle bir duyum varsa Barolar Birliğinin de orada olması gerektiği kanısıyla bunu genel bir ilke haline getirmenin daha uygun olacağı görüşünü Divan olarak getiriyoruz.

Takdirlerinize... (Alkışlar)

Bu önerge üzerinde söz isteyen var mı? Buyurun efendim.

Av. ALİ BEKARLAR (Kayseri Barosu)– Efendim, gündemimizin bu maddeleri görüşülürken, şimdi, gündem gereği, bir sonraki genel kurul toplantısının nerede yapılacağı konusu geldi. Zannedsem dilek ve temenniler maddesi de var, bir kısım arkadaşla-

rımız da daha henüz salona teşrif etmediler. Gündem sırasına göre, önce, bir sonraki toplantının nerede yapılacağını ifade ettiniz; onu geçelim diyorum, çünkü, siz, zannederseniz dilek ve temenniler faslını taşıyan bir takım teklifleri sunuyorsunuz. Ben, bu fasılda da bir teklifim var.

Geçen genel kurulda Kayseri olarak, genel kurulun teveccühleriyle Balıkesir'in 75. yılı dolayısıyla bir oylamada Balıkesir Barosu 42-41 oyla 23. Olağan Genel Kurulu burada yapmamızı tenzih gördüler. Biz de o arada 23 oyla ikinci sırayı almıştık. Bu, bize, Kayseri'ye verilen bir sözdü.

Sayın Birlik Başkanımıza, Yönetime ve Genel Kurula üye arkadaşlarıma Kayseri'ye davette yine biz hazır olduğumuzu; ancak, burada, görüşmelerimizde, Antep Barosu Başkanı Sayın meslektaşım Haşim Mısır'ın, bizden, bu toplantıyı Antep'te yapmak istediklerini birtakım gerekçelerle ifade edince, biz feragat ettik. Bunu arz ediyorum.

Ben, şahsım adına ve Kayseri Barosu adına, gelecek toplantının Antep'te tertiplenmesini teklif ediyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Genel kurulların hangi ilde yapılmış olması önemli bir sorun Bugünkü oturumu erken başlattık, özellikle İstanbul'dan gelen arkadaşlarımız 1.5 saatlik yoldan, Ören'den gelme pozisyonunda oldukları için gelemediler. Onun için, bu konuyu saat 10,00'da görüşelim diye düşündük.

Bu arada, dün, Divanımıza gelen önergeler üzerinde bizim bilgi vermemiz lazım. Çözüm isteyen önergeler var, eylem planı öneren önergeler üzerinde duracağız. Bu yeni bir önerge. Dünkü görüşmeler sırasında özellikle ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Analolu bölgelerinden gelen değerli baro başkanlarımız ve delegelerimiz, orada yaşanan olayların Türkiye Barolar Birliği gibi hukuk alanında etkin, güçlü bir kuruluş tarafından belirli raporlara bağlanmasının çok doğru ve yerinde olacağını söylediler ve bu konuda bunu bir eksiklik olarak belirttiler. Bunun mali kaynağını bulmak

üzere de bazı delegelerimiz bir öneride bulunuyorlar. Bu konu üzerinde Genel Kurulun görüşünün belirlenmesi bizce de önemlidir, onu, genel kurulumuza sunuyoruz.

Bu konuda Sayın Başkanımız açıklama yapacaklar.

Av. ÖNDER SAV (TBB Başkanı)- Değerli delege arkadaşlarım, aslında, böyle bir konuyu geride bıraktığımız çalışma döneminde Yönetim Kurulu olarak, yöreye gidip basına açık toplantı düzenleyip tespitlerimizi orada açıklamayı düşünmüştük, hatta yöredeki baro başkanlarımızdan bir ikisiyle görüşmeler de yaptık; ama, araya birdenbire, beklenmedik serbest muhasebecilerin konusu ve benzeri olaylar geldi; bizim, olağanüstü bir çalışma temposuna girmemiz, baro başkanlarını toplamamız gerekliliği ortaya çıktı. Böyle bir düşüncemizi ertelemiş olduk. Bu tür görevler için ek tahsisat konmaya da gerek yoktur. Birliğin böyle bir raporu düzenlemesi, böyle bir tespit yapması, yurdumuzun herhangi bir yöresindeki insan hakları ihlalleri konusunda gözlem yapıp, düşüncelerini kamuoyuna duyurması için fasıllar arasında aktarmaya da gerek yoktur; herhangi bir ek ödemeye de gerek yoktur. Onu, Birlik Yönetim Kurulu, önümüzdeki çalışma dönemi içinde Genel Kurulumuz, bu konuda karar alsada da almasada zaten düşünecektir, yapmayı düşündüğümüz eylemlerimiz arasındadır.

Dün, kimi eleştirileri, kimi değerlendirmeleri yanıtlarken, bu konuyu Yüce Genel Kurula söylemeyi unuttum, şimdi yeri gelmişken bunu da anımsatmakta yarar görüyorum.

O nedenle, böyle bir kararın Genel Kurulda alınıp, bunun bir parasal konu biçiminde gösterilmesinin bence pek yakışık olmayacağıdır. Takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Önerge sahibi arkadaşlarımız, aksine bir görüşte bulunuyorlar mı?

Sayın Başkanımızı dinledik. Bu, zaten, Türkiye Barolar Birliğinin asli bir görevidir, bunu yerine getirmek için de ayrı bir ödeneğe gerek yoktur düşüncesini dile getirdiler.

Buyurun efendim.

Av. AZİZ MERSİN (Muğla Barosu)– Sayın başkana tabî katılıyoruz. Bunu özellikle parayla yapıyormuş imajı yaratmak çok kötü; biz, onun için, bütçenin artırılmasını özellikle arzu etmiştik. Çünkü, uluslararası mahkemelere gidilirken, davaları maalesef biz hazırlayamıyoruz. Londra hazırlıyor. Biz buradan done gönderiyoruz, o doneler de yeterli olmayabiliyor, onun için bobinlerce film çekmek gerekebiliyor, bir sürü yerde seyahat etmek gerekiyor. Bütün bu belgeleri alıp Londra'ya götürmek, orada hazırlatmak; bunların hepsi aslında bir masraftır. Tabî bizim hazırlayacağımız bir rapor böyle donelere dayanmalıdır, belgelere dayanmalıdır. Eğer varsa bir ihlal, bunu, gelip de Uluslararası Af Örgütünün, Hollandalı milletvekillerinin veya Avrupa parlamenterlerinin yapmasını beklemek, Türkiye Barolar birliği açısından bir zuldür.

Ayrıca, bu büronun bir benzerinin Türkiye'de kurulamamış olması; yani, Türkiye'de, Türkiye'deki hukuk ihlallerinden dolayı İnsan Hakları Mahkemesine gidecek bir büronun olmaması da üzücüdür. Bütün bunların, esasında parasal olanaksızlıklar yaratır.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 24 saati vardır, kendi meslekleri de vardır. Bu işler biraz profesyonel kadro ister, en azından geçici görevlendirme ister. Bu işi bilen arkadaşlarımızı görevlendirmek gerektiği zaman, arkadaşlar, yazıhanelerini kapatıp oraya gittiklerinde aç kalırlar; para vermek gerekir; ama, biz, aylık bir gazete parasını veremiyoruz, bir gazete 15 bin lira, iki tane aldığımızda günlük 30 bin lira gazete parası veriyoruz, 40 bin lira kahve parası veriyoruz. Ben, aslında, en az 50 bin lira olmalıdır, beş katına çıkarılmalıdır dedim, ama iki katı kabul edilmedi. Tabî bu olanaksızlıklarla biz yine böyle oluruz, yine geri kalırız, yine Avrupalı parlamenterler gelir bizim haklarımızı aramaya devam ederler.

Saygılarımla.

BAŞKAN– Teşekkür ederim Sayın Mersin.

Önerge üzerindeki görüşler belirlenmiştir, Sayın Başkanımızı da dinledik. Aslında, hukuku, hukukun üstünlüğünü, insan hak-

larını başta edip temel görevlerinden birini bu konuya hasreden, hasretmesi gereken Türkiye Barolar Birliğinin, Türkiye'nin neresinde bir insan hakları ihlali varsa orada elbette gerekli incelemeyi yapması doğal görevidir.

Bu aşamada, bu önerenin veriliş şekliyle, gerçekten, sanki bunu yapmak için bir ek ödeme yükümlülüğüne, bir parasal şeye bağlanır gibi bir karar almamızın bizce de uygun olmayacağıdır. Bu zaten görevi, eğer bunu yapmıyorsa Barolar Birliği, onu eleştirelim ve yapmadığı zaman da oylarımızla gerekeni verelim, onu bir görev olarak verelim.

Bu konuda bir oylamaya gerek olmadığına inanıyoruz. Önerge sahipleri oylama istiyorlarsa yapacağız.

Peki arkadaşlar.

Muğla Baro Başkanı Sayın Av. Birdal Ertuğrul ve arkadaşları tarafından verilen önergede, ülkemizdeki hukuk ihlalleri konusunda ek ödeme yükümlülüğü getirilmek ve Türkiye Barolar Birliğine kaynak sağlanmak suretiyle hukuk ihlallerinin tespiti ve raporların yayınlanması konusundaki önerge üzerinde genel kurulumuzca, hukuk ihlallerinin üzerine gidilmesi onların tespiti ve raporlarının yayınlanması, Türkiye Barolar Birliğinin asli görevleri arasında bulunduğundan ve Sayın Birlik Başkanımız da bunu burada belirtmiş bulunduğundan oylama yapmıyoruz.

Uşak Delegatesi Sayın Ümit İncefe tarafından verilmiş önerge var.

"Yüksek malumları olduğu üzere, 25.5.1995 günü Yargıtay Altıncı Ceza Dairesi üyeleri Sayın Mustafa Aydın ve Sayın Zekai Turan silahlı saldırı sonucu yaralanmışlardır. Nedeni, amacı ve saldırganın kimliği ne olursa olsun, olay, zorbalığın, yargıya başkaldırısıdır. Olaya ilgisiz kalmamalıyız.

Bu nedenle, her iki sayın üyeye, Genel Kurul adına, Başkanlık Divanı tarafından geçmiş olsun telgrafi çekilmesini derin saygıyla öneririm."

Buyurun.

Av. ÖNDER SAV (TBB Başkanı)– Değerli arkadaşlarım, bu elim olayı, Ankara'dan Balıkesir'e yola çıkmak üzereyken haber aldık, olduğunun hemen 15. dakikasıydı, gelişimizi bir 15 dakika daha erteleyerek, seyyar telefonumuzla olayı izledik, bir ölüm olayı olmamasına sevindik ve tespitimizin doğru olduğunu anladık. Yargıtay Birinci Başkanı Sayın Müfit Utku'ya ve ilgili ceza dairesi başkanına anında birer fax mesajıyla Türkiye Barolar Birliğinin ve camiamızın duyduğu üzüntüyü ilettik. Sanıyorum, Türkiye'de bu konuda en erken tepki mesajı ileten kuruluş Türkiye Barolar Birliği oldu.

Biz, sav–savunma–karar bütünlüğü içinde avukatlara yapılan saldırıları, savcılara yapılan saldırıları, yargıçlara yapılan saldırıları eşdeğer gören bir anlayışla tepkimizi hep koya getiriyoruz. Bu konuda düyarlılığımızı da gösterdik.

Bunu, şunun için söylemek gereğini duydum yaptık, ettik demek için değil; Genel Kurul, eğer, bu konuda bir değerlendirmeye girecekse, geçmişte, geride bıraktığımız günler içinde Türkiye Barolar Birliğinin, camia adına ne yaptığını bilerek davranışın için bu açıklamayı yapmak gereğini duydum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN– Teşekkür ederim.

Gereği yapıldığından, elbette bu Genel Kurulda, kendilerine geçmiş olsun diyoruz, sağlıklar diliyoruz; ama, ayrıca bir telgraf çekmeyi de gerek görmüyoruz.

Buyurun efendim.

(Salondan bir öneri) – Arkadaşlarımıza gündem dışı söz verin konuşsunlar, bazı konulara değinsinler; hem zamanı değerlendirilmiş olalım hem de arkadaşlarımız görüşlerini dile getirsin.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, bizim, gündemi değiştirmeye yetkimiz yok, bu konuda alınmış karar da vardır, gündem oylanmıştır.

Trabzon Delegatesi Sayın Av. İlhami Algan ile Samsun Delegatesi Sayın Şefik Kırıcı, Samsun Delegatesi Mümin Karaoğlu ve İstanbul Delegatesi Sayın Saadet Ayhan'ın imzaladıkları benzer önerge var.

"Faaliyet raporunda da açıklandığı üzere, 5 Nisan Avukatlar Gününde Ankara'da yapılan toplantıda Birlik Başkanımız, 27-28 Mayıs tarihine kadar sorunların çözümünde somut adım atılmazsa CMUK hizmetlerinin durdurulması da dahil birçok eylemin alınıp uygulanacağını duyurmuştu.

Şimdi gelinen nokta, eylem kararının alınmasını zorunlu kılmıştır.

Bu nedenle;

1. Haziran ayında olmak üzere, gününü Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenmek üzere, CMUK hizmetlerinin süreli olarak durdurulmasını,

2. Yine kademeli olarak, Genel Kurulda beliren görüş ve eğilimler göz önünde tutularak, yöntemi ve günü Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenecek diğer eylemlerin yürürlüğe konulması için Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna yetki verilmesini önermekteyiz.

Önergelerde dikkatinizden kaçmamıştır, ilk iş olarak CMUK hizmetinin durdurulması var; birinde duruşmalara girilmemesi, diğerinde de, o da dahil, diğer eylem türlerinin Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun yetkisine bırakılması konusu var.

Önergeler üzerinde söz isteyen var mı?

Buyurun Sayın İnal.

Sayın Nabi İnal'ın açıklamasından anladığımız şu; CMUK konusunda...

Av. NABİ İNAL (Hatay Barosu Başkanı) – Her ikisi birleştirilsin o şekilde bir arada mütalaa edilsin.

BAŞKAN – Ankara Barosunun önergesine siz de katılıyorsunuz, yetkinin, Türkiye Barolar Birliğine verilmesini istiyorsunuz.

Bu iki önerge de...

Buyurun Sayın Güney DİNÇ.

Av. GÜNEY DİNÇ (İzmir) – Efendim, Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasına göre, savunman göndermek olayı, Türkiye'de yeni yeni yerleşmekte olan bir olay. Bu düzenin Türkiye'ye gelmesi de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 5 ve 6. maddesindeki kişi güvenliği ve savunma hakkı koşullarının ülkemizde eksik olması. Bu konuda çıkan kararların Türkiye içinde uygulanması niteliğinde.

Şimdi, bu olayı, bir eylem biçimi olarak görmemek gerekiyor. Çünkü bu konu, adil yargılamanın temelini oluşturuyor. Bu iş, bizim başımıza bir yük gibi görünüyor. Böyle bir konuda eyleme gidersek, ulusal ve uluslararası kamuoyu önünde bazı yanlış değerlendirmelere neden olabiliriz. Bu sebeple, çok hayati konuyu kendi kapsamı içinde düşünelim ve bir eylem biçiminde önermeyelim. Benim katkım bu olacaktır efendim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Dinç.

Buyurun.

Av. KAŞIF ENGİNYURT (Ordu Barosu Başkanı) – Sayın Divan Başkanım Sayın Türkiye Barolar Birliği Başkan ve Yönetim Kurulu arkadaşlarım; az önce konuşan değerli arkadaşım gibi CMUK meselesini bir eylem türü olarak düşünmeyelim. Duruşmalara girmeme meselesine gelince, hiçbir arkadaşımızı duruşmalara girme veya girmeme konusunda bir bağlayıcı karar almamız mümkün değil. Bazı arkadaşlarımız kamu avukatı olduğunu söyleyecek yine girecek; bazı arkadaşlarımız, çok haklı olarak, tutuklu birisi var, girmek mecburiyetindedir, oradaki insanın da çok değerli bir hakkı var.

Ben, yeni bir eylem türü önermem mümkün değil; yaratılmasını istiyorum düşünülmesini istiyorum. Ses veren bir eylem türü.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri yok, düşünelim diyor Sayın Başkan,

Buyurun Sayın Alemdaroğlu.

Av. TUNCAY ALEMDAROĞLU (Ankara Barosu)– Sayın Birlik Başkanım, değerli arkadaşlarım; savunmanın ithamla başladığının uğraşını, kavgasını Türkiye Barolar Birliği ve avukat meslektaşlarım yıllardır verdi ve sonunda eksik olmasına karşın, yine de Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasında yapılan değişiklikle ithamla birlikte savunmayı başlatma hakkını kısıtlı da olsa elde ettik. Elbette uzun süre uğraş verilerek elde edilen bir kazanımın, belirli bir süre de olsa durdurulmasını istemek çok kolay, hemen içimize, yüreğimize sindirebileceğimiz bir tavır, bir davranış olarak kabul edilemez. Bunun tartışması Türkiye Barolar Birliğinde yapılan Başkanlar Kurulu toplantısında da uzun uzun, enine boyuna yapıldı. Bu toplantıya katılan değerli başkan arkadaşlarım konuyu yakinen bilmekte. Ancak, bir başka gerçek daha var; söz alan değerli arkadaşlarımız, CMUK hizmetlerinin yürütülmesindeki sıkıntıları dile getirdiler. Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının bugünkü haliyle yapılan uygulamalar sonunda savunmanın, dava açılmakla durdurulması gerektiğini söylediler ve bu CMUK yardımlarının özellikle doğu ve güneydoğu illerinde çok kişiler tarafından istismar edildiğini hatta anımsıyorum, Antep Baro Başkanımızda sanırım, Birlikteki toplantıda, kolunu göstererek, "kolunda 5 milyon liralık saat taşıdığını söyleyen kişi CMUK'tan yararlanıyor ve ücret ödemiyor" dedi. Bu bakımdan, olayın bu boyutunu da görmek durumundayız ve devamlı eylem talebinde bulunuyoruz. Duruşmalara girmeyelim; olmaz, müvekkilin hakkı var ve daha da açığını söylemek gerekirse, bunu, meslektaşlarımız, uygulamıyorlar. Biz, avukatlar arasındaki dayanışmanın eksikliğinden, dayanışmanın zayıflığından bahsediyoruz ve bunu baroların yapmasını istiyoruz. Oysa, öncelikle, avukatların, kendilerine bakması, kendi birikimlerini göz önünde bulundurarak, barolarını eleştirmesi ya da barolardan hizmet beklemesi gerekir. Baro tüzelkişiliğinin, avukatlar dışında herhangi bir gücü yok ki. Mutlaka bir karar alıyor, bu kararı uygulayacak olan avukatlar.

Bir değerli arkadaşım söyledi, Ankara toplantısında, üzülerək bildirmek gerekirse, o kadar tepki gösteren meslektaşlarımızdan katılımın az olduğunu gördüm. Bu bakımdan, CMUK uygulamasının devamlı değil, ama süreli olarak durdurulmasının doğru olacağını düşünüyorum.

Bir diğerk olay, yine Birlik Başkanım açıkladı, tekrar etmek istemiyorum. CMUK ile ilgili olarak ödenek de gelmemekte, bu da olayın bir başka yönü. Biz, sadece bir konuya yönelik olarak bunu dile getirmeyeceğiz, bu uygulamayı yaparken, CMUK ödeneklerinin gelmemesini de içine katarak böyle bir uygulamaya geçeceğiz. Bu bakımdan önerenin lehinde oy kullanılmasını rica ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN– Adana Delegatesi Sayın Erkan Tekin

Av. **ERKAN TEKİN** (Adana Barosu)– Değerli arkadaşlar, hepimiz konu hakkında eylem planı uygulaması hususunda birleşmiş, irade birliğine varmış bulunuyoruz; ancak, eylem planının ne olması gerektiğini tartışıyoruz. Görebildiğim kadarıyla ve dile getirildiği kadarıyla eylem planı iki yönde düşünülebilecek bir konu oluyor. Birincisi CMUK ile ilgili, ikincisi de duruşmalara girmemekle ilgili.

Hangi türlü olursa olsun, sulandırılacak eylem planını yapmaktansa yapmamak daha evladır, yapmamak gerekir. Ne yapıyorsak çok katı olmalıyız, hiçbir taviz vermemeliyiz. Duruşmalara girmemenin de etkili olamayacağını, sulandırılacağını düşünüyorum bendeniz. Ayrıca, duruşmalara girmemek suretiyle bir eylem planında da haksızlığın olduğunu görüyorum. Çünkü, konuyla ilgili olmayan ve konunun dışında bulunan dava sahibinin hakkını da en azından zaman bakımından olumsuz etkilemek, avukatlık kurumunun şiarı değildir. Sadece tutuklu konusunda mütalaa etmemek lazım; hukuk mahkemesinde de aynı saygıyı, aynı mantığı düşünmek mecburiyetindeyiz. Geciken adalet adaletsizlik diyorsak, ona da biz neden olmamalıyız.

O halde, bir husus daha var; koyacağımız eylem planı, basında da gündemde tutulmalı, Türkiye'nin dörtbir yanında ciddi ses vermelidir. Bu sebeple, konuyu dağıtmadan, başka başka yöntemler bulmadan, aramadan ve hatta CMUK nedeniyle ödenegin olmadığını da gerekçe tutmadan, ödenek gelse dahi, gönderilse dahi, hiçbir şekilde onun alternatif bir gerekçe olarak göstermek lazım, mevzubahis de etmemek lazım, gelse dahi, hatta artırılarak dahi gelse. Ne olursa olsun, bir ay süreyle, asgari bir ay

süreyile CMUK'un askıya alınmasını ve böylece basında gündemde tutulmasını ve CMUK nedeniyle yapılamayan uygulamaların devamlı ses çıkaracağını, hatta yurtdışına taşıacağını ve böylece, ilgilileri, başta siyasi iktidar olmak üzere, ciddi surette etkileyeceğini ve köşeye sıkıştıracağını mütalaa ediyorum. CMUK'u bir ay katı olarak askıya alalım, olmadığı takdirde ikinci bir ay, hatta KDV'siyle beraber 1.5 ay, olmadı 3 ay, devamlı katlamak mecburiyetindeyiz ki, katı olduğumuzu belirtelim.

Bu arada, belki, demokrasiden ödün verilmiş olacaktır; ama, bu ödüne de bizim sebep olmadığımızı kamuoyuna ve dünyaya açıklamış oluruz, duyurmuş oluruz.

Uzun boylu tartışmaya lüzum yoktur; ama, ne yaparsak çok katı yapmalıyız.

Saygılar sunar teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

Av. ALİ ŞEN (İstanbul Barosu)- Biz, yıllardır bu CMUK için, Türkiye'de demokratikleşme için mücadele verdik. Şimdi bu CMUK'u çıkardık, ama yarın, bir kolu yok, siyasi yönden tamam; ama, biz bu mevziyi yitiremeyiz; o nedenle çok akılcı bir yöntem izlememiz gerekir kanımca. Biz, bu boykotu kime karşı yapacağız; Maliye Bakanlığına karşı yapacağız. Biz, Maliye Bakanlığını, kamuoyunda başka bir yöntemle sıkıştırabiliriz; sıkıştırabiliriz kanımca.

Ben şöyle düşünüyorum: Bir ay özveriyle bu davalara girmeye devam etsek, bu arada, sırf Maliye Bakanlığının, avukatlarla olan, barolarla olan sürtüşmesi nedeniyle avukatları cezalandırmak için bu yöntemi izlediğini, bu fonları göndermediğini, bizi angarya şeklinde çalıştırmaya ittiğini; ama, biz avukatlar olarak, özverili olarak, buna rağmen, tahsisat gelmemesine rağmen, sırf, Türkiye'nin demokratikleşmesine ve CMUK'u, yani insan haklarını savunduğumuz, onların savunma özgürlüğünü savunduğumuz nedenle özverili olarak bu davaları bir ay daha böyle gireceğimizi ve düzelmemesi halinde başka bir, Maliye Bakanlığı nezdinde

daha değişik yöntemler izleyeceğimiz şeklinde bir bildiriyle çikarsak daha sağlıklı hareket etmiş olacağız kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Değerli arkadaşım, herhalde bir konuyu karıştırdık, onu da İstanbul delegasyonumuzun uzakta kalmaları nedeniyle toplantıya geç gelmelerine bağlıyorum ve öyle olduğuna da yürekten inanıyorum. Sorun, Maliye Bakanlığının ödenek çıkarmaması nedeniyle eylem düzenlemek değildir. Genelde, 5 Nisanda Ankara'da aldığımız kararlara, Hükümetin verdiği sözlerde durmaması nedeniyle genelde sorunlarımızın; Avukatlık Yasası dahil, muhasebecilerle olan ilişkiler dahil, o konuda hükümet düzenlemeleri gelmediği için mesleğimizle ilgili; Türkiye çapındaki bir eylem planının gündeme getirilmesidir ve bu arada bir kısım arkadaşlarımız da CMUK ile verilen avukatlık hizmetlerinin durdurulması suretiyle bu eylem planı önermektedirler.

(Salondan bir öneri)- Sayın Başkan, birtakım girişimler var. Avukatlık Yasa Tasarısı 48. sıraya inmiş ve bunun bir iki ay içinde çıkması ihtimali var. Bu nedenle, biz, bir zaman periyodu sonunda bu eylemi düşünssek, planlasak ve ona göre bir yöntem izlesek daha olumlu olur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun.

Av. EROL ÖZCAN (İzmir Barosu)- Yıllar yılı özlemini çektiğimiz iddia ile birlikte savunmanın da başlaması yolundaki çalışmalarımızda nihayet şöyle de böyle de olsa CMUK çıkmıştır. Şimdi, kendi silahımızı kısa bir süre de olsa bırakmayı hiçbir surette uygun bulmuyorum.

Ayrıca, CMUK yardımını vermeyerek, yurttaşlara kamu görevimizi de gereği yerine getirmediğimiz inancında oluyorum. Bu nedenle, salt CMUK yardımını kesmeyi biraz önce de ifade ettim. Bizim talebimiz nedir; bizim talebimiz, sadece avukatlık yasasının çıkarılması değildir herhalde. Kaldı ki, Mecliste olan Avukatlık Yasa Tasarısı bizim, özlemini çektiğimiz, bizim istediğimiz Avukatlık Yasası da değildir. Öyleyse, güncel konularımızdan birisi

de Maliye Bakanlığıyla olan ihtilaflarımızdır. Bana göre öncelikle bunları ne çıkarmamız lazım. Bu durumda da eylem planı olarak ne CMUK yardımının kesilmesi, ne de duruşmalara girilmemesini, biraz önce CMUK'da arz ettiğim nedenlerden ötürü duruşmalara girmemenin de olumsuz olacağını göreceğiz. Nitekim, İzmir'de İzmir Emniyet Müdürünün olumsuz tutumları nedeniyle kısa bir süre İzmir Barosu CMUK yardımını kesmişti. O zaman, emniyet görevlilerinin ve yerel basınla irtibat kurarak yaydıkları "Avukatlar size yardım etmiyor" yolundaydı. Aynı biçimde başka eleştirilerle de karşılaşabiliriz.

Eylem biçimi olarak şunu öneriyorum: Tüm baro yöneticilerinin, Maliye Bakanlığıyla olan ihtilaflımız, Avukatlık Yasası ve hukukun demokratikleştirilmesi yolundaki taleplerimizi dile getirmek üzere tüm baro yöneticilerinin, Birlik yöneticilerimizin, kararlar çıkıncaya kadar Adalet Bakanlığı önünde süreli olarak toplanmasını öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Amasya Baro Başkanımız, buyurun.

Av. ADNAN HASİP YALÇIN (Amasya Baro Başkanı)- Sayın arkadaşlarım, uzun süredir dinliyorum, genelde eylem türü CMUK uygulaması veya duruşmaya girmeme gibi bir noktada toplandı. Hepimiz hukukuyuz. CMUK uygulamasını durdurduğumuz zaman çıkacak sorunlar nelerdir; İzmir Barosundan arkadaşımız belirtti. Bir sürü eleştiriye maruz kalacağız. Kaldıki, bunun bir hukuki sorumluluğu da var, CMUK uygulamasını yapmak baroların da görevidir. Kanun bunu böyle koymuştur. Biz Amasya'da bir inceleme yaptık. Genelde CMUK uygulamasının yoğun olduğu sanık yaşı 18 yaşından küçük. ocuk Mahkemeleri Kanununun 19. maddesine göre, 15 yaşından küçük çocukların sorgulanmasının bizzat cumhuriyet savcısı tarafından yapılması gerekiyor. Biz bunun için, 15 yaşından küçükler için genelde karakollara avukat göndermedik, bu konuda da uğraş verdik.

Ayrıca, bir incelememiz de Avrupa ocuk Hakları Sözleşmesine baktığımızda bu yaş sınırı 18, yani 18 yaşından küçük olan çocukların sorgulamasını zabıta yapmıyor, bizzat cumhuriyet savcılarının yapması gerekli.

Bu uluslararası sözleşmelerin imzalanması Anayasanın 90. maddesine göre iç hukuk kuralı haline gelmiştir; yani, 18 yaşından küçük sanıklar için yasal olan bir hakkımız var, zabıtaya, karakola avukat göndermeme hakkımız vardır. Benim demek istediğim konu şu: Eğer CMUK'u uygulamayacaksak, bunun yasal zeminini de hazırlamak gerekli; ama, eğer, mutlaka bir eylem konulacaksa, bu eylem etkili olacaksa, bu duruşmaya girmeme veya CMUK uygulamasının durdurulması gibi değil; örneğin, yürüyüş yaparak, miting yaparak, toplantı yaparak belirttiğimiz o eylem kararının gerekçelerini ortaya koyarak yapabiliriz. Ancak, CMUK uygulamasının durdurulması ortaya gelecekse bu şekilde yasal zeminleri de hazırlayarak, yasal gerekçeleri de hazırlayarak ona göre eylem koymak gerekli. Şu andaki benim koyduğum yasal zemin 18 yaşından küçükler için hiçbir şekilde zabıtaya, karakola, jandarmaya avukat göndermemek önerisidir.

Saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN- Elazığ Delegatesi arkadaşımız, buyurunuz.

Av. SÜLEYMAN YETER (Elazığ Barosu)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım, dünden bugüne değin belli ilkelerin savunucusu konumundayız ve içtenlikli olarak savunuyoruz, hukuk devletini savunduk, adaleti savunduk, bağımsız yargıyı savunduk. Bütün bunları savunurken amacımız, ülkemizde insanların biraz daha mutlu, biraz daha müreffeh, biraz daha korkusuz yaşamasını sağlamak içindi. Siz, ülke insanların savunması için bir teminatısınız. Siz, ülke insanların adaletli yaşamasını sağlayacak bir sigortasıınız. Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasında bir gözü kör, bir ayağı topal da olsa getirmiş olduğunuz değişiklikler bu sigortanın, bu güvencenin önemli bir kısmını elde ettiniz, elde ettik. Bununla, insanlarımız önemli ölçüde mutlu olmuşlardır. Açıkça söylüyorum, bunun karşısında olan bir güç var; yani, bu tür uygulamaların adalete kazandırdığı ivmenin belli çevreleri rahatsız ettiği tartışmasıdır, kuşkusuzdur. Bunu her gün yaşıyorum. Daha açık söylüyorum. Soruşturmayaya alınan, gözlem altına alınan kişinin yanında avukatın olması polisi rahatsız ediyor. Yasanın bu maddesinin işletilmemesi için, arkadaşlarım da özellikle altını çizerek belirttiler, önceden metin yazılıyor, hatta sanığın ifadesi yazılıyor, ondan sonra, meslektaşımız gittiğinde deniyor ki "Avu-

kat bey, buyurun okuyun altını imza edin" gibi çok çirkin, çok komik, hiç de istemediğimiz manzaralarla karşı karşıya kalıyoruz. Bununla neyi anlatmak istiyorum; biz, kendimizi, bu konuda topluma bir güvence olarak sunmuş durumdayız, bu tür bir hizmeti sunarak. Bu umudu yıkarsa ve bahane olarak da Maliye Bakanlığının, bize bu konuda, ben ona ödenek de demeyeceğim, çok sembolik, hatta hiçbir işe yaramayan bu parayı da sebep olarak gösterirsek, kamuoyu nazarında kazandığımız değeri yitiririz. Karşı güçler tarafından, bu, çok kötü biçimde aleyhimize işlenir, işlenmesi de son derece elverişlidir. "Bakınız, avukatlar, üç beş kuruşa tenazzül ederek sizi yüzüstü bıraktılar, sahipsiz bıraktılar. Hani, bunlar, demokrasi mücadelesi veriyordu; hani, bunlar, hukuk devleti mücadelesi veriyordu; hani, bunlar, adaletin tam anlamıyla gerçekleşmesi mücadelesi veriyorlardı; hayır, bunlar para mücadelesi veriyor, çıkar mücadelesi veriyor" deyip, kamuoyu karşısında küçük düşürme fırsatını karşı güçlerin eline verebiliriz.

Önemli bir hususu daha işaret ediyorum. Kuvvetler ayrılığı sisteminin Anayasada yer aldığı bir düzenin içerisindeyiz. Bizim karşımızda zaman zaman bize çalışma fırsatı vermeyen yürütme erki var ve yürütme erkini de bir bakanlığı, özellikle bizi zor duruma düşürmek istiyor. Öyleyse, bizim mücadelemiz yürütme erkine karşıdır, kamuoyuyla birlikte, halkı yanımıza alarak, insanlarımızı yanımıza alarak yapacağız bu mücadeleyi.

Biz, haklılığımızı, doğru düşündüğümüzü o ödenek için değil, halkımızın savunmasız kaldığını halkımıza anlatarak yapacağız. Bende eylem öneriyorum, şöyle olur; basın yoluyla, medyanın diğer kanallarıyla, televizyon yoluyla; konferanslar, paneller düzenleyerek yürüyüşler yaparak, hatta bir arkadaşımın önerisine de katılıyorum, bu tür eylemleri önce yönetici kadrolarımızdan başlatarak, Barolar Birliği Yönetimi, il yönetimleri işbirliği yaparak, Ankara'da Maliye Bakanlığına karşı, daha sonra büyük çapta tüm avukatların katılacağı bir toplantıyla Ankara'da Hükümete karşı yapmak durumundayız.

Bir önemli noktayı daha işaret ediyorum. Çok isterdim, Barolar Birliğinin ekonomik gücünü artırabilseydik çok iyi olacaktı. Saygıdeğer arkadaşlarım, Ankara'ya gitmekte zorluk çeken bazı arkadaşlarım ekonomik güçsüzlük nedeniyle gidemediler. Ben,

bunlardan birkaçını biliyorum. Ankara'da iki üç gün kalmak, otel parası, yol parası vermek kolay şey değil. Genç arkadaşlarımızın özellikle bu olanakları yok. Bu bakımdan, bu tür bir olanak sağlandığı takdirde; yani, o toplantıya katılacak, o yürüyüşe katılacak arkadaşlarımızın yol giderleri karşılandığı takdirde, orada konaklama ihtiyaçları karşılandığı takdirde Ankara yerinden oynayacaktır, 30 bin tane avukat Ankara'da rahatlıkla toplanacaktır. Bunu topladığımız gün de, bizi engellemeye çalışan yürütme, elbetteki başını iki elinin arasına alarak düşünmek zorunda kalacaktır.

Benim önerim şudur; benden önce konuşan arkadaşlarımızın çoğunun düşüncelerine katılıyorum, sakın olmaya, biz, vatandaşlarımızı, müvekkillerimizi savunmasız bırakalım. Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının getirmiş olduğu değişiklikler evet, bir sıçrama tahtasıdır, giderek bu ülkenin demokratikleşmesi noktasında bir mevzii kazandık, bunu kaybetmeye niyetimiz yoktur, yenilerini kazanmak için bu bir başlangıçtır.

Duruşmaları ertelemeyelim, müvekkillerimize karşı bir sorumluluğumuz var, bu da kötü kullanılır; titizlikle davalarımıza gidelim, duruşmanızı yürütelim. Cumartesi pazar günlerimiz var, bayram tatillerimiz var, sair tatil günlerimizi bu iş için, eylem için kullanabiliriz.

Saygıdeğer arkadaşlarım, bir noktanın daha altını çizmek istiyorum. Bizim, CMUK'da bize verilen görevi yerine getirmememiz, müvekkil-vekil ilişkisinden dolayı görevimizi ihmal etmemiz halinde müvekkilin şikâyeti veya birilerinin harekete geçmesi halinde kendimizi savunamayız diye düşünüyorum.

Saygı sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ediyoruz arkadaşım.

Buyurun.

Av. HÜSEYİN TAYFUN (Diyarbakır Barosu Başkanı)- Sayın delegeler CMUK'da müdafilere, yaşı küçük olanlara gözaltındayken görüştürmeyle ilgili yasal durum düzenlendiği zaman hepimiz çok sevinmiştik, dört elle sarılmıştık; ama, uygulamasının bu-

günkü gibi olacağını düşünmeden. Bilhassa yaşı küçükler için, daha çok kendi bölgemizden bahsediyorum; bizde gözaltına alınanlar, siyasi suçlu olsun diğer suçlar olsun kendilerine baskı uygulayanlar daha çok baskıya maruz kalmayanlar istisnadır. Yaşı küçükler için karakollara gittiğimiz zaman bazı işlemler bitmiş oluyor. Mesela, adam götürmüş, olay yeri tespitine; çocuk hırsızlık yapmış, 15 yaşında, onu anlatmış, tutanak tutmuş; artık sizi çağırıldığında yapılacak bir şey kalmamıştır. Hatta biz, daha önce, bu yasa maddesi çıkmadan önce, bu uygulamadan önce, mahkemelerde diyorduk ki, müvekkil, baskıya maruz kalmıştır, böyle bir ifade kendisine imzalatılmıştır; ama, bu uygulamadan sonra, artık, biz, orada tanık durumundayız. Yani, bizim huzurumuzda ve çocuğun artık korkudan inkâr edemeyeceği olay yeri zaptında söylediklerinin tekrarı suretiyle, biz, bir bakıma onun aleyhine tanık oluyoruz. Yani, bu uygulama, bu gelişme, benim kanaatimce, bilhassa bizim bölgemizde sanıkların aleyhine oluyor.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunundaki bu değişiklik paralelinde bir eylem sadedinde bu yardımın durdurulmasının, bir an önce eylem olarak değerlendirildi, hem dayanağı yoktur, hem de gereği yoktur. Türkiye Barolar Birliği ve bir baro olarak bizler, bundan sonra, bu yardımda bulunmayacağız demenin bir dayanağını bulamayız. Bir defa, Barolar Birliğinin ya da bir baronun böyle bir kararı olmadan şu anda bizim bölgemizde bir kısım arkadaşlar hakkında soruşturma yapılmaktadır; filan tarihte falan yere, senin haberin olduğu halde nöbetçi olduğun halde niye gitmedin diye soruşturmaya maruz kalan arkadaşlarımız vardır. Hatta, Diyarbakır Barosu olarak bizim hakkımızda bir soruşturma yapıldı, falan nöbeçileri niye göndermediniz diye. Bundan korktuğumuz için mi eylem yapılmasını diyoruz; hayır ondan değil. Haklı olmak ayrı, yasal durum ayrı. Yani, siz, niye bir arkadaşınız falan yere gitmesin diyeceksiniz; bunun yasal dayanağı var mıdır, neye dayanarak söyleyeceksiniz; efendim, işte Türkiye'de şu vardır, bu vardır. Bence, bu bir çözüm olamaz.

Sayın Barolar Birliği Başkanımızın dün söylediği gibi, eğer bir ödenek sıkıntısı olur da, Barolar Birliğinin ya da baroların bir kararı olmaksızın, daha önce girip çıkan arkadaşlarımız ücretlerini almadığı için kendiliğinden girmezlerse yine bir soruşturmaya maruz kalırlar; ama, en azından yöneticilerin bu konuda bir

kararı olmaz. Hatta, yöneticilerin böyle bir kararı olursa, nöbetçi arkadaşların, daha kolay, daha sert soruşturmaya maruz kalma ihtimalleri vardır.

Eylemle ilgili olarak burada söylenenlerle uygulamanın da farklı olduğunu görüyoruz. Ne yazıkki, 5 Nisanda Ankara'daydık, fakat, 30 bin kişi falan yoktu, herhalde beklediğimizden de çok eksikti. Şimdi, bir eylem yapılırken ne yapılır; açlık grevleri hariç, ölüm orucu hariç, diğer eylemlerin de pek sonuç alıcı olduğunu da görmüyoruz; ama, kimseye de sen burada ölüm orucuna yat diyemeyiz. Şu yapılabilir; bizim bölgemizdeki uygulamalarla ilgili bir takım şikâyetlerimiz var, belki o konuda Barolar Birliği bazı çevreleri çok karşısına almak istememektedir, belki almamakta haklıdır, işte Başbakanı, Genelkurmay Başkanını, şunu bu; ama, diğer konularda sanıyorum gereği yapılmaktadır. Yani, bu yapılanlar yönünden bir sonuç alma cihetine gitmek lazım gibi geliyor.

Bir de, ben, 1979 dan beri 15-16 senedir sıkıyönetim dahil devlet güvenlik mahkemelerine giriyoruz, orada zaten bir kısım görevliler avukatın bulunmasını istememektedirler. Biz, zaman zaman şunu söyledik; bizim orada bulunmamızın bir faydası var, gözlemciyiz, çoğu hâkim ve savcılar, bizim söylediğimiz nazara almadan, hazırlanmış sümenin altından kararı alıp okumaktadır. Bu bakımdan, bizim orada delet güvenlik mahkemelerinde bulunmamamız onların işine dahi yaramaktadır, onları sevindirmektedir. Yani, ceza davalarında bir eylem kararı alınıp, pek çok avukat duruşmaya girmesin denirse, kimi hâkimler bundan haz duymaktadırlar.

Ayrıca, o tür kararlara uymayan meslektaşlarımız hakkında bizim uygulayacağımız bir müeyyide yok. Eğer müeyyide yoksa, yani bir kararın aksi durumunda müeyyidesi yoksa, bunun pek sonuç alıcı olacağını sanmıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Yeterli oldu mu arkadaşlar? ("Yeterli" sesleri)

Arkadaşlar, şu anda söz isteyen dört arkadaşım var; ayrıca, yeterlik önergesi var.

Sayın İbrahim Yenice, buyurun efendim.

Av. İBRAHİM YENİCE (Adana Barosu)– Saygıdeğer Divan Başkanı ve üyeleri, Saygıdeğer Birlik Başkanımız ve Yönetim Kurulu Üyeleri, saygıdeğer delegeler ve sayın meslektaşlarım; iki gündür devam eden bu ciddi toplantıda eylemle ilgili olmak üzere nacizane görüşümü veciz bir şekilde söylemek istiyorum. Bence en büyük eyleme diyalogtur. Bizler, Türk hukukçuları olarak herkesten çok daha fazla vakur, ağırbaşlı olmak durumundayız. Bizler, Osmanlı aydını ve ittihat terakki aydınları gibi sürekli devleti suçlayan aydınlar olamayız. Devlet, soyut bir organdır, ona canlılık veren bizleriz. Dün, içimizden avukat olan Adalet Bakanı buraya geldi, o da devlet; zannediyorum, Birlik Başkanımız Sayın Önder Sav, geçmişte Çalışma Bakanlığı yaptı, o da devlet Divan Başkanı, Önder Kırılı Bey milletvekilliği yaptı, o da devlet; öyleyse, arkadaşlar, devlete işlerlik veren bizleriz. O bakımdan, devleti hasım gibi görmemek durumundayız. Önemli olan, diyalogu sürdürebilmektir. Biz, gördüğümüz kadarıyla, Birlik Başkanımız ve Yönetim Kurulu, gerekli iletişimi sürdürmektedirler. Bizler, kendilerini bu konuda desteklemeli, uyarılarda bulunmalıyız.

Karşı güç şeklinde ifadeler de bence doğru değil; bizce, "Onlar" ifadesi de doğru değil. Hepimiz, bu gökkubbenin altında yaşıyoruz, bu devlet yıkılırsa hepimizin başına çöker arkadaşlar. O bakımdan, meseleyi, tekrar ediyorum, ittihat ve terakki aydınları gibi düşünmemek durumundayız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN– Teşekkür ediyoruz.

Sayın Osman Güven, (Antalya Baro Başkanı), buyurunuz.

Av. OSMAN GÜVEN (Antalya Barosu Başkanı)– Değerli arkadaşlarım, bu konu tartışılırken, 5 Nisan toplantısının anlamının gözden kaçırılmamasını rica edeceğim, özellikle 11 Aralık Ankara'da yapılan ve 15 Martta yine Ankara'da Başkanlar toplantısı olarak yapılan iki toplantıda bulunan sayın baro başkanı arkadaşlarımla, toplantının ne amaçla düzenlendiğini gözden kaçırmamalarını özellikle rica ediyorum. Aralık ayında yaptığımız

toplantıda, Maliye Bakanlığı genelgesi yoktu ve o zaman, tabî ki mesleki sorunlarımızın artışı, mali kaygılarımızın artışı tartışıldı; ama, özellikle ve önemle, ülkemizin önündeki en büyük sıkıntı olan demokratikleşmedeki gecikme tartışıldı; yani, bugün burada da tartıştığımız konunun veya müeyyide getirmek istediğimiz, eylem yapmak istediğimiz konunun, mali konularla ve mesleki konularımızla karıştırılmasını özellikle rica ediyorum.

Değerli arkadaşlarım hatırlarlar, yaklaşık 7 saat süren 15 Mart toplantısında, 5 Nisanda yapılacak eylemle mali müşavirlerle ilgili eylemin karıştırılmaması konusunda özellikle duruldu ve bu konuda idari yargıda sonuç alınması, idari yargıda meselelerin üzerine gidilmesi ve karıştırılmaması özellikle belirtildi. Bir talihsizliktir ki, basın, bunu karıştırdı; ama, görüyorum ki, biz de karıştırıyoruz. 5 Nisan toplantısı, özellikle demokratikleşmedeki gecikmenin olması nedeniyle, Hükümetin, yönetenlerimizin uyarılması bugün içerisinde buldukları aymazlıktan uyandırılmaları amacıyla düşünülmüş bir toplantıdır.

O nedenle, ben, arkadaşlarımın, mali konularla bu konuyu karıştırmasını anlayamıyorum. Lütfen bunu yapmayalım.

Elazığ delegesi değerli ağabeyimizin söylediği gibi, parasal konularla, Maliye Bakanlığının bu vereceği parayla ilgili de değil, onu da karıştırmayalım. Onun için, bu konuyu şöyle bitirmek istiyorum:

Sayın Birlik Başkanımız demişti ki "Eğer, demokratikleşme paketindeki yasalar gerçekleştirilmez, Meclise getirilmez, Meclis işletilmezse, biz, aşama aşama şunları yapmak zorundayız. "Demmin bahsettiğim her iki toplantıda da bu aşamaların neler olduğu tartışıldı ve kademe kademe bunları yapalım dedik. O nedenle, şimdi, o kademeye geldik mi, onları yapmalı mıyız diye de tartışmamız lazım. Benim kanımca oraya geldik, ama eylemin biçimini kararlaştırmak durumundayız. Geçmişe sürekli dönerek burada sonuç alamayız. Lütfen, bu kaygının, bu endişemin dikkate alınmasını rica ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Mersin Barosundan Sayın Halit Akın, buyurunuz.

Av. HALİT AKIN (Mersin Barosu) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biz de buraya, Mersin'den, bir eylem kararı çıkması için geldik. Mersin'deki arkadaşlarımız, bizden, hangi tür eylemin yapılacağı konusunda ne karar alındı diye beklemektedirler.

Arkadaşlarımız, hep, yıllarca olduğu gibi, genel konularla mesleki konularımız birbirine karıştırmaktadırlar. Gerçi, bağıntılıdır; ama, bizim için şu anda önemli olan mesleki sorunlarımızdır.

Hukukun temelinde insan haklarının yattığını, Barolar Birliği Başkanımız ve hepimiz söylüyoruz, sürekli yineliyoruz. İnsan Haklarının en önemli unsuru da yaşama hakkıdır. Yaşama hakkı sağlık hakkıdır. Biz, şurada bir karar almaya çalışıyoruz, bazı arkadaşlarımız, CMUK nedeniyle veya duruşmalara girmememiz nedeniyle müvekkilerimizin haklarının gasbedildiğini veya edilebileceğini söylüyorlar.

Arkadaşlar, doktorlar bir eylem yaptılar, hiçbir karar almaksızın hastanelerde işi yavaşlattılar. Mersin'de Devlet Hastanesinde vatandaş trafik kazası geçirmiş, televizyon, medya bunu gösteriyor, medyanın bazı faydalarının olduğunu da burada söylemek gerekmektedir; ölüyor, bacağı kopmuş, doktor ve hemşire yanından geçiyor bakmıyor; kalp hastası, gelmiş doktor, kalp hastasına bir dilaltı ilacı dahi vermiyor. Onun için, bizim hangi davamız, insanın yaşama hakkından daha önemlidir; sağlık hakkından daha önemlidir? kişi hürriyetinden veyahut da şeyinden daha önemlidir. O bakımdan, biz, burada kararları alırken, öncelikle savunma hakkımızı, avukatlık mesleğini düşünmek zorundayız.

CMUK ile ilgili uygulamalardan, eğer girmezsek suç olur dendi. Mersin Barosu, Prof. Eralp Hocayı CMUK konusunda, yasayı hazırlayanlardandır. Mersin'de konferans vermek için çağırdık, kendisine aynen şu soruyu sordum: "Efendim, biz, 27-28 Mayıs

Balıkesir'deki Genel Kurulumuzda CMUK konusunda eylem kararı almak üzereyiz, Başbakanımız da buna söz verdi, belki CMUK'u askıya alacağız, uygulamayacağız. Bu suç olmaz mı, düşünceniz nedir" diye sordum ve dediği: "Hiçbir zaman angarya yapmak durumunda değiliz. Bu bir, para gönderilmediği takdirde Maliye Bakanlığında, bu bir angaryadır, angarya da hiçbir zaman hukuken korunmaz, suç oluşmaz, eyleminizi yapabilirsiniz"

Sayın arkadaşlarım, ben Mersin Barosu mensubuyum ve baroya kayıtlı olmam sebebiyle bu mesleği icra edebiliyorum. Eğer ben baroya kayıtlı olmasam avukatlık mesleğini yapamam. Peki, biz, baroya kayıtlı olmamız nedeniyle işlemiş olduğumuz suçlardan dolayı ağır ceza mahkemesinde yargılanmaktayız. Bunun sebebi, benim baroya kayıtlı olmamdır. Belki benim yaptığım suç, bir sulh ceza mahkemesinde görülmesi gerekir; ama, ben baroya kayıtlı olduğum için ağır ceza mahkemesinde yargılanıyorum. Bu çok önemli bir konudur. Eğer, biz, müvekkillerimizin haklarını bu kadar düşünüyorsak, müvekkilim şikâyet ettiği zaman, ben ağır ceza mahkemesinde yargılanıyorsam, bu mesleğe daha çok önem vermemiz gerektiğini düşünmekteyim.

Mersin Barosu olarak önerimiz: kesinlikle buradan bir eylem kararı çıkmalıdır. CMUK uygulaması askıya alınmalıdır, duruşmalara girmemeliyiz, aksi halde, burada alınacak herhangi bir eylem kararının yine etkisi olmayacaktır.

Hepinizi saygılarımla, sevgilerimle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum arkadaşımıza.

Sayın Hazın Mengi, buyurunuz.

Av. HAZIM MENĞİ – Öncelikle CMUK uygulamasına geçici olarak ara verilmesini ve duruşmalara bir gün de olsa girilmesini kabul etmiyorum. Bu, baromuzun da görüşü; çünkü, insan, bir değerdir, onların dertlerini kendi dertlerimizden daha aşağıda tutamayız.

İkinci olarak, her baro, kendi illerinin milletvekillerine avukatların dertlerini içeren bir yazı göndermelidir. Bu yazı, o vilayetteki tüm avukatlar tarafından imzalanmalıdır. Bu yazı, bütün

barolar tarafından Meclisteki avukatlara gönderilmelidir; yani, ikili; her baro, kendi ilinin milletvekiline avukatların dertlerini anlatacak;; ama, tüm barolar, Parlamentodaki avukat arkadaşlarına avukatların dertlerini içeren bir yazı gönderecek.

Ayrıca, bu yazıların birer örneği Reiscumhur, Meclis Başkanı ve Başbakana gönderilecek. Bunlar da fayda vermezse, Barolar Birliğine mensup tüm avukatların Ankara'da bir yürüyüş yapmasını öneriyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Mengi.

Son olarak Kayseri Delegesi Sayın Ayata'ya söz veriyorum.

Av. RAFET AYATA (Kayseri Barosu) – Sayın Divan, Sayın Birlik Yönetim Kurulu; gerçekten de biraz önce bir arkadaşımızın söylediği gibi, biz, 5 Nisan kararlarını alırken, avukat arkadaşlarımızın daha çok ekonomik problemlerini çözmek için almıştık ve 5 Nisanda da Sayın Birlik Başkanımızın konuşma metni, ben, Kayseri için söylüyorum, Kayseri'den iki otobüsle katılmıştık, gelen bütün arkadaşlarımız tarafından tasvip görmüştü ve 27-28 Mayıs tarihlerini de problemlerin çözüm yeri olarak görüyorlardı, en azından 27-28 Mayıs'a kadar gerek Avukatlık Kanununda, gerekse vergiyle ilgili düzenlemelerde müspet netice alınmazsa, 27-28 Mayısta alınacak kararlarla avukat arkadaşlarımızın problemlerinin çözüleceğine gerçekten samimi olarak inanmışlardı; fakat, ben, sabahki oturumdaki arkadaşlarımızın konuşmalarına bakıp, gerçekten, ben de üzölmeye başladım; çünkü, biz, CMUK uygulamasını durdurmakla onu yürürlükten kaldırmıyoruz, bir meşru hakkımızı kullanıyoruz.

Bazı arkadaşlarımız, hem avukat arkadaşlarımızın Ankara'ya gelemeyecek kadar ekonomik sıkıntı içinde bulunduğunu söylüyorlar, bir taraftan da CMUK uygulamasının durdurulmasına karşı çıkıyorlar. Bu mantığı anlamak mümkün değil. Bir eylem kararı aldığımız zaman, bunun uygulanabilir olması lazım. Eğer, bir günlük yürüyüşler veya konuşmalar, yazışmalar netice vermiyor. Ben, üç yıldır Kayseri Barosu üyeliğini yapıyorum, üç yıldan beri bu problem devam ediyor ve yazışmalar devam ediyor,

toplantılar devam ediyor; bir netice alamadık. Gerçekten en uygulanabilir karar olarak, eylem türü olarak, CMUK uygulamasının belirli bir süre durdurulmasını ve bu şekilde yetkillilerin uyarılmasını istiyorum. Yoksa, bir haftalık uygulamayla, yani insan haklarının ihlal edileceğine de inanmıyorum; çünkü, insan haklarını savunan kişilerin, ekonomik bakımından, siyasi bakımından, en azından kendilerinin iyi bir durumda olması lazım. Yoksa, biz insan haklarını savunurken, demokratikleşmeyi savunurken, vergi dairelerinde icra takiplerine uğrayan arkadaşlarımızı göz ardı edemeyiz. Biz, burada siyasi bir organizasyon değiliz. Ben, şahsen 350 arkadaşımı temsil ediyorum ve 350 arkadaşım da bu düşüncelerdedir.

Arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım, yaklaşık bir saattir tartıştığımız konu, değerli üyelerimizden bir bölümünün, 5 Nisanda Ankara'da yapılan toplantı sonrasındaki gelişmeler doğrultusunda yeni bir eylem kararı alınmasına yönelik önerileri üzerine oldu.

Burada, bir kısım arkadaşlarımız, 5 Nisandaki ortamdan daha iyiye doğru bir gidiş olduğunu; çünkü, Hükümetin çıkarmak istediği ve Plan ve Bütçe Komisyonundan çıkardığı avukatlarla ilgili yasa tasarısının Mecliste reddedilmesinin, Avukatlık Yasa Tasarısının, Meclis gündeminin 146. sıralarından onbeş gün içinde görüşülebilecek bir konuma, 30'lu sıralara gelmiş olmasının bir aşama olduğunu; bu iyi gidişin beklenmesi gerektiği konusunda görüş bildirdiler.

Bir kısım arkadaşlarımız ise, bunların gelip geçici olduğunu ve sonuç veremeyeceğini, Sayın Bakanın, dün burada söylediği gibi, "Davayı kaybettik, ama temyizi kazandık" kabilinden bir avuntu olduğunu belirttiler ve eylem istediler. Bu eylemlerin içinde de iki önemli sorun CMUK'a devam edip veya belirli bir süre bunu askıya alıp almama konusunda kaynaklandı. Arkadaşlarımızın bir kısmı CMUK'la vardığımız bu aşamanın yeterli olmasa da bizim, yıllardır özlemine çektiğimiz savunmanın suçlamayla başladığı ilkesinde bir başlangıç olduğunu ve bunun tam oturma aşamasına

geldiği, daha da geliştirilmesi gerektiği bir sırada askıya alınmasının veya bu harekete barolarca girilmemesinin hoş karşılanmayacağını ileri sürdüler. Bir kısım arkadaşımız ise bunun bir araç olduğunu söyledi.

Bazı arkadaşlarımız, medyayı, basını, yürüyüş ve konferansları kullanmak suretiyle özellikle Elazığ Delegatesi arkadaşımız bunu söyledi; etkinliğimizi göstermemiz gerektiğine inandığını söylediler.

Değerli arkadaşlarım, bize verilen önergeler üzerinde bir tartışma açtığımız için önergeleri bir kez daha bilginize sunuyorum.

Önergeler, genel olarak, haziran ayında başlamak üzere Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun belirleyeceği tarihlerde ve onun yetkisi dışında önereceği eylemlerin konması yolunda Birlik Yönetim Kuruluna yetki verilmesini içeriyordu.

Dilerseniz, bütün bu eylem türlerini, Değerli Başkanımız ve Değerli Yönetim Kurulu Üyelerimiz zaten not ettiler; onlara bu yetkiyi verelim, bu eylem türlerinden hangisini uygulamak istiyorlarsa onu yürürlüğe soksunlar. ("Oylayın Sayın Başkan" sesleri)

Yeni bir önerge var;

"Genel Kurula kapsam ve şekil belirleyerek alınacak bir eylem kararı gelişecek olaylara göre hareket sahasını daraltır. Bu nedenle, olaylardaki gelişme durumuna göre Birlik Yönetiminin ve baro başkanlarının belirleyeceği şekil ve zamanda eylem uygulamasına yetki verilmesini öneriyoruz."

Cengiz Tuğra
Çanakkale Baro Başkanı

Ethem Güney
Delege

Hilmi Baydar
Delege

Biz bir eylem kararı alırız, olayların gelişmesi, o eylemin uygulanmasını çok haklı kılmaz. Çeşitli eylemler denebilir.

Nitekim, konuşan arkadaşlarımız da çok çeşitli eylem türleri geliştirdiler. Burada baro başkanları ve baro yönetimleri elbette Birliğimizi uyarıcı bu istemleri dile getirici olmak üzere bu son önergedeki görüş, zaten diğer önergeyle de çok fazla çatışmıyor.

Burada yapılacak eylemin kapsamını, niteliğini, barolarımızın da uyarısı doğrultusunda Birlik Yönetimimizin yetkisine verilmesi konusundaki önergeyi oylamak istiyorum.

Buyurun efendim.

Av. HÜSEYİN ERKENCİ (Manisa Barosu) – Tahmin ediyorum, Parlamento daha bir ay çalışacak, bir ay sonra yaz tatiline girecek. parlamentonun önünde Avrupa Birliğiyle ilgili çıkarması gereken bir sürü yasa var, çalışmayan bir Parlameto var.

Yıllardan beri uğraştık uğraştık Avukatlık Yasasını bu noktaya getirdik, çıkaralım dedik. Eğer, bu önümüzdeki bir ay içinde, haziran ayı için bununla ilgili bir gelişme olmazsa, bu yasa çıkmazsa bir daha Avukatlık Yasası diye bir yasa çıkmaz arkadaşlar. Çünkü, Parlamento tatile girecek, eylül ayından sonra Türkiye'nin nasıl bir zemine kayacağı belli değil, seçim sattı mahiline kayabilir. Onun için, bu kısa süre içinde, haziran ayı içinde bu isteklerimizin yerine getirilmesi için ne yapabilirsek yapmak durumundayız. Eğer yapmazsak vakit geçmiş olacaktır. Yapalım yapmayalım diye bir şey yok.

Ankara'da şu sözü verdik: Artık, biz eylem yapacağız, yapmayacağız diye değil; 27-28 Mayıs'ta eylemimize başlayacağız diye karar verdik. Onun için, artık, tartışmayı kesmekte yarar vardır. Şu olmalıdır; burada sorumluluk sadece Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna verilmesin, bütün barolara ortak olarak yayılsın, hepimiz sorumlu olalım, yöneticiler sorumlu olsun; fakat, bu işin organizasyonu, zamanlaması, hangi gün hangi saatte yapılacağını da Türkiye Barolar Birliği, Ankara'daki, Parlamentodaki gelişmelere göre yapsın.

Sayın Başkanımız açıkladı, Meclis gündeminin alt sıralarına indi diye; fakat, önemli 3-5 tane yasa var, bunlardan sonra sıra gelebilir dedi. Önümüzdeki günlerdeki gelişmelere göre bu tarihin saptanması gerekir. Bunu yapalım. Eğer bu bir ay içinde bir şey yapmazsak o zaman hiçbir şey yapmamız mümkün olmayacak.

Bana göre çok tartıştık, konular artık netleşti; ağırlık, CMUK tı-kansın biçiminde söyleniyor. Bilemiyorum bu konuda, artık bir oylama yapıp, Barolar Birliği Yönetim Kuruluna bu yetkiyi verelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz arkadaşlarım.

Sayın Erkenci'nin açıklamasından bu son görüşü oylamak istiyorum...

Sayın Birlik Başkanımız bir açıklama yapacaklar; buyurun efendim.

Av. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) – Değerli arkadaşlarım, anlaşılıyorki, buradan, şu ya da bu şekilde bir karar alarak ayrılacağız görüştüğümüz konu üzerinde; ama, bu karara varırken bir kaç noktayı birbiriyle karıştırmamak gerekliliğini belirtmek istiyorum.

Birisi, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince Maliye Bakanlığında Türkiye Barolar Birliğine aktarılan paraların gönderilmemesi nedeniyle işin doğal akışından kaynaklanan bir tıkanmanın getirdiği noktada verilecek karar.

Bir diğeri, bir delege arkadaşımızın da dediği gibi, bu doğal akış çok iyi de yürümüş olsa, paralar zamanında da aktarılmış olsa, bu hizmeti araç tutarak diğer kimi tıkanmaların önünü açıcı bir eylem tarzına yönelmek. Yanlış algulamadıysam, yanlış yorumlamıyorsam; bir diğer üçüncü konu, hiç para gönderilmediği takdirde dahi hizmete devam edilip edilmeyeceğini konuşmak. Bu da bu Genel Kurulun konuşması gereken konulardan biri.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 146. maddesinde belirlenen Maliye Bakanlığında bir önceki yıl kesinhesabına göre belli bir oran üzerinden gönderilmesi söz konusu olan para, hiç gönderilmese de, barolarımız, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereği, yakalanan kişi ya da sanığa hizmetlerini sürdürecektir mi sürdürmeyecek mi; bu konuda da arkadaşlarımızın tartışmaları var.

Bu, en olumsuz ve meslektaşlarımızı, hiçbir para almadan böyle bir hizmeti yapmaya yönelten düşünce tarzı oluyor. Aslında, 146. maddenin, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğu ve Adalet Komisyonunda görüşüldüğü şekliyle böyle bir paranın aktarılması söz konusu değildi. Tamamen baroların kendi olanak-

larıyla bu hizmeti yerine getirmeleri şeklindeydi. Demokratikleşmenin önemli bir aşaması, şeffaflaşmanın ciddi bir göstergesi diye sunulan böyle bir tasarı maddesi biçimindeydi.

Komisyonunda ben karşı çıktım, bu iyi, güzel; ama, bu kadar ağır bir yükü, kıt olanaklı barolarımız taşıyamaz diyerek. Bugün 146. maddede şekillenen konuyu bir milletvekiline önergeye döktürerek, İstanbul Barosu Başkanımızla birlikte hazırladığımız önergeye döktürerek bunu bu şekle getirdik. Komisyonun aklında hayalinde olmayan bir konuydu ve böylece geçti. Sonunda, Maliye Bakanlığı buna itiraz etti; ama, zaman geçtiği için yasalaşmış oldu.

Bir diğer konu, Maliye Bakanlığı, bu CMUK ödenekleri hususunda sekiz aydır para göndermemesinin esas dayanağını kendinde, bu paraları, Türkiye Barolar Birliğinin, usulüne uygun şekilde harcamadıkları gizli gerekçesine dayandırmak istemektedir. Bunu da bilmenizde yarar görüyorum. Bunu, kimi arkadaşlarıma, baro başkanları toplantısında ve 5 Nisan günü Ankara'ya gelen arkadaşlarıma anlatmıştım; ama, bir kez daha anlatmakta yarar görüyorum.

Kasım ayı içindeydi, Yazı İşleri Müdürümüz bana gelerek, Maliye Bakanlığından iki kontrolör müfettişin geldiğini, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince gönderilen paraların usulüne uygun şekilde harcanıp harcanmadığını kontrol etmek istediklerini söyledi. Tesadüfen, Başkanlık Divanı Üyeleri orada bir başka meseleyi tartışıyorduk, çağırın gelsinler dedim; vakit geçirmeden geldiler, dinledim; anladım ki, Bakan ya da genel müdürü tarafından görevlendirilmişler ve bizim Barolar Birliğindeki Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uygulaması ile ilgili belgeleri, dökümanlarımızı, barolarla yaptığımız yazışmaları, barolara gönderdiğimiz paraları, raporları vesair pek çok şeyi incelemek istiyorlar.

"Biz hukukçuyuz, hukuk adamıyız, hukuka uygun bir şeye hayır diyemeyiz; ama, hukuka aykırı bir şeye de evet dememizi bizden kimse beklemesin. Sizin buraya gelişinizin bir hukuksal dayanağı var mı" dedim, hemen çantalarına el attılar, bir belge çıkarmak üzereydiler, "Durun, durun, o belgenin ne olduğunu ben biliyorum; siz, bakanınızın veya genel müdürünüzün yetki belge-

sini göstereceksiniz; ben onu aramıyorum. Temelde, sizin buraya gelişinizin, Türkiye Barolar Birliğinde böyle bir denetim yapmanızın hukuksal dayanağını arıyorum" dedim, durdular kaldılar; "Bütçe kanunu böyle dolaylı yetki veriyor" falan dediler.

"Bakın, bizim Avukatlık Kanunu çok açık. Anayasanın 135. maddesi çok açık. Bizim, idari ve mali denetimimizi Adalet Bakanlığı müfettişleri yapar. O nedenle, siz, mali denetim de yapamazsınız burada. Çayınızı kahvenizi için güle güle gidin. Üstelik, ben, sizin böyle bir denetim yetkiniz olduğunu kabul etsem dahi, sizinle de muhatap olmam, sizin bakanınızla muhatap olurum, genel müdürünüzle muhatap olurum. Onlarla görüştüğümüzden sonra sizin, burada inceleme yapma yönteminiz konusunu konuşabilirim" dedim; gittiler ve arkadan, Bütçe Kanununa, 6. maddeye, Türkiye Barolar Birliği adı yazılı olmamakla beraber ve tamamen Türkiye Barolar Birliğini ve baroları hedefleyen, Maliyeden, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına aktarılan paraların, istendiği an denetlenmesi, istendiği an da hizmetin durdurulması gibi fıkra ekleterek Bütçe Kanunu çıktı: Anamuhalefet Partisiyle yaptığımız görüşmede, bu kanunun Anayasa yargısına götürülmesini sağladık. Şu anda Anayasa Mahkemesinde görüşme sırası bekliyor. İşin böyle bir boyutu da var. Yani, Ceza Muhakemeleri Usulü kanununda içiçe olan kimi sorunlarımız var.

Burada, eğer, CMUK nedeniyle Maliye Bakanlığının para göndermemesini öne sürerek, hukuki yardımların, barolarca görevlendirilecek meslektaş yardımlarının durdurulması kararını alacaksak, o ayrı bir konudur; yok, diğer konularımız için Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununu araç tutarak bir eylem kararı alacaksak, o, apayrı bir konudur. O zaman, kimi arkadaşlarımızın dediği gibi, savunma, suçlamayla başlar diye yıllardır bunun propagandasını yapan, bu sloganla yola çıkan meslek kuruluşları olarak, bunun da cevabını bulmak, bu Genel Kurulda, o eylemin altında yatan nedenleri de açıklamak zorundayız diye düşünüyorum.

Hiç para gönderilmediği takdirde, -Maliye Bakanlığı, buna rağmen para göndermeyebilir,- hizmete devam edilip edilmeyeceği konusunda bize bir ışık tutmanız gerekiyor, onu da düşünmek durumundayız.

Hangi eylem kararını alırsanız alınız, eğer, uygulanabilirliği varsa, Barolar Birliği Yönetim Kurulu onu uygulayacaktır; ama, uygulanabilirliği yoksa, sırf Genel Kurul kararıdır diye biz onu, yasayı da zorlayarak nasıl uyguluyoruz, onu düşünmemiz gerekiyor.

Burada, lütfen, arkadaşlarımız, bu konuda da değerlendirmelerini yapsınlar.

Doktorların eylemi konusunda arkadaşlarımız örnek gösterdiler. Ben, o eylemi baştan sona izledim. Mitinge çağrı diye gazetelere ilanlar verildi. Bu ilanlarla, tüm ülke düzeyindeki doktorlar çağrıldı. Sonra, ertesi günü izledim. Çalışanların koalisyonu biçimine dönüştüğü yazıldı ve pek çok, benim, adını bile sonradan duyduğum kuruluşun ve sendikacının, bu eylemin arkasına takılarak, eylemi nasıl sulandırdıklarına ilişkin gazete haberidir bu gösterdiğim; şunu söylüyor: "Doktorların eyleminden, beyaz elbiselilerin eyleminden çok belediyecilerin ve PTT çalışanlarının eylemine dönüştü" diye. Eğer, bu türden bir eyleme yönelecek bir düşünce içinde olursanız, Türkiye Barolar Birliğini, tarihinde görmediği şekilde yaralamış, zedelemiş olursunuz.

5 Nisandaki eylemimizin temelinde yatan da buydu. Anıtkabir'de yürüyüşü düzenlememizin temelinde yatan da buydu; avukatların, yargının ayrılmaz bir unsuru olan savunmanın, kendi vakarına, kendi olgunluğuna uygun bir eylem tarzının ancak bu şekilde olabileceğini, dışardan şu ya da bu iyi niyetle sızmaların, kontrolü engelleyecek katılmaların olmaması niyetiyle böyle bir düzenleme yapılmıştı.

Toplanan baro başkanlarımız, 5 Nisandaki eylemin fevkalade görkemli, hatta sayıları onbinleri bulan bir katılım biçiminde olacağını söylemişti. Doğrusu, güvensizlikten değil; ama, deneyiminden kaynaklanan bir endişemi kendilerine de iletmiştim, endişemde sonunda ben haklı çıktım. Gerçi, haklarını yemeyelim, kimi arkadaşlarımızın söylediği gibi, bin civarında bir sayı değil, üç bine yakın bir sayıydı benim saptayabildiğim kadarıyla; ama, o bile çok önem verdiğimiz bir sorunun, baro başkanlarının söz vermelerine karşın, hangi noktada eyleme kaç katılımı dönüştüğünün göstergesiydi. Böyle bir somut gösterge de var elimizde.

Bazı eylemler, hemen ertesi günü, hemen ertesi hafta, hemen ertesi ay, hatta hemen ertesi yıl sonuç almayabilir. Bunun örneği de var elimizde. Yargı yılı konuşmalarında, bizim konuşmamızın denetlenmesi için Yargıtayın koyduğu tavra karşı koyduğumuz mukabil tavır, üç yıl sonra semeresini verdi. Yargıtay, bunun çıkar yol olmadığını gördüğü için, yönetici değişikliğinde geri adım atarak, bizden hiçbir tavır değişikliği gelişmediği halde, Türkiye Barolar Birliğine kürsüyü açmak gereğini duydu. Onun için, alacağımız eylem kararlarında, sonuç alma bakımından, aceleyle yola çıkıp yanlışlıklar yapmayalım diyorum. Endişemi bu şekilde belirtmek istiyorum.

Dikkatli adım atalım, ayağımızı yerden kaldırmayalım. Başlattığımız eylemin, sonuç alıcı olmasına özen gösterelim. Sonuç alıcı olmayacak bir eylem, başta bu Genel Kurulu sarsar, sonra Türkiye Barolar Birliğini, sonra da baroların, yörelerindeki etkinliğini zedeler. Dönerler "Eylem kararı aldınız, ne oldu" diye sorarlar. Bununla, eylem kararınızı sulandırmak istemiyorum. Ben de sizler gibi bir delege olarak, Birlik Başkanı olarak değil, bir delege olarak, endişelerimi dile getirmek istiyorum.

Onun için, kararımızı alırken, ne tür bir eylem kararı aldığımızı somut bir şekilde vurgulamamız gerekiyor.

İl çevrelerinde duruşmalara girmeme önerisi de bu önerilerin içinde, birleştirilen önerilerin içinde bir alt madde olarak var. Bunun da bir denemesini 5 Nisanda yaptık. Ben, çok daha eskilerde, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununa karşı ülke düzeyinde, Faruk Erem Hocanın başkanlığı döneminde bir eylem çağrısının nasıl sulandırıldığını, o dönemde, aktif avukatlık yapan bir kişi olarak gözlerimle gördüm, yaşadım. Koridorlarda bunun nasıl tutmadığını gördüm.

Onun için, çok üstü örtülü bir gerekçe sundum barolara gönderdiğimiz yazıda. Hepinizi Türkiye'ye çağırdığım için, yörenizde bulunamayacaksınız, "Ankara'ya gideceğim" gerekçesi altında duruşmaları girmeme dilekçeleri vererek katılabilirsiniz dedim; ama, çok az sayıda baromuzun dışında, maalesef, hemen hemen hiç uygulanmadığını da aldığım haberlerden gözlemiş oluyorum. İstanbul, Ankara kısmen İzmir Barosunda çoğu meslektaşlarımı-

zın bu karara uymadıklarını; Kütahya-Akşehir, Alanya, Antalya gibi yörelerimizde de yüzde 100'e yakın bu kararın uygulandığını biliyorum, gözledim; bana gelen haberlerden biliyorum. Bununla, şu baro bu konuda şöyle iyi çalıştı, bu baro böyle eksik çalıştı diye bir görüntü sunmak istemiyorum; belki, bana ulaşmayan, ama yörelerinde bunu çok iyi uygulayan barolarımız da olabilir.

Böyle bir kararı burada aldığınız zaman, o kararın yaptırımında almak zorundasınız, duruşmalara katılmayalım dendiği zaman, murakabe etmek zorundasınız, katılmayanlar hakkında disiplin işlemi yapmak zorundasınız. Onun için, bu kararı alırken bu yetkiyi de Türkiye Barolar Birliğine ve barolara vermek durumundasınız.

Teşekkür ederim sevgili arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Başkana teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bu konu üzerinde yeteri ölçüde görüşme yapılmıştır. Elbette, avukatlar eylem yapmalıdırlar, haklarını alabilmek için. Bu temel ilkede tam bir anlaşma vardır; ama, bu eylem, avukatlığın, savunmanın, hukukun ve Birliğimizin, barolarımızın, Türkiye kamuoyundaki etkinliğine paralel bir eylem olmalıdır, dikkatli olmalıdır, sulandırılmamalıdır. Bu nedenle, bize gelen önergelerden çıkardığımız ortak sonucu oylarınıza sunuyorum.

5 Nisanda Ankara'da aldığımız kararlar doğrultusunda, bugün burada mesleğimizin sorunlarıyla ilgili olan konularda barolarımız, barolarımızın uyarısı ve Birliğimizi müştereken bir görevle yetkilendiriyoruz. Olayların gelişmesi dikkate alınmak suretiyle Birlik Yönetiminin ve baro başkanlıklarımızın belirleyeceği şekil ve zamanda bir eylem uygulaması için yetkilendirme konusunda oylarınızı diliyorum: Kabul edenler... ("Önergeler var" sesleri, karşılıklı konuşmalar)

Önergeyi okuyorum:

"Haziran ayında olmak üzere, günü, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenmek üzere CMUK hizmetlerinin sürelili olarak durdurulmasını;

Yine, kademeli olarak, Genel Kurulda belirlenen görüş ve eğilimler göz önünde tutularak, yöntemi ve günü Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenecek diğer eylemlerin yürürlüğe konulması için Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna yetki verilmesi." ("Bunu oylayalım" sesleri)

Şimdi, yani, haziran ayında mutlaka CMUK'un durdurulması konusunda bir önerge mi getiriliyor?.. (Karşılıklı konuşmalar)

Önerge açık "Haziran ayında olmak üzere" diyor; kesin...

"Haziran ayında olmak üzere, günü Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenmek üzere CMUK hizmetlerinin sürekli olarak durdurulması" deniyor.

Bu getirilen önergenin bundan farkı ne; sadece, haziran ayı içinde bunu kapsıyor, Haziran ayı içinde; gün koymuyor. O mu?

Peki.

Bu açıklamalar ışığında şunu oylamam lazım o zaman: "CMUK hizmetlerinin durdurulmasını" bir eylem türü olarak bu Kongre kabul ediyor mu? ("Hayır" sesleri" Ediyor mu; onu oylayalım, ondan sonra haziran ayında mı yapacağız... ("Oylayın" sesleri) Böyle yaparsak kendimizi kesin bağlamış oluruz. Buradan, bu konuda ters bir oy çıkarsa, bir daha CMUK hizmetlerini durduramazsınız.

Efendim, bu da dahil olmak üzere yetki verelim diyorum. ("Oylayın" sesleri)

Oylayalım, peki.

Usul hakkında, buyurun efendim.

Salondan bir öneri – Şöyle yapsak; türü, şekli, kapsamı, içeriği, tarihi Birlik Yönetim Kuruluna; ancak, barolarla temas ederek...

BAŞKAN – Onu kabul etmiyorlar.

Av. Salondan Konuşma – Eder, etmez.

Pek ala, şöyle diyelim efendim; Birlik Yönetim Kuruluna yetki verilmesi şeklinde.

BAŞKAN – Efendim, zaten bir önerge de öyle diyor: "Genel Kurul da kapsam ve şekil belirleyerek alınacak bir eylem kararı, gelişecek olaylara göre hareket sahamızı daraltır. Bu nedenle, olaylardaki gelişme durumuna Birlik Yönetimiyle Baro başkanlarının belirleyeceği şekil ve zamanda eylem uygulamasına..." ("Oylayalım" sesleri)

Bunu oylamak istedim, "Bu değil" diyorsunuz.

Bunun içinde CMUK'u durdurma kararı da vardır zaten; ama, arkadaşlarımız, öbür önergeyi oylayın diyorlar. ("Bunu oylayın" sesleri)

İki önergeyi de oya sunacağım. Bu önergelerden bir tanesinde "Haziran ayında olmak üzere, günü, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenmek üzere CMUK hizmetlerinin süreli olarak durdurulması" da vardır, açık olarak. Önce bunu oylarınıza sunacağım, sonra ikinci önergeyi oylarınıza sunacağım.

Birinci önergeyi okuyorum:

"Faaliyet raporunda da açıklandığı üzere, 5 Nisan Avukatlar Gününde Ankara'da yapılan toplantıda, Birlik Başkanımız, '27-28 Mayıs tarihine kadar sorunların çözümünde somut adım atılmazsa CMUK hizmetlerinin durdurulması da dahil birçok eylemin alınıp uygulanacağını duyurmuştu. Şimdi gelinen nokta, eylem kararı alınmasını zorunlu kılmıştır. Bu nedenle;

1. Haziran ayında olmak üzere, günü, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenmek üzere, CMUK hizmetlerinin süreli olarak durdurulması.

2. Yine, kademeli olarak, Genel Kurulda gelişen görüş ve eğilimler göz önünde tutularak, yöntemi ve günü Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca berlinecek diğer eylemlerin yürürlüğe konulması için Barolar Birliği Yönetim Kuruluna yetki verilmesi."

Buyurun.

Av. TUNCAY ALEMDAROĞLU (Ankara) – Birinci önergenin birinci maddesini geri alıyoruz; ikinci madde de zaten ikinci önergeyle aynı mahiyettedir.

BAŞKAN – Peki efendim.

O halde, oylanacak tek önerge kalmıştır: Genel Kurulca, kapsam, şekil belirleyerek alınacak bir eylem kararı, gelişecek olaylara göre hareket sahamızı daraltabilir. Bu nedenle, olaylardaki gelişme durumuna göre, Birlik Yönetimi ve Baro Başkanlıklarının belirleyeceği şekil ve zamanda eylem uygulamasına yetki verilmesini öneriyoruz." ("Tamam" sesleri)

Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Gelecek olağan genel kurul toplantı gün ve yerinin saptanmasına ilişkin gündemin 14. maddesini görüşmeye başlıyoruz.

Bu konuda öneriler var, arz ediyorum:

"24. Genel Kurul toplantısının Antalya'da yapılmasını öneriyoruz. Antalya Barosu Yönetim Kurulunun bu doğrultudaki kararını Genel Kurulumuza saygıyla sunuyoruz."

Antalya Barosu Başkanı Osman Güven TBB Delegatesi Gürkut Acar

Antalya TBB Delegatesi Feridun Baloğlu

"Türkiye Barolar Birliği 23. Genel Kurul Divan Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliğinin 24. Genel Kurulunun İzmir'de yapılmasını öneriyoruz.

Bilindiği gibi, İzmir'de hukuk fakültesi ve bu çalışmalarımızı kolaylaştıracak geniş bir altyapı vardır.

İzmir Barosunun 75. yılı olarak 1997 yılında Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun İzmir'de yapılmasını Genel Kurulun takdirlerine sunarız."

Av. Kasım Sönmez
Av. Zehra Çelimli
Av. Erol Özcan
Av. Cemal Erdem

Av. Sibel Ünlü Hasdemir
Av. Fehmi Çam
Av. Güney Dinç
Av. Pulat Gago

"Divan Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliğinin 1997 yılında yapılacak olağan 24. Genel Kurul toplantısının Gaziantep'te yapılmasını önermekteyiz.

Av. Kemal Gürsel

Av. Suha Özen

Av. Hayri Girişken

Av. Ali Bekarlar

Av. Şemsettin Ersöz

Av. Haşim Mısır

Av. Mehmet Tekiner

Av. Kaşif Enginyurt

Av. Nabi İnal

Av. Hüseyin Tayfun

Değerli arkadaşlarım, Gaziantep, İzmir ve Antalya, 24. Genel Kurul için aday il olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Oylamanın açık olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oylama, açık oyla yapılacaktır.

Gaziantep Barosunun önerisi bir gün önce iletilmişti.

24. Genel kurulumuzun Gaziantep'te yapılmasını isteyen arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar. ("Bravo sesleri, alkışlar)

24. Genel Kurulumuzun Antalya'da yapılmasını isteyenler...

24. Genel Kurulumuzun İzmir'de yapılmasını isteyenler...

24. Genel Kurulumuz Gaziantep'te yapılacaktır ("Bravo" sesleri, alkışlar)

24. Genel Kurulumuz, mayıs ayı içinde, günü, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenmek üzere Gaziantep'te yapılacaktır.

24. Genel Kurulumuzun, 1997 yılının mayıs ayında Gaziantep'te yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler ... Etmeyenler... Mayıs ayında yapılacaktır.

Av. HAŞİM MISIR (Gaziantep Barosu Başkanı) – Sayın Divan Başkanım, Sayın Birlik Başkanım ve Sayın Birlik Yönetim Kurulu Üyelerim; baro başkanlarımız, çok değerli delegelerimiz; bundan sonra yapılacak olan Genel Kurulun Gaziantep'te yapılmasına karar vermiş olmanızdan dolayı mutluluğumu ve sizlere

olan saygı ve sevgilerimi Gaziantep Barosu adına belirtmek isterim.

Gaziantep Barosunu seçmiş olmanız, bizi, çeşitli yönlerden mutlu etmiştir. Bir kere, öncelikle şunu söyleyeyim ki, size yakışır hizmetin her türlü, organizasyonundan her şeyine kadar verilecektir. Ayrıca, Gaziantep, altyapısıyla buna hazır olduğu gibi, fikri olarak üst yapısıyla da müsaittir. Oradan çıkacak bir sesin, Türkiye'nin birlik ve bütünlüğüne olan katkısı çok daha fazla olacaktır. Buna, bölgemizin, buna Türk insanının da ihtiyacı vardır.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum, mutlu günler diliyorum. Sağ olun, var olun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, gündemin Dilek ve temenniler bölümüne geçiyoruz.

İki önerge var; biri, zabıtlara geçmesi açısından İzmir Delegeşi değerli arkadaşımız Sibel Ünlü Hasdemir vermişler, onu bilgilerinize sunuyorum:

"Adalet Bakanlığının, 1994 yılı içinde oluşturduğu düşünce özgürlüğü komisyonuna, Ankara, İstanbul ve İzmir barosu başkanları da çağrılı olarak katıldılar.

Düşünce Özgürlüğü Komisyonunun, Eylül 1994'te yapılan toplantılarında 2713 sayılı Terörle Mücadele Yasasının bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin yasa tasarısı taslağı hazırlanmış; komisyonun 29 üyesinin 27'si tarafından imzalanmıştır. İzmir ve Ankara barosu başkanları imzadan imtina etmişlerdir.

İzmir Barosu adına katıldığım komisyon toplantılarında Terörle Mücadele Yasasını iyileştirmeye çalışmasıyla düşünce özgürlüğünün getirilemeyeceği, yasanın, düşünceyi tamamen yok sayan 8. maddesinin kaldırılması gerektiği ısrarla vurgulanmıştır.

Ankara Barosu eski Başkanı Sayın Erdal Merdol ile birlikte yaptığımız bir basın açıklaması çekincemiz kamuoyuna duyurulmuştur.

Sayın Adalet Bakanı, dün yaptığı konuşmada, Terörle Mücadele Yasası tasarısı taslağının, üç büyük ilin baro başkanlarının

da görüşlerinin alınarak hazırlandığını ifade etmiştir. Sayın Bakanın bu açıklaması, gerçeği tam olarak yansıtmamaktadır. Bu yanlışlığın düzeltilmesi için önerenin Genel Kurul tutanaklarına geçirilmesini talep ediyorum."

Önerge Genel Kurul tutanaklarına geçmiştir.

Diğer Önergeyi arz ediyorum.

"Divan Başkanlığına

Çağımızda ulus devletle birlikte oluşan hukuk, yerini, giderek evrensel hukuka yahut ulusal üstü hukuka bırakırken, insanların ortak birikimi olan insan hakları hukuku, bağımsız bir düzenleme olarak belirgin bir hal almıştır.

Türkiye'nin de imzaladığı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Türkiye hukuk tatbikatında tanınıp yaşama geçirilebilmesi için

a) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ve Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan sözleşmelerin, iç hukukta yasa hükmünde olduğunu kavratma adına çalışmalarda bulunmak,

b) Anayasanın 90. maddesine göre, usulüne uygun yürürlüğe giren uluslararası sözleşmelerin, kanunla itilafı halinde, bunların öncelikli olduğu yolunda düzenleme veya ek yapmak ve böylece, iç hukukun, evrensel hukuka koşut gelişmesini sağlamak,

c) Yine, iç hukukun, evrensel hukuka koşut gelişmesini sağlamak amacıyla, avukatların birey olarak yapabilecekleri eylemleri saptayıp, bunları, barolar kanalıyla bütün avukatlara iletmek konularında Genel Kurul kararına başvurularak çalışma talimatı haline getirilmesini sunar ve öneririz."

Av. Zehra Çelimli

Av. Erol Özcan

Av. Cemal Erdem

Av. Bener Gençay

Av. Pulat Gago

Av. Kasım Sönmez

Av. Fehmi Çam

Av. Teoman Malkoçlar

Av. Sibel Ünlü Hasdemir

Av. Güney Dinç

Değerli arkadaşlarım, bunu bir önerge olarak bilgilerinize sunduk. Burada karar alınmasını gerektirecek bir hususu da Divan olarak görmüyoruz.

Bildiri Komisyonumuz, 23. Genel Kurula ilgili bildiri metnini Divanımıza sunmuştur. Onu takdirlerinize sunuyorum:

"27-28 Mayıs 1995 günü Balıkesir'de toplanan Türkiye Barolar Birliği 23. Olağan Genel Kurulu, aşağıdaki hususların kamuoyuna duyurulmasını kararlaştırmıştır.

1. Bugün ülkemizde giderek artan iç ve dış sorunlarımız büyük boyutlara ulaşarak, âdeta bir kaos ortamı oluşturmuştur. 12 Eylülün üzerinden 15 yıl geçmesine karşın, başta insan haklarına temelden aykırı, bireyi dışlayan, kutsal devlet anlayışını öne çıkaran 1982 Anayasası olmak üzere, 12 Eylül hukuku kalıntılarını ortadan kaldırarak, demokratikleşme ve çağdaşlaşma doğrultusunda çalışmalar yapması gereken, demokrasimizin vazgeçilmez unsurları olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, siyasal partilerimiz ve ülke yöneticileri, tutum ve davranışlarıyla halka umut vermemekte; tam tersine, görevlerini gereği gibi yerine getirmedikleri için halkımızı tam bir umutsuzluğa ve güvensizliğe itmektedirler.

2. Cumhuriyetimizin ve demokrasimizin temel dayanakları olan insan hakları, laiklik ve hukukun üstünlüğü, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan bilim ve evrensel doğrular dışında, bunlara güya çözümler arayanlar ile onlara ödünveren kimi lider ve milletvekillerinin çağdışı davranışları sonucu büyük bir tehdit ve tehlike altında bulunmaktadır. Ancak, hemen belirtelim ki, bu duruma, ülke bütünlüğünün, laik hukuk düzeninin, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının ödünsüz savunucusu, nereden gelirse gelsin, her türlü şiddet, ayırimcılık ve hukuk dışı davranışların amansız düşmanı hukukçular asla müsaade etmeyecekler ve seyirci kalmayacaklardır.

Bu karar ve inançla, devleti, çağdaş, iyi örgütlü bir devlet gibi davranmaya; faili meçhul cinayetleri aydınlatarak kamu vicdanını rahatlamaya; siyasilerimizi ve yöneticilerimizi, etnik kökeni, dili, dini ve mezhebi farklı olan insanlarımız arasında ayırım gö-

zetmeden, hepsini sevgiyle kucaklamaya; toplum yapımızdaki bu farklılıkların ortaya koyduğu eşsiz kültür mozaiğinin, bağımsız ve güçlü Türkiye'nin dimdik ayakta kalmasının temel taşı olduğunu bir kez daha görmeye davet ediyoruz.

Evrensel doğruları benimseyen, akılcı ve bilimsel davranmayan, toplumların, sorunlarını çözememeleri bir yana, sorunlarına sorun kattıkları açık bir gerçektir.

Doğru değer yargılarını göz ardı eden toplum ve devletlerin, adaletten nasıl uzaklaştıkları ve nasıl yozlaştıkları ortadadır.

12 Eylül darbesiyle alt-üst olan değer yargılarımız, demokratlık görüntüsü adına küçük çıkarlar için aymazlık yapanların çabalarıyla toplumumuz iyice sarsılmakta, vurgun ve köşe dönmeçilik, tek değer yargısı haline getirilmek istenmektedir. Bu çıkmazdan kurtuluşun ilk adımı, kuşkusuz, eğitim ve adaletin sorunlarına el atmaktır.

12 Eylülün dayattığı öğretim birliği ilkesini âdeta ortadan kaldıran eğitim düzenine el atılmalı, üniversitelerimizi, bilim üreten değil, bilgi aktaran kurumlara dönüştüren YÖK'ü kaldıracaklarını vaat edenler bu vaatlerini derhal yerine getirmelidirler.

Adaletin gerçek anlamda işlerlik kazanması, hiç kuşkusuz iyi hukuk eğitimi görmüş yargıç, savcı ve avukatların varlığına bağlıdır.

Bu nedenle, son zamanlarda göstermelik olarak açılan, ülkemizin ve ulusumuzun geleceği için bir bakıma ihanet gibi gördüğümüz hukuk fakültesi furyasına son verilmelidir.

Avukatlık mesleğinin özgürce yerine getirilmesine engel olan anayasal ve yasal kurallar kaldırılmalı, kamu avukatlarının sorunları çözülerek durumları iyileştirilmeli; yargı kararlarını anlamlı kılan ve bir kamu hizmeti olarak nitelenen savunma işlevini yerine getiren tüm avukatların, hukuka ve yasalara aykırı bir biçimde tehdit altında tutulmasından vazgeçilmelidir.

Mahkeme kararlarının etkisiz hale getirilmesi alışkanlığından, siyasilerimiz ve bürokratlarımız, Anayasanın 138. maddesini de dikkate alarak hemen vazgeçmelidirler.

Hukuka ve hukukun üstünlüğüne inanmak, bağımsız yargı kararlarına saygılı olmakla mümkündür. Mahkeme kararlarına saygılı olmayan devlet, yasal olarak hak arama yolunu tıkayan yasa dışı kuruluşların yargı görevini üstlenmesini özendiren devlettir.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununu mali nedenlerle fiilen işlemez hale getiren devlet ile Anayasanın 90. maddesine karşın uluslararası anlaşmaları, iç hukukun bir parçası olarak dikkate almayan yargı, demokratik yolunda atılacak önemli adımlara engel olmaktadır.

Türkiye, tam anlamıyla insan hak ve özgürlüklerine dayalı, çağdaş, laik, demokratik sosyal bir hukuk devleti olanadek çabalarımızı ödünsüz ve aralıksız olarak sürdüreceğimizi kamuoyumuzun bilgilerine saygıyla sunuyoruz."

Bildiri Komisyonu:

Ankara Barosu Delegatesi Av. Erzan Erzurumluoğlu
İstanbul Barosu Delegatesi Av. Ali Galip Yıldız
İzmir Barosu Delegatesi Av. Pulat Gago
İzmir Barosu Delegatesi Av. Cemal Erdem
Muğla Barosu Başkanı Av. Birdal Ertuğrul
Samsun Barosu Delegatesi Av. Şefik Kırıcı
Batman Barosu Başkanı Av. Sabih Ataç
Balıkesir Barosu Delegatesi Av. Ergün Ünsal
Manisa Barosu Başkanı Av. Hüseyin Erkenci

Bildiriyi Genel Kurulumuzun görüşüne sundum.

Genel Kurul Sonuç Bildirgesi olarak yayınlanması konusunda aldığımız karar gereğince oylarınıza sunuyorum: Uygun görenler lütfen işaret buyursunlar ... Kabul etmeyenler ... Bildiri, Genel Kurulumuzun Sonuç bildirisi olarak barolarımıza bildirilecek, Türkiye kamuoyuna açıklanacaktır.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, gündemin 16. maddesi gereğince Birlik Başkanımız Sayın Önder Sav'ı, kapanış konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum; buyurun Savun Sav. (Alkışlar)

Av. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) – Değerli arkadaşlarım, iki günlük yoğun bir çalışma sonucunda çeşitli konulara değinerek çok önemli kararlar aldık.

Önümüzdeki iki yıllık çalışma dönemimiz için bize ışık tuttunuz, güç verdiniz, enerji depolattınız. Biz, gücümüz yettiğince burada, Genel Kurulda altı çizilen konuların izleyicisi, uygulayıcısı olmaya çaba göstereceğiz, gayret edeceğiz; ama, bu önemli yükü; sadece Türkiye Barolar Birliğine yıkmamanızı rica ediyorum. Barolarımız, baro başkanlarımız başta olmak üzere, tüm meslektaşlarımız; bu Genel Kurulda değinilen konular hususunda kendilerini görevli saymalıdırlar.

Bizimle temas kurmaktan hiç çekinmeyiniz, bizi uyarınız, biz de yanlılık yapabiliriz; bile bile yanlılık yapmayız. Doğruları bölüşürüz, bu bizim temel ilkemizdir; Doğrular konusunda bizi uyardığınız zaman, biz, ona duyarlı olmaya özen gösteririz.

Aslında, bu Genel Kurulda üzerinde durduğumuz kimi önemli konular, biraz önce değindiğim gibi, hemen öyle bir günde, bir haftada, bir ayda altından kalkılabilecek, çözüme ulaştırılacak hususlar değildir. İki yıl sonra, bu Genel Kurulda söylediğimiz, bu Genel Kurulda değindimiz kimi konuların, kimi sorunların çözümlenmiş olacağını ümit etmek istiyorum; ama, iki yıl sonra da başka konularda, başka alanlarda yakınmalarımız, başka sorunları tartışmalarımız sürecektir. Avukatlık, statik bir meslek değildir; avukatlık dinamik bir meslektir, hukuka dinamizm katan bir meslektir. Bu dinamizm doğrultusunda iki yıl süreyle yeni sorunlarla uğraşa uğraşa başka önemli sorunları Gaziantep'te tartışmak, görüşmek buluşmak umuduyla hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Hoşça kalınız diyorum değerli arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Çok değerli arkadaşlarım, Türkiye Barolar Birliğinin 23. Olağan Genel Kurulunu tamamlamış bulunuyoruz.

Baromuzun 75. yılında, 75. yılımızı taçlandıran bu olay nedeniyle Balıkesir'e gelen tüm arkadaşlarıma, Barolar Birliğinin Sayın Başkanı ve yöneticilerimize, baro başkanlarımıza, 40 yıl pla-

ketleri için bize onur veren konuklarımıza, üstadlarımıza yürekten teşekkürlerimi sunuyorum.

Sizleri, bu iki günlük Balıkesir'deki konaklamanızda elimizden geldiğince inanınız ağırlamaya çalıştık; ama, eksiklerimiz oldu, hatalarımız oldu; affınızı diliyoruz, özürler diliyoruz; ama, yüreklerimizin bütün sıcaklığıyla hareket ettiğimize inanmanızı istiyoruz.

Çok teşekkür ediyorum, onur verdiniz. (Alkışlar)

AFŞAROĞLU MATBAASI
Tel : 425 22 44 • Faks : 425 41 67